

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΤΟ
ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ, ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ
ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ.**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:

ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:

ΜΠΟΥΡΔΑΛΑ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Πτυχιακή εργασία για τη λήψη του πτυχίου στην Κοινωνική Εργασία από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελμαίων Υγείας και Πρόνοιας του Ανώτατου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Τ.Ε.Ι.) Πάτρας.

Απρίλιος 2008

ΠΑΤΡΑ

Η Επιτροπή για την έγκριση της πτυχιακής εργασίας

Υπογραφή

Υπογραφή

Υπογραφή

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Οι άνθρωποι που βοήθησαν ώστε να διεξαχθεί αυτή η εργασία ήταν ιδιαίτερα σημαντικοί και καθοδηγητικοί καθ' όλη την διάρκεια εκπόνησης της. Συγκεκριμένα αποδίδουμε Ευχαριστίες :

- ☉ Στην επόπτρια μας κ. Μπουρδαλά Κατερίνα η οποία μέσα απο την συνεργασία που είχαμε βοήθησε με τις συμβουλές και τις ειδικές γνώσεις της να ολοκληρωθεί η εργασία.*
- ☉ Το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας καθώς και την βιβλιοθήκη του Α.Τ.Ε.Ι Πατρών τα οποία υπήρξαν σημαντικά στην αναζήτηση και εύρεση της κατάλληλης βιβλιογραφίας.*
- ☉ Τις Επίσημες Εφημερίδες και το υλικό της Ελληνικής κυβέρνησης, της Αστυνομίας καθώς και των Υπουργείων που μας εφοδίασαν με έγκυρη παροχή πληροφοριών κατά την διάρκεια συγγραφής της εργασίας.*
- ☉ Τον ψυχίατρο Γιωτάκο Ορέστη, πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης και Πρόληψης της Σεξουαλικής κακοποίησης, του οποίου η πλούσια βιβλιογραφία και το επιστημονικό συγγραφικό έργο σε θέματα κακοποίησης ανηλίκων υπήρξε ιδιαίτερα σημαντική.*
- ☉ Τις Επίσημες Φιλανθρωπικές , μη κερδοσκοπικές Οργανώσεις που μέσα απο το πολύτιμο έργο και την προσπάθεια καταπολέμησης περιστατικών παιδικής εκμετάλλευσης μας βοήθησαν στην ολοκλήρωση της εργασίας.*

Στεργίου Ευαγγελία

Τσιρογιάννη Ελένη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ	Σελ.
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	
1.1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ	6
1.2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1.3. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ	9
1.4. ΣΚΟΠΟΣ	11
1.5. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	12
1.6. ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΝΝΟΙΩΝ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	
2.1. Ηλεκτρονικό έγκλημα	16
2.1.1. Μορφές ηλεκτρονικού εγκλήματος	18
2.1.2. Χαρακτηριστικά ηλεκτρονικού εγκλήματος	24
2.2. Πορνογραφία	26
2.2.1. Πορνογραφία ενηλίκων και παιδική πορνογραφία	29
2.3. Παιδική κακοποίηση	30
2.3.1. Μορφές παιδικής κακοποίησης	31
2.3.2. Παιδική εκμετάλλευση	37
2.4. Παιδική πορνογραφία	42
2.5. Παιδοφιλία	45
2.6. Παρενόχληση	50
2.6.1. Σεξουαλική παρενόχληση	52
2.6.2. Παρενόχληση στο διαδίκτυο	54
2.7. Παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο	56

2.8. Τρόπος Δράσης των παιδόφιλων στο διαδίκτυο	61
2.9. Νομοθετικό Πλαίσιο	67

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

3.1. Παιδική πορνογραφία και η παιδοφιλία ως παγκόσμιο φαινόμενο	78
3.1.1. Παιδοφιλία και παιδική πορνογραφία-κοινωνικά φαινόμενα της σύγχρονης εποχής	83
3.1.2. Η θέση της θρησκείας απέναντι στο φαινόμενο της παιδεραστίας	90
3.2. Ψυχολογικές επιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης	91
3.2.1. Προφίλ σεξουαλικού δράστη	96
3.2.2. Προφίλ σεξουαλικά κακοποιημένου παιδιού.	102
3.3. Είδη παραφιλιών	109

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV

4.1. Ο ρόλος και το έργο του Κοινωνικού Λειτουργού σε φαινόμενα σεξουαλικής κακοποίησης	124
4.1.1. Κοινωνική Εργασία με οικογένεια	124
4.1.2. Γενικές αρχές στη συνεργασία Κοινωνικού Λειτουργού και οικογένειας	129
4.1.3. Κοινωνική Εργασία με σεξουαλικά κακοποιημένο παιδί	131

4.1.4. Συνέντευξη Κοινωνικού Λειτουργού με σεξουαλικά κακοποιημένο παιδί	132
4.1.5. Ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού στη συνεργασία του με το σεξουαλικά κακοποιημένο παιδί και την οικογένεια	135
4.1.6. Κοινωνική Εργασία στο Σχολικό περιβάλλον	136
4.1.7. Κοινωνική Εργασία με το δράστη παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης	138
4.1.8. Γενικά χαρακτηριστικά Κοινωνικής Εργασίας σε φαινόμενα σεξουαλικής κακοποίησης	140
4.1.9. Διεπιστημονική ομάδα	141
4.1.10. Προβλήματα του Κοινωνικού Λειτουργού σε περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών	145
4.2. Συμβουλές για γονείς	146
4.3. Συμβουλές για παιδιά	159
4.4. Φορείς υποστήριξης	165
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	167
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια η ελληνική κοινωνία έρχεται αντιμέτωπη με τη ραγδαία αύξηση του φαινομένου της παιδικής πορνογραφίας. Οι έρευνες είναι λίγες και η ενημέρωση του κοινού ανεπαρκής.

Η πτυχιακή εργασία με θέμα, *«η παιδική πορνογραφία, το ψυχοκοινωνικό της υπόβραθρο, ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο»* χωρίζεται σε τρία μέρη.

Στο πρώτο μέρος αναπτύσσονται οι παράμετροι που συνδέονται άμεσα με την παιδική πορνογραφία. Ειδικότερα, ασχολείται με το ηλεκτρονικό έγκλημα τις μορφές του και τα χαρακτηριστικά του, με την πορνογραφία ως γενική έννοια και τις διαφορές που εντοπίζονται ανάμεσα στην πορνογραφία ενηλίκων και την παιδική πορνογραφία. Επίσης, το πρώτο μέρος της εργασίας περιλαμβάνει την παιδική κακοποίηση και τις μορφές της, την παιδική εκμετάλλευση και την παιδική πορνογραφία ως σημαντική παράμετρος των παραπάνω, την παρενόχληση, την παιδική πορνογραφία, τους παιδόφιλους και τους τρόπους που δρουν στο διαδίκτυο. Στο τέλος του πρώτου μέρους γίνεται μια αναφορά στο σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, από την πλευρά του νομοθέτη, και από της σύγχρονης ψυχιατρικής.

Στο δεύτερο μέρος η εργασία περιλαμβάνει την παιδική πορνογραφία και παιδοφιλία ως παγκόσμιο φαινόμενο και ως φαινόμενο της σύγχρονης εποχής, αλλά και τη στάση διαφόρων θρησκειών απέναντι στο φαινόμενο της παιδεραστίας. Τέλος, αναλύονται οι ψυχολογικές επιπτώσεις και το ψυχοκοινωνικό προφίλ του δράστη αλλά και του θύματος.

Στο τρίτο μέρος της εργασίας, ακολουθεί ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού σε φαινόμενα σεξουαλικής κακοποίησης, συμβουλές για τους γονείς και τα παιδιά προς αποφυγή τέτοιων φαινομένων και οι φορείς που μπορούν οι

γονείς και τα παιδιά να απευθυνθούν με σκοπό την ενημέρωση ή την καταγγελία σχετικής συμπεριφοράς.

Ακολουθεί το παράρτημα, το οποίο περιλαμβάνει το νομοθετικό πλαίσιο, και σχετικά άρθρα με το φαινόμενο της παιδικής πορνογραφίας.

1.2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ολοκληρώνοντας τη φοίτηση μας στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Ανώτατου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Πατρών, είχαμε την υποχρέωση να αναλάβουμε την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας. Τα θέματα που προσφέρονταν ήταν πολλά, λίγα όμως άγγιζαν έντονα, ιδιαίτερες κοινωνικές πτυχές. Σημαντικό ρόλο στην επιλογή του θέματος, είχε η επικαιρότητα, μίας και με το πέρασμα των χρόνων ακούμε όλο και πιο συχνά για φαινόμενα παιδικής πορνογραφίας.

Κατά τη διάρκεια της φοίτησης μας, κατανοήσαμε το σημαντικό ρόλο του κοινωνικού λειτουργού σε σύγχρονα κοινωνικά φαινόμενα, όπως είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση το φαινόμενο της παιδικής πορνογραφίας.

Σκοπός της εργασίας μας, ήταν μια γενική θεώρηση του φαινομένου της παιδικής πορνογραφίας και των αλληλένδετων εννοιών με αυτή και φυσικά ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού.

Βασικός στόχος μας, ήταν η διερεύνηση του φαινομένου, οι ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις στο παιδί και φυσικά η γνώση.

1.3. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Στην εποχή μας η διάδοση και επιρροή της πορνογραφίας είναι μεγαλύτερη όσο ποτέ άλλοτε. Το διαδίκτυο και η αναρίθμητοι πλέον τηλεοπτικοί σταθμοί που προσφέρουν είτε δωρεάν είτε με πληρωμή κάθε μορφής πορνογραφικό υλικό βρίσκονται πολύ κοντά σε όλους μας . Το διαδίκτυο αποτελεί σήμερα αναπόσπαστο μέρος της ζωής μας και ο αριθμός των ιστοσελίδων έχει γνωρίσει τεράστια αύξηση τα τελευταία χρόνια. Παράλληλα όμως έχουν αυξηθεί και τα κρούσματα παιδικής πορνογραφίας μέσω του διαδικτύου. Η δημοσίευση ιστοσελίδων με υλικό παιδικής πορνογραφίας θεωρείται σήμερα ως αδίκημα και τιμωρείται από το νόμο με ποινή φυλάκισης ακόμα και δέκα ετών σε μερικές ευρωπαϊκές χώρες , σε αντίθεση με άλλες όπως η Ισπανία όπου ακόμα και η γνώση ύπαρξης πορνογραφικού υλικού θεωρείται παράνομο. Στην εξάπλωση του συντελούν οι όλο και πιο ευρεία χρήση του διαδικτύου , η ανωνυμία που προσφέρει ο κυβερνοχώρος αλλά και τεχνολογικά επιτεύγματα όπως οι ψηφιακές κάμερες. (www.europal.com)

Οι σύγχρονες τεχνολογίες επιτρέπουν τόσο σε ενήλικες όσο και σε παιδιά και σε εφήβους , μια εξαιρετικά εύκολη πρόσβαση σε πορνογραφικές φωτογραφίες, ταινίες ή κείμενα οποιαδήποτε ώρα ή μέρα. Το πρόβλημα γίνεται ακόμα σοβαρότερο από το γεγονός ότι όλα αυτά μπορούν να γίνουν με μεγάλη ευκολία και συστηματικά από το σπίτι χωρίς να γίνεται εύκολα αντιληπτό από τους άλλους.

Παλαιότερα η πορνογραφία ήταν περιορισμένη. Εκτός από έντυπο υλικό που η πρόσβαση σε αυτό δεν ήταν εύκολη , ιδιαίτερα για παιδιά , υπήρχαν στους κινηματογράφους σχετικού περιεχομένου ταινίες όπου τόσο η πρόσβαση όσο και το περιεχόμενο τους υπόκειντο σε έλεγχο. Σήμερα η ποιότητα του περιεχομένου που προβάλλεται στους πορνογραφικούς διαδικτυακούς τόπους , είναι συχνά επικίνδυνη. Συχνά προβάλλονται στρεβλωμένες παθολογικές

συμπεριφορές και ανεπίτρεπτες σεξουαλικές καταστάσεις όπως η παιδεραστία και άλλες κοινωνικά μη αποδεκτές φαντασιώσεις.

Διαπιστώνουμε ότι η νέα αυτή κατάσταση είναι ιδιαίτερα ανησυχητική. Επηρεάζει σήμερα ένα τεράστιο αριθμό ανθρώπων τροποποιεί αντιλήψεις και δίνει λανθασμένα μηνύματα σε ανηλίκους και ενηλίκους. Το μέγεθος αυτού του υλικού παραμένει άγνωστο καθώς καθημερινά εντοπίζονται από τις αρχές νέα στοιχεία. Με τη προβολή και διακίνηση πορνογραφικού υλικού γίνεται προσβολή της ιδιωτικής ζωής και της ελευθερίας του ατόμου.

Όσο το φαινόμενο γίνεται εντονότερο τόσο η πολιτεία αρχίζει να αντιλαμβάνεται τα κοινωνικά και ψυχολογικά προβλήματα που συνεχίζουν να δημιουργούνται και να συσσωρεύονται διαχρονικά λόγω της πρόσφατης εκπληκτικής εξάπλωσης της πορνογραφίας. Μερικά από τα κύρια που έχουν επισημανθεί μέχρι σήμερα από πληθώρα ερευνών για το ζήτημα της πορνογραφίας είναι η στρέβλωση της αντίληψης για τις ανθρώπινες σχέσεις και τη σεξουαλικότητα, ο εθισμός στη πορνογραφία, η διατάραξη σχέσεων σε ένα ζευγάρι, η αδυναμία δημιουργίας φυσιολογικής σχέσης και οι έντονες επιδράσεις της πορνογραφίας σε παιδιά και εφήβους. (www.medlook.gr)

Σύμφωνα με τον Franco Frattini, αρμόδιο επίτροπο για θέματα δικαιοσύνης, « 0 αριθμός των ιστοσελίδων με υλικό παιδικής πορνογραφίας έχει αυξηθεί κατά 1500% την περίοδο 1997 ως 2005» (www.europal.com).

Όπως διαπιστώνουμε η νέα αυτή κατάσταση επιβάλλει την άμεση παρέμβαση της πολιτείας για τη μείωση αν όχι εξάλειψη τέτοιων φαινομένων. Η αδυναμία του εθνικού ποινικού δικαίου, του συστήματος απονομής δικαιοσύνης στη πρόληψη και την καταστολή των σχετικών εγκλημάτων όπως και ο τρόπος όπου η κοινωνία αντιλαμβάνεται το πρόβλημα αντί να εμποδίζει την εξάπλωση της πορνογραφίας, την ενισχύει. Το μέγεθος του προβλήματος είναι τεράστιο αν συμπεριλάβουμε εκτός από το ηθικό, ψυχολογικό, και κοινωνικό τομέα, και τον οικονομικό, μιας και τα κέρδη από αυτές τις δραστηριότητες είναι ανυπολόγιστα. Τόσο η πολιτεία όσο και οι πολίτες

οφείλουν να αναλάβουν ενεργό δράση, υιοθετώντας έτσι μια νέα στάση ζωής. Για το σκοπό αυτό χρειάζεται συνεννόηση και εκπόνηση μιας αναλυτικής και αποτελεσματικής στρατηγικής αντιμετώπισης.

1.4. ΣΚΟΠΟΣ

Κύριος σκοπός της εργασίας μας είναι η διερεύνηση του φαινομένου της παιδικής πορνογραφίας, η έκφρασή της ως μορφή ηλεκτρονικού εγκλήματος και το ψυχοκοινωνικό υπόβαθρο των συμμετεχόντων. Επίσης, θα ασχοληθούμε με το ρόλο του Κοινωνικού Λειτουργού και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, θα αναπτυχθούν κάποια αλληλένδετα με την παιδική πορνογραφία θέματα, όπως η παιδική κακοποίηση, η παρενόχληση, η παιδοφιλία και ο τρόπος δράσης των παιδόφιλων στο διαδίκτυο.

Θεωρήσαμε σκόπιμο να πραγματοποιήσουμε μια σύντομη αναφορά στο φαινόμενο της παιδικής πορνογραφίας σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά και στη θέση των διαφόρων θρησκειών απέναντι στο φαινόμενο της παιδεραστίας.

Οι αναγνώστες της εργασίας, θα μπορέσουν να ενημερωθούν τόσο για τα σχετικά με την παιδική πορνογραφία θέματα, αποκτώντας μια γενική άποψη του φαινομένου, όσο και για τους τρόπους προστασίας των παιδιών τους και τους φορείς που μπορούν να απευθυνθούν εφ' όσον παρατηρήσουν μια παρόμοια συμπεριφορά.

1.5. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η έννοια της πορνογραφίας δεν υφίστατο μέχρι το 19^ο αιώνα, παρόλο που οι σεξουαλικά τολμηρές εικόνες υπήρχαν πάντοτε. Ο όρος «πορνογραφία» δημιουργήθηκε από τους Βικτωριανούς στην προσπάθεια τους να κατηγοριοποιήσουν τα «αρχαία τεχνουργήματα» και να απαγορεύσουν στους κοινούς ανθρώπους την είσοδο τους σε αυτά. Όσο προς τα πίσω πηγαίνει η ιστορία τόσο πιο ογκώδη βρίσκει κανείς την παραμέληση και την σκληρότητα απέναντι στην παιδική ηλικία. Η παιδευτική σε άλλες εποχές θεωρούταν μια θεσμική πράξη μύησης στον ανδρισμό του εφήβου από έναν μεγαλύτερο.

Όπως βλέπουμε στο «συμπόσιο του Πλάτωνα» , ο Σωκράτης προχωρά παραπέρα στην εξιδανίκευση της παιδευτικής αρνούμενος στην πράξη το σαρκικό μέρος και εστιάζοντας στην ψυχική επαφή εραστή – ερωμένου. Το φαινόμενο της παιδευτικής ήταν αρκετά διαδεδομένο στις δωρικές πόλεις. Στη Κρήτη μάλιστα υπήρχε ολόκληρη ιεροτελεστία όπου ο εραστής έκλεβε τον ερωμένο και τον οδηγούσε στα βουνά, σε αντίθεση με τους Έλληνες που ήταν επιφυλακτικοί σε αυτά τα θέματα και είχαν νομοθεσίες που τιμωρούσαν την παιδευτική καθώς και την άρρενα εκπόρνευση. (www.abisso.gr)

Ωστόσο το έθιμο της παιδευτικής επιβίωσε στις κοινωνίες της Ανατολής και γνώρισε νέα άνθηση με την έλευση των Οθωμανών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η παρουσία αγοριών παιδικής ηλικίας με καθήκοντα φροντίδας αλλά και σεξουαλικού συντρόφου του πασά τα γνωστά και ως «γιουσουφακία».

Τις ρίζες της παιδευτικής θα πρέπει να τις αναζητήσει κανείς στην ιστορική της διαδρομή. Παρατηρούμε ότι στις κοινωνίες όπου αναπτύχθηκε η παιδευτική ήταν κατά βάση πολεμικές και όχι πολεμοχαρείς και αυτό γιατί η μακροχρόνια συμβίωση σε κοιτώνες με απουσία του θηλυκού στοιχείου αποτέλεσε κατάλληλο έδαφος για την ανάπτυξη ομοφυλοφιλικών σχέσεων αρχικά σε ψυχικό επίπεδο αλλά στην πορεία και σε σαρκικό. Εδώ θα πρέπει να

τονίσουμε ότι αυτή η αρχική μορφή ομοφυλοφιλίας δεν ταυτιζόταν με την ένδειξη θηλυπρέπειας, αλλά μάλλον με μια ανώτερη μορφή ανδρισμού.

Με την έλευση του χριστιανισμού η πράξη αυτή θεωρείτο αισχρή και ποινικά κολάσιμη. Σήμερα με την εξέλιξη της τεχνολογίας διαπιστώνουμε ότι η παιδική εκμετάλλευση έχει αλλάξει μορφές και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν είναι περισσότεροι. Όσο αυξάνεται ο αριθμός ανηλίκων στο διαδίκτυο τόσο τα κυκλώματα παιδικής εκμετάλλευσης βρίσκουν έδαφος να αναπτυχθούν δυσχεραίνοντας το έργο των αρχών για προστασία. (www.abisso.gr)

1.6. ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΝΝΟΙΩΝ

A. ΠΑΙΔΙ

«Ως παιδί ορίζεται ο άνθρωπος μικρής ηλικίας, ο νεανίας, το παλικάρι, άνθρωπος νέος ακμαίος» (Τεγόπουλος – Φυτράκης, 1997)

Σύμφωνα με την εξελικτική ψυχολογία, ανάλογα με την ηλικία του παιδιού παρουσιάζονται διαφορετικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά. Ο διαχωρισμός αυτός έχει ως εξής:

Ενδομητριακή ή προγεννητική περίοδος – εμβρυϊκή ηλικία (από τη σύλληψη ως τη γέννηση).

1. Βρεφική ηλικία (από τη γέννηση ως το 2^ο έτος).
2. Πρώτη παιδική ή νηπιακή ή σχολική ηλικία (από το 3^ο ως το 6^ο έτος).
3. Δεύτερη παιδική ή σχολική ηλικία (από το 7^ο ως το 11^ο έτος).
4. Εφηβική ηλικία (από το 12^ο ως το 20^ο έτος).

Η εφηβική ηλικία χωρίζεται σε επιμέρους φάσεις:

- i. Προεφηβεία (από το 11^ο ως το 13^ο έτος).
- ii. Κυρίως εφηβεία (από το 14^ο ως το 16^ο έτος).
- iii. Εφηβική νεότητα (από το 17^ο ως το 20^ο έτος).

Πρέπει να τονίσουμε ότι χρονικά όρια για κάθε περίοδο είναι ενδεικτικά και πρέπει να θεωρηθούν ως γενικοί οδοδείκτες, γιατί ο ρυθμός ανάπτυξης διαφέρει από άτομο σε άτομο.

B. ΠΑΙΔΙΚΟΣ

«Αυτός που αναφέρεται στο παιδί». (Τεγόπουλος – Φυτράκης, 1997)

Γ. ΠΑΙΔΕΡΑΣΤΗΣ -ΠΑΙΔΟΦΙΛΟΣ

« είναι αυτός που έλκεται ερωτικά από παιδιά» (Τεγόπουλος – Φυτράκης, 1997)

Δ. ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ

« αναπαράσταση με λέξεις ή εικόνες της ερωτικής συμπεριφοράς που αποσκοπεί στην πρόκληση ερωτικής διέγερσης» (Τεγόπουλος – Φυτράκης, 1997)

Ε. ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ

«ο αναφερόμενος στις αλληλεπιδράσεις των κοινωνικών παραγόντων και συνθηκών και της ατομικής συμπεριφοράς» (Τεγόπουλος – Φυτράκης, 1997)

ΣΤ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΣ

« κανόνες που ρυθμίζουν ορισμένες ενέργειες ή εκδηλώσεις του ανθρώπου» (Τεγόπουλος – Φυτράκης, 1997)

Ζ. ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

« διεθνές ολοκληρωμένο σύστημα διασυνδεδεμένων ηλεκτρονικών υπολογιστών και δικτύων με δυνατότητα μεταβίβασης πληροφοριών, εικόνας, ήχου, δεδομένων σε ολόκληρο τον κόσμο» (Τεγόπουλος – Φυτράκης, 1997)

Η. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

«οι αξιόποινες εγκληματικές πράξεις που τελούνται με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων επεξεργασίας δεδομένων και τιμωρούνται με συγκεκριμένες ποινές από την ελληνική νομοθεσία». (Υπουργείο Δημόσιας Τάξης , επίσημο περιοδικό Ελληνικής Αστυνομίας , Οκτώβριος , 2003, τεύχος 233).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

2.1. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, η ανάπτυξη της πληροφορικής, η ευρύτατη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών , καθώς και το διαδίκτυο έχουν επιφέρει πρωτόγνωρες αλλαγές στη παραγωγική διαδικασία , στις εργασιακές σχέσεις , στις συναλλαγές, στην εκπαίδευση και σε κάθε έκφανση της καθημερινότητας και της ανθρώπινης επαφής. Οι αλλαγές αυτές διευκολύνουν , προάγουν και βοηθούν στη καλύτερευση της ανθρώπινης ζωής και στη ταχύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών που δημιουργεί η σύγχρονη κοινωνία , οι νέες τεχνολογίες και το διαδύκτιο.

Ωστόσο η πληροφορική τεχνολογία κατέστησε δυνατή τη διάπραξη ενός ευρέως φάσματος εγκληματικών πράξεων οι οποίες απαιτούν εξειδίκευση και αυξημένη κατάρτιση. Ως «ηλεκτρονικό έγκλημα» θεωρούνται σύμφωνα με το άρθρο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης , οι αξιόποινες εγκληματικές πράξεις που τελούνται με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων επεξεργασίας δεδομένων και τιμωρούνται με συγκεκριμένες ποινές από την ελληνική νομοθεσία. (Υπουργείο Δημόσιας Τάξης , επίσημο περιοδικό Ελληνικής Αστυνομίας , Οκτώβριος , 2005 , τεύχος 233).

Σε άρθρο της η Lawnet (διαδουκτιακή εταιρεία οργάνωσης και πληροφόρησης δικηγόρων), αναφέρει το «ηλεκτρονικό έγκλημα» ή την «ηλεκτρονική εγκληματικότητα» , ως μια ευρεία έννοια στην οποία εμπίπτουν όλες εκείνες οι αξιόποινες πράξεις που τελούνται με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και ενός συστήματος ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων. (www.lawnet.gr).

Το ηλεκτρονικό έγκλημα δεν υστερεί σε τίποτα από τις «παραδοσιακές» μορφές εγκλήματος. Θα μπορούσαμε να πούμε πως η τεχνολογική ανάπτυξη και η εξειδίκευση έχουν καταστήσει τους απλούς χρήστες ανυπεράσπιστους

μπροστά σε αυτές τις εγκληματικές ενέργειες , με επιπλέον βοηθητικό χαρακτηριστικό την πλήρη ανωνυμία που προσφέρεται. Σε παγκόσμιο επίπεδο οι αρχές είναι ανήσυχες για την εξάπλωση αυτού του φαινομένου και ψάχνουν συνεχώς νέους τρόπους προστασίας και αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού εγκλήματος και των συνεπειών του.

Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης διαχωρίζει τα ηλεκτρονικά εγκλήματα ανάλογα με τον τρόπο τέλεσης τους στα :

- Τελούμενα με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή (computer crime)
- Κυβερνοεγκλήματα, μέσω, δηλαδή του διαδικτύου (cyber crime)

Ο διαχωρισμός αυτός τονίζει τη διαφορά που υπάρχει στο τρόπο που τελούνται αυτού του είδους τα εγκλήματα, τα οποία με βάση τα παραπάνω τελούνται με απλή χρήση του υπολογιστή, ακόμα και χωρίς τη χρήση διαδικτύου και σε εκείνη που η χρήση του διαδικτύου είναι απαραίτητη προϋπόθεση. (www.ydt.gr)

Παρόμοιο διαχωρισμό συναντάμε και σε άρθρο της Lawnet, όπου διακρίνεται το ηλεκτρονικό έγκλημα σε δύο κατηγορίες. Σε εκείνα που πραγματοποιούνται με τη στενή έννοια και σε εκείνα που τελούνται με την ευρεία έννοια. Σύμφωνα με αυτό το διαχωρισμό , η στενή έννοια του ηλεκτρονικού εγκλήματος , αναφέρεται σε αξιόποινες πράξεις όπως η ηλεκτρονική απάτη , η χωρίς άδεια απόκτηση δεδομένων , η παραποίηση δεδομένων και η δολιοφθορά , δηλαδή , εγκλήματα όπου ο ηλεκτρονικός υπολογιστής αποτελεί κύριο μέσο τέλεσης τους. Από την άλλη , η ευρεία έννοια των ηλεκτρονικών εγκλημάτων μέσω διαδικτύου , περιλαμβάνει όλα εκείνα τα αδικήματα κατά τα οποία ο ηλεκτρονικός υπολογιστής χρησιμοποιείται ως βοηθητικό μέσο. (www.Lawnet.gr)

Με βάση έρευνα του Υπουργείου Δικαιοσύνης , καθημερινά διακινούνται πάνω από 5 τρισεκατομμύρια δολάρια παγκοσμίως. Αυτά τα ποσά τα επωφελούνται οι ηλεκτρονικοί παραβάτες , οι οποίοι διαθέτουν την απαραίτητη τεχνογνωσία και την εξειδίκευση , που τους επιτρέπει να επιτεθούν

και να σπάσουν κωδικούς προστασίας συστημάτων αποκτώντας πρόσβαση σε αυτά τα ποσά. (Υπουργείο Δικαιοσύνης , Επίσημο περιοδικό Ελληνικής Αστυνομίας , Οκτώβριος 2005 , Τεύχος 233.)

Μέσω της δυναμικής εισβολής του ηλεκτρονικού υπολογιστή και την λειτουργία του διαδικτύου , αναπτύσσονται τεράστιες δυνατότητες χρήσης και κατάχρησης που αφορούν την ηλεκτρονική επεξεργασία δεδομένων. Η ηλεκτρονική εγκληματικότητα συνεχώς «εμπλουτίζεται» και η πιθανότητα εμφάνισης νέων μορφών στο μέλλον , επιβάλλει τη συντομότερη και καλύτερη αντιμετώπιση του ζητήματος , την πραγματοποίηση συλλογικής προσπάθειας και διασυνοριακής συνεργασίας.

2.1.1 Μορφές Ηλεκτρονικού Εγκλήματος

Τα νέα τεχνολογικά επιτεύγματα εκτός από τα οφέλη που προσφέρουν, ελλοχεύουν και πολλούς κινδύνους για τους χρήστες τους. Η εξέλιξη του διαδικτύου, αν και έχει διευκολύνει κατά πολύ την καθημερινότητα μας, έχει δημιουργήσει πρόσφορο έδαφος σε κακόβουλους χρήστες να δρουν ανεξέλεγκτα. Οι χρήστες αυτοί, γνωστοί και ως κυβερνοεγκληματίες, μιας και ο τόπος δράσης τους είναι ο κυβερνοχώρος, χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για την ικανοποίηση προσωπικών τους αναγκών. Η νέα αυτή μορφή του ηλεκτρονικού εγκλήματος απασχολεί έντονα τις διωκτικές αρχές παγκοσμίως, μιας και η βλάβη που μπορεί να προκαλέσει δύναται να είναι ανεπανόρθωτη.

Οι αρμόδιοι για το ηλεκτρονικό έγκλημα έχουν διακρίνει διάφορες μορφές ανάλογα με τον τρόπο δράσης και τις επιπτώσεις που έχουν οι ενέργειες αυτές στα θύματα.

Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης σε άρθρο του στο επίσημο περιοδικό της ΕΛ.ΑΣ., αναφέρει τις βασικές κατηγορίες ηλεκτρονικού εγκλήματος, οι οποίες είναι οι εξής:

1. *Παραμπόδιση (κυβερνο)κυκλοφορίας*
2. *Τροποποίηση και κλοπή δεδομένων*
3. *Εισβολή και σαμποτάζ στο διαδίκτυο*
4. *Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση*
5. *Διασπορά ιών*
6. *Υπόθαλψη αδικημάτων*
7. *Πλαστογραφία*
8. *Απάτη*

Επιπλέον, αναφέρει και κάποιες πιο συγκεκριμένες μορφές, οι οποίες είναι:

1. *Απάτες μέσω διαδικτύου*
2. *Παιδική πορνογραφία*
3. *Hacking – Cracking*
4. *Διακίνηση – πειρατεία λογισμικού*
5. *Απάτη πιστωτικών καρτών*
6. *Διακίνηση ναρκωτικών*
7. *Έγκλημα στα chat rooms (δωμάτια επικοινωνίας)*

(Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, επίσημο περιοδικό Ελληνικής Αστυνομίας, Οκτώβριος 2005, αριθμός τεύχους 233).

Η Lawnet, σε μελέτη της για το ηλεκτρονικό έγκλημα, αναφέρει και αναλύει τις παρακάτω μορφές ηλεκτρονικού εγκλήματος:

1. Κυβερνοσφετερισμός – Domain names

Κυβερνοσφετερισμός (cybersquatting) είναι το ηλεκτρονικό αδίκημα κατά το οποίο κάποιος χρήστης του διαδικτύου για εμπορικούς σκοπούς κατοχυρώνει και χρησιμοποιεί ηλεκτρονική διεύθυνση (domain name) που

περιέχει είτε την επωνυμία γνωστών επιχειρήσεων, είτε σήματα φήμης με αποτέλεσμα να προκαλείται βλάβη στη φήμη των νόμιμων δικαιούχων αλλά και αποκλεισμός τους από τη χρήση του διαδικτύου με την επωνυμία τους. (www.lawnet.gr)

2. Παράνομη διείσδυση σε δεδομένα (hacking – cracking) – Προστασία απορρήτου στο διαδίκτυο

Hacking αποτελεί η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε ξένο υπολογιστή ή σύστημα υπολογιστών η οποία καταρχήν δεν γίνεται με σκοπό της υποκλοπής, της καταστροφής ή της κατασκοπίας, αλλά για την ικανοποίηση από την επιτυχία παράκαμψης των συστημάτων ασφαλείας των ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Cracking είναι η αλλαγή κωδικών πρόσβασης και η άρση της προστασίας των προγραμμάτων, η οποία καθιστά δυνατή την παράνομη αντιγραφή τους. (www.lawnet.gr)

3. Ιοί – Προστασία από ιούς – κακόβουλο λογισμικό

Μια από τις συνηθέστερες μορφές εγκληματικότητας στο διαδίκτυο είναι η αλλοίωση ή διαγραφή δεδομένων με ιούς. Οι ιοί των υπολογιστών είναι ειδικά προγράμματα που έχουν την δυνατότητα να αποτυπώνονται από μόνα τους. Διακρίνονται σε δυο μορφές: στους ιούς των προγραμμάτων και τους ιούς των συστημάτων. (www.lawnet.gr)

4. Ενοχλήματα κατά της ηθικής και της αξιοπρέπειας – Προστασία ανηλίκων – Προστασία από παράνομο και βλαβερό περιεχόμενο

Παράνομο και βλαβερό περιεχόμενο που θίγει την προσωπικότητα και την ηθική των ατόμων αποτελούν η δυσφήμιση μέσω του διαδικτύου και η διάδοση πορνογραφικού υλικού. Ειδικές διατάξεις έχουν θεσμοθετηθεί για το σοβαρότατο ζήτημα της πορνογραφίας και ειδικά της παιδικής πορνογραφίας,

της μετάδοσης δηλαδή από οποιονδήποτε υλικό φορέα του σώματος του ανηλίκου που αποσκοπεί στη γενετήσια διέγερση και την καταγραφή ή αποτύπωση πραγματικής, προσποιητής ή εικονικής ασελγούς πράξης με ανήλικο. Ένα ακόμα ζήτημα που τίθεται σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου από τους ανηλίκους είναι η πραγματοποίηση συναλλαγών με ηλεκτρονικά μέσα. Είναι γνωστό ότι οποιαδήποτε συναλλαγή με ανήλικο είναι άκυρη και μπορεί να επισύρει ποινή για το αντισυμβαλλόμενο μέλος. (www.lawnet.gr)

5. Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Το ζήτημα της προστασίας προσωπικών δεδομένων παρουσιάστηκε πολύ νωρίς στην Ελλάδα όπου και συνεχίζουν οι προσπάθειες αντιμετώπισής του, αν και οι υπηρεσίες δίωξης βρίσκονται σε πολύ καλό σημείο. Ακόμη και τώρα θεωρείται ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους επέμβασης στην ιδιωτική και προσωπική σφαίρα. Στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υπάρχει σχετική νομοθεσία που ρυθμίζει τα θέματα περί επεξεργασίας δεδομένων, την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την προστασία της προσωπικής ζωής στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (www.lawnet.gr)

6. Απάτη μέσω διαδικτύου

Αυτή η μορφή ηλεκτρονικού εγκλήματος είναι πολύ συχνή και οι καταναλωτές – χρήστες του διαδικτύου πρέπει να είναι πολύ προσεκτικοί και επιφυλακτικοί στις συναλλαγές τους. Μερικές από τις μορφές ηλεκτρονικής απάτης σχετίζονται με την αγορά εργασίας, την υποκλοπή προσωπικών δεδομένων, είτε με τη μορφή κλοπής της ηλεκτρονικής ταυτότητας, είτε με «ψάρεμα» προσωπικών πληροφοριών (phishing mail). Επίσης, φιλανθρωπικές προσφορές, ισπανικό λόττο, επαναφορά πιστοληπτικής ικανότητας και συμμετοχή σε επενδυτικά σχέδια. (www.lawnet.gr)

Διαπιστώνουμε πως οι μορφές του ηλεκτρονικού εγκλήματος είναι πολλές και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και κινδύνων. Η «ευρηματικότητα» των κακόβουλων χρηστών αφήνει έκπληκτες τις αρχές ,αλλά και τους χρήστες του διαδικτύου δυσκολεύοντας το έργο τους στους τομείς της πρόληψης και της αντιμετώπισης και δημιουργώντας ανάγκες για νέες μεθόδους δράσης. Οι χρήστες είναι καθημερινά εκτεθειμένοι σε χιλιάδες κινδύνους και όταν αναφερόμαστε σε ανήλικους χρήστες, τα πράγματα γίνονται ακόμα δυσκολότερα και με σοβαρότερες συνέπειες τόσο στον ψυχισμό, όσο και στο σώμα του παιδιού. Αν και οι εγκληματικές αυτές πράξεις είναι πολλές, μια από τις μορφές ηλεκτρονικού εγκλήματος συναντάται σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό λόγω της ευκολίας διάπραξής της και διάφορων κενών στη νομοθεσία.

Με βάση τα στοιχεία που δημοσιεύει «η ομάδα δράσης για το ψηφιακό έγκλημα» D.A.R.T. (Digital Awareness and Response to Threats), οι εγκληματικές πράξεις που συνήθως καταγγέλλονται είναι:

1. Παιδική πορνογραφία, είτε ως διακίνηση παιδικού πορνογραφικού υλικού, είτε ως παρενόχληση ανηλίκου
2. Απάτες μέσω διαδικτύου, όπως ισπανικό λόττο, εικονικές δημοπρασίες και άλλα
3. Διακίνηση και πειρατεία λογισμικού
4. Διακίνηση τοξικών ουσιών, εμπόριο οργάνων, εμπόριο λευκής σαρκός, κυκλώματα που παρασύρουν σε ατομικές ή ομαδικές αυτοκτονίες, απαγωγές και εξαφανίσεις ατόμων
5. Απειλές και εκβίαση είτε οικονομική, είτε ηθική
6. Cracking, ψηφιακοί βανδαλισμοί – σπάσιμο κωδικών πρόσβασης σε κλειδωμένους λογαριασμούς
7. Οικονομικές απάτες και κυρίως απάτες με πιστωτικές κάρτες, και τέλος
8. Συκοφαντική δυσφήμιση

(www.dart.gov.gr)

Παρατηρούμε ότι η παιδική πορνογραφία είτε ως διακίνηση παιδικού πορνογραφικού υλικού, είτε ως παρενόχληση ανηλίκου, καταλαμβάνει την πρώτη θέση στον κατάλογο των συχνότερων καταγγελιών. Που οφείλεται όμως η τόση έντονη παρουσία της μέσα στα εγκλήματα του κυβερνοχώρου; Πιθανοί λόγοι μπορούν να αναζητηθούν στις προβληματικές διαπροσωπικές σχέσεις, στα νομοθετικά κενά, στη δύναμη που έχουν τα παράνομα αυτά κυκλώματα και στην έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με διαδικτυακά εγκλήματα όπως επίσης και για τους κινδύνους που ελλοχεύουν. Παρά τη δυσκολία που παρουσιάζει η κοινωνία στην παραδοχή της πράξης και το γεγονός ότι η ομολογία μιας τέτοιας απειλής ή συμπεριφοράς είναι συχνά επιζήμια για το θύμα, οι καταγγελίες αυξάνονται συνεχώς και μερικές από τις περιπτώσεις είναι αρκετά σοβαρές.

Για να μπορέσουμε όμως να αναγνωρίσουμε μια τέτοια συμπεριφορά, είναι σκόπιμο να γίνει αναφορά σε κάποια ειδικά χαρακτηριστικά του ηλεκτρονικού εγκλήματος, που το διαφοροποιούν από το «κοινό» έγκλημα. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορούν να λειτουργήσουν ως ταυτότητα αναγνώρισης τέτοιας μορφής εγκληματικότητας.

2.1.2. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Το ηλεκτρονικό έγκλημα ανεξαρτήτως από ποια πλευρά το προσεγγίζουμε έχει κάποια ειδικά χαρακτηριστικά που το διαφοροποιούν από το «κοινό» έγκλημα.

Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε τα χαρακτηριστικά αυτά για να καταλάβουμε τους κινδύνους που μπορεί να ελλοχεύουν στο διαδίκτυο και τη σοβαρότητα που μπορεί να αποκτήσουν. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε πως το

ψηφιακό έγκλημα είναι μια σύγχρονη μάστιγα με ραγδαία εξέλιξη και σοβαρές συνέπειες για τους ανυποψίαστους χρήστες του.

Αρχικά το ηλεκτρονικό έγκλημα είναι γρήγορο, διαπράττεται σε χρόνο δευτερολέπτων και δεν γίνεται εύκολα αντιληπτό, ιδιαίτερα από απλούς χρήστες. Είναι εύκολο στη διάπραξή του και τα ίχνη που αφήνει είναι ψηφιακά, άρα και δύσκολα αναγνωρίσιμα. Αυτό το στοιχείο δυσκολεύει πολύ στον εντοπισμό του ψηφιακού εγκληματία και άρα στην ποινικοποίηση της πράξης του. (Υπουργείο Δημόσιας τάξης, Επίσημο περιοδικό ΕΛ. ΑΣ, Οκτ. 2005, τεύχος 233). Επίσης για της τέλεσή του απαιτούνται άριστες και εξειδικευμένες γνώσεις στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και την πλοήγηση στον κυβερνοχώρο. Το ηλεκτρονικό έγκλημα μπορεί να διαπραχθεί χωρίς μετακίνηση του δράστη, αλλά από το σπίτι, την εργασία του ακόμα και από χώρους διαδικτυακής δραστηριότητας (internet cafe). (Υπουργείο Δημόσιας τάξης, Επίσημο περιοδικό της ΕΛ. ΑΣ, Οκτ. 2005, τεύχος 233)

Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε τη δυνατότητα που έχουν οι επίδοξοι εγκληματίες του διαδικτύου να μην εμφανίσουν την πραγματική τους ταυτότητα ακόμα και να υποκλέψουν την ταυτότητα κάποιου άλλου ανυποψίαστου χρήστη ή να δημιουργήσουν μια νέα εικονική και κατά συνθήκη προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους ταυτότητα. (Υπουργείο Δημόσιας τάξης, Επίσημο περιοδικό της ΕΛ. ΑΣ, Οκτ. 2005, τεύχος 233)

Το ηλεκτρονικό έγκλημα είναι διασυνοριακό, ο τόπος τέλεσής του είναι δύσκολο να προσδιοριστεί, όπως φυσικά είναι δύσκολος και ο εντοπισμός του δράστη. Για την έρευνά του πολλές φορές χρειάζεται η συνεργασία δυο τουλάχιστον κρατών μιας και ο παγκόσμιος χαρακτήρας του αλλά και το πλήθος των αποδεκτών – χρηστών και η ευκολία πρόσβασης αλλά και διάπραξης του εγκλήματος δεν περιορίζεται σε μια χώρα. (Υπουργείο Δημόσιας τάξης, Επίσημο περιοδικό της ΕΛ. ΑΣ, Οκτ. 2005, τεύχος 233)

Εδώ σκόπιμο θα ήταν να αναφέρουμε πως η καταγραφή της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο δεν ανταποκρίνεται στην

πραγματικότητα, διότι ελάχιστες περιπτώσεις καταγγέλλονται διεθνώς. Κατά συνέπεια, το μέγεθος της εγκληματικότητας στο χώρο του διαδικτύου είναι ακόμη πιο «σκοτεινό» από ότι στον «κοινό» εγκληματικό κόσμο. (Υπουργείο Δημόσιας τάξης, Επίσημο περιοδικό της ΕΛ. ΑΣ, Οκτ. 2005, τεύχος 233)

Η ανωνυμία που προσφέρει το διαδίκτυο, η ευκολία διάπραξης τους ηλεκτρονικού εγκλήματος για κάποιον που έχει την απαραίτητη τεχνογνωσία και η παγκόσμια δικτύωση δυσκολεύουν την αντιμετώπιση και την εξάλειψη του φαινομένου της ψηφιακής εγκληματικότητας. Η έλλειψη ενημέρωσης δυσκολεύει το έργο των αρχών, καθώς οι απλοί χρήστες δεν μπορούν να αναγνωρίσουν με ευκολία ποια πράξη θεωρείται έγκλημα κι άρα δεν θεωρούν ότι υπάρχει λόγος για καταγγελία.

Η ελλιπής ενημέρωση προς το καταναλωτικό κοινό για την ύπαρξη φορέων αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού εγκλήματος και του έργου τους, τους δημιουργεί ένα κλίμα ανασφάλειας και φόβου.

Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στην παιδική πορνογραφία, όχι πλέον ως φαινόμενο, αλλά με την άμεση σχέση της με το διαδίκτυο και τους τόπους δράσης των παιδοφιλικών κυκλωμάτων και των ψηφιακών εγκληματιών που ασχολούνται με τη χρήση, διακίνηση και παραγωγή τέτοιου υλικού.

2.2. ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ

Τι ακριβώς είναι η πορνογραφία; Πρόκειται για τέχνη με ερωτικό περιεχόμενο; Για τον αγώνα ενάντια στο ηθικό κατεστημένο ή την παγκόσμια επιδημία της σεξουαλικής βίας; Το λεξικό της νέας Ελληνικής Γλώσσας του Τεγόπουλου – Φυτράκη ορίζει την πορνογραφία ως «αναπαράσταση με λέξεις ή εικόνες της ερωτικής συμπεριφοράς, που αποσκοπεί στην πρόκληση ερωτικής διέγερσης». (Τεγόπουλος – Φυτράκης, 1997)

Στο βιβλίο «Σεξουαλικότητα και πορνογραφία» ο Άντος Αντρέας Γκούα (1972) υποστηρίζει πως η πορνογραφία θεωρούταν μάλλον ωφέλιμη, παρά επιζήμια για τους θεατές και τους αναγνώστες της. Έρευνες που είχαν γίνει τόνιζαν ότι η πορνογραφία, την εποχή όπου η σεξουαλικότητα παρουσιάζεται υπό μια αυστηρή ηθική, σαν κάτι αφύσικο, είχε τη λειτουργία μιας διεξόδου, σαν υποκατάστατο για την υπανάπτυκτη σεξουαλικότητα. (Άντος Αντρέας Γκούα, 1972)

Σήμερα στην εποχή της τεχνολογικής εξέλιξης, οι ειδικοί υποστηρίζουν πως η πορνογραφία μετατρέπει προς το χειρότερο τη σεξουαλικότητα και τις ανθρώπινες σχέσεις. Ακόμη χειρότερα υπάρχει σοβαρός κίνδυνος παροχής κακής και στρεβλωμένης αγωγής για θέματα ερωτικής διαπαιδαγώγησης σε παιδιά και εφήβους λόγω του ότι η πορνογραφία έχει καταστεί σημαντική πηγή πληροφόρησης για αυτούς. (www.medlook.net)

Σύμφωνα με τον Δρ. Victor B. Cline, ψυχοθεραπευτή στο Πανεπιστήμιο Berkley της Καλιφόρνιας, με ειδίκευση στη συμβουλευτική των οικογενειών και τον εθισμό στο σεξ, σε περισσότερο από 90% των ασθενών του, άσχετα από την αρχική αιτία του προβλήματος, η πορνογραφία μπορεί να αποτελεί μια διευκόλυνση που συντηρεί το πρόβλημα. Θεωρεί ότι άπαξ και κάποιος εμπλακεί στο σκληρό πορνογραφικό υλικό, το αναζητάει συνέχεια. (www.health.gr)

Ως πορνογραφικό υλικό, με βάση το νόμο υπ' αριθμόν 3064/2002, ορίζεται «κάθε περιγραφή ή πραγματική ή εικονική αποτύπωση, σε

οποιονδήποτε υλικό φορέα, του σώματος του ανηλίκου που αποσκοπεί στη γενετήσια διέγερση, καθώς και η καταγραφή ή αποτύπωση σε οποιονδήποτε υλικό φορέα πραγματικής ή εικονικής ασελγούς πράξης που ενεργείται για τον ίδιο σκοπό από ή με ανήλικο». (Εφημερίς της Κυβερνήσεως, νόμος υπ' αριθμόν 3064 Α 248 15 Οκτ. 2002)

Στον ίδιο νόμο (3064/2002) αναφέρεται πως «όποιος από κερδοσκοπία παρασκευάζει, κατέχει, προμηθεύει, αγοράζει, μεταφέρει, διακινεί, διαθέτει, πωλεί ή θέτει με οποιονδήποτε τρόπο σε κυκλοφορία πορνογραφικό υλικό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 10.000 έως 100.000 ευρώ». (Εφημερίς της Κυβερνήσεως, νόμος υπ' αριθμόν 3064 Α 248 15 Οκτ. 2002)

Στην εφημερίδα «Το Βήμα» δημοσιεύτηκε ένα άρθρο για την τέχνη και την πορνογραφία. Χαρακτηριστικά αναφέρει «η τέχνη δεν έκλεισε τα μάτια μπροστά στην πορνογραφία. Έγινε όπλο της συχνά, με μια διάθεση απελευθέρωσης από νόρμες και δεσμεύσεις ηθικής». (Μπίτσικα Π., Το Βήμα, 13/04/97).

Στο ίδιο άρθρο αναφέρεται ότι ο όρος «πορνογραφία» εμφανίζεται για πρώτη φορά στο “Oxford English Dictionary” το 1857, ενώ πολύ πριν, το 1769, είχε εκδοθεί η διατριβή “Le pornographe” του Ρεντίφ ντε λα Μπρετόν. Επίσης αναφέρει ότι οι ερωτικοί πίνακες του Τιτσιάνο, στο παλάτι του Φιλίππου του Β΄, ήταν κρυμμένοι πίσω από κουρτίνες, για να τους βλέπουν μόνο οι εκλεκτοί επισκέπτες του οίκου. (Μπίτσικα Π., Το Βήμα, 13/04/97).

Ο καλλιτέχνης Διαμαντής Αϊδίνης, σε συνέντευξή του στην εφημερίδα το «Βήμα», εξηγεί πως «προσεγγίζει την ηθική ως αισθητική και την αισθητική ως ηθική. Το σοκ εξαγνίζεται μέσω της τέχνης. Υπάρχει καλή και κακή τέχνη. Η καλή τέχνη δεν έχει ηθική. Βρέθηκε πρόσφατα ένας πίνακας του Γκουρμπέ, με τίτλο «η πηγή της ζωής», στην Κωνσταντινούπολη, που ήταν κλεισμένος σε μια τουαλέτα. Όσο κι αν σοκάρει το θέαμα του ανοιχτού αιδοίου, στέκεσαι εκστατικός μπροστά στην ομορφιά της τέχνης αυτού του σπουδαίου και

πρωτοπόρου καλλιτέχνη για τον καλλιτέχνη δεν υπάρχει τίποτα απαγορευμένο». (Μπίτσικα Π., Το Βήμα, 13/04/97).

Το πορνογραφικό υλικό φαίνεται να προσφέρει μια δυνατή σεξουαλική επιθυμία, η οποία στη συνέχεια εκτονώνεται με άλλους τρόπους εκτός της ερωτικής σχέσης. Αυτό από μόνο του απομονώνει τα άτομα και τα προσανατολίζει στην ικανοποίηση των εγωιστικών τους αναγκών, χωρίς να ενδιαφέρονται τόσο για κάποιο σύντροφο. (www.health.gr)

Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, όταν ένα τέτοιο μοτίβο συμπεριφοράς παγιωθεί, το άτομο (συνήθως άντρας) γίνεται εξαρτημένος από το πορνογραφικό υλικό για τη σεξουαλική του ικανοποίηση, πράγμα που έχει σημαντικές συνέπειες για τις κοινωνικές σχέσεις του ατόμου. (www.health.gr)

Αν και στην τέχνη, αυτοί που αποδέχονται την πορνογραφία είναι πολλοί, στο ρεαλιστικό κόσμο, η κοινωνία, στην πλειοψηφία της, την καταδικάζει. Τα άτομα μετά από συχνή παρακολούθηση πορνογραφικού υλικού, χάνουν ή έστω μειώνουν τη λειτουργικότητα τους στον πραγματικό κόσμο και οι λανθασμένες συμπεριφορές γίνονται κύριες του εαυτού τους. Ίσως η παρακολούθηση σε φυσιολογικό βαθμό να είναι βοηθητική και εποικοδομητική, ιδιαίτερα σε κάποιες σεξουαλικές παθήσεις, στον βαθμό όμως που ξεπερνάει το φυσιολογικό, χρειάζεται άμεση θεραπεία και συμβουλευτική προς αποφυγή οποιασδήποτε νοσολογικής συμπεριφοράς.

Δεν πρέπει, όμως, να ξεχνάμε πως η παραπάνω συμπεριφορά, παύει να είναι θεμιτή ακόμα και στο φυσιολογικό βαθμό της, εφ' όσον οι πρωταγωνιστές ή τα εμπλεκόμενα άτομα είναι παιδιά ή άτομα που εμφανισιακά παραπέμπουν σε παιδιά. Στη συνέχεια θα πραγματοποιηθεί μια διάκριση ανάμεσα στην παιδική πορνογραφία και την πορνογραφία ενηλίκων, όπου η πρώτη μορφή ξεφεύγει από τα όρια του φυσιολογικού.

2.2.1. ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ

ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ

Παρόλο που και στις δυο περιπτώσεις αναφέρεται ο όρος πορνογραφία, θα ήταν σκόπιμο πριν επεκταθούμε στο θέμα μας να πραγματοποιήσουμε μια σύντομη αναφορά στις διαφορές που συναντάμε ανάμεσα στην πορνογραφία ενηλίκων και στην παιδική πορνογραφία. Πολλοί άνθρωποι δυσκολεύονται να αντιληφθούν και να φανταστούν πορνογραφικές εικόνες παιδιών κι επομένως δεν μπορούν με ευκολία να αντιληφθούν τον όρο «παιδική πορνογραφία». Αυτό που είναι σημαντικό να γνωρίζουμε εξ' αρχής είναι πως η παιδική πορνογραφία είναι η απεικόνιση ενός εγκλήματος με θύμα έναν ανήλικο. (www.saferinternet.gr)

Το άρθρο 2, παράγραφος 3, του νόμου 3625 (24.12.2007) αναφέρει ότι «παιδική πορνογραφία σημαίνει κάθε αναπαράσταση με οποιοδήποτε μέσο, ενός παιδιού που εμπλέκεται σε πραγματικές ή προσομοιωμένες γενετήσιες δραστηριότητες, ή οποιαδήποτε αναπαράσταση των γεννητικών οργάνων ενός παιδιού πρωταρχικά για γενετήσιους σκοπούς». (Εφημερίς της Κυβερνήσεως, νόμος υπ' αριθμόν 3625, Φεκ. Α 290, 24.12.2007)

Από την άλλη πλευρά η πορνογραφία ανηλίκων έχει διαφορετικό νομικό καθορισμό, μιας και το ενήλικο πλέον άτομο βρίσκεται στην ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης. Αυτή η μορφή πορνογραφίας έχει ένα διαφορετικό επίπεδο αποδοχής σε διάφορες χώρες ανάλογα με την εξέλιξή τους και τα σχετικά παραδοσιακά και πολιτιστικά στοιχεία. Η πορνογραφία ενηλίκων ορίζεται ως μια αναπαράσταση (βίντεο, dvd, ήχος, κείμενο) ενός ενήλικου ατόμου που συμμετέχει ή απεικονίζεται ότι συμμετέχει σε σαφή σεξουαλική δραστηριότητα. (www.saferinternet.gr)

Ο Άγγελος Τσιγκρής, διδάκτωρ εγκληματολογίας, σε άρθρο του τονίζει πως «η πορνογραφία αποτελεί κατάχρηση του θεμελιώδους δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης και η διακίνησή της προσβάλλει ή συντελεί στην

προσβολή θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων άλλων ατόμων». (www.alopsis.gr) Ο ίδιος ορίζει την πορνογραφία ως «η απεικόνιση και περιγραφή σεξουαλικών σχέσεων κατά τις οποίες ο ένας ερωτικός σύντροφος υποτάσσει, εξευτελίζει ή κακοποιεί τον άλλον». (www.alopsis.gr)

Όπως διαπιστώνουμε, εάν και οι διαφορές δεν είναι μεγάλες, είναι σημαντικές και στηρίζονται κυρίως στην ηλικία και κατά συνέπεια στην έλλειψη σεξουαλικής, συναισθηματικής και σωματικής ωριμότητας του ατόμου. Ένα παιδί δεν βρίσκεται στην ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης, άρα οποιαδήποτε συγκατάθεση για την πράξη αυτή θεωρείται άκυρη. Και για τις δυο περιπτώσεις είναι σκόπιμο να τονίσουμε πως ακόμα κι αν η ύπαρξη συγκατάθεσης είναι αποδεδειγμένη, δεν θεωρείται έγκυρη, εάν για την επίτευξή της έχει γίνει δόλια χρήση της ηλικίας, της ωριμότητας, της θέσης, της κοινωνικής κατάστασης, της πείρας ή της εξάρτησης του θύματος από τον δράστη. Πριν επεκταθούμε στην παιδική πορνογραφία, θα αναφέρουμε τις μορφές της παιδικής κακοποίησης, μιας και η παιδική εκμετάλλευση και η πορνογραφία είναι βασικές μορφές της.

2.3. ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

Το φαινόμενο της παιδικής κακοποίησης υπήρχε κατά τη διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας, αλλά μόνο πρόσφατα οι άνθρωποι άρχισαν να σκέφτονται διαφορετικά και να δημιουργούν νομικούς ορισμούς για την κακοποίηση και να ορίζουν κυβερνητικούς φορείς για την καλύτερη επίλυση του φαινομένου. Κάθε χρόνο ένας σημαντικός αριθμός παιδιών, ακόμα και της πιο τρυφερής βρεφικής ηλικίας, παραπέμπονται σε παιδιατρικά νοσοκομεία με ανεξήγητους σωματικούς τραυματισμούς που θέτουν σε κίνδυνο τη σωματική και ψυχοκοινωνική υγεία τους, αλλά ακόμα και την ίδια τους τη ζωή. (www.childmentalhealth.gr)

Η Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου, ορίζει την κακοποίηση ως «τη χρησιμοποίηση βίας ή άλλων ηθελημένων, όχι τυχαίων, πράξεων εις βάρος παιδιών από γονείς ή από άλλα πρόσωπα, η οποία προκαλεί πόνο, τραυματισμό και μόνιμη βλάβη στη σωματική και κάθε άλλη λειτουργία και ανάπτυξη του παιδιού». . (www.childmentalhealth.gr)

Το Χαμόγελο του Παιδιού υποστηρίζει πως κακοποίηση είναι μία βίαιη ή επιθετική συμπεριφορά ή ενέργεια που δημιουργεί βλάβη, τραύμα, πόνο, φόβο, απειλή, αίσθημα δυσαρέσκειας, δυσφορίας, αποστροφής ή ενοχής και έχει αρνητική επίδραση στο άτομο που τη δέχεται και στη συγκεκριμένη περίπτωση στο παιδί. (www.hamogelo.gr)

Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνει το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, με τον όρο παιδική κακοποίηση περιγράφεται ένα φαινόμενο κατά το οποίο ένας ή περισσότεροι ενήλικες προκαλούν ή επιτρέπουν να προκληθούν στο παιδί σωματικές κακώσεις ή συνθήκες στέρησης, ώστε συχνά να επιφέρουν σοβαρές διαταραχές σωματικής, νοητικής, συναισθηματικής και κοινωνικής μορφής, ακόμα και το θάνατο. (www.kepai.me.gr). Αν και πρόκειται για τρεις διαφορετικούς ορισμούς παρατηρούμε πως όλοι συγκλίνουν στο ίδιο συμπέρασμα: οι αρνητικές αυτές πράξεις εκτός από την εξωτερική και εύκολα διακριτή βλάβη που προκαλούν, μπορεί να έχουν ολοκληρωτικές συνέπειες στον εσωτερικό κόσμο ενός παιδιού.

2.3.1. ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Οι μορφές κακοποίησης είναι ποικίλες και σκόπιμο θα ήταν πριν περάσουμε στο επόμενο κεφάλαιο, να γίνει μία αναφορά για τις συνηθέστερες μορφές κακοποίησης. Οι συνηθέστερες, λοιπόν, μορφές κακοποίησης σύμφωνα με το Χαμόγελο του Παιδιού είναι:

1. Η σωματική κακοποίηση
2. Η σεξουαλική κακοποίηση

3. Η συναισθηματική – ψυχολογική κακοποίηση
4. Η παραμέληση και έκθεση του παιδιού σε κίνδυνο
5. Η εκμετάλλευση

Παρακάτω θα αναπτύξουμε τις προαναφερόμενες μορφές:

1. Η **σωματική κακοποίηση** συνιστά μία κατάσταση όπου κάποιος:

- α. χτυπά ένα παιδί και ασκεί διάφορες μορφές βίας πάνω του
- β. κάνει χρήση αντικειμένων για να πονέσει το παιδί
- γ. κάνει χρήση ακατάλληλων μεθόδων πειθαρχίας για την ηλικία του παιδιού. (www.hamogelo.gr)

Με βάση στοιχεία της Εταιρείας Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου, σωματική κακοποίηση είναι η χρήση βίας εις βάρος παιδιών, ατόμων έως 18 ετών, από γονείς ή άλλα πρόσωπα με αποτέλεσμα τον πόνο, τον τραυματισμό ή την πρόκληση μόνιμης βλάβης στο παιδί. (www.childmentalhealth.gr)

Το Κέντρο Παιδιατρικής Μέριμνας θεωρεί πως η σωματική κακοποίηση είναι μία κατάσταση που περιλαμβάνει κάθε είδους τραυματισμό ή κακώσεις διαφορετικής συχνότητας και σοβαρότητας που δεν οφείλονται σε ατυχήματα. (www.kepaima.gr)

2. **Σεξουαλική κακοποίηση** είναι η επαφή ενός ενήλικα με ένα παιδί με στόχο τη σεξουαλική ικανοποίηση του ενήλικα, ο οποίος έχει πάντα την ευθύνη για την πράξη αυτή, καθώς τα παιδιά δεν είναι δυνατόν να συγκαταθέσουν σε οποιαδήποτε τέτοια ενέργεια. Μετά από έρευνα που έκανε το Χαμόγελο του Παιδιού, η σεξουαλική κακοποίηση περιλαμβάνει:

- α. την επαφή, με οποιονδήποτε τρόπο, με τα γεννητικά όργανα του παιδιού από ενήλικα και το αντίστροφο
- β. τη διείσδυση, με οποιοδήποτε τρόπο και μέσον, στο παιδί
- γ. την έκθεση του παιδιού σε πορνογραφικό υλικό, οπτικά ή ακουστικά
- δ. την παρακολούθηση ενός παιδιού χωρίς ρούχα από έναν

ενήλικα ή το αντίστροφο

ε. το βιασμό (www.hamogelo.gr)

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του βρετανικού οργανισμού «stop it now» για την πρόληψη της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης, τα 3/4 των παιδιών που κακοποιούνται σεξουαλικά δε θα μιλήσουν σε κανέναν γι' αυτήν την κατάσταση κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας και ελάχιστα από αυτά τα παιδιά θα απασχολήσουν τις αστυνομικές αρχές. Παρατηρούμε ότι το φαινόμενο της παιδικής κακοποίησης έχει πολύ μεγαλύτερη έκταση απ' ότι γνωρίζουμε. Ο Ορ. Γιωτάκος θεωρεί τη σεξουαλική κακοποίηση ως τη συμμετοχή ή την έκθεση παιδιών ή εφήβων σε πράξεις με σεξουαλικό περιεχόμενο που έχουν ως σκοπό τη σεξουαλική διέγερση ή κακοποίηση από το δράστη. Χαρακτηριστικά του φαινομένου είναι η ανηλικότητα των παιδιών, η σχέση εξάρτησης, η εμπιστοσύνη μεταξύ δράστη και θύματος και η απουσία συνειδητής συναίνεσης του παιδιού ή του εφήβου. Η σεξουαλική παραβίαση μπορεί να έχει διάφορες μορφές, από την έκθεση σε επίδειξη, τις θωπείες και τις ασελγείς πράξεις έως το βιασμό και την αιμομιξία. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006, σελ.181). Στο βιβλίο «Σεξουαλική κακοποίηση-Μυστικό; Οχι πια», (2006) ο Ορέστης Γιωτάκος αναφέρει κάποια χαρακτηριστικά που περιλαμβάνει η παιδική σεξουαλική κακοποίηση:

«Η παιδική σεξουαλική κακοποίηση περιλαμβάνει δραστηριότητες με ή χωρίς άγγιγμα:

1. Με άγγιγμα:

- i.** το άγγιγμα των γεννητικών οργάνων του παιδιού ή των απόκρυφων σημείων του για σεξουαλική ευχαρίστηση
- ii.** ο εξαναγκασμός ενός παιδιού να αγγίξει τα γεννητικά όργανα ή τα απόκρυφα σημεία ενός ενήλικα, για σεξουαλική ευχαρίστηση
- iii.** η τοποθέτηση αντικειμένων ή μερών του σώματος στον κόλπο, τον πρωκτό ή το στόμα ενός παιδιού για σεξουαλική ευχαρίστηση. (Γιωτάκος Ο, Πρεκατέ Β., 2006, σελ.165)

2. Χωρίς άγγιγμα:

- i. Παρουσίαση πορνογραφίας σε παιδί
- ii. Σκόπιμη έκθεση γεννητικών οργάνων σε ένα παιδί
- iii. Η φωτογράφιση ενός παιδιού σε σεξουαλικές στάσεις
- iv. Η ενθάρρυνση προς το παιδί να παρακολουθεί ή να ακούει σεξουαλικές πράξεις
- v. Η ακατάλληλη παρακολούθηση του παιδιού όταν γδύνεται ή όταν χρησιμοποιεί την τουαλέτα. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006, σελ.166)

Τα ανωτέρω δεν περιγράφουν εξαντλητικά τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να κακοποιηθεί ένα παιδί.

Με βάση την 3^η Εθνική Στατιστική για την παιδική κακοποίηση και παραμέληση, που εκδόθηκε από το Υπουργείο Υγείας και Ανθρώπινων Υπηρεσιών των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (1996) περίπου:

- Το 1/4 των δηλωμένων περιστατικών προερχόντουσαν από το βιολογικό γονέα ή κηδεμόνα
- Το 89% των δραστών ήταν άνδρες
- Το 22% των περιστατικών προκύπτει ότι ο δράστης ήταν κάτω από 26 ετών, γεγονός που επισημαίνει την αναγκαιότητα για έγκυρη αναγνώριση και παρέμβαση σε παιδοφιλικές συμπεριφορές στην εφηβεία
- Το 59% των περιστατικών, η αναγνώριση της κακοποίησης έγινε από το σχολικό περιβάλλον, υπογραμμίζοντας τη σημασία της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών για την αναγνώριση της παιδικής κακοποίησης.

Οι παραπάνω αριθμοί αφορούν περιστατικά που έχουν ήδη καταγραφεί στις Κοινωνικές Υπηρεσίες. Ο πραγματικός αριθμός των περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης εκτιμάται ότι είναι πολύ μεγαλύτερος. Το ζήτημα της σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων έχει κατά καιρούς αποτελέσει σοβαρότατο θέμα στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα. Κάποιες υποθέσεις που έρχονται στο φως της δημοσιότητας, προκαλούν φρίκη και τρόμο. Σκόπιμο θα ήταν να

αναφέρουμε συνοπτικά μερικές από τις συνέπειες της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης με σκοπό να αντιληφθούμε τη σοβαρότητα της κατάστασης.

Οι συνέπειες της κακοποίησης σύμφωνα με τον Ορέστη Γιωτάκο (2006) διακρίνονται:

α. Στις *άμεσες* περιλαμβάνονται κινητικές δυσκολίες εξαιτίας του τραυματισμού, τη χαμηλότερη απόδοση στο σχολείο και τη διανοητική εργασία, επιθετική συμπεριφορά απέναντι σε ενήλικους και τις παρέες, καθώς και ψυχολογικές διαταραχές όπως απελπισία, κατάθλιψη και έλλειψη αυτοεκτίμησης.

β. Οι *μακροπρόθεσμες* συνέπειες περιλαμβάνουν την πιο βίαιη και επιθετική συμπεριφορά, που περικλείει και την κακομεταχείριση των ίδιων των παιδιών από το άτομο. Ένα υψηλό ποσοστό εγκληματικών συμπεριφορών, τοξικοεξάρτησης και συγκινησιακών διαταραχών όπως άγχος, κατάθλιψη και ψύχωση. Συνήθως οι άνδρες – θύματα, υιοθετούν πιο βίαιες συμπεριφορές ενώ οι γυναίκες εκδηλώνουν κυρίως αυτοκαταστροφικές τάσεις.

3. **Συναισθηματική κακοποίηση** είναι ο τύπος της συμπεριφοράς, λεκτικής ή πρακτικής, που θέτει την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού σε κίνδυνο.

Παραδείγματα συναισθηματικής κακοποίησης αποτελούν:

- α.** οι φωνές και οι κραυγές εναντίον του παιδιού
- β.** οι χαρακτηρισμοί υποτίμησης και εξύβρισης του παιδιού
- γ.** η αρνητική σύγκριση μεταξύ παιδιών
- δ.** η έλλειψη στοργής, αγάπης και τρυφερών εκδηλώσεων
- ε.** η δημιουργία ενοχοποιητικών συναισθημάτων
- στ.** η ταπείνωση του παιδιού
- ζ.** οι απειλές εγκατάλειψης ή βίας
- η.** οι ακραίες μορφές τιμωρίας

(www.hamogelo.gr)

4. **Εκμετάλλευση** θεωρείται η με κάθε τρόπο χρησιμοποίηση του παιδιού για να αποκομίσει οφέλη ο ενήλικας που το χρησιμοποιεί. Δείγματα εγκατάλειψης μπορούν να είναι:

- α. Η έκθεση ανηλίκου με στόχο την επαιτεία
- β. Η ώθηση ανηλίκου στην επαιτεία
- γ. Η ώθηση ανηλίκου στην πορνεία, εκφραζόμενη με
οποιοδήποτε τρόπο. (www.hamogelo.gr)

5. **Παραμέληση** αποτελεί η στέρηση του παιδιού από τις βασικές και απαραίτητες προϋποθέσεις ασφαλούς και υγιούς ανάπτυξής του, όπως το καθαρό και υγιεινό περιβάλλον, η τροφή και η ένδυση, η ιατρική περίθαλψη και η εκπαίδευση. Δείγματα παραμέλησης μπορούν να θεωρηθούν:

- α. μη επαρκής σίτιση, στέγαση ή ένδυση
- β. ανθυγιεινές συνθήκες διαβίωσης
- γ. εγκατάλειψη του παιδιού
- δ. ανεπαρκής φροντίδα του παιδιού και έκθεσή του σε
κίνδυνο
- ε. ανεπαρκής ιατροφαρμακευτική φροντίδα
- στ. μη εγγραφή του παιδιού σε σχολείο και η αδιαφορία για
τη συνεπή παρακολούθησή του. (www.hamogelo.gr)

Συνοψίζοντας, παρατηρούμε πως η παιδική κακοποίηση έχει άμεση σχέση με την εκμετάλλευση, ως μορφή αυτής, και την παιδική πορνογραφία, ως συνέπειά της.

Τι θεωρείται όμως παιδική εκμετάλλευση; Στη συνέχεια θα ασχοληθούμε με αυτό το σημαντικό κομμάτι παιδικής κακοποίησης, όπου η ραγδαία εκδήλωσή της προκαλεί μεγάλη ανησυχία στην κοινωνία.

2.3.2. ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

Τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται μία έξαρση του φαινομένου της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών. Οι μορφές όπου εκδηλώνεται αυτή η εγκληματική δραστηριότητα είναι διάφορες όπως:

- α. η παιδική πορνεία*
- β. το εμπόριο παιδιών*
- γ. ο σεξουαλικός τουρισμός*
- δ. η παιδοφιλία – παιδεραστία*
- ε. η παιδική εργασία*
- στ. η παιδική πορνογραφία (www.unicef.gr)*

Παρακάτω θα αναλύσουμε τους παραπάνω όρους, περισσότερο για μία καλύτερη κατανόηση των εννοιών.

α. Ως «*παιδική πορνεία*» ορίζεται η «χρησιμοποίηση ενός παιδιού σε γενετήσιες δραστηριότητες, έναντι αμοιβής ή άλλου τιμήματος».

(Εφημερίς της Κυβερνήσεως, νόμος υπ' αριθμόν 3625 2007)

β. «*Εμπορία παιδιών*» αποτελεί «κάθε πράξη ή συναλλαγή με την οποία ένα παιδί μεταβιβάζεται από οποιοδήποτε πρόσωπο ή ομάδα, σε ένα άλλο πρόσωπο έναντι αμοιβής ή άλλου τιμήματος».

(Εφημερίς της Κυβερνήσεως, νόμος υπ' αριθμόν 3625 2007)

γ. «*Σεξουαλικός τουρισμός*» είναι η διαδικασία κατά την οποία τουριστικά γραφεία ή μεμονωμένα άτομα, παρέχουν σε τουρίστες παιδιά για σεξουαλική εκμετάλλευση κατά τη διάρκεια της παραμονής τους.

Σύμφωνα με τη Unisef, 1 εκατομμύριο παιδιά πωλούνται ετησίως στην Ασία με σκοπό την πορνεία. Εξ αυτών:

- Ø το 50% πωλούνται από γνωστό ή φιλικό πρόσωπο.
- Ø το 40% πωλούνται από τις οικογένειές τους και
- Ø το 10% από αγνώστους

Ο αριθμός των παιδόφιλων τουριστών υπολογίζεται στο 1% του συνολικού πληθυσμού τουριστών. (www.unicef.gr)

Σύμφωνα με την ECPAT, δίκτυο οργανισμών και ατόμων που εργάζονται μαζί για την εξάλειψη της εμπορικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών (End Child Prostitution, Child Pornography and Trafficking of children for sexual purposes που σημαίνει για την παιδική πορνεία, παιδική πορνογραφία και εμπορίας παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς), οι πελάτες του σεξουαλικού τουρισμού κατηγοριοποιούνται ως εξής:

1. περιστασιακά παιδόφιλοι
2. καθ' έξη παιδόφιλοι, οι οποίοι σκοπίμως επισκέπτονται χώρες όπου η παιδική πορνεία είναι αυξημένη και τα παιδιά ιδιαίτερα ευάλωτα και φθηνά
3. διεστραμμένοι και βίαια παιδόφιλοι
4. τέλος, η κατηγορία τουριστών, οι οποίοι έπ' ευκαιρίας της επισκέψεώς τους, επιζητούν να γνωρίσουν νέες εμπειρίες, νιώθοντας ελεύθεροι ηθικών φραγμών. (www.ecpat.net)

δ. Άλλη μία μορφή εκμετάλλευσης παιδιών είναι η «*παιδοφιλία – παιδεραστία*». Ο Μάνος Ν. στο βιβλίο του «Βασικά στοιχεία κλινικής ψυχιατρικής» (1997), αναφέρει την παιδοφιλία ως μία παραφιλία με τα εξής χαρακτηριστικά:

A. Για μία περίοδο τουλάχιστον 6 μηνών, επανειλημμένες, έντονες, σεξουαλικά διεγερτικές φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που αφορούν σεξουαλική δραστηριότητα με ένα παιδί ή παιδιά της προεφηβικής ηλικίας (γενικά ηλικίας 13 ετών ή μικρότερα).

B. Οι φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που προκαλούν κλινικά σημαντική υποκειμενική ενόχληση ή έκπτωση στον κοινωνικό, επαγγελματικό ή άλλους σημαντικούς τομείς της λειτουργικότητας.

Γ. Το άτομο να είναι τουλάχιστον 16 ετών και τουλάχιστον 5 χρόνια μεγαλύτερο από το παιδί ή τα παιδιά του κριτηρίου Α.

Με αυτή τη μορφή θα ασχοληθούμε εκτενέστερα στη συνέχεια του κεφαλαίου.

ε. Το φαινόμενο της «*παιδικής εργασίας*» ανηλίκων κάτω των 18 ετών, δεν είναι πρόσφατο. Πολλές κοινωνίες για πολλά χρόνια στόχευαν και στοχεύουν σε ευημερία πλούτου, εις βάρος ανηλίκων. Ως παγκόσμια ημέρα κατά της παιδικής εργασίας έχει οριστεί η 12^η Ιουνίου. Σύμφωνα με τη Unisef 132 εκατομμύρια παιδιά κάτω των 15 ετών, εργάζονται σκληρά στον αγροτικό τομέα. (www.unicef.gr)

Σύμφωνα με πρόσφατες στατιστικές από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ILO) ο αριθμός μειώθηκε από 246 εκατομμύρια σε 218 εκατομμύρια, μείωση 11%. (www.eurocharity.org)

στ. «*Παιδική πορνογραφία*» με βάση το νόμο 3625 του 2007 σημαίνει «κάθε αναπαράσταση, με οποιοδήποτε μέσο, ενός παιδιού που εμπλέκεται σε πραγματικές ή προσομοιωμένες γενετήσιες δραστηριότητες, η οποιαδήποτε αναπαράσταση των γεννητικών οργάνων ενός παιδιού, πρωταρχικά για γενετήσιους σκοπούς».

(άρθρο 2§3 νόμος υπ' αριθμόν 3625 ΦΕΚ Α' 290/24.12.2007)

Η παιδική πορνογραφία είναι το θέμα που θα μας απασχολήσει στο επόμενο κεφάλαιο.

Η επίσημη εφημερίδα ευρωπαϊκών κοινοτήτων στην απόφαση-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ του συμβουλίου της 22^{ης} Δεκεμβρίου 2003, με θέμα την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και παιδικής πορνογραφίας, εκδίδει την παρούσα απόφαση σχετικά με αδικήματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα προκειμένου να τιμωρούνται οι ακόλουθες εκ προθέσεως τελούμενες πράξεις:

1. ο εξαναγκασμός παιδιού σε πορνεία ή σε συμμετοχή σε πορνογραφικές παραστάσεις και κερδοσκοπία ή καθ' οιοδήποτε τρόπο εκμετάλλευση παιδιού για παράνομους σκοπούς

2. η εισαγωγή παιδιού στην πορνεία ή συμμετοχή σε θεάματα πορνογραφίας

3. η σεξουαλική δραστηριότητα με παιδί όταν:

α) Γίνεται χρήση εξαναγκασμού, βίας ή απειλής.

β) Προσφέρονται χρήματα ή άλλου είδους αμοιβές παροχές ως πληρωμή προκειμένου το παιδί να συμμετάσχει σε σεξουαλικές δραστηριότητες ή

γ) γίνεται κατάχρηση αναγνωρισμένης θέσης κηδεμονίας, εξουσίας ή επιρροής επί του παιδιού. (eur_lex.europa.eu)

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι η έξαρση του φαινομένου της παιδικής εκμετάλλευσης και η διάσταση που έχει λάβει τα τελευταία χρόνια, οδήγησαν τα κράτη στην ποινικοποίηση περισσότερων συμπεριφορών και στην εφαρμογή μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισής τους.

Έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την ΚΑΠΑ RESEARCH ΑΕ για λογαριασμό της Unisef στο Λεκανοπέδιο Αττικής το Νοέμβριο του 2001 σε άνδρες και γυναίκες 18 και άνω, σχετικά με την παιδική εκμετάλλευση στην Ελλάδα, κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

1. Η παιδική εκμετάλλευση είναι μία έννοια που συνδέεται στη χώρα μας με την παιδική εργασία και την παιδική πορνεία.

2. Οι 7 στους 10 Έλληνες δηλώνουν ότι γνωρίζουν 1 παιδί που έχει πέσει θύμα.

3. Εξ όσων γνωρίζουν θύματα παιδικής εκμετάλλευσης, οι μισοί 49,2% αναφέρθηκαν σε παιδική εργασία, το 15,4% σε άλλες μορφές εκμετάλλευσης, το 33,8% αναφέρθηκε σε περιπτώσεις πορνείας.

4. Ως πιο ευάλωτοι στην παιδική εκμετάλλευση θεωρούνται τα παιδιά μεταναστών – προσφύγων (**45,4%**), παιδιά διαλυμένων οικογενειών (**31,1%**) και τσιγγανόπαιδα (**14,8%**).

5. Σημαντικότερη αιτία είναι ο εξαναγκασμός από γονείς για οικονομικό όφελος για παιδική εργασία, το **53,3%**.

6. Δεύτερη σημαντική αιτία παιδικής εργασίας είναι η ύπαρξη οργανωμένου κυκλώματος, το **26,6%**.

7. Η πλειοψηφία Ελλήνων θεωρούν την παιδική εργασία και την παιδική πορνεία, κοινωνικό πρόβλημα.

8. Μόνο το **30,5%** θεωρεί ότι η παιδική εκμετάλλευση στην Ελλάδα είναι μεγαλύτερη από άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

9. **7** στους **10** κρίνουν τη νομοθεσία ανεπαρκή.

2.4. ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ

Η παιδική πορνογραφία ορίζεται διαφορετικά από τη νομοθεσία κάθε χώρας. Ο κοινός παρανομαστής είναι οι αναπαραστάσεις ανηλίκων που συμμετέχουν σε σεξουαλικές πράξεις ή καταστάσεις που υποδηλώνουν σεξουαλικές δραστηριότητες. Είναι ευρέως γνωστό ότι η παιδική πορνογραφία είναι παράνομη και υπόκειται σε ποινικές κυρώσεις.

Σύμφωνα με τη σύμβαση για τα διαδικτυακά εγκλήματα του συμβουλίου της Ευρώπης η παιδική πορνογραφία έχει τις εξής μορφές:

A. Ένας ανήλικος που συμμετέχει σε σεξουαλική δραστηριότητα

B. Ένα άτομο που συμμετέχει σε σεξουαλική δραστηριότητα προσποιούμενο ότι είναι ανήλικο

Γ. Ρεαλιστικές εικόνες που αναπαριστούν έναν ανήλικο να συμμετέχει σε σεξουαλικές δραστηριότητες. (www. Convention. coe . int. Convention on Cybercrime Budapest 23/11/01)

Η ευρωβουλευτής Άννα Καραμάνου σε ημερίδα με θέμα « καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας» αναφέρει ότι η παιδική πορνογραφία, η παραγωγή δηλαδή πορνογραφικού υλικού με πρωταγωνιστές παιδιά έχει εξελιχθεί σε μια πολύ κερδοφόρα βιομηχανία. Ωστόσο έχει διαφορετική αντιμετώπιση από χώρα σε χώρα. Αν και στην Ευρώπη διώκεται ποινικώς, στην Ασία απολαμβάνει ασυλίας. Η διάδοση της παιδικής πορνογραφίας, πραγματοποιείται τόσο με παραδοσιακά, όσο και με σύγχρονα μέσα ενημέρωσης. (www.karamanou.gr)

Με βάση έρευνα της DART στην Ισπανία και μόνο η εν γνώση κατοχή πορνογραφικού υλικού, θεωρείται παράνομη και τιμωρείται. (www. Dart. org.gr)

Ο επίκουρος καθηγητής Κοινωνικής εργασίας σε άρθρο του στην εφημερίδα «Φιλελεύθερος» (2/6/2006) , τονίζει πως « η παιδική πορνογραφία έχει πάρει αρκετά μεγάλες διαστάσεις τόσο στον ευρωπαϊκό όσο και στον

παγκόσμιο χώρο. Σε χώρες του εξωτερικού, υπάρχει έντονη κινητοποίηση, για το πώς να αντιμετωπιστεί αυτό το φαινόμενο και πώς να διωχθούν ποινικά οι παιδραστές και αυτοί που διοχετεύουν πορνογραφικό υλικό ,είτε μέσω του διαδικτύου είτε μέσω άλλων ηλεκτρονικών μέσων».

Η έκθεση του 2006 του ειδικού εισηγητή των Ηνωμένων Εθνών για θέματα παιδικής εκμετάλλευσης και πορνογραφίας, αλλά και το σχέδιο δράσης του πρώτου διαντλαντικού συνεδρίου για θέματα παιδικής πορνογραφίας που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλη του 2005, χαρακτηρίζουν την παιδική πορνογραφία ως μια άκρως κερδοφόρα βιομηχανία η οποία αποτελεί σήμερα μια από τις πλέον ανησυχητικές μορφές παιδικής εκμετάλλευσης.

Τονίζεται επίσης ότι η εξέλιξη του διαδικτύου και τα σύγχρονα τεχνολογικά επιτεύγματα έχουν συντελέσει ώστε τα προϊόντα παιδικής πορνογραφίας να είναι πλέον ευρείας κυκλοφορίας και προσβάσιμα σε όλους. (www.kbatzeli.gr)

Η παιδική πορνογραφία , ως αναπαραγωγή σεξουαλικών εικόνων με αντικείμενο παιδιά, είναι μια από τις μορφές παιδικής εκμετάλλευσης με σκοπό το κέρδος. Ανήλικα αγόρια και κορίτσια, λοιπόν, υποχρεούνται να συμμετέχουν σε σεξουαλικές πράξεις μεταξύ τους, με ενηλίκους, με ζώα και με αντικείμενα.

Οι παιδόφιλοι δράστες ,συχνά, φωτογραφίζουν ή βιντεοσκοπούν τις σεξουαλικές εμπειρίες τους με ανηλίκους, καθώς και σκληρές σκηνές κακοποίησης αυτών και προωθούν έπειτα το υλικό αυτό μέσω του διαδικτύου. Τη δράση αυτών των συγκεκριμένων χρηστών του διαδικτύου εκμεταλλεύονται οι επιχειρήσεις παραγωγής πορνογραφικού υλικού, οι οποίες τροφοδοτούνται με « ανθρώπινο υλικό» από trafficking παιδιών. (www. Obrela. Gr.)

Η παραγωγή πορνογραφικού υλικού στηρίζεται σχεδόν πάντα στην παραπλάνηση και τον βίαιο εξαναγκασμό των θυμάτων να προβούν στις απεικονιζόμενες στο πορνογραφικό υλικό πράξεις υπομονεύοντας τη σωματική τους ακεραιότητα και την ψυχική τους υγεία. Όλες αυτές οι διαδικασίες

πλαισιώνονται σχεδόν πάντα με σκοπό το κέρδος, καθιστώντας ακόμη μεγαλύτερη τη προαναφερθείσα κοινωνικοηθική απαξία.

Το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο ορίζει την παιδική πορνογραφία ως «το ακουστικό ή οπτικό υλικό ή το κείμενο που απεικονίζει παιδιά ή παραστάσεις παιδιών προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για σεξουαλικό, βίαιο, αποκτηνωτικό ή ευτελιστικό τρόπο(ευρ. κοινοβ. τροπολογία 14 άρθρο 1β). Επίσης η τροπολογία 16 του άρθρο 1β, κάνει μια ακόμα διευκρίνιση του όρου παιδική πορνογραφία όπου εξηγεί πως «παιδική πορνογραφία νοείται το πορνογραφικό υλικό που απεικονίζει οπτικά παιδί ή ιδεατό παιδί σε καταφανώς σεξουαλική συμπεριφορά».

Η επίσημη εφημερίδα ευρωπαϊκών κοινοτήτων στην απόφαση πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ του συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2003,για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και την παιδική πορνογραφία.

«Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης –πλαίσιο, νοούνται ως:

- α)** «παιδί»: κάθε πρόσωπο κάτω των δεκαοχτώ ετών
- β)** «παιδική πορνογραφία»: το πορνογραφικό υλικό, στο οποίο απεικονίζεται ή παριστάνεται:
 - i)** Πραγματικό παιδί που συμμετέχει ή επιδίδεται σε πράξη με σαφή σεξουαλικό χαρακτήρα, συμπεριλαμβανόμενης της άσεμνης επίδειξης των γεννητικών οργάνων ή της ηβικής χώρας παιδιού ή
 - ii)** Πραγματικό πρόσωπο που εμφανίζεται ως παιδί το οποίο συμμετέχει ή επιδίδεται στις αναφερόμενες στο σημείο πράξεις, ή
 - iii)** Ρεαλιστικές εικόνες μη πραγματικού παιδιού που συμμετέχει ή επιδίδεται στις αναφερόμενες στο σημείο πράξεις.

2.5. ΠΑΙΔΟΦΙΛΙΑ

Η παιδοφιλία είναι μια λέξη που ακούγεται όλο και πιο συχνά τελευταία, λόγω των πολλών περιπτώσεων παιδεραστίας ή κατοχής παιδικού πορνογραφικού υλικού, αλλά και της δημιουργίας αυστηρότερων ποινών για την παιδεραστία.

Η λέξη παιδοφιλία (pedophilia) προφανώς προέρχεται από τις ελληνικές λέξεις «παιδί» και «φίλος» και ουσιαστικά σημαίνει η κατάσταση κατά την οποία κάποιος/α είναι φίλος/η ενός παιδιού. Βεβαίως, στην περίπτωση αυτή είναι συνώνυμο του «εραστή» (μεταφορικά και κυριολεκτικά σε περίπτωση παιδεραστικής δράσης.) (<http://jandsforequality.com>)

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τι ακριβώς είναι ο παιδόφιλος και αυτό γιατί κάποιος μπορεί να διαπράξει μία σεξουαλική πράξη με ένα παιδί αλλά να μην είναι παιδόφιλος. Γενικά παιδόφιλος είναι εκείνος ο ενήλικας (αν και υπάρχουν και ανήλικοι με αυτό το χαρακτηρισμό) που σεξουαλικά προσελκύονται από παιδιά.

Ο όρος παιδοφιλία εντάσσεται στην γενική κατηγορία «σεξουαλικές παρεκκλίσεις ή παραφιλίες». Σύμφωνα με τον Ν.Μάνο στο βιβλίο του «Βασικά στοιχεία κλινικής ψυχιατρικής» (1997) «Οι σεξουαλικές παρεκκλίσεις» παλαιότερα ονομάζονταν «σεξουαλικές διαστροφές».

Στο DSM IV ονομάζονταν παραφιλίες (paraphilias κατά παράφραση των ελληνικών λέξεων «παρά» και «φιλία» όπου “para” σημαίνει παρέκκλιση και “philia” αυτό στο οποίο το άτομο έλκεται). Πρόκειται για καταστάσεις που χαρακτηρίζονται σύμφωνα με το DSM από τα εξής:

1) Για μια περίοδο τουλάχιστον 6 μηνών υπάρχουν επανειλημμένες έντονες, σεξουαλικοδιεγερτικές φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που γενικά αφορούν :

α) μη ανθρώπινα αντικείμενα

β) το να υποφέρει κανείς ή να κάνει τον σύντροφο του να υποφέρει, να ταπεινώνεται ή να ταπεινώνει το σύντροφο του

γ) παιδιά ή άλλα μη συναινούντα άτομα.

2) Η συμπεριφορά, οι σεξουαλικές παρορμήσεις ή οι φαντασιώσεις που προκαλούν κλινικά σημαντική υποκειμενική ενόχληση ή έκπτωση στον κοινωνικό, επαγγελματικό ή άλλους σημαντικούς τομείς λειτουργικότητας. (N.Μάνος, 1997, σελ. 682

Με βάση την ψυχοπαθολογία, ο όρος παιδοφιλία χρησιμοποιήθηκε επισήμως για πρώτη φορά στο DSM III(American Psychiatric Association, 1980) για να περιγράψει μία ειδική κατηγορία ατόμων που κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά (child molesters) και παρουσιάζουν κάποια ειδικά χαρακτηριστικά.

Σύμφωνα με τον Ορέστη Γιωτάκο, τόσο στο DSM III όσο και το DSM III R(American Psychiatric Association, 1987) όριζαν την παιδοφιλία ως «επαναλαμβανόμενες και επίμονες σεξουαλικές τάσεις και φαντασιώσεις που αφορούν σεξουαλική δραστηριότητα με παιδιά». Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό δεν απαιτείται σωματική δραστηριότητα και επομένως η διάγνωσή της παιδοφιλίας θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε άτομα που δεν έχουν παρεκκλίσεις, φαντασιώσεις και επιθυμίες αλλά έχουν κακοποιήσει σεξουαλικά ένα παιδί.(Γιωτάκος Ο., 2004, σελ. 40)

Το DSM IV (American Psychiatric Association, 1994) ορίζει την παιδοφιλία με τα εξής διαγνωστικά κριτήρια:

1) Επαναλαμβανόμενες και επίμονες σεξουαλικές τάσεις, φαντασιώσεις ή συμπεριφορές που περιλαμβάνουν σεξουαλική δραστηριότητα με παιδιά (μικρότερα των 13).

Αυτές οι τάσεις, φαντασιώσεις ή συμπεριφορές υποδεικνύουν παιδοφιλία μόνο εάν:

2) Προκαλούν κλινικά σημαντική δυσφορία ή διαταραχή στην κοινωνική, εργασιακή ή άλλη σημαντική περιοχή λειτουργικότητας.

Ο παιδόφιλος, επίσης, θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 16 ετών και τουλάχιστο 5 χρόνια μεγαλύτερος από το παιδί. Στην περίπτωση όμως, των εφήβων δραστών, αυτός ο περιορισμός ενδέχεται να μην ισχύει και η απόφαση για την διάγνωση έγκειται στην κρίση του κλινικού.

Ο όρος «παιδοφιλία» δεν περιλαμβάνει απαραίτητα την προσπάθεια σεξουαλικής επαφής με ανήλικο, ενώ ο πιο ειδικός όρος «παιδεραστία» αναφέρεται στη σεξουαλική πράξη. Αν και στην αγγλική γλώσσα ο όρος “pederast” παιδεραστής και “pederastic” παιδεραστία, αναφέρεται σε ομοφυλοφιλική σχέση μεταξύ άνδρα και μικρού αγοριού, η χρήση των όρων πλέον έχει γενικευτεί.

Ο Ορέστης Γιωτάκος καθηγητής ψυχιατρικής τονίζει ότι «αυτοί που έλκονται από κορίτσια προτιμούν ηλικίες 8-10 ετών ενώ αυτοί που έλκονται από αγόρια προτιμούν λίγο μεγαλύτερες ηλικίες και αυτοί που έλκονται από αγόρια έχουν διπλάσιες πιθανότητες υποτροπής».

Το DSM IV αν και δεν κάνει λόγο για επικράτηση φύλου στην περίπτωση της παιδοφιλίας, αναφέρει ότι «εκτός από την περίπτωση του μαζοχισμού οι παραφιλίες σπανιότερα διαγνώσκονται σε γυναίκες». Από κλινικές παρατηρήσεις φαίνεται ότι κάποιοι παιδόφιλοι έλκονται αποκλειστικά από παιδιά ενώ άλλοι και από ενήλικες.

Σκόπιμο θα ήταν, σε αυτό το σημείο να προσδιορίσουμε ότι το DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) είναι ένας κοινός κώδικας μεταξύ των κλινικών θεραπειών ψυχικών νόσων και χρησιμοποιείται ως σύστημα ταξινόμησης διαγνώσεων της ψυχοπαθολογίας σε παγκόσμιο επίπεδο.(Γιωτάκος Ο., 2004)

Η παγκόσμια ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια(wikipedia) ορίζει το DSM ως «ένα εγχειρίδιο για τους ειδικούς της ψυχικής υγείας και όχι μόνο ως οδηγός για τους κατήγορους επιβολής του νόμου».(<http://el.wikipedia.org>)

Αυτό που θα πρέπει να τονίσουμε είναι πως τα διαγνωστικά κριτήρια για την παιδοφιλία δεν είναι νομικού χαρακτήρα και σε καμιά περίπτωση δεν υποδηλώνουν πως για να θεωρηθεί κάποιος παιδεραστής από το νόμο θα πρέπει να έχει αυτή τη συμπεριφορά για 6 ολόκληρους μήνες.

Χρήσιμο θα ήταν να κάνουμε μια σύντομη αναφορά σχετικά με την ικανότητα των διαγνωστικών κριτηρίων για την παιδική σεξουαλική κακοποίηση. Αρκετοί κλινικοί εκδηλώνουν τον προβληματισμό τους για τα κριτήρια αυτά, καθώς θέτουν κάποια ουσιώδη ερωτήματα για την συμπεριφορά των παιδόφιλων.

Στο βιβλίο «Σεξουαλική Επιθετικότητα και Παραφιλίες» (2004) ο Ορέστης Γιωτάκος αναφέρει κάποια από αυτά τα ερωτήματα σχετικά με το κριτήριο της ύπαρξης σημαντικής δυσφορίας ή διαταραχής στη λειτουργικότητα:

- 1) την ύπαρξη ορίου στην ηλικία του θύματος
- 2) την διαφορά ηλικίας θύματος- δράστη και
- 3) την αντιστοιχία φύλου και ηλικίας του θύματος

Το γεγονός για να διαγνωστεί παιδοφιλία απαιτείται η ύπαρξη σημαντικής δυσφορίας ή διαταραχής στη λειτουργικότητα μπορεί να δυσχεράνει τη διάγνωση κάποιων περιστατικών. Για παράδειγμα ένα άτομο που κακοποιεί μεν τα παιδιά και οδηγείται σε αυτό από συνεχείς φαντασιώσεις αλλά δεν παρουσιάζει δυσφορία από αυτή τη συμπεριφορά δεν μπορεί να μην θεωρηθεί παιδόφιλος. Επίσης η οριοθέτηση της ηλικίας του παιδιού αν και χρήσιμη, δείχνει λίγο αυθαίρετη καθώς πολλοί από τους δράστες δηλώνουν ότι το θύμα έχει κλείσει τα 13. Φυσικά θα πρέπει να τονίσουμε και τις περιπτώσεις όπου το θύμα έχει περάσει το όριο ηλικίας, ο σωματότυπος του παραπέμπει σε πολύ

νεότερη ηλικία. Δεν θα μπορούσαν αυτοί να διαγνωσθούν ως παιδόφιλοι. Το θέμα επίσης της ηλικίας του δράστη μπορεί να δημιουργήσει διαγνωστικά προβλήματα, καθώς σύμφωνα με το DSM δεν θεωρείται παιδόφιλος ο δράστης που βρίσκεται στην εφηβική ηλικία. Ο Marshal όπως αναφέρει ο Ορέστης Γιωτάκος (2004) στο βιβλίο του, διατυπώνει τις αμφιβολίες του για την παρατήρηση του DSM IV σχετικά με τις παιδοφιλικές προτιμήσεις. Σύμφωνα με αυτό υπάρχει παιδοφιλική προτίμηση στα κορίτσια ηλικίας 8-10 ετών και στα αγόρια ηλικίας 5-10 ετών. Σχετικά με το DSM για την έναρξη της διαταραχής περί την εφηβεία, βρέθηκε ότι οι μισοί τουλάχιστον παιδόφιλοι αρχίζουν την δράση τους στην ενηλικίωση. Τέλος, το DSM τόνιζε τον μεγαλύτερο κίνδυνο υποτροπής των δραστών με αγόρια, ενώ σύμφωνα με έρευνες η πιθανότητα υποτροπής έχει τα ίδια σχεδόν ποσοστά στους δράστες έναντι αγοριών και κοριτσιών. (Γιωτάκος Ο., 2004)

Η φύση των διαγνωστικών κριτηρίων ώθησε αρκετούς επιστήμονες να υιοθετήσουν πιο χαλαρά κριτήρια σχετικά με την διάγνωση της παιδοφιλίας.

Σκόπιμα θα ήταν να αναφερθούμε στην κατηγοριοποίηση που υπάρχει για τα άτομα που κακοποιούν σεξουαλικά παιδιά. Συνήθως ομαδοποιούνται σύμφωνα με το φύλο του θύματος τη σχέση του με το θύμα και την ύπαρξη ή όχι παιδοφιλίας, όμως με τους εφήβους που κακοποιούν σεξουαλικά παιδιά. Σύμφωνα με τον Ορέστη Γιωτάκο οι έφηβοι δράστες είναι πραγματικά και όχι περιστασιακοί, για το λόγο αυτό συγκεκριμένη ομάδα διερευνάται με τρόπο παρόμοιο των ενήλικων δραστών. Η διάγνωση της παιδοφιλίας μπορεί να γίνει με :

- 1) Συνέντευξη του ατόμου σχετικά με τις σεξουαλικές του φαντασιώσεις, τάσεις και συμπεριφορές
- 2) Ψυχομετρικών κλιμάκων που μετρούν σεξουαλικές επιθυμίες και
- 3) Φαλλομετρικών μεθόδων που μετρούν σεξουαλική διέγερση έναντι ποικίλων ηλικιακών ομάδων και φύλων. (Γιωτάκος Ο., 2004)

Συμπερασματικά, βλέπουμε ότι για να χαρακτηριστεί κάποιος παιδόφιλος θα πρέπει να ελεγχθούν και να διευκρινιστούν διάφοροι παράμετροι και παράγοντες για την αποφυγή σφάλματος στη διάγνωση. Η σύγχρονη ψυχιατρική έχει εφοδιάσει τους επιστήμονες που ασχολούνται με την διάγνωση παραφυλιών όπως η παιδοφιλία. Χρήσιμο θα ήταν να τονίσουμε για μια ακόμη φορά προς αποφυγή σφαλμάτων στα παραπάνω κριτήρια. Τα οποία είχαν δημιουργηθεί για κλινικούς της ψυχικής υγείας και δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση κριτήρια νομικού χαρακτήρα. Η παιδοφιλία ίσως να αντιπροσωπεύει την πιο τραγική σεξουαλική παρέκκλιση και γι αυτό ο χειρισμός των ειδικών πρέπει να είναι προσεκτικός και λεπτομερής, για να μην επιβαρυνθεί επιπλέον το θύμα και η οικογένειά του.

2.6. ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ

Η παρενόχληση σύμφωνα με το «Μείζον Ελληνικό Λεξικό» Τεγόπουλος Φυτράκης, είναι « ενόχληση που διαταράσσει την ηρεμία η την απασχόληση κάποιου».(Τεγόπουλος – Φυτράκης, 1997) Η «safer internet» ορίζει την παρενόχληση ως « επιθετική συμπεριφορά από πρόθεση, που επαναλαμβάνεται με τον καιρό και περιλαμβάνει μια ανισορροπία δύναμης και εξουσίας. Τα παιδιά που γίνονται αντικείμενο παρενόχλησης, αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο να υπερασπιστούν τον εαυτό τους.» .(www.saferinternet.com)

Γιατί όμως η παρενόχληση έχει πάρει αρνητική διάσταση; Μερικοί άνθρωποι θέλουν να πιστεύουν ότι η παρενόχληση είναι απλά μέρος της ανάπτυξης και πως είναι ένας τρόπος να μάθουν τα παιδιά και οι νέοι να υπερασπίζονται τον εαυτό τους. Η άποψη αυτή όμως, αναιρείται από τη γενική άποψη πως η παρενόχληση μπορεί να κάνει τα νέα άτομα να νιώθουν μοναχικά, δυστυχή και φοβισμένα, να αισθάνονται ανασφαλή και να πιστεύουν ότι κάτι δεν κάνουν σωστά. Στην πορεία αρχίζουν να χάνουν την εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, υιοθετώντας τη συμπεριφορά αυτή, ως στάση ζωής. (www.saferinternet.com)

internet.gr) . Τα συναισθήματα αυτά αρχίζουν να εγκαθίστανται στο άτομο και με τον καιρό τα αναγνωρίζει ως προσωπικά χαρακτηριστικά και όχι ως μια συνέπεια της πράξης αυτής. Για να μπορέσει το παρενοχληθέν άτομο να ξεπεράσει την κατάσταση αυτή και να προχωρήσει τη ζωή του, χωρίς αυτά τα αρνητικά συναισθήματα, χρειάζεται υποστήριξη από την οικογένεια, την κοινωνία και τους ειδικούς της ψυχικής υγείας. Βασική προϋπόθεση είναι, το άτομο να παραδεχτεί την κατάσταση, να την αποδεχτεί ως πραγματικό συμβάν, να τη συζητήσει, να τη μοιραστεί και να ζητήσει βοήθεια. Γι' αυτό η ενθάρρυνση των ατόμων να μιλάνε και να επισκέπτονται επιλεγμένους και σχετικούς με την παρενόχληση φορείς, είναι πρωτεύουσας σημασίας.

Πιθανές συνέπειες της παρενόχλησης, είναι ότι μπορεί να οδηγήσει τα παρενοχληθέντα άτομα σε : (www.saferinternet.gr)

- 1. Εκπαιδευτική αποτυχία**
- 2. Απομόνωση**
- 3. Έλλειψη ενδιαφέροντος**
- 4. Ακόμα και αυτοκτονικές τάσεις.**

Η παρενόχληση μπορεί να εκδηλωθεί με διάφορες μορφές. Οι βασικές μορφές παρενόχλησης σύμφωνα με την safer internet είναι:

1. Λεκτική παρενόχληση

Αυτή η μορφή παρενόχλησης περιλαμβάνει λεκτικούς εκφοβισμούς, προσβολές, βωμολοχίες, διάδοση φημών και άλλες παρόμοιες συμπεριφορές.

2. Ψυχολογική – συναισθηματική παρενόχληση

Εδώ περιλαμβάνονται απειλές με σκοπό την πρόκληση φόβου στο θύμα, απόσπαση χρημάτων και άλλων προσωπικών αντικειμένων και γενικά τον εξαναγκασμό του θύματος και την πίεση του να κάνει πράγματα παρά τη θέληση του.

3. Σωματική παρενόχληση

Η σωματική παρενόχληση περιλαμβάνει καυγάδες, βιαιοπραγία, καταστροφή προσωπικών αντικειμένων και μικροκλοπές

4. Κοινωνική απομόνωση

Η κοινωνική απομόνωση προκαλείται είτε με αποτροπή τις συμμετοχής του ατόμου σε ορισμένες δραστηριότητες, είτε παραμέληση και « εξορισμό» από κοινωνικές συναναστροφές.(www.saferinternet.gr)

5. Σεξουαλική παρενόχληση

Μια ακόμα μορφή παρενόχλησης είναι η σεξουαλική παρενόχληση, όπου σύμφωνα με την εταιρεία « ομπρέλα κατά της κακοποίησης», είναι ανεπιθύμητο άγγιγμα, βλέμμα, λεκτική και μη λεκτική συμπεριφορά σεξουαλικής φύσεως και άλλες παρόμοιες συμπεριφορές με ερωτικό περιεχόμενο. (www.obrela.gr). Η παρενόχληση είναι μια παραβατική συμπεριφορά, που επηρεάζει τις ζωές των θυμάτων, τους δημιουργεί διαταραχές στην καθημερινή ζωή τους και τους προκαλεί προβλήματα στην κοινωνική τους ζωή και τις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Συνοψίζοντας θα λέγαμε, πως παρενόχληση σημαίνει η πιεστική συμπεριφορά κάποιου ατόμου, που ασκεί εξουσία πάνω σε ένα άλλο άτομο, τέτοια που να δημιουργείται μια κατάσταση δυσφορίας για το θύμα, που θίγει την προσωπική του υπόσταση και κάνει την κοινωνική του ζωή δύσκολη. (www.legalink.gr). Ένα σημαντικό κομμάτι της παρενόχλησης είναι η σεξουαλική παρενόχληση, την οποία θα αναπτύξουμε στη συνέχεια και είναι μέρος της πορνογραφία, μιας και όταν αναφερόμαστε σε παιδιά δεν μπορεί να μην θεωρείται επιθετική και βίαιη πράξη με πολλές συνεπείς.

2.6.1.ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ

Όταν στη γενική συμπεριφορά της παρενόχλησης προστίθενται λόγια ή έργα, με τα οποία θίγεται η γενετήσια αξιοπρέπεια του ατόμου, τότε μπορούμε να μιλήσουμε για σεξουαλική παρενόχληση. Ως σεξουαλική παρενόχληση νοείται κάθε συμπεριφορά σεξουαλικού χαρακτήρα με λόγια και έργα, τα οποία δεν επιθυμεί ο/η αποδέκτης και θεωρεί ότι παραβιάζουν την αξιοπρέπεια

του/της, ιδίως όταν δημιουργούν ένα περιβάλλον εξευτελιστικό, εχθρικό ακόμα και απειλητικό. (www.legalink.gr)

Ως χαρακτηριστικά της σεξουαλικής παρενόχλησης νοούνται σύμφωνα με την saferinternet τα εξής:

- Ανεπιθύμητο άγγιγμα η βλέμμα
- Λεκτική η μη λεκτική συμπεριφορά σεξουαλικής φύσεως
- Προσβλητικές ερωτήσεις, σχόλια για την εμφάνιση και τη σεξουαλική ζωή του ατόμου
- Σεξουαλικά αστεία και προσβολές εναντίον του θύματος
- Παρουσίαση πορνογραφικού υλικού με στόχο τη δημιουργία αμηχανίας στο θύμα
- Εκβιασμός να ενδώσει σε σεξουαλικές προτάσεις
- Επίμονη παρακολούθηση
- Βιασμός

Έτσι ο δράστης της παρενόχλησης δημιουργεί εχθρικό, εκφοβιστικό, ταπεινωτικό και προσβλητικό περιβάλλον. (www.obrela.gr)

Η κατάσταση γίνεται ακόμα δυσκολότερη, όταν αναφερόμαστε σε παιδιά. Η Χ. Κουτελιέρη- Μαυράκη, σύμβουλος παιδιού και οικογένειας, σε άρθρο της για τις σχέσεις γονέα παιδιού, αναφέρει «με τον όρο σεξουαλική παρενόχληση αναφερόμαστε στην με οποιονδήποτε τρόπο (λεκτική-οπτική-σωματική) προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας του παιδιού, η άλλου ατόμου γενικότερα, που τους προκαλεί φόβο, ντροπή, πόνο, αποστροφή». (www.baby.gr)

Όσο και αν για κάποια άτομα φαίνεται ξένη μια τέτοια συμπεριφορά και πολλές φορές κατηγορούν το θύμα ότι «προκάλεσε», πρέπει να έχουν υποψιν τους, ότι είναι καταστάσεις που συμβαίνουν καθημερινά δίπλα μας και πολύ πιθανό να συμβεί και στο περιβάλλον μας κάποια στιγμή. Δεν πρέπει να είμαστε προκατειλημμένοι, αντιθέτως η κοινωνία πρέπει να στηρίζει τα άτομα που

έχουν υποστεί μια τέτοια μορφή βίας και να τα αποδέχεται χωρίς να τα αποδοκιμάζει.

2.6.2.ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ένα θέμα που απασχολεί ιδιαίτερα την εποχή μας, όπου κάθε σπίτι έχει έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή και πρόσβαση στο διαδίκτυο, είναι η παρενόχληση στον κυβερνοχώρο.

Τα ευκολότερα θύματα αυτής της μορφής είναι τα παιδιά, τα οποία λόγω έλλειψης γνώσεων στον τομέα του διαδικτύου, πολλές φορές παρασύρονται σε ιστοσελίδες που ελλοχεύουν κινδύνους. Η αθωότητα της παιδικής ηλικίας, ο μειωμένος γονικός έλεγχος, ο περιορισμένος ελεύθερος χρόνος για ελεύθερη δραστηριότητα και ψυχαγωγία και η έντονη πίεση λόγω των πολλών υποχρεώσεων δημιουργούν πρόσφορο έδαφος για τη δράση των κακόβουλων χρηστών. Οι διαφορές με την εξωδιαδικτυακή παρενόχληση μπορεί να μην είναι πολλές, αλλά είναι ουσιώδης.

Όπως αναφέρει η Marilyn Cabell, παιδοψυχολόγος και ειδικός στη διαδικτυακή παρενόχληση, βασικό χαρακτηριστικό αυτής της μορφής παρενόχλησης είναι ότι μπορεί να διαρκέσει όλο το εικοσιτετράωρο, μην αφήνοντας το θύμα σε ησυχία ούτε λεπτό. (www.insomnia.gr)

Τι είναι όμως η παρενόχληση στον κυβερνοχώρο; Η saferinternet ως μέλος του πανευρωπαϊκού δικτύου εθνικών κόμβων για το ασφαλές διαδίκτυο έχει ορίσει την παρενόχληση στον κυβερνοχώρο προσδίδοντας της κάποια χαρακτηριστικά. Αυτή η μορφή παρενόχλησης, λοιπόν, προκύπτει όταν παιδιά ή έφηβοι παρενοχλούνται μέσω του διαδικτύου ή μέσω κινητών τηλεφώνων και άλλων ηλεκτρονικών τεχνολογιών από ενηλίκους ή ανήλικους και οι συμπεριφορές που μπορούν να προκύψουν είναι :

- Αποστολή κειμένων, ηλεκτρονικών μηνυμάτων (e-mail) ή άμεσων μηνυμάτων με κακό περιεχόμενο Δημοσίευση δυσάρεστων φωτογραφιών ή μηνυμάτων για άλλους σε ιστολόγια (blogs) ή άλλες ιστοσελίδες

- Χρήση του ονόματος ξένου χρήστη με σκοπό την διάδοση φημών
- Νεκρές κλήσεις
- Προσβλητικά προφορικά μηνύματα (www.dart.gov.gr)

Σύμφωνα με την Ελληνική Καταναλωτική Οργάνωση (ΕΚΑΤΟ), «θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης έχει πέσει 1 στους 5 ανηλίκους που έκανε χρήση του διαδικτύου στη χώρα μας». Πρόκειται για ένα από τα συμπεράσματα που παρουσίασε στη Θεσσαλονίκη η ΕΚΑΤΟ, στο πλαίσιο των τριήμερων εκδηλώσεων για την ευρωπαϊκή εβδομάδα ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο. (www.ekato.org.gr)

Βλέπουμε από τα συμπεράσματα της έρευνας ότι τα ποσοστά της σεξουαλικής παρενόχλησης ανηλίκων είναι αρκετά μεγάλα και ειδικά για τη χώρα μας, όπου η εισαγωγή ηλεκτρονικών υπολογιστών σε κάθε σπίτι δεν μετράει πολλά χρόνια.

Τα δείγμα της έρευνας, σύμφωνα με την πρόεδρο της οργάνωσης Τ. Κυριακίδου, ήταν 1501 παιδιά ηλικίας 1 -17 ετών, που σερφάρουν στο διαδίκτυο τακτικά. Άλλα συμπεράσματα της έρευνας αυτής αποκαλύπτουν ότι :

- 1 στους 33 νέους δέχεται επιστολές, χρήματα και δώρα προκειμένου να ενδώσει σε ανώμαλες «ορέξεις» επισκεπτών
- στο σύνολο τους μόνο το 17% των παιδιών ανέφερε το συμβάν στους γονείς τους
- και μόνο το 10 % από αυτά προσέφυγε στις αρχές. (www.ekato.org.gr)

Τα αποτελέσματα της έρευνας τονίζουν την αναγκαιότητα για προστασία και για ενημέρωση, όπως επίσης και τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των παιδιών και των γονέων τους, ώστε να μπορούν να μοιράζονται σκέψεις και ανησυχίες.

2.7. ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ως διαδίκτυο σύμφωνα με το επίσημο λεξικό του internet είναι « όλοι οι υπολογιστές στον κόσμο που μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους χρησιμοποιώντας ένα σταθερό σύνολο κοινωνιών που ονομάζεται ΤΕΡ/ΙΡ». (www.technowatch.aueb.gr)

Το Internet-διαδίκτυο είναι ένα δίκτυο επικοινωνίας απλωμένο σε παγκόσμιο επίπεδο, το οποίο προσφέρει διάφορους τρόπους επικοινωνίας, η οποία ποικίλει ανάμεσα σε πραγματικό χρόνο (real time) και σε μηνύματα που αποθηκεύονται και προωθούνται στο δίκτυο (store and forward).

Η επικοινωνία αυτή μπορεί να γίνει υπό μορφή ακουστικών μηνυμάτων και οπτικού υλικού χρησιμοποιώντας ηλεκτρονικά μηνύματα (e-mails), ομάδες πληροφόρησης φόρουμ αναζήτησης και δωμάτια επικοινωνίας (chat rooms).

Συνήθως χρησιμοποιείται ως φορέας παροχής υπηρεσιών με ικανότητα να λαμβάνει, να μεταφέρει και να αποθηκεύει μεγάλο όγκο πληροφοριών. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006, σελ.233). Αν και αποτελεί εκπληκτικό μέσω για την επικοινωνία, την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία παιδιών και εφήβων, ωστόσο μπορεί να αποτελέσει έναν από τους μεγαλύτερους κινδύνους τόσο για την σωματική, όσο και για την ψυχική υγεία και ισορροπία τους, καθιστώντας τους στόχος σεξουαλικής παρενόχλησης.

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μια έξαρση των ηλεκτρονικών εγκλημάτων (cyber crimes), όπως η έκθεση ανηλίκων στη βία, σεξουαλική και μη, η πορνογραφία ανηλίκων με εκμετάλλευση της πνευματικής αδυναμίας και της απειρίας των παιδιών, η «ηλεκτρονικά» ερωτική συναναστροφή με ανηλίκους και η παρενόχληση μέσω παρακολούθησης (cyber- stalking).

Σύμφωνα με έρευνες για το ηλεκτρονικό έγκλημα και την πορνογραφία, έχουν παρουσιαστεί νέες νοσολογικές οντότητες σχετικά με το διαδίκτυο με βασικές:

- Εξάρτηση από το διαδίκτυο : 4 στους 10 χρήστες του διαδικτύου θεωρείται ότι πληρούν τα κριτήρια
- Η εξάρτηση από την ερωτική συνουσία στον κυβερνοχώρο, παρουσιάζεται έντονη ανάγκη να παρακολουθούν πορνογραφικές ιστοσελίδες
- Η cyber relational addiction, η εξάρτηση δηλαδή από τις σχέσεις του διαδικτύου μια και οι ηλεκτρονικές σχέσεις γίνονται πιο σημαντικές για το άτομο απ' ότι αυτές στο φυσικό κόσμο. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006, σελ.319)

Η χρήση του διαδικτύου διαδραματίζει μια έντονη ιδιότυπη κοινωνικοποιητική και γλωσσολογική λειτουργία κυρίως σε θέματα σχετικά με την ερωτική ζωή και τις σεξουαλικές αντιλήψεις και στάσεις. Με αυτόν τον τρόπο μειώνονται οι αντιστάσεις των ατόμων, απελευθερώνονται και πλέον είναι εύκολοι στόχοι για τους επίδοξους εγκληματίες. Στο διαδίκτυο αναπτύσσεται ένα ιδανικό περιβάλλον για τους δράστες αυτού του είδους καθώς τους δίνει πρόσβαση σε πολυάριθμες πληροφορίες διαμέσου μιας μεγάλης επιλογής υποψηφίων θυμάτων.

Το διαδίκτυο προσφέρει σε δράστες και παιδόφιλους τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν ιδιωτικά και για μεγάλα χρονικά διαστήματα με παιδιά, διευκολύνοντας επίσης τη συλλογή πληροφοριών και την επαφή τους με το θύμα.

Η παιδική πορνογραφία αποτελεί την πιο κερδοφόρα βιομηχανία του διαδικτύου. Είναι χαρακτηριστικό ότι ιστοσελίδες με αρκετές χιλιάδες επισκέπτες χρεώνουν τις εικόνες ανηλίκων σε σεξουαλικές πράξεις ακόμα και σε 100 ευρώ το λεπτό. Τα κυκλώματα παιδόφιλων αποκτούν πλέον δομή οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, χρησιμοποιώντας συνδέσμους σε διαφορετικές πόλεις της Ελλάδας και του εξωτερικού και στρατολογώντας συνεργούς έναντι αμοιβών σε δωμάτια επικοινωνίας.

Συχνά, όμως πίσω από την ποδική πορνογραφία και την κακοποίηση παιδιών, προς τέρψιν των παιδόφιλων, κρύβονται συγγενείς των ανήλικων θυμάτων.

Η παιδική πορνογραφία μέσω διαδικτύου αυξάνεται ραγδαία από το 2001. η αύξηση αυτή έχει ξεπεράσει το 350%. Τα δύο σημαντικότερα κέντρα διακίνησης πορνογραφικού υλικού είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η Ρωσία. Το φαινόμενο όμως, παρουσιάζει έξαρση και στην Ανατολική Ευρώπη και τη Βρετανία. Στην Ελλάδα του 1997, απασχόλησαν τις αστυνομικές αρχές 1 έως 2 τέτοιες υποθέσεις το τρίμηνο, σήμερα εντοπίζονται καθημερινά 5 έως 7 σχετικά ηλεκτρονικά ίχνη. (www.hamomilaki.gr)

Η πορνογραφία εντάσσεται στις μορφές παιδικής κακοποίησης ακόμα και αν ο ανήλικος λειτουργεί μόνο ως θεατής πορνογραφικών εικόνων. Η θέαση σεξουαλικά κακοποιητικών εικόνων ανηλίκων αποτελεί συμμετοχή στη κακοποίηση. Τα περισσότερα παιδιά, χρήστες του διαδικτύου ομολογούν πως έχουν εκτεθεί σε πορνογραφικό υλικό κατά την περιήγησή τους στο διαδίκτυο, σε ποσοστά :

- 70 % των περιπτώσεων συνέβη τυχαία
- το 1/5 σε δείγμα 1500 παιδιών, έχει δεχθεί σεξουαλική παρενόχληση και
- το 33% εξ' αυτών σεξουαλική κακοποίηση.

(Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006, σελ. 317)

Η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην πορνογραφία που διακινείται μέσω διαδικτύου και η σεξουαλική παραβατικότητα αποτελεί ένα ερευνητικό πεδίο με διαρκώς αυξανόμενο ενδιαφέρον από πλευρά των νομικών επιστημών. Αν και για τις παραδοσιακές μορφές διακίνησης πορνογραφικού υλικού έχουν εκπονηθεί πολυάριθμες μελέτες, για την νέα αυτή μορφή διακίνησης υπάρχουν ελάχιστες μελέτες.

Η διαδικτυακή πορνογραφία έχει κάποια χαρακτηριστικά που τη διακρίνουν από τις «παραδοσιακές» μορφές πορνογραφίας. Έρευνες αποδεικνύουν ότι το σεξ είναι η πιο συχνή αναζήτηση στο διαδίκτυο,

επισημαίνεται δε, ότι το 50% των συνολικών επισκέψεων σε διαδικτυακούς τόπους αφορά την εν γένει σεξουαλική δραστηριότητα ενώ η σχετικοί διαδικτυακοί τόποι ανέρχονται πάνω από 300.000.

Η ηλεκτρονική διαδικτυακή πορνογραφία διαθέτει πολλά κοινά χαρακτηριστικά του διαδικτύου και τις ιδιαιτερότητες του.

Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι:

- Η ηλεκτρονική πορνογραφία διαθέτει εντυπωσιακή προσβασιμότητα σε εκατομμύρια χρήστες και η πρόσβαση σε τέτοιους τόπους είναι ευκολότατη και σχεδόν ανέξοδη.
- Εγκαθιστά σχέση ενεργητική με τον επισκέπτη
- Οι «καταναλωτές» μπορούν εύκολα να αποτελέσουν και τον διακινητή τέτοιου υλικού, αποστέλλοντας τέτοιου είδους αρχεία σε άλλους χρήστες
- Οι χρήστες μπορούν να γίνουν εύκολα παραγωγοί αυτού του υλικού
- Η φύση του διαδικτύου εμπλέκει το εικονικό- φαντασιακό με το πραγματικό.

Τα άτομα, χρήστες του διαδικτύου δυσκολεύονται από ένα σημείο και μετά να διακρίνουν την πραγματικότητα και τη φαντασία, προκαλώντας διαταραχές στην καθημερινότητα τους. Αν και το περιβάλλον δύναται να θεωρείται ευνοϊκό για το χρήστη, δεν παύει να είναι πραγματικό για το θύμα και φυσικά μπορεί να γίνει πραγματικό και για το χρήστη, είτε επικοινωνώντας με τους διακινητές τέτοιου υλικού, είτε δημιουργώντας δικό τους.

(Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006, σελ. 320)

Οι σκοποί αυτών των χρηστών είναι :

1. Η εύρεση πορνογραφικού υλικού με σκοπό τη διασκέδαση και την αυτοϊκανοποίηση
2. Η εύρεση on line (ζωντανών διαδικτυακών) ερωτικών συντρόφων
3. Η εύρεση off line (και εκτός διαδικτύου) ερωτικών συντρόφων
4. Η επικοινωνία και δικτύωση με άτομα και ομάδες με ειδικά ενδιαφέροντα

Και τέλος

5. Η απλή περιέργεια

(Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006,σελ. 327)

Μελέτες επιβεβαιώνουν ότι οι διαδικτυακοί πορνογραφικοί τόποι διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες με βάση το περιεχόμενό τους.

1. Διαδικτυακοί τόποι με απεικονίσεις σεξουαλικού περιεχομένου κάθε τύπου με πρωταγωνιστές ετερόφυλους
2. Με αντικείμενα ειδικού ενδιαφέροντος
3. Με θέμα άλλες παραφιλίες

(Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006)

Υποστηρίζεται ότι η πορνογραφία βίαιη ή μη, μετατρέπει το θύμα σε αντικείμενο, εμπορευματοποιεί την ερωτική πράξη και αποτελεί «φιλολογία» μίσους κατά των ομάδων που θυματοποιούνται, καθώς η βία δεν περιέχεται απλώς, αλλά αποτελεί συστατικό στοιχείο της πορνογραφίας. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006)

Η Unesco έχει εκδώσει κάποια στοιχεία σχετικά με την παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο. Θα ήταν χρήσιμο να τα αναφέρουμε ως μια γενική εικόνα του φαινομένου. Τα στοιχεία αυτά έχουν ως εξής:

- Ø Ο τζίρος της βιομηχανίας της παιδικής πορνογραφίας στο διαδίκτυο ξεπερνά τα 3 δισεκατομμύρια ευρώ κάθε χρόνο.
- Ø Ο αριθμός των ιστοσελίδων που φιλοξενούν πορνογραφικό περιεχόμενο, με πρωταγωνιστές ανήλικα παιδιά, ακόμη και βρέφη, υπολογίζεται ότι σημείωσε αύξηση της τάξεως του 345%
- Ø Ορισμένες ιστοσελίδες παιδικής πορνογραφίας έχουν ημερήσια επισκεψιμότητα περίπου 150.000 χρήστες, παρά το υψηλό τους κόστος. (<http://portal.unesco.org>)

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι η διαδικτυακή πορνογραφία αντανακλά αναμφίβολα την παθολογία και την παραβατικότητα της σύγχρονης κοινωνίας. Επίσης αποτελεί δραστηριότητα που σαφώς υπόκειται σε αυτορρύθμιση εκ μέρους του υποκειμένου, κάτι που σημαίνει ότι το άτομο είναι ελεύθερο να

επιλέξει αν θα δεχθεί η να θα απορρίψει κάτι. Μην ξεχνάμε φυσικά, ότι η διαδικτυακή πορνογραφία αν και συνιστά ένα εικονικό περιβάλλον, πρόκειται για έναν χώρο όπου η πραγματικότητα και η φαντασίωση αλληλεπιδρούν μιας και η ελεύθερη διακίνηση ιδεών και στάσεων, είναι αποδεκτές εφ' όσον δεν προκαλούν βλάβες.

2.8. ΤΡΟΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΠΑΙΔΟΦΙΛΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Οι κακόβουλοι χρήστες και στην συγκεκριμένη περίπτωση, οι παιδόφιλοι, χρησιμοποιούν συνήθως το διαδίκτυο για τη διακίνηση της παιδικής πορνογραφίας, για να εντοπίσουν παιδιά με σκοπό την κακοποίηση, για την εμπλοκή τους σε ακατάλληλη σεξουαλική επικοινωνία και δραστηριότητα με νέα άτομα και φυσικά για να επικοινωνήσουν με άλλους παιδόφιλους.

Ο δράστης μπορεί να είναι κάποιο άτομο που εμπιστευόμαστε και αγαπάμε, καθώς σύμφωνα με έρευνες 8 στα 10 παιδιά κακοποιούνται από κάποιο γνωστό τους, είτε από το οικογενειακό περιβάλλον, είτε από τους χώρους εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας τους. (Γιωτάκος., Πρεκατέ Β. 2006)

Όπως βλέπουμε στην επικαιρότητα, το άτομο που κακοποιεί μπορεί να είναι μέλος της οικογένειας, άτομο φύλαξης του παιδιού, οικιακή βοηθός, ιατρός, εκπαιδευτικός, προπονητής, ιερέας, στέλεχος επιχειρήσεων, δικηγόρος, είτε με υψηλό, είτε με χαμηλό κοινωνικό οικονομικό επίπεδο. Είναι πιθανό τα άτομα αυτά να έχουν ερωτικές σχέσεις και με ενήλικες, ενώ σε μερικές περιπτώσεις αναζητούν μόνο παιδιά. (Γιωτάκος Ο., Πρακατέ Β., 2006)

Η κακοποίηση του παιδιού, εκτός από περιπτώσεις βιασμού, σπάνια αποτελεί μεμονωμένο φαινόμενο. Οι παιδόφιλοι, αρχίζουν να δημιουργούν ένα κλίμα εμπιστοσύνης με το παιδί και μια φιλική σχέση, μέσα από την οποία το παιδί αρχίζει σιγά σιγά να νιώθει ανίκανο και αδύναμο, ώστε να το αποκαλύψει.

Τα παιδιά που επιλέγονται συνήθως είναι:

- Ø Μικρά σε ηλικία (δεν γίνονται εύκολα πιστευτά από τους ενήλικες)
- Ø Περίεργα για οτιδήποτε διαφορετικό
- Ø Ιδιαίτερα φιλικά
- Ø Επιζητούν την προσοχή
- Ø Δεν έχουν ιδιαίτερη αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση
- Ø Νιώθουν μοναξιά
- Ø Είναι ευάλωτα
- Ø Σε μερικές περιπτώσεις παρουσιάζουν κάποια μορφή αναπηρίας
- Ø Έχουν μειωμένη αντίληψη του κινδύνου
- Ø Δεν έχουν επαρκεί ενημέρωση
- Ø Δεν έχουν καλές σχέσεις με την οικογένεια
- Ø Έχουν μεγάλη ελευθερία

Για την επιλογή του θύματος χρησιμοποιούνται κάποια γενικά κριτήρια:

- Η ηλικία του θύματος
- Εμφάνιση και σωματότυπος παιδιού
- Ειδικά θέματα συζήτησης που δείχνουν την ψυχολογική κατάσταση του παιδιού
- Ο τόπος κατοικίας
- Η οικογενειακή κατάσταση
τέλος,
- οι οποιεσδήποτε ατομικές προτιμήσεις του δράστη. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006)

Οι δράστες έρχονται σε επαφή με το θύμα μέσω:

1. Ιστοσελίδων συζητήσεων ειδικών θεμάτων, όπου τα παιδιά ίδιας ηλικίας ανταλλάσσουν συναισθήματα, προβληματισμούς, ανάγκες και απόψεις
2. Σε δωμάτια επικοινωνίας (chat rooms) όπου δημοσιεύονται πιο προσωπικές πληροφορίες του θύματος
3. Μέσω άμεσων μηνυμάτων

4. Με χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mails)
5. Σε διάφορους διαδικτυακούς τόπους, όπου τα παιδιά εκφράζονται, επικοινωνούν και ψυχαγωγούνται.

(<http://www.saferinternet.gr>)

Οι διαδικτυακοί τόποι επικοινωνίας, όπως τα δωμάτια επικοινωνίας (chat rooms) είναι ιδιαίτερα αγαπητά σε παιδιά, αλλά και σε ενήλικες γιατί δίνουν την δυνατότητα σύγχρονης επικοινωνίας σε πραγματικό χρόνο. Σε αυτούς τους ηλεκτρονικούς τόπους, τα άτομα μπορούν να κάνουν νέες φιλίες, καθώς επιτρέπουν την άμεση επικοινωνία με άτομα που μπορεί να βρίσκονται ακόμα και σε άλλη χώρα. (<http://www.saferinternet.gr>)

Μέσα σε αυτούς τους χώρους οι επίδοξοι δράστες παρακολουθούν τα θύματα τους σε διάφορα επίπεδα που κυμαίνονται από την απλή συμμετοχή σε μια συζήτηση και γνωριμία μαζί τους, μέχρι την απόκτηση περισσότερων πληροφοριών από τα ίδια ή από παράνομη πρόσβαση στον προσωπικό τους υπολογιστή και τα δεδομένα με λογισμικά παρακολούθησης (cookies).

Τα άτομα αυτά συνήθως έχουν τέλεια γνώση σχετικά με την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και διαδικτύου, μπορούν να χειριστούν και να δημιουργήσουν λογισμικά προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή και προγράμματα παρεμβολής σε αυτόν. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006)

Έχουν τη δυνατότητα να μετατρέψουν την ταυτότητα τους ή να υποκλέψουν ταυτότητα άλλου, ανάλογα με το σκοπό που έχουν και εφαρμόζουν απόλυτα χειριστικές μεθόδους για την προσέγγιση των θυμάτων τους. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006)

Η ανωνυμία που προσφέρει και εξασφαλίζει το διαδίκτυο και η έλλειψη κατά πρόσωπο επαφής ή έστω μέσω φωνής, οδηγεί πολλές φορές στην απώλεια κοινωνικών αναστολών και περιορισμών με αποτέλεσμα τη χαλάρωση των ηθικών φραγμών τους και από τη πλευρά του δράστη και από τη πλευρά του θύματος. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006)

Το κλίμα εμπιστοσύνης που καλλιεργείται στο παιδί, η εκμετάλλευση των συναισθημάτων του και των αναγκών του, ο χαμηλός κίνδυνος που έχει για το δράστη, η ανωνυμία και το φαντασιακό περιβάλλον παίζουν καθοριστικό ρόλο στη γένεση μιας αποκλίνουσας συμπεριφοράς, κάτι που δεν θα ήταν εύκολα αποδεκτό και εφικτό στον πραγματικό κόσμο. Μέσα από το διαδίκτυο γίνεται δυνατή η διάπραξη αδικήματος χωρίς να υπάρχει φυσική- σωματική επίθεση προς το θύμα, απενοχοποιώντας το δράστη απέναντι στην παραβατική του συμπεριφορά.

Σκόπιμο θα ήταν να αναφέρουμε πως εκτός από τη δόλια προσέγγιση με φαινομενικά καλοπροαίρετη διάθεση του δράστη προς το θύμα, υπάρχουν και οι περιπτώσεις όπου δημιουργείται κλίμα φόβου και τρομοκρατίας απέναντι στο θύμα, όπου με απειλές και ψυχολογική πίεση οδηγούν το παιδί στα επιθυμητά για αυτούς αποτελέσματα. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006)

Στο βιβλίο «σεξουαλική κακοποίηση» αναφέρεται πως τα άτομα αυτά πολλές φορές επικοινωνούνε μεταξύ τους με σκοπούς την ανταλλαγή πληροφοριών, στοιχείων, υλικού αλλά και την επίδειξη των «επάθλων» τους σε άλλους κακόβουλους χρήστες. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., 2006)

Ο Cooper και οι συνεργάτες του, (1999) με βάση έρευνα τους σε 9.177 επισκέπτες διαδικτυακούς πορνογραφικού χώρου, διακρίνει τα άτομα αυτά σε τρεις κατηγορίες:

1. Αυτούς που επισκέπτονται τέτοιους χώρους με σκοπό την ψυχαγωγία από απλή περιέργεια και απλή διασκέδαση
2. Οι υπό κίνδυνο χρήστες που έχουν μια καταναγκαστική σχέση με την ηλεκτρονική πορνογραφία, σχέση η οποία επιδρά στην έξω- διαδικτυακή προσωπική ζωή τους
3. Στους σεξουαλικά παθολογικούς χρήστες, που χρησιμοποιούν τους χώρους αυτούς και τις συμπεριφορές αυτές ως έκφραση των παθολογικών συμπεριφορών τους και των παρεκκλίσεων τους και την δικτύωση τους με άλλους χρήστες. (Cooper et al., 1999).

Με βάση μια μελέτη του Mitchell , K.J.(2001) παρατηρούμε ότι:

1. Το 19% των παιδιών και των εφήβων που χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο τακτικά ,έγινε στόχος ανεπιθύμητης σεξουαλικής παρενόχλησης σε διάστημα ενός έτους.
2. Το 3% αυτών των παρενοχλήσεων ήταν ιδιαίτερα επιθετικές.
3. Το 1% αυτών των περιπτώσεων αναφέρθηκε στην αστυνομία ή σε κάποια άλλη υπεύθυνη αρχή.
4. Το 69% των γονέων και το 76% των νέων δεν γνώριζαν που θα μπορούσαν να καταγγείλουν τέτοια περιστατικά. (Mitchell, K.J., 2001)

Για την διευκόλυνση των ερευνητών και του κοινού ,οι Taylor ,Holland και Quagle (2001), προσπάθησαν να δώσουν μια τυπολογία των παιδόφιλων στο διαδίκτυο διακρίνοντας τους με κάποια βασικά στοιχεία συμπεριφοράς.

Οι τύποι των δραστών σύμφωνα με τους παραπάνω είναι :

1. **«Ο ξεφυλλιστής»** (*browser*) , ο οποίος γίνεται κάτοχος τέτοιου υλικού χωρίς να το επιδιώξει , όταν όμως το διαπιστώσει δεν τις διατηρεί στο αρχείο του.
2. **«Ιδιωτική φαντασίωση»**. Η φαντασίωση αυτή όσο παραμένει στη σκέψη δεν συνιστά αδίκημα, όταν όμως εκφράζεται με τη μορφή κατοχής παιδικής πορνογραφίας ή διακίνηση και παραγωγή τέτοιου υλικού, τότε θεωρείται πλέον παραβατική πράξη.
3. **«Το αλιευτικό πλοιάριο»**. Τέτοιου είδους δράστες λαμβάνουν ελάχιστα μέτρα ασφαλείας και έχουν περιορισμένη δικτύωση μεταξύ τους. Τα άτομα αυτά ενδιαφέρονται είτε για κάθε είδους υλικό σεξουαλικού περιεχομένου, είτε μη παραδεκτά μόνο για πορνογραφικό, είτε χρησιμοποιούν την παιδική πορνογραφία ως μέσω ελευθερίας.
4. **«Ο μη ασφαλής συλλέκτης»**. Αυτός ο τύπος δεν ασχολείται με οποιαδήποτε μορφή ασφάλειας που έχει το διαδίκτυο, αλλά χρησιμοποιεί και διακινεί υλικό από κάθε ηλεκτρονική πηγή.

5. **«Ο ασφαλής συλλέκτης»**. Σε αντίθεση με τον προηγούμενο τύπο, ο συγκεκριμένος χρησιμοποιεί οποιαδήποτε μέτρα ασφαλείας για τη συλλογή τέτοιου υλικού και τη συμμετοχή του σε σχετικές ομάδες.
6. **«Ο σε απευθείας σύνδεση περιποιητής»** (*groomer*), επιδιώκει καλλιέργεια μια σχέσης με ένα ή περισσότερα παιδιά μέσω του διαδικτύου. Στην συγκεκριμένη περίπτωση η πορνογραφία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να διευκολύνει την σεξουαλική κακοποίηση.
7. **«Ο φυσικός καταχραστής»** (*Εκμεταλλευτής*). Συμμετέχει ενεργά στην κατάχρηση παιδικής πορνογραφίας για να ικανοποιήσει το σεξουαλικό του πόθο. Η απόκτηση αυτού του υλικού δεν περιορίζεται για διανομή αλλά για προσωπική χρήση.
8. **«Παραγωγός»**. Καταγράφει τη σεξουαλική κακοποίηση ή προτρέπει να παιδιά να συμμετάσχουν σε παιδοφιλικές δραστηριότητες για την απόκτηση του υλικού.
9. **«Διανομέας»**. Μπορεί να διανέμει το υλικό αυτό σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω κατηγορίες. (Taylor et al., 2001).

Διαπιστώνουμε ότι οι δράστες έχουν καλλιεργήσει τρόπους και μορφές προσέγγισης άγνωστες στο ευρύ κοινό, αλλά αρκετά λειτουργικές και πρωτότυπες. Ο ρόλος της οικογένειας, αλλά και των επίσημων φορέων που ασχολούνται με το θέμα της παρενόχλησης και της παιδικής πορνογραφίας είναι πολύ σημαντικός για την ασφάλεια και την προστασία των παιδιών.

2.9. ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Δημοσιεύθηκε ο Νόμος για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, της παιδικής πορνογραφίας, τα νέα όρια των προσωπικών δεδομένων και τη χρήση καμερών κατά τη διάρκεια εκνόμενων πράξεων.

Σε δύο φάσεις θα πραγματοποιηθεί η εφαρμογή του συνόλου των διατάξεων που περιλαμβάνονται στο νόμο 3625/2007, που ψηφίστηκε από τη Βουλή και περιλαμβάνει τρεις μεγάλες θεματικές ενότητες:

-Την κύρωση και εφαρμογή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία, που ενσωματώνεται στο εσωτερικό μας Δίκαιο και προσαρτάται στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, στο πλαίσιο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (άρθρα 17).

-Σειρά νέων διατάξεων, οι οποίες εναρμονίζουν την Ελληνική νομοθεσία προς το περιεχόμενο του παραπάνω πρωτοκόλλου και άλλα διεθνή νομοθετήματα, για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, σε ένα σύνολο κατηγοριών (σεξουαλικός τουρισμός, ασέλγεια μεταξύ συγγενών, παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο, διανομή και χρήση υλικού παιδικής πορνογραφίας μέσω συστήματος Η/Υ ή με τη χρήση Διαδικτύου, προστασία της ιδιωτικής ζωής του ανηλίκου κλπ.).

-Νέες ρυθμίσεις για τα προσωπικά δεδομένα, στην περίπτωση εγκλημάτων κατά της κοινωνίας και τη λειτουργία των καμερών κατά τη διάρκεια συγκεντρώσεων, εφόσον επίκειται σοβαρός κίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια και μόνον κατόπιν εντολής εκπροσώπου της εισαγγελικής αρχής.

Η εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων άρχισε από τις 24/12/2007, με τη δημοσίευση του νόμου 3625/2007 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α, Αρ. φύλλου 290, 24/12/07).

Σύμφωνα με το Άρθρο 14 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου, η εφαρμογή του θα αρχίσει ένα μήνα αργότερα, δηλαδή στις 24/01/2008. Με τις παραπάνω ρυθμίσεις, διαμορφώνεται ένα νέο, αποτελεσματικό και ισχυρό οπλοστάσιο της Ελληνικής κοινωνίας και της νέας γενιάς απέναντι στα απειλητικά φαινόμενα της εκμετάλλευσης της εργασίας και της εμπορίας ανθρωπίνων οργάνων με θύματα παιδιά, της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών και της πορνογραφίας με πρωταγωνιστές παιδιά – φαινομένων που τείνουν να προσλάβουν διαστάσεις σύγχρονης μάστιγας και εμφανίζουν χαρακτηριστικά οργανωμένου εγκλήματος. Βασικά σημεία των ρυθμίσεων του σχεδίου νόμου – μεταξύ άλλων αποτελούν:

- Η αναμόρφωση του αδικήματος της παιδικής πορνογραφίας ώστε να κολάζεται ο δράστης και όταν ο σκοπός του δεν είναι η αποκόμιση κέρδους, σκοπός που παραμένει ως ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση. Συγχρόνως προσδιορίζεται ως τιμωρητέο υλικό παιδικής πορνογραφίας η αναπαράσταση, ή πραγματική ή εικονική αποτύπωση σε ηλεκτρονικό ή άλλο φορέα: α) του σώματος ή μέρος του σώματος ανηλίκου με τρόπο που προδήλως προκαλεί γενετήσια διέγερση, β) πραγματικής ή εικονικής ασελγούς πράξης.
- Ο αυτεπάγγελτος διορισμός συνηγόρου σε ανήλικα θύματα.
- Η σύμπραξη κατά την ανάκριση παιδοψυχολόγου ή παιδοψυχιάτρου, που λειτουργεί με εχέγγυα πραγματογνώμονα.
- Η καταχώριση της κατάθεσης ανηλίκου θύματος σε ηλεκτρονικό μέσο.
- Η αποφυγή εμφάνισης του ανηλίκου θύματος σε ακροατήριο.

- Η ψυχοδιαγνωστική εξέταση και θεραπεία ανηλίκου θύματος και του δράστη των συγκεκριμένων εγκλημάτων.
- Η απαγόρευση δημοσίευσης περιστατικών, που μπορεί να οδηγήσουν στην εξακρίβωση της ταυτότητας του ανηλίκου θύματος με την απειλή ανάλογων ποινικών κυρώσεων.
- Η αναστολή της παραγραφής καθ' όλη τη διάρκεια της ανηλικότητας και μετά την ενηλικίωση του θύματος επί τρία έτη για τα κακουργήματα και επί ένα έτος για τα πλημμελήματα.
- Η εφαρμογή των ελληνικών ποινικών νόμων για τα εγκλήματα παιδικής πορνογραφίας και της διενέργειας ταξιδιών για την τέλεση συνουσίας ή άλλων ασελών πράξεων σε βάρος ανηλίκου, που διαπράττονται από ημεδαπούς ή αλλοδαπούς -φαινόμενο γνωστό και διαδεδομένο ευρύτατα ως «σεξουαλικός τουρισμός».
- Η καθιέρωση ευθύνης νομικών προσώπων με βαρύτερες διοικητικές κυρώσεις.
- Η σύντομη εκδίκαση υποθέσεων σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας για τις συγκεκριμένες πράξεις που δεν μπορεί να υπερβεί τη διετία από την τέλεση ή διαπίστωσή τους.

Σε ότι αφορά τα όρια προστασίας των προσωπικών δεδομένων, ο νέος νόμος επιτρέπει τη δημοσίευσή τους, **μετά από άδεια των εισαγγελικών ή δικαστικών αρχών**, από τη φάση της προανάκρισης έως εκείνη της δίκης για τις εξής περιπτώσεις, σύμφωνα με το άρθρο όγδοο, του νέου νόμου:

«1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 3 του ν.2472/1997 (ΦΕΚ 50Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων η οποία πραγματοποιείται:

α) από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά

προσωπικών ή οικιακών,

β) από τις δικαστικές-εισαγγελικές αρχές και τις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους με σκοπό τη βεβαίωση εγκλημάτων, που τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως εγκλημάτων κατά της ζωής, κατά της γενετήσιας ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας, κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, επιβουλής της δημόσιας τάξης, ως και τελουμένων σε βάρος ανηλίκων θυμάτων.

Ως προς τα ανωτέρω εφαρμόζονται οι ισχύουσες ουσιαστικές και δικονομικές ποινικές . Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων».

(www.ministryofjustice.gr)Ο Ο. Γιωτάκος αναφέρει κάποια βασικά θέματα του νόμου σχετικά με την παιδική κακοποίηση και την πορνογραφία και πώς αυτά εμπίπτουν σε νομοθετική ρύθμιση. Παρακάτω παραθέτουμε τα βασικά σημεία που θα ήταν σκόπιμο να ρυθμιστούν από τον νομοθέτη.

Σχολιασμός των θέσεων της σύγχρονης νομοθεσίας και της Ψυχιατρικής για την σεξουαλική κακοποίηση παιδιών

Αρκετοί κλινικοί εκδηλώνουν τον προβληματισμό τους σχετικά με την ικανότητα των σύγχρονων διαγνωστικών κριτηρίων της Ψυχιατρικής. Τόσο το

DSM-III όσο και το DSM-III-R(American Psychiatric Association 1987) όριζαν την παιδοφιλία ως «επαναλαμβανόμενες και επίμονες σεξουαλικές τάσεις και φαντασιώσεις, που αφορούν σεξουαλική δραστηριότητα με παιδιά». Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό, δεν απαιτείται σωματική δραστηριότητα και, επομένως, η διάγνωση της παιδοφιλίας θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε άτομα που έχουν επιθυμία αλλά δεν την διαπράττουν, ενώ δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε άτομα που έχουν παρεκκλίνουσες φαντασιώσεις και επιθυμίες, αλλά έχουν κακοποιήσει σεξουαλικά ένα παιδί. Ο Marshall (1997) βρήκε ότι δεν υπήρχαν επαναλαμβανόμενες επιθυμίες και φαντασιώσεις στο 60% των παιδόφιλων και στο 75% των αιμομικτών. Επομένως, οι επαναλαμβανόμενες επιθυμίες και φαντασιώσεις δεν είναι παθογνωμονικές για όλα τα άτομα που κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά. Για τους λόγους αυτούς, αρκετοί κλινικοί αγνοούν τα κριτήρια του DSM, ιδίως όταν πρόκειται να εισάγουν τα άτομα αυτά σε θεραπεία , και χρησιμοποιούν τον όρο child molesters (άτομα που κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά) αντί του όρου pedophiles (παιδόφιλοι).

Η ηλικία του παιδιού επίσης φαίνεται να περιπλέκει το πρόβλημα. Ο καθορισμός της έναρξης της εφηβείας στα 13 δείχνει λίγο αυθαίρετος. Είναι ο κλινικός σε θέση να καθορίσει την ηλικία του θύματος σύμφωνα με τις δηλώσεις του δράστη; Πολλοί από τους δράστες δηλώνουν ότι το θύμα είχε πρόωμη ανάπτυξη και εφηβεία ή ότι έδρασαν πριν το θύμα κλείσει τα 13. Πιθανόν το πρόβλημα να είχε λυθεί εάν στο DSM, υπήρχε διάγνωση για «σεξουαλικά επιθετική πράξη». Επίσης το θέμα της ηλικίας του δράστη περιπλέκει το διαγνωστικό πάζλ. Σύμφωνα με τις οδηγίες του DSM, σχετικά με την διαφορά ηλικίας τους, δράστη και θύματος, δεν θα πρέπει να θεωρείται παιδόφιλος ο δράστης που βρίσκεται στην εφηβική ηλικία. Δεδομένου του μεγάλου αριθμού σεξουαλικών παραπτώματιών, η διαγνωστική προσπέλαση στην ομάδα των ατόμων αυτών είναι δυσχερέστατη. Η ασαφής φύση των διαγνωστικών κριτηρίων, λοιπόν, ώθησε αρκετούς ερευνητές να υιοθετήσουν πιο χαλαρά κριτήρια.(Γιωτάκος Ο. , 2004).

Από τα παραπάνω προκύπτει πως κάποιες βασικές ελλείψεις στο νόμο δημιουργούν προβλήματα στον προσδιορισμό της παιδοφιλίας, καθώς πολλοί μπορεί από το νόμο να μην θεωρούνται παιδόφιλοι, αλλά τα είναι, ή να μην είναι και να θεωρούνται. Οι ειδικοί της ψυχικής υγείας θεωρούν απαραίτητη την ρύθμιση αυτών των παραμέτρων για την καλύτερη αξιολόγηση ατόμων με τέτοιας μορφής σεξουαλική παρέκκλιση.

Νομοθετικό πλαίσιο

Πρόσφατα, με τον Ν.3064/2002, επήλθε στο 19^ο κεφάλαιο του Ποινικού μας Κώδικα σημαντική τροποποίηση, αναφορικά κυρίως με την οικονομική εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής, όπως είναι η πορνογραφία ανηλίκων.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των τροποποιημένων, αλλά και των νέων άρθρων είναι αφενός το ότι υπαγορεύτηκαν όχι μόνο από τις εγχώριες κοινωνικές ανάγκες, αλλά και από την πίεση του ευρωπαϊού υπερνομοθέτη και αφετέρου ότι περιέχουν πολλά καινούργια στοιχεία σχετικά με τον άδικο χαρακτήρα των πράξεων που περιγράφουν, συγκριτικά με το πριν τον Ν.3064/2002 νομοθετικό καθεστώς.

Αυτήν, λοιπόν, την έντονη μορφή καταπίεσης κάποιου προσώπου και δη ανηλίκου, καταπάτησης κάθε ατομικού δικαιώματός του και της αξιοπρέπειάς του, προκειμένου να επιτευχθεί η οικονομική εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής του, ήρθε να προασπίσει ακόμη πιο αποτελεσματικά ο έλληνας νομοθέτης με τον Ν.3064/2002. Βέβαια, αξίζει να αναφερθεί πως η θέσπιση των συγκεκριμένων διατάξεων δεν ήταν αποκλειστικά εθνική νομοθετική πρωτοβουλία: ήδη με την *Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ε.Ε. (COM2000/854)* δόθηκαν από τον υπερεθνικό νομοθέτη οι (αυστηρές) κατευθυντήριες γραμμές για τον κοινό ευρωπαϊκό τρόπο δράσης απέναντι στην εμπορία ανθρώπων, την παιδική πορνογραφία και την σωματεμπορία.

Πριν από την παραπάνω *Απόφαση-πλαίσιο* προηγήθηκαν μια σειρά από πρωτοβουλίες σε διεθνές επίπεδο, που οδήγησαν στην λήψη δραστικότερων μέτρων προστασίας των ανηλίκων για ζητήματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης και, συνακόλουθα, πορνογραφίας ανηλίκων. Η *Απόφαση-πλαίσιο COM 200/854 για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων* αναφέρει στο άρ. 2 αυτής ότι κάθε κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, ώστε να παταχθεί η στρατολόγηση προσώπου, ενηλίκου ή ανηλίκου, με σκοπό και την παραγωγή πορνογραφικού υλικού ή πορνογραφικών παραστάσεων.

Ξεκινώντας από την παραδοχή ότι η σεξουαλική εκμετάλλευση των ανηλίκων για κερδοσκοπικούς λόγους έχει αυξηθεί κατά πολύ τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο, γεγονός που επιφέρει συχνά την πρόωμη σεξουαλική κακοποίηση και την επιβλαβή ψυχολογική ανάπτυξη του ανηλίκου, συνέστησε σε επίπεδο ποινικής καταστολής όπως:

- Να προβλεφθούν οι κατάλληλες ποινικές κυρώσεις για τους δράστες της παραγωγής και διάδοσης της παιδικής πορνογραφίας, με βάση τη βαρύτητα του εγκλήματος,
- Να θεσπισθούν ποινικές κυρώσεις και μόνο για την κατοχή πορνογραφικού υλικού με ανηλίκους,
- Να επιτευχθεί διεθνής συνεργασία πάνω στο υπό εξέταση ζήτημα πληροφορηθεί το κοινό για την εφαρμογή της ποινικής πολιτικής.

Τονίζεται ότι ο παιδεραστικός τουρισμός συνδέεται άμεσα με την σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών και την παιδική πορνογραφία, οι οποίες συνιστούν κατάφωρη προσβολή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του θεμελιώδους δικαιώματος του παιδιού σε αρμονική ανατροφή και ανάπτυξη και

διαδίδονται διαρκώς μέσω του Διαδικτύου, ορίζονται οι κυρώσεις για τους δράστες των ανωτέρω αξιοποιών συμπεριφορών. Επίσης, εξειδικεύονται οι νομικές βάσεις των αξιοποιών πράξεων και συγκεκριμενοποιούνται κάποια στοιχεία των νομοτυπικών τους μορφών.

Η διάταξη του 348^A ΠΚ προστατεύει το ανήλικο άτομο και προασπίζει ένα βασικό έννομο αγαθό: **την ανηλικότητα** αλλιώς διατυπωμένη την έννοια του «παιδιού».

Αντικείμενο της αξιόποινης πράξης είναι το ανήλικο πρόσωπο, δηλαδή καθένας που δεν έχει συμπληρώσει ακόμη τα 18 έτη ηλικίας, σύμφωνα και με το νέο άρ. 121 ΠΚ, όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρ. 1 του Ν.3189/2003. Η νομοθετική αυτή αλλαγή ως προς το ανώτατο όριο της ανηλικότητας ενοποίησε τα χρονικά πλαίσια προστασίας του ανηλίκου με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του εναρμόνισε την ελληνική νομοθεσία με τις σύγχρονες τάσεις και νομοθεσίες των κυριότερων Ευρωπαϊκών χωρών. (www.efenn.gr)

Οι νέες θεσμικές πρωτοβουλίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την καταπολέμηση της παιδοφιλίας στο Διαδίκτυο και άλλα σχετικά μέτρα

1. Σχετικά με δημοσιεύματα ότι απαιτούνται μέτρα για τη συμπλήρωση των παλαιών νομοθετικών κενών και τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας για

την καταπολέμηση διαφόρων εγκλημάτων –παιδοφιλίας, παιδεραστίας– στο διαδίκτυο, το Υπουργείο Δικαιοσύνης θέλει να γνωστοποιήσει τα εξής:

Ήδη με το νόμο 3625/2007 που ψηφίστηκε από τη Βουλή, πραγματοποιήθηκε η κύρωση και εφαρμογή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία, που ενσωματώνεται στο εσωτερικό μας Δίκαιο και προσαρτάται στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, στο πλαίσιο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Παράλληλα, στον ίδιο νόμο περιλαμβάνεται σειρά νέων διατάξεων, οι οποίες εναρμονίζουν την Ελληνική νομοθεσία προς το περιεχόμενο του παραπάνω πρωτοκόλλου και άλλα διεθνή νομοθετήματα, για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, σε ένα σύνολο κατηγοριών (σεξουαλικός τουρισμός, ασέλγεια μεταξύ συγγενών, παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο, διανομή και χρήση υλικού παιδικής πορνογραφίας μέσω συστήματος Η/Υ ή με τη χρήση Διαδικτύου, προστασία της ιδιωτικής ζωής του ανηλίκου κλπ.)

Όπως δήλωσε στη Βουλή ο κ. Χατζηγάκης κατά τη συζήτηση του Νομοσχεδίου τον Δεκέμβριο, θα ακολουθήσει μια σειρά πρωτοβουλιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που έχουν ως σκοπό την αυστηροποίηση των ποινών και τον εκσυγχρονισμό των μέτρων προστασίας από παιδόφιλους, παιδεραστές και άλλους παραγωγούς και διακινητές υλικού παιδικής πορνογραφίας και σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

2. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει ως σταθερή του προτεραιότητα την αναμόρφωση και ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών και ειδικότερα την καταπολέμηση των νέων μορφών εγκληματικής συμπεριφοράς, θύματα της οποίας είναι κυρίως ανήλικοι και ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.

Προς την κατεύθυνση αυτή ήδη από 14.04.2006 συστάθηκε ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή υπό την Προεδρία του επιτίμου Προέδρου του ΣτΕ κ. Χρήστου Γεραρή με αντικείμενο την κατάρτιση σχεδίου νόμου το οποίο και παραδόθηκε ήδη και βρίσκεται στο στάδιο της διαβούλευσης με τους φορείς (παρόχους, ανεξάρτητες αρχές συναφών αντικειμένων κ.α.). Αναμένεται ως εκ τούτου η τελική διαμόρφωση του κειμένου των διατάξεων και άμεσα θα προωθηθεί προς ψήφιση στη Βουλή.

Μεταξύ των διατάξεων, που εκπονήθηκαν υπάρχει πρόβλεψη για την άρση απορρήτου των επικοινωνιών προς διακρίβωση τέλεσης των σοβαρών αδικημάτων της πορνογραφίας ανηλίκων και κατάχρησης ανηλίκων σε ασέλγεια όπως αυτά αναμορφώθηκαν μετά τους πρόσφατους νόμους Ν. 3500/2006 (για την ενδοοικογενειακή βία) και 3625/2007 (κύρωση, εφαρμογή του προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία), που ψήφισε η Κυβέρνηση και εισήγαγε έτσι στην Ελληνική σύννομη τάξη καινοτόμες διατάξεις για τη προστασία των ανηλίκων θυμάτων από παιδεραστές, παιδόφιλους και εκμεταλλευτές των θέσεων και σχέσεων εμπιστοσύνης προς αυτά.

3. Δεν ανταποκρίνονται συνεπώς στην αλήθεια όσα είδαν το φως της δημοσιότητας σε μερίδα του τύπου για την μη απάντηση της Κυβέρνησης σε αιτήματα του κ. Προϊσταμένου του τμήματος Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της ΕΛΑΣ. Αντίθετα το Υπουργείο Δικαιοσύνης μελέτησε και μελετά με ιδιαίτερη προσοχή και θα εισηγηθεί άμεσα τροποποίηση του υφισταμένου πλαισίου με γνώμονα την καταπολέμηση της παιδεραστίας και παιδοφιλίας, όταν αυτή συνιστά δραστηριότητα με υποδομή αλλά και με σεβασμό στα ατομικά δικαιώματα λόγω του διασυνοριακού χαρακτήρα των εγκλημάτων.

4. Τέλος, σχέδιο νόμου για τη Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το Έγκλημα στο Κυβερνοχώρο έχει εκπονηθεί από νομοπαρασκευαστική επιτροπή υπό το Συμβούλιο Επικρατείας κ. Νικ. Σακελλαρίου, με σπουδαίες για το αντικείμενο του θέματος διατάξεις (Απειλή για διάπραξη κακουργήματος μέσω συστήματος υπολογιστή, δημόσια προσβολή της τιμής άλλου μέσω συστήματος υπολογιστή κ.α.). Και αυτό το σχέδιο νόμου βρίσκεται στη τελική του φάση και θα παραδοθεί σύντομα ως νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργού Δικαιοσύνης κ. Σωτήρη Χατζηγάκης. (www.mynistryofjustice.gr)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

3.1. ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΟΦΙΛΙΑ ΩΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

Η εμφάνιση και επικράτηση διαφόρων φαινομένων όπως η παιδική πορνογραφία και η παιδική σεξουαλική κακοποίηση στις περισσότερες χώρες του κόσμου, θα μπορούσε να πει κανείς ότι είχε και ως αποτέλεσμα να μελετηθούν και να αναλυθούν εκτενέστερα τέτοιες δραστηριότητες ώστε να διερευνηθεί η συχνότητά τους. Αυτό αποδεικνύεται καλύτερα με στατιστικές μελέτες καθώς και ποσοστά που αποδεικνύουν ότι υπάρχει μια απότομη και ανησυχητική αύξηση του φαινομένου σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου.

Σύμφωνα με την Αργυρώ Κατωπόδη (2005), η σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση των παιδιών παίρνει ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις και πλέον δεν είναι πρόβλημα που αφορά αποκλειστικά αναπτυσσόμενες χώρες στην Ασία και την Αφρική. Για παράδειγμα, η τραγωδία που αποκαλύφθηκε το 1996 στο Βέλγιο με βιαστές, βασανιστές, εκμεταλλευτές και φονιάδες μικρών παιδιών και εφήβων δεν συντελέστηκε σε κάποιο Ανατολικό Ευρωπαϊκό ή τριτοκοσμικό παράδεισο παιδοφιλίας όπου συρρέουν χιλιάδες «αξιοπρεπείς» και ευκατάστατοι «πελάτες» αλλά στο κέντρο της Ευρώπης και μάλιστα χωρίς όρια το φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης των παιδιών είναι ένα πολύ παλιό παγκόσμιο φαινόμενο που διαιώνίζεται.

Διεθνείς και παγκόσμιοι οργανισμοί όπως η UNICEF (United Nations Children Fund), η οποία έχει ασχοληθεί κατά καιρούς με την έξαρση αυτού του φαινομένου μας δίνει διάφορα στοιχεία και μετρήσεις.

Σύμφωνα, λοιπόν, με εκτιμήσεις της Ετήσιας Έκθεσης της UNICEF το 2006 1.800.000 παιδιά πέφτουν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης.

Σε άλλη έρευνα η UNICEF κάνει λόγο για 1.000.000 παιδιά, τα οποία πωλούνται κάθε χρόνο στην Ασία με σκοπό την πορνεία. Μεταξύ αυτών το 50% πωλούνται από γνωστό ή φιλικό πρόσωπο, το 40% πωλούνται από τις οικογένειές τους και το 10% από άλλους συγγενείς. Οι παιδόφιλοι τουρίστες υπολογίζονται γύρω στο 1% από το συνολικό αριθμό αυτών που ταξιδεύουν (www.unicef.gr)

Ευρώπη

Στην Ευρώπη τα ποσοστά είναι εξίσου σημαντικά καθώς υπολογίζεται ότι ένα παιδί στα δέκα είναι θύμα σεξουαλικής κακοποίησης.

Μ. Βρετανία

Η Βρετανία αγγίζει το 13% στην συχνότητα της σεξουαλικής κακοποίησης ενώ το 30% των παιδεραστών είχε ως και 450 θύματα.

Άλλες μελέτες αποδεικνύουν πως ένα στα οκτώ κορίτσια και ένα στα 12 αγόρια έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης. Για παράδειγμα, αδικήματα που έχουν σχέση με την παιδική πορνογραφία στην Αγγλία και την Ουαλία κατηγορήθηκαν 2.234 άτομα. Αν σκεφτεί κανείς ότι το 2001 είχαν κατηγορηθεί 549 άτομα δεν πρόκειται για σημαντική αύξηση των συλλήψεων κατά 3-7% σε μόλις δύο χρόνια. (www.eportal.gr).

Ιταλία

Στην Ιταλία, ένα παλαιότερο συνέδριο που έγινε στην Στοκχόλμη μας δίνει τα εξής αποτελέσματα. Έχουν εντοπιστεί περιπτώσεις παιδιών 5-14 ετών να εργάζονται σε κυκλώματα πορνείας στη Σικελία. Εκβιάζονται από το οργανωμένο έγκλημα και υποχρεώνονται να πρωταγωνιστήσουν σε παραγωγή βιντεοταινιών. Το 10% της πορνείας στην Β. Ιταλία καλύπτεται από κορίτσια 10-15 ετών και 30% από 16-18 ετών. (Γκρούη Ε., Φακατσέλης Α, Ελευθεροτυπία, 19/10/97)

Ανατολική Ευρώπη

Στην Ανατολική Ευρώπη με χώρες όπως η Ρωσία, η Ρουμανία, η Πολωνία και Τσεχία το φαινόμενο της παιδικής πορνείας παίρνει μεγάλες διαστάσεις.(Γκρούη Ε., Φακατσέλης Α., Ελευθεροτυπία, 19/10/97).

Ελλάδα

Στην Ελλάδα τα κρούσματα παιδεραστίας και διακίνησης παιδικού πορνογραφικού υλικού δεν είναι τόσο ανησυχητικά σε σχέση με άλλες χώρες. Στο «Παγκόσμιο Συνέδριο της Στοκχόλμης» τα στοιχεία που δόθηκαν για τη χώρα μας το χρονικό έτος 1995 από τον κ. Τσιάντη είναι: 238 παιδιά ηλικίας από 13-18 χρονών ήταν θύματα κακοποίησης τον χρόνο αυτό.

Από το 2002 έως και το 2005 έχουν «εξιχνιαστεί» 110 περιστατικά διακίνησης παιδικού πορνογραφικού υλικού, μεταξύ των οποίων τα 60 αναφέρονται για το 2004.(Μάνδρου Ι., Το Βήμα, 18/01/98).

Κύπρος

Στην Κύπρο σε δύομισι μόλις χρόνια ήρθαν στην επιφάνεια 51 υποθέσεις παιδικής πορνογραφίας. Σύμφωνα με αρχεία της Κυπριακής Αστυνομίας παρατηρείται ετήσια αύξηση των περιστατικών σε ποσοστό 100%. Το 2004 καταγράφηκαν 18 υποθέσεις, το 2005 16 υποθέσεις, ενώ μόνο για το πρώτο εξάμηνο του 2006, έχουν καταγραφεί 17 υποθέσεις.(Δαλίτης Φ., Φιλελεύθερος, 03/09/06).

Η.Π.Α.

Οι διωκτικές αρχές στις Η.Π.Α εκτιμάται πως έναν το 2000, 65.000 συλλήψεις στις Η.Π.Α που αφορούσαν που αφορούσαν κάθε είδους σεξουαλικά αδικήματα σε βάρος ανηλίκων.(www.eportal.gr).

Οι Η.Π.Α. και η Ρωσία θεωρούνται από τα δύο σημαντικότερα κέντρα διακίνησης πορνογραφικού υλικού. Αυτό αποδεικνύεται και από την συχνότητα παράνομων ιστοσελίδων, από τις οποίες περισσότερες από τις μισές φιλοξενούνται σε παροχείς ίντερνετ, οι οποίοι εδρεύουν στις Η.Π.Α.

Υπόλοιπες χώρες

Οι διεθνείς οργανισμοί αναφέρουν σημαντικούς αριθμούς που αφορούν στην σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων. Συγκεκριμένα:

Αριθμός σεξουαλικά κακοποιημένων παιδιών	
Βραζιλία	300.000
Ινδία	800.000
Κίνα	200.000
Ταϊβάν	100.000
Φιλιππίνες	100.000
Πακιστάν	40.000
Βιετνάμ	40.000

Στις Ασιατικές κοινωνίες όπου αυξάνεται και διευρύνεται ο τουρισμός, το εμπόριο έχει σημαντική θέση καθώς είναι πιο οργανωμένο και ελέγχεται σύμφωνα με τα πρότυπα της Μαφίας.

Στις χώρες της Αφρικής η σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών γίνεται περισσότερο διακριτικά αλλά εντός της οικογενειακής εστίας. Ανήλικες οικιακοί βοηθοί που ικανοποιούν και άλλες ανάγκες του εργοδότη τους.(Δάμα Γ., Ελευθεροτυπία, 11/12/97).

Στην Ταϊλάνδη μέχρι και το 1997 παρουσιάζεται ως η χώρα με το μεγαλύτερο στον κόσμο δίκτυο πορνείας, ως η «βιομηχανία εμπορικού σεξ» και σύμφωνα με στατιστικές μελέτες 10.000 ανήλικα παιδιά μας αναφέρει το «Κέντρο Προστασίας των Δικαιωμάτων των Παιδιών».(Γκρούη Ε., Φακατσέλης Α., Ελευθεροτυπία, 19/10/97)

Σύμφωνα με έκθεση του **ICMEC** (International Centre for Missing and Exploited Children) με θέμα τα νομοθετικά πλαίσια των διαφόρων χωρών που συνεργάζονται με την Interpol σημαντικά στοιχεία ήρθαν στην επιφάνεια: 95 χώρες δεν είχαν καν θεσπίσει νόμους εναντίον της παιδικής πορνογραφίας ενώ 136 ήταν τα κράτη στα οποία η κατοχή υλικού με παιδική πορνογραφία δεν είναι ποινικό αδίκημα. Μόνο 28 χώρες διαθέτουν νομοθετικό πλαίσιο ικανό να καταπολεμήσει την εγκληματική αυτή δραστηριότητα. (www.icmec.com).

Τέλος, η συμμετοχή και η συνεργασία μεταξύ χωρών με σκοπό την σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση ανηλίκων είναι ιδιαίτερα ανησυχητική. Η διακίνηση φωτογραφιών και βίντεο με γυμνά παιδιά σε ερωτικές περιπτώξεις αποτελεί μια τακτική που ακολουθούν σε παγκόσμιο επίπεδο οι παιδόφιλοι. Χαρακτηριστική περίπτωση που αποκαλύπτει τη συνεργασία παιδόφιλων σε όλο τον κόσμο ήταν πριν λίγους μήνες η σύλληψη 500 ατόμων, ύστερα από επιχείρηση που έγινε σε 12 χώρες μεταξύ των οποίων **η Γαλλία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Σουηδία, το Μεξικό και η Αργεντινή**. Οι ηλικίες των παιδιών που απεικονίζονται στα αρχεία ποικίλλουν και είναι από λίγων μηνών ως 16 ετών. Με βάση εκτιμήσεις των αμερικανικών αρχών, αυτή τη στιγμή στο Διαδίκτυο βρίσκονται εν ενεργεία περισσότερες από 100.000 ιστοσελίδες για παιδόφιλους. (Το Βήμα, 23/10/05)

3.1.1. ΠΑΙΔΟΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Η παιδοφιλία, η παιδεραστία και κατ' επέκταση το φαινόμενο της παιδικής πορνογραφίας αποτελούν παγκόσμια φαινόμενα της εποχής που ενώ επικρατούσαν αρκετά χρόνια πριν σε υπανάπτυκτες αλλά και ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου, εμφανίζονται στις μέρες μας σε τέτοιο βαθμό και σε τέτοια διάσταση, ώστε να υπάρχουν θεσμικά πλαίσια και νόμοι που να καταδικάζουν ή ακόμα και να εμποδίζουν την προσπάθεια τέτοιων ανθρώπων να προβούν σε τέτοιου είδους ενέργειες.

Σε χώρες του Τρίτου Κόσμου καθώς και σε άλλες Ανατολικές χώρες, το φαινόμενο αυτό της σεξουαλικής βίας και κακοποίησης απέναντι σε νεαρά ανήλικα παιδιά κάθε φύλου, είναι αρκετά σύνηθες και έχει πολλές διαστάσεις όπως εμπορευματοποίηση, σεξουαλικός εξαναγκασμός των παιδιών καθώς και χρησιμοποίηση παιδιών στην δημιουργία πορνογραφικού υλικού, το οποίο στη συνέχεια διοχετεύεται στο διαδίκτυο ή εμπορεύονται με σκοπό το κέρδος.

Ποια είναι όμως η θέση της κοινωνίας απέναντι σε τέτοια φαινόμενα και ποια η θέση του παιδόφιλου στην κοινωνία, ο οποίος βρίσκει με ευκολία πλέον τις κατάλληλες δομές για να έρθει σε επαφή με παιδιά κάθε ηλικιακής ομάδας (0-18).

Συνήθως σε χώρες οι οποίες έχουν ανεπτυγμένο κοινωνικό και νομοθετικό σύστημα τέτοιου είδους δράσεις είναι πιο δύσκολο να έρθουν στην επιφάνεια καθώς η ασφάλεια και η προστασία των παιδιών αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την σωστή λειτουργία όλου του συστήματος.

Υπάρχουν όμως και χώρες, οι οποίες φαίνονται πιο προοδευτικές σε τέτοια θέματα. Ένα σημαντικό παράδειγμα είναι η νομιμοποίηση του κόμματος των παιδόφιλων στην Ολλανδία. Συγκεκριμένα το «Χαμόγελο του Παιδιού» αναφέρει ότι μετά την απόφαση του τοπικού δικαστηρίου της Χάγης, η οποία βασιζόμενη στην ελευθερία της έκφρασης, του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι, δεν απαγόρευσε την ίδρυση του κόμματος του, η ολλανδική κυβέρνηση αναγνώρισε

και επίσημα ο νεοϊδρυθέν κόμμα των Παιδόφιλων P.N.V.C (Partigroor Naastenlietde, Vrijherd & Dive Siteit). Συμπληρώνει ότι σε αυτήν την περίπτωση η ελευθερία της έκφρασης λειτούργησε ενάντια στα δικαιώματα των παιδιών.

Βασικοί στόχοι του κόμματος είναι:

- Η νομιμοποίηση της σεξουαλικής επαφής μεταξύ ενηλίκων ανηλίκων από 12 ετών.
- Η νομιμοποίηση της κατοχής παιδικού πορνογραφικού υλικού για προσωπική χρήση. Επίσης κάθε νομοθεσία που απαγορεύει την σεξουαλική επαφή μεταξύ ανθρώπων και ζώων, τους βρίσκει ρητά αντίθετους (www.hamogelo.gr).

Συγκεκριμένα το ολλανδικό «Κόμμα για την αγάπη προς τον πλησίον, την ελευθερία και την διαφορετικότητα» (P.N.V.D) και πολυάριθμες οργανώσεις αγωνίζονται υπέρ της μείωσης της ηλικίας συναίνεσης σε σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ του ίδιου φύλου. Το P.N.V.D περιγράφει την παιδοφιλία ως «έναν σεξουαλικό προσανατολισμό όπως οι άλλοι». Στις αντίστοιχες επιχειρηματολογίες τους, οι ενώσεις αυτές κάνουν κυρίως αναφορές στα άρθρα του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ενισχύεται η αίσθηση ότι ο συνδυασμός των διαφόρων άρθρων του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων θα μπορούσε να οδηγήσει σε σύγκρουση των εσωτερικών διατάξεών του, γεγονός που μπορεί, κατά συνέπεια, να εμποδίσει τα Ευρωπαϊκά Θεσμικά όργανα και τις εθνικές κυβερνήσεις να καταπολεμήσουν την προώθηση της παιδοφιλίας και να καταδικάσουν τις παιδοφιλικές πράξεις δια της δικαστικής οδού.

Εκστρατείες και διαμαρτυρίες ενάντια στην νομιμοποίηση και επικράτηση τέτοιων φαινομένων έχουν γίνει αρκετές. Μια από αυτές είναι η διαμαρτυρία που κάνει μέσω διαδικτύου «Το Χαμόγελο του Παιδιού» και καλεί μέσω της επίσημης ιστοσελίδας του (www.hamogelo.gr) όλους όσους επιθυμούν να ψηφίσουν ενάντια σ' αυτήν την απόφαση.

Οργανισμοί, όπως η **ICMEC** (International Centre for Missing & Exploited Children), η οποία λειτουργεί σε παγκόσμιο επίπεδο και συνεργάζεται με την Interpol για την ανίχνευση των χωρών όπου επικρατεί έξαρση της σεξουαλικής βίας παιδιών καθώς και της παιδικής πορνογραφίας καθώς και να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο να ενδιαφερθεί για το θέμα αυτό.

Το «**Ίδρυμα για το Παιδί και την Οικογένεια**» παρουσιάζοντας ένα Ευρωπαϊκό συνέδριο στο Μέγαρο Μουσικής (2–3/12/99) με θέμα «Σεξουαλική Κακοποίηση των Παιδιών και Παιδοφιλία στο Internet» καθώς και με την συμμετοχή διεθνών εκπροσώπων από οργανισμούς που ασχολούνται με το θέμα και ερευνητές και ειδικούς επιστήμονες στους τομείς της δικαιοσύνης, αστυνομίας, ψυχολογίας, τεχνολογίας κ.ά. έφτασε στα παρακάτω συμπεράσματα (www.childfamily.gr) :

- Η σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο και χρειάζεται μεθόδους και τρόπους παγκόσμιου χαρακτήρα για να αντιμετωπιστεί.
- Για την αντιμετώπισή του είναι απαραίτητη η συνεργασία όλων των κρατών
- Η επαγρύπνηση και ενεργός συμμετοχή όλων των πολιτών καθώς και ο ρόλος μη – κυβερνητικών οργανώσεων είναι απαραίτητα. Οι κινήσεις όλων των πολιτών είναι πρωταρχικής σημασίας για την λήψη σημαντικών αποφάσεων. Τέλος, η προσπάθεια για μια διαφορετική, πιο αναβαθμισμένη εικόνα της κοινωνίας απέναντι στο παιδί θα ήταν ιδιαίτερα βοηθητική.

Σωματεία, όπως το «**Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού (Ι.Υ.Π.)** μέσα από τις υπηρεσίες του όπως έργο για πρόληψη και ερευνητική και εκπαιδευτική δραστηριότητα στο πεδίο υγείας του παιδιού επιδιώκει μέσα από μελέτες και παρουσιάσεις να ευαισθητοποιήσει όλους τους φορείς και την κοινή γνώμη για την αντιμετώπιση της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης.

Τέλος, σημαντικές σε παγκόσμιο επίπεδο θεωρούνται οι εκστρατείες και το έργο της **UNICEF** (United Nations Children Fund) καθώς μέσα από αυτές

προωθεί τα δικαιώματα των παιδιών καθώς συμβάλει στην προώθηση της πιο ενισχυμένης νομοθεσίας ώστε να μειωθεί το εμπόριο παιδιών για σεξουαλική εκμετάλλευση και βοηθάει στην προσπάθεια επανένταξης των παιδιών σε μια κοινωνία με πιο υγιείς συνθήκες διαβίωσης. Η ενημέρωση του κόσμου για τέτοια θέματα καθώς και η εθελοντική δράση για την προστασία των παιδιών θεωρείται το βασικό σημείο της.

Πώς θα μπορούσαμε, όμως, να εξηγήσουμε την παιδική σεξουαλική εκμετάλλευση μέσα από τα μάτια του απλού κόσμου που βιώνει αυτό το φαινόμενο της εποχής μας; Μπορούμε να αναφέρουμε μερικές απόψεις που μας δίνουν μια εικόνα και απαντούν στο παραπάνω ερώτημα.

Η νομιμοποίηση του «Κόμματος των Παιδόφιλων» δημιούργησε αρκετές αντιδράσεις στην κοινωνία της Ολλανδίας. Συγκεκριμένα το 82% των Ολλανδών πολιτών είπαν ότι το κόμμα πρέπει να τεθεί εκτός νόμου, το 67% είπε ότι πρέπει να απαγορευτεί οποιαδήποτε συζήτηση για τις θέσεις του. (www.dimitrisaggelidis.com).

Ο Ιορδάνης Κωνσταντινίδης αναφέρει στην εφημερίδα «Σημερινή», «Στην σημερινή εποχή της ηθικής παρακμής, του ξεπεσμού της ανθρωπότητας και του εκφυλισμού αναδύονται καθημερινά διλήμματα όσον αφορά την ανοχή και τα δικαιώματά μας πάνω σε καίρια θέματα. Καθώς τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ατομικές ελευθερίες καταπατώνται, οι απελευθερωτικές νομοθεσίες έρχονται σε σύγκρουση με την προστασία των πολιτών και το σύστημα δικαιοσύνης»(Κωνσταντινίδης Ι., Σημερινή, 28/08/06).

Μια άλλη άποψη είναι αυτή του Στέλιου Βαρδέλη και αφορά την καταδίκη τέτοιων φαινομένων και πως το σύστημα υπολειτουργεί εις βάρος της κοινωνίας. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι ένας στους δύο παιδόφιλους που συλλαμβάνεται να διακινεί πορνογραφικό υλικό στο Διαδίκτυο καταδικάζεται.

Οι περισσότεροι, όπως επισημαίνουν οι αστυνομικοί, «τη γλιτώνουν διότι τα εργαστήρια της Αστυνομίας χρειάζονται έξι χρόνια μέχρις ότου βγάλουν τα αποτελέσματά τους, για μια υπόθεση ηλεκτρονικού εγκλήματος, και

έτσι η Δικαιοσύνη ελλείπει των στοιχείων τους αθώνει. (Βαρδέλης Σ., Τα Νέα, 14/11/05)

Το κοινωνικό αντίκτυπο των παιδόφιλων είναι αυτό της απάνθρωπης δραστηριότητας εις βάρος αθών παιδικών ψυχών και έτσι η κάθε κοινωνία προσπαθεί συγχρόνως με τον πολλαπλασιασμό τέτοιων φαινομένων να αντιδρά και να διαμαρτύρεται με διάφορους τρόπους. Οι υποστηρικτές των παιδόφιλων παιδεραστών είναι ελάχιστοι και πολλές φορές ακόμα και αυτοί μένουν άναυδοι στην αναφορά μερικών περιστατικών τα οποία μπορεί να συνοδεύονται από βιασμό ανηλίκων, σημαντικής κακοποίησης και κάποιες φορές και θάνατο των παιδιών αυτών. Ο δικηγόρος κ. Γ. Γκόγκος ο οποίος έχει ασχοληθεί πολλές φορές με την υπεράσπιση περιστατικών παιδεραστίας, αποφασίζει να σταματήσει να αναλαμβάνει τέτοιες υποθέσεις καθώς όπως ο ίδιος αναφέρει «Όταν φτάνει η ώρα της εξέτασης των θυμάτων στις δίκες αυτές που γίνονται συνήθως κεκλεισμένων των θυρών, και κοιτώ τα μάτια των παιδιών, δεν σας κρύβω ότι θέλω να ...ανοίξει η γη να με καταπιεί. Ιδιαίτερα στις υποθέσεις εκείνες που διατηρώ αμφιβολίες για την αθωότητα του πελάτη μου. Μπορεί οι αμφιβολίες, όπως λένε, να μετρούν υπέρ του κατηγορουμένου, αλλά σε τέτοιες περιπτώσεις πιστεύω ότι θα πρέπει να μετρούν υπέρ των παιδιών».(Μουστάκα Μ., Τα Νέα, 09/12/00)

Υπάρχουν φορές που ακόμα και αυτοί που έχουν κατηγορηθεί και καταδικαστεί για έγκλημα παιδεραστίας όπως ο 50χρονος Ν.Γ., πατέρας τριών ανήλικων παιδιών, να είναι αντίθετοι και να κατακρίνουν περιστατικά παιδεραστίας. Ο Ν.Γ. σε ερώτηση που του έγινε για το ποια θα ήταν η δική του αντίδραση αν τα παιδιά του έπεφταν θύματα παιδεραστίας ο ίδιος απαντά «Αν κάτι τέτοιο συνέβαινε στα παιδιά του θα τον πείραζε όπως θα πείραζε κάθε άλλον πατέρα». Σε άλλη ερώτηση «Ποια η τιμωρία πιστεύετε ότι αξίζει σε δράστες παιδεραστίας», ο ίδιος απαντά, «Η φυλακή δεν είναι το πιο σωστό σωφρονιστικό μέτρο. Το πάθος δεν καταπολεμάτε με αυτόν τον τρόπο γιατί

κατηγορούμενοι σαν και εμένα έχουμε ανάγκη από διαρκή παρακολούθηση ψυχολόγων.(Μουστάκα Μ., Τα Νέα, 09/12/00).

Θεωρείται ακόμα δύσκολο στην εποχή που διανύουμε ο καθένας από εμάς να καταλάβει την ψυχική αυτή διαταραχή και να την αντιμετωπίσει με αυτόν τον τρόπο. Ειδικοί επιστήμονες, όπως ψυχίατροι, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, οι οποίοι έχουν ασχοληθεί με τέτοια περιστατικά δίνουν έμφαση στο κομμάτι αυτό της ψυχοπαθολογίας του δράστη καθώς είναι ένας άλλος τρόπος αντιμετώπισης και μείωσης τέτοιων σεξουαλικών αδικημάτων. Ένα παράδειγμα θα μπορούσε να είναι ένα σχετικό πείραμα που έγινε στη Γαλλία σε 1.000–1.500 εθελοντές, οι οποίοι υποβλήθηκαν σε φαρμακευτική αγωγή και ψυχοθεραπεία.

Το ζητούμενο του πειράματος ήταν τα φάρμακα να εμποδίσουν την τεστοστερόνη να διεγείρει συγκεκριμένες περιοχές του εγκεφάλου κρατώντας έτσι ανενεργή την λίμπιντο και έτσι μαζί με την ψυχοθεραπεία, να μπορέσει ο ασθενής να ελέγξει τις ορμές του.(Δημητρόπουλος Π., Τα Νέα, 20/08/07)

Αυτό θα μπορούσε ίσως να είναι ένας τρόπος για να μειωθούν σε σημαντικό βαθμό τέτοια περιστατικά και να μην αντιμετωπίζονται μόνο ως ποινικά αδικήματα όπου η μόνη λύση θα μπορούσε να είναι η φυλάκιση, αλλά να καταφέρει η κάθε κοινωνία και το σύστημά της να εξετάζει τέτοιες περιπτώσεις πιο διεξοδικά και από μία άλλη πιο ψυχοκεντρική σκοπιά.

Η κοινή γνώμη όμως συνήθως διαφωνεί ή αδιαφορεί με τέτοιου είδους ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις και παρουσιάζεται πιο σκληρή σε τέτοια φαινόμενα.

Σε δημοσκόπηση που πραγματοποιήθηκε μέσω διαδικτύου οι απόψεις γύρω από το θέμα «Παιδοφιλία, η μάστιγα της εποχής», ήταν οι εξής:

- Η μεγαλύτερη ποινή θάνατος - **28%**.
- Οι γονείς να έχουν από κοντά τα παιδιά τους και να έχουν μαζί τους διάλογο και ενημέρωση για το θέμα αυτό - **0%**.

- Η εγκληματική αυτή μάστιγα μόνο σαν έγκλημα κατά της ζωής να αντιμετωπίζεται - **0%**.
- Εποικοδομητικός διάλογος και ενημέρωση στα σχολεία - **0%**.
- Συνεχής διάλογος και επαγρύπνηση σε ότι αφορά τα παιδιά και τις παρέες τους - **14%**.
- Θέσπιση νόμου με πιο βαριές ποινές για παιδόφιλους - **0%**.
- Οι γονείς να μην επιτρέπουν ασυζήτητη πρόσβαση στο internet των παιδιών τους - **0%**.
- Προστασία και έλεγχοι στα σχολεία καθ' όλη την εβδομάδα - **0%**.
- Να μιλάμε με τα παιδιά μας πάντα ανοιχτά σε όλα τα θέματα, η άγνοια σκοτώνει - **57%**. (www.Tear.gr)

Τέλος η Καλογεράτου Α., αναφέρει πως η κοινωνία ως σύνολο επηρεάζει και επηρεάζεται αλλά ακόμα μπορεί να αλλάξει βασικά στοιχεία τους συστήματος της.

Συγκεκριμένα τονίζει ότι οι κοινωνίες φαίνετε να υποκύπτουν κάποτε σε περιόδους ηθικού πανικού. Μια κατάσταση, επεισόδιο, άτομο η ομάδα ατόμων προβάλλει και ορίζεται ως επικίνδυνη/ο για τις κοινωνικές αξίες και συμφέροντα.

Η φύση τους παρουσιάζεται με ένα στυλιζαρισμένο και στερεοτυπικό τρόπο απο τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Μερικές φορές ο πανικός περνά και ξεχνιέται, όχι όμως απο την λαϊκή και συλλογική μνήμη. Άλλες φορές έχει πιο σοβαρές και διαχρονικές επιπτώσεις και μπορεί να προκαλέσει αλλαγές στην νομική και κοινωνική και πολιτική ή ακόμη και στον τρόπο με τον οποίο μια κοινωνία αντιλαμβάνεται τον εαυτό της. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., σ. 302, 2006).

3.1.2. Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΡΑΣΤΙΑΣ

Εδώ θα αναφερθούμε στις τρεις πιο γνωστές θρησκείες οι οποίες ακολουθούνται από πολλούς πιστούς και συμβάλλουν στην διαμόρφωση διαφόρων κοινωνικών συστημάτων και ασκούν μεγάλη επιρροή στην κοινή γνώμη.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ο Πάπας Γρηγόριος Γ. ονόμασε την παιδοφιλία ανεξαρτήτου φύλου ή ηλικίας «διαστροφή απεχθή στα μάτια του Θεού». Η θρησκεία έχει τονίσει την παιδεραστία και την παιδοφιλία, όταν συνδυάζουν σοδομιτικές πράξεις, με ενέργεια που υπονοεί ή υποδηλώνει καταφανέστατα την «μοιχεία» και την «ασέλγεια».

Στο βιβλίο «Ποιμαντικός της μετάνοιας» η Ορθόδοξη Εκκλησία αναγνωρίζει και αναφέρει επίσημα στις σεξουαλικές παρεκτροπές την περίπτωση της παιδοφιλίας «Παιδοφιλία» αναφέρει «είναι η περίπτωση κατά την οποία το σεξουαλικό ενδιαφέρον κατευθύνεται προς ανήλικα πρόσωπα και είναι πολύ σοβαρό παράπτωμα όχι μόνο διότι αποτελεί ανωμαλία αλλά και διότι καταλήγει εις πράξεις εγκληματικότητας. Η εκμετάλλευση της αθωότητας και της άγνοιας της μικρής ηλικίας και φοβερό αδίκημα είναι και θέτει τα θεμέλια νευρικών διαταραχών εις τας ψυχάς των παιδιών»

ΒΟΥΔΙΣΜΟΣ

Οι βουδιστές στην Ιαπωνία του 10^{ου} αιώνα φέρνουν ξανά στο προσκήνιο την παιδεραστία για να παραχωρήσει την θέση της στη συνέχεια στην ομοφυλοφιλία ενηλίκων, που έγινε κοινή ως σήμερα στα Ιαπωνικά θέατρα.

ΙΣΛΑΜ

Για τους ισλαμιστές η παιδοφιλία ή ακόμα καλύτερα η παιδεραστία ήταν μέρος της καθημερινότητας. Παρόλα αυτά στο μυαλό των Αράβων η αγάπη μεταξύ δύο ανδρών με μεγάλη διαφορά ηλικίας είχε μια ανιδιοτελή αγνότητα μεταφρασμένη σε πόθο και στοργή.

Η ερωτική επαφή με πόρνες μικρής ηλικίας θεωρείται το ίδιο φυσιολογική πράξη όσο η παραφύσιν ασέλγεια με ένα ανήλικο αγόρι. Οι ιερόδουλη σκλάβοι έπρεπε να ανταγωνισθούν αγόρια κάτω των 18 ετών για να κερδίσουν την ελευθερία τους. (Ρωμανός Λιζάρδος Α., Το Βήμα, 19/12/99).

3.2. ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η συμμετοχή και η έκθεση παιδιών σε πορνογραφικό υλικό αποτελεί κυρίως απόδειξη σεξουαλικής κακοποίησης απο ενήλικο δράστη, με απώτερο σκοπό την σεξουαλική ικανοποίηση του δευτέρου και συνήθως με δική του προτροπή η άσκηση πίεσης.

Συνήθως τα παιδιά που εξαναγκάζονται να συμμετέχουν σε τέτοιου είδους πράξεις βιώνουν σοβαρή συναισθηματική αλλά και σωματική κακοποίηση η οποία δημιουργεί ψυχολογικά προβλήματα που επηρεάζουν την λειτουργικότητα τους, την ανάπτυξη τους καθώς και την μετέπειτα σεξουαλική τους ζωή. Τα παιδιά αυτά συνήθως προσπαθούν να αποκρύψουν την συμμετοχή τους σε τέτοιου είδους σεξουαλικές δραστηριότητες και η προσέγγιση τους είναι αρκετά δύσκολη έως και ακατόρθωτη πολλές φορές.

Γι αυτό οι γονείς και το περιβάλλον του κακοποιημένου παιδιού πρέπει να είναι προσεκτικοί και να παρατηρούν τις συναισθηματικές αντιδράσεις του παιδιού τους.

Η ομαλή και υγιής ανάπτυξη ενός ανήλικου παιδιού περιλαμβάνει την προστασία, την φροντίδα καθώς και την ψυχολογική και πνευματική καθοδήγηση από το σχολικό και οικογενειακό περιβάλλον όταν αυτό είναι δυνατό. Ένα παιδί διανύοντας τα στάδια ανάπτυξης του διαμορφώνει τις προσωπικές του αξίες και αναπτύσσει αλλά και καλλιεργεί τις δυνατότητες του.

Η κακή μετάβαση από το ένα στάδιο ανάπτυξης στο άλλο μπορεί να προκαλέσει τραυματικές αλλαγές στην πορεία της ζωής του και ιδιαίτερα στο κρίσιμο στάδιο της εφηβείας όπου η συναισθηματική και ψυχολογική του κατάσταση βρίσκεται σε σύγχυση και χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή

Επιθυμώντας όμως εδώ να αναλύσουμε τις ψυχολογικές επιπτώσεις που έχει η σεξουαλική κακοποίηση για ένα παιδί θα διαπιστώσουμε ότι τα συμπτώματα είναι ανησυχητικά αλλά παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο να εξεταστούν. Συγκεκριμένα παρατηρούμε τα εξής συναισθήματα τα οποία έχουν βραχυχρόνιες άλλα και μακροχρόνιες συνέπειες για ένα κακοποιημένο παιδί ανάλογα με την ηλικία του :

Νήπια (1 - 6 ετών)

- Αδυναμία και παθητικότητα. Απώλεια της συνήθους ανταπόκρισης.
- Γενικευμένος φόβος
- Αυξημένη ένταση και σύγχυση
- Μαθησιακή σύγχυση
- Δυσκολία αναφοράς στο γεγονός. Αδυναμία ρηματοποίησης του γεγονότος
- Δυσκολία αναγνώρισης συναισθημάτων
- Διαταραχές ύπνου, εφιάλτες
- Φόβοι χωρισμού και προσκόλληση στους παρέχοντες βοήθεια.
- Σωματικά συμπτώματα(π.χ στομαχόπονος, πονοκέφαλος)
- Τρομαγμένη αντίδραση σε δυνατούς ασυνήθιστους θορύβους
- Πάγωμα (ξαφνική ακινησία του σώματος)
- Ανησυχία ανεξέλεγκτο κλάμα και ανάγκη
- Αποφυγή ή πανικοβλημένη αντίδραση των πραγμάτων-γεγονότων – αισθήσεων που θυμίζουν την τραυματική εμπειρία.

Παιδιά σχολικής ηλικίας (6-11 ετών)

- Υπευθυνότητα και ενοχή
- Επαναλαμβανόμενο τραυματικό παιχνίδι και συνέχεις διηγήσεις του τραυματικού γεγονότος
- Οι υπενθυμίσεις πυροδοτούν ενοχλητικά συναισθήματα
- Διαταραχές ύπνου και εφιάλτες
- Ανησυχία για την ασφάλεια του, ενασχόληση με τον κίνδυνο
- Επιθετική συμπεριφορά, ξεσπάσματα θύμου
- Φόβος συναισθημάτων και αντιδράσεις στο τραύμα
- Προσεκτική παρακολούθηση των ανησυχιών των γονιών
- Αποφυγή του σχολείου
- Ανησυχία και ενδιαφέρον για τους άλλους
- Αλλαγές στη συμπεριφορά, τη διάθεση και την προσωπικότητα
- Εμφανές άγχος και φόβος
- Απόσυρση και σιωπή
- Συγκεκριμένοι φόβοι συνοδευόμενοι με το τραύμα
- Απώλεια ενδιαφέροντος για δραστηριότητες
- Απώλεια ικανότητας συγκέντρωσης και παρακολούθησης του σχολείου
- Εσωστρέφεια

Προεφηβική και εφηβική ηλικία (12-18 ετών)

- Έντονη ανησυχία για την εικόνα του εαυτού
- Αναπαραγωγή της τραυματικής εμπειρίας που μπορεί να αποβεί επικίνδυνη για την ζωή του εφήβου
- Επανάσταση στο σπίτι η στο σχολείο
- Αιφνίδια ανατροπή των σχέσεων
- Κατάθλιψη, κοινωνική απομόνωση
- Μείωση της σχολικής απόδοσης
- Συμπεριφορά υποκινούμενη από τραύμα, σεξουαλική δραστηριότητα, επικίνδυνη συμπεριφορά

- Προσπάθεια αποστασιοποίησης απο συναίσθημα ντροπής, ένοχης και ταπείνωσης
- Ενασχόληση με τους άλλους η αποστασιοποίηση προκειμένου να διαχειριστούν τις εσωτερικές τους συγκρούσεις
- Ροπή σε ατυχήματα
- Επιθυμία για εκδίκηση, έμπρακτες αντιδράσεις προς το τραύμα
- Αυξημένη προσήλωση στον εαυτό και απόσυρση
- Διαταραχές ύπνου, και διατροφής. Εφιάλτες. (www. 4therapy. com)

Άμεσα ανησυχητικά σημάδια που υποδηλώνουν παιδική σεξουαλική κακοποίηση μας δίνει η Πρεκατέ Β. (Γιωτάκος Ο.,Πρεκατέ Β., σ.168-169) 2006) :

- Ακατάλληλη σεξουαλική δραστηριότητα με παιχνίδια ή αντικείμενα
- Απόσυρση ή έντονη προσκόλληση σε κάποιον ενήλικα
- Ασυνήθιστη μυστικοπάθεια
- Ξαφνικές, απρόσμενες αλλαγές στην διάθεση και την προσωπικότητα
- Παλινδρόμηση σε προγενέστερες συμπεριφορές(ενούρηση τη νύχτα)
- Ανεξήγητος φόβος συγκεκριμένων τοποθεσιών ή ατόμων(π.χ δε θέλει να μένει μόνο με ένα συγκεκριμένο άτομο)
- Απώλεια όρεξης και ξαφνικές αλλαγές σε διατροφικές συνήθειες
- Αναφορές σε έναν καινούργιο, μεγαλύτερο φίλο και αδικαιολόγητα δώρα ή χρήματα
- Αυτοτραυματισμός(κόψιμο και κάψιμο) στους εφήβους
- Σωματικές ενδείξεις, αδικαιολόγητη ευαισθησία, πόνος ή μώλωπες στην στοματική ή γεννητική περιοχή , σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, εγκυμοσύνη
- Φυγή απο το σπίτι

Ένα άλλο σημαντικό κεφάλαιο στην παιδική σεξουαλική κακοποίηση είναι η κακοποίηση και η σεξουαλική βία από την ίδια την οικογένεια ή το κοντινό συγγενικό περιβάλλον.

Το ψυχολογικό τραύμα που δημιουργείται και εδώ δεν διαφέρει πολύ από τις υπόλοιπες περιπτώσεις αλλά το παιδί εδώ είναι ανίκανο να μιλήσει ή να αντιμετωπίσει την κατάσταση μόνο του και ούτε είναι σε θέση να απευθυνθεί σε κάποιον ειδικό. Η εσωστρέφεια και η απομόνωση καθώς και η αδράνεια σε όλες σχεδόν τις ασχολίες του παιδιού είναι το αποτέλεσμα τέτοιων περιστατικών.

Γενικά παιδιά που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση φοβούνται να μιλήσουν με κάποιο ειδικό (ψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό ή ψυχίατρο) έτσι τα συμπτώματα της κακοποίησης είναι δύσκολο να εντοπιστούν, κυρίως από την οικογένεια που συνήθως δεν αντιλαμβάνεται σημάδια όπως αλλαγή συμπεριφοράς και αντικοινωνικότητα με αποτέλεσμα το άγχος του παιδιού να αυξάνεται και να παραμένει δυσλειτουργικό.

Τέλος σύμφωνα με την Μάνδρου Ι. η ψυχική ταλαιπωρία των θυμάτων αλλά και ο φόβος του στιγματισμού αποτελούν τους σοβαρότερους παράγοντες για να καλύπτουν πέπλα σιωπής μια εγκληματική δραστηριότητα που όλα δείχνουν (στατιστικές και εκτιμήσεις επιστημόνων) μια αυξητική τάση στην χώρα μας. Εκείνοι που θα τολμήσουν να καταγγείλουν τον νόμο της σιωπής και να ξεπεράσουν την ντροπή των θυμάτων είναι βέβαιο ότι θα αντιμετωπίσουν μια κοινωνία (αλλά και τις αρμόδιες αρχές) με μάτια καχύποπτα και πορνολάγνα. (Μάνδρου Ι., Το Βήμα, 18/01/98).

ΠΡΟΦΙΛ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΥ ΔΡΑΣΤΗ

Επιζητώντας να αναφερθούμε στο προφίλ ενός παιδόφιλου θα πρέπει να ανατρέξουμε σε έρευνες και μελέτες που έχουν ασχοληθεί με άτομα με σεξουαλική παραπνοματικότητα, καθώς και σε όλα τα ενήλικα άτομα έτσι ώστε να διερευνηθεί η προδιάθεση τους για σεξουαλική διαταραχή.

Βέβαια η σκιαγράφηση και η περιγραφή αυτού του προφίλ δεν μπορεί ποτέ να είναι ακριβής καθώς δεν είναι εύκολο να εξετάσουμε και να παρουσιάσουμε τα ακριβή χαρακτηριστικά ενός σεξουαλικού δράστη χωρίς να γνωρίζουμε το κοινωνικό, ιατρικό και ψυχιατρικό ιστορικό τους.

Κοινός άξονας όμως στην περιγραφή αυτή είναι τα κοινά στοιχεία που οδηγούν έναν παιδόφιλο σε σεξουαλικό παράπτωμα και αυτά είναι :

- Το αυξημένο ενδιαφέρον τους για τα παιδιά και η επιθυμία τους για την ερωτική συνεύρεση μαζί τους.
- Η επίμονη αναζήτηση τρόπων για επικοινωνία και προσέγγιση ανηλίκων.

Θα προσπαθήσουμε εδώ να περιγράψουμε και να αναλύσουμε κατά προσέγγιση τα κύρια χαρακτηριστικά που σκιαγραφούν έναν παιδόφιλο παραβάτη εστιάζοντας στο κοινωνικό και ψυχολογικό –ψυχιατρικό προφίλ, σύμφωνα με έρευνες και μελέτες άλλα και με απόψεις ειδικών.

Κοινωνικό προφίλ

- Οι δράστες μπορεί είναι μέλη της οικογένειας ,φίλοι, γιατροί, προπονητές, πρότυπα της νεολαίας ,κληρικοί, διοικητές τραπεζών. Συνήθως είναι πρόσωπα σεβασμού που υποπτευόμαστε λιγότερο απο όλους.
- Οι θύτες προέρχονται από όλες τις κοινωνικές τάξεις ,τα επαγγέλματα και απο διαφορετικά φυλετικά και θρησκευτικά υπόβαθρα
- Είναι καλοί στο να κάνουν φιλίες με τα παιδιά. Φαίνονται να είναι ευγενικοί ,αξιόπιστοι, να ενδιαφέρονται, να φροντίζουν και να αγαπάνε τα παιδιά

- Εμφανίζονται σαν εξίσου καλοί και απειλητικοί
- Ψάχνουν για δουλειές που τους φέρνουν σε επαφή με τα παιδιά. Δουλεύουν σε νηπιαγωγεία, σχολεία, αθλητικά κέντρα, η οπουδήποτε απασχολούνται παιδιά.
- Οι περισσότεροι απο αυτούς κακοποιούν παιδιά προσπαθούν να μάθουν όσα περισσότερα μπορούν για το παιδί και πως μπορούν να δημιουργήσουν μια γέφυρα επικοινωνίας ανάμεσα στο παιδί και τον γονιό. (www. Obrela. gr

Ο Γιωτάκος Ο.(σ. 203, 2004) για να περιγράψει το κοινωνικό προφίλ του σεξουαλικού δράστη, παρουσιάζει την έρευνα που έγινε σε 37 κρατούμενους της φυλακής της Τρίπολης ,που είχαν καταδικαστεί με την κατηγορία της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιού. Οι 26 από αυτούς ήταν περιστατικά παιδοφιλίας και οι 11 περιστατικά αιμομιξίας.

Τα αποτελέσματα της έρευνας είχαν ως εξής :

- Το 73% είχε ελληνική υπηκοότητα και το 81% δήλωσαν Ορθόδοξοι Χριστιανοί ενώ αναλφάβητοι ήταν το 5%
- Από την λήψη κοινωνικού ιστορικού βρέθηκε ότι το 46% ήταν έγγαμοι, το 57% μεγάλωσαν σε πόλη , το 76% ανέφεραν φυσιολογικές συνθήκες τοκετού, ενώ το 89% ανέφεραν ανατροφή από φυσικούς γονείς. Το 57% δήλωσαν σταθερή εργασία και το 43% ότι εργάζονταν ως εργάτες χωρίς συγκεκριμένη ειδίκευση. Το 32% ανέφεραν ότι οι γονείς χτυπούσαν ο ένας τον άλλον, ενώ ως πιο «πιο δυναμικός»περιγράφηκε ο πατέρας , σε σχέση με την μητέρα, απο το 57% έγγαμοι εξακολουθούσαν να είναι οι γονείς του 43%, ενώ η οικονομική κατάσταση της πατρικής οικογένειας αναφέρθηκε ως «κακή»απο το 27%.Τέλος ως εργάτες χωρίς συγκεκριμένη ειδίκευση εργάζονταν ο πατέρας του 41% του δείγματος.

Μια άλλη άποψη που επιβεβαιώνει τι οι σεξουαλικοί δράστες επιλέγουν τοποθεσίες και επαγγέλματα που σχετίζονται με παιδιά , είναι αυτή που αναφέρει ο Κωνσταντινίδης Ι.(Σημερινή, 28/08/2006), ο οποίος

παρουσιάζει κάποιες εξομολογήσεις παιδόφιλων σε ιστοσελίδες του ίντερνετ.

Συγκεκριμένα αναφέρει, όταν ένας γονέας παίρνει το παιδί του στον παιδίατρο, σε καμία περίπτωση δεν υποψιάζεται ότι ανάμεσα τους υπάρχουν και άτομα που επέλεξαν αυτή την εν λόγω δουλειά για προσωπικά οφέλη, και συμπληρώνει με εκφράσεις παιδόφιλων «Βλέπω πολύ, αλλά δεν αγγίζω» λέει ένας παιδίατρος, ένας υπάλληλος σε υδροπάρκο δηλώνει ενθουσιασμένος με το θέαμα «Μαγιώ, και άλλα μαγιω».

Τα περισσότερα επαγγέλματα που παρατηρούνται όμως στον χώρο των παιδόφιλων είναι αυτά του δασκάλου η του καθηγητή. Τα λεγόμενα των ανώμαλων που βρίσκονται στον χώρο των εκπαιδευτικών σοκάρουν. Το τι σκέφτονται όταν βλέπουν μικρά παιδάκια στην τάξη και οι ομολογίες τους για αποτρόπαιες σεξουαλικές εκμεταλλεύσεις μαθητών τους, ελάχιστοι μπορούν να φανταστούν.

Ηλικία σεξουαλικού δράστη

Παρόλο που δεν υπάρχει ακριβής όριο ηλικιών παιδόφιλων διαπράττουν σεξουαλικά αδικήματα παιδεραστίας συνηθίζεται να αναφέρονται πιο συχνά ενήλικα άτομα, κυρίως άντρες.

Μια έρευνα του Τσιγκρή Α. αναφέρει τις ηλικίες των σεξουαλικών δραστών, οι οποίες μας δίνουν το παρακάτω αποτέλεσμα (www.tsigris.gr) :

19 – 25 ετών	29, 5%
36 – 45 ετών	33,7%
46 - 55 ετών	14,1%
55 και άνω	12,2%
Ανήλικα	4,8%

Σε δείγμα 37 κρατούμενων στις φυλακές Τρίπολης (26 περιστατικά παιδοφιλίας, 11 περιστατικά αιμομιξίας) μας έδωσε ότι η ηλικία των ατόμων που καταδικάστηκαν για σεξουαλική κακοποίηση ήταν 42,3 συν - πλην έτη (Γιωτάκος Ο. , σ. 203, 2004)

Κατά τον D.S.M, D.S.M - IV (1994) η ηλικία του παιδόφιλου θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 16 ετών και τουλάχιστον 5 έτη μεγαλύτερος απο το παιδί.

Φύλο

Οι περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης ανήλικων παιδιών είναι συχνό φαινόμενο για ενήλικες άνδρες σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία και έρευνες. Και η παιδοφιλία όμως εκδηλώνεται συνήθως σε αγόρια και άνδρες οι οποίοι ψυχιατρικά παρουσιάζουν σεξουαλική διαστροφή.

Συνήθως η σεξουαλική βία στα παιδιά εκδηλώνεται απο άνδρες που κατέχουν ένα ποσοστό της τάξης του 90%. Η σεξουαλική βία απο γυναίκες σπανιότατα εκδηλώνεται (Επιβιτιανός Ι. Υ. Π, 1997). Ο τυπικός δράστης είναι άνδρας και το τυπικό θύμα κορίτσι, αν και συνεχώς αυξάνονται τα ποσοστά γυναικών δραστών και αγοριών θυμάτων (Αγάθωνος – Γεωργοπούλου, Ι. Υ. Π, 1997).

Θέλοντας να εξηγήσει η Αγάθωνος – Γεωργοπούλου (Ι. Υ. Π, 1991) γιατί οι γυναίκες δεν ρέπουν προς την σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών τονίζει ότι οι γυναίκες μαθαίνουν νωρίτερα και πιο καλά να διαφοροποιούν μεταξύ εκδηλώσεων στοργής με και χωρίς σεξουαλικό περιεχόμενο. Η προετοιμασία για τον γονικό ρόλο τους δίνει ικανοποίηση χωρίς σεξουαλικό στοιχείο.

Τα αγόρια δεν έχουν συνήθως ανάλογες εμπειρίες στην κοινωνικοποίηση τους. Έτσι όταν οι άνδρες χρειάζονται στοργή η αισθάνονται εξάρτηση σε μεγαλύτερο ποσοστό αναζητούν την σεξουαλική έκφραση, ακόμα και με ακατάλληλο σύντροφο. Οι άνδρες θεωρούν τη ετεροσεξουαλική επιτυχία πολύ πιο σημαντική για την ταυτότητα του φύλου τους από ότι οι γυναίκες.

Όταν το «εγώ» τους ή τα αισθήματα επάρκειας απειλούνται η προσβάλλονται συνηθέστερα αισθάνονται την ανάγκη της επιβεβαίωσης τους μέσω του σέξ. Όταν ο άνδρας αυτός έχει έμμεση πρόσβαση στο παιδί βρίσκει και εκεί κάποιας μορφής επιβεβαίωση. (Αγάθωνος . Γεωργοπούλου, Ι. Υ. Π, 1991)

Ψυχολογικό - Ψυχιατρικό προφίλ

Θέλοντας να αναπτύξουμε το ψυχολογικό – ψυχιατρικό προφίλ του παιδόφιλου θα πρέπει να έχουμε υπόψιν ότι τα άτομα αυτά είναι ψυχολογικά διαταραγμένα , των οποίων όμως η διαταραχή δεν είναι πάντα εμφανής και ευδιάκριτη και δεν εκδηλώνεται στην καθημερινή ζωή τους.

Ο Γιωτάκος (σ. 201,2004) θέλοντας να σκιαγραφήσει το ψυχολογικό προφίλ του σεξουαλικού δράστη στην Ελλάδα αναφέρει την έρευνα που έγινε σε 59 κρατούμενους καταδικαζόμενους για βιασμό καθώς και σε 37 κρατούμενους που έχουν καταδικαστεί για σεξουαλική κακοποίηση παιδιού.

Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια 1)Ιδιοσυγκρασίας του Χαρακτήρα του Cloninger, το οποίο μετρά τις κυρίως κληρονομούμενες διαστάσεις της ιδιοσυγκρασίας : αναζήτηση νέων εμπειριών (ANE), Αποφυγή βλάβης (AB), Εξάρτηση απο επιβράβευση (EE) και Επιμονή(ΕΠ), και τις κυρίως επηρεαζόμενες απο το περιβάλλον διαστάσεις του χαρακτήρα :

1. Αυτοπροσδιορισμός (ΑΠ), Συνεργασιμότητα (ΣΕ) και Αυτουπέρβαση (ΑΥ).
2. Παρορμητικότητας του Baratt
3. Επιθετικότητας των Buss-Perry
4. Κινδύνου Αυτοκτονικής Συμπεριφοράς του Plutchik και
5. Δια βίου Επιθετικότητας του Brown.

Το αποτέλεσμα της μελέτης αυτής μας έδινε το συμπέρασμα οτι η τάση για αναζήτηση νέων εμπειριών ,η προσαρμοστικότητα και η έλλειψη ενσυναίσθησης μας έδινε αποτελούν κοινά στοιχεία των δύο υποομάδων σεξουαλικών δραστών

Συμπληρώνει επίσης με βάση τα αποτελέσματα ότι τόσο η έλλειψη στενών διαπροσωπικών σχέσεων στους βιαστές, όσο ο κίνδυνος αυτοκτονικής συμπεριφοράς στους παιδόφιλους φαίνεται να σχετίζονται με τα επίπεδα επιθετικότητας των ατόμων αυτών.

Σημαντικός παράγοντας στην περιγραφή του ψυχολογικού- ψυχιατρικού προφίλ είναι η προδιάθεση του παιδόφιλου για διαταραχή σεξουαλικότητας και μας βοηθάει να κατανοήσουμε καλύτερα την παράλογη αυτή συμπεριφορά. Ο Γιωτάκος Ο. (2004) αναφέρει με βάση στατιστικά δεδομένα ότι τα παιδιά που κακοποιούν σεξουαλικά έχουν εξαιρετικά χαμηλή αυτοπεποίθηση ενώ το 60% έχουν σημαντική πτώση στην αυτοεκτίμηση το χρονικό διάστημα πριν την διάπραξη .

Η έλλειψη ερωτικής σχέσης και η μοναχικότητα των ατόμων αυτών φαίνεται να πηγάζει από την υιοθέτηση δυσλειτουργικών και ανεπαρκών μορφών προσκόλλησης. Συμπληρώνει ότι ανάμεσα στους πρώιμους προδιαθεσικούς παράγοντες περιλαμβάνονται οι σχέσεις πατέρα- παιδιού.

Ο τύπος μάλιστα των σχέσεων αυτών θεωρήθηκε αιτιολογία για την μετέπειτα πορεία του δράστη. Συχνές επίσης είναι οι αναφορές για πρόιμη σεξουαλική κακοποίηση των δραστών στην διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας. Τα ποσοστά κυμαίνονται από 0- 67% ανάλογα με τον ορισμό της σεξουαλικής κακοποίησης .

Συγκεκριμένα βρέθηκε ότι το 50% των σεξουαλικών και το 20% μη σεξουαλικών φυλακισμένων παραπτωματιών υπήρξαν θύματα σωματικής σεξουαλικής κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία.

Σύμφωνα με τον κοινωνιολόγο – ψυχολόγο Ράφτη Α. (Σημερινή, 13/08/01) η παιδοφιλία καθορίζεται επιστημονικώς ως ψυχική ασθένεια που εντοπίζεται στο υποσυνείδητο του ανθρώπου ως σεξουαλική ψυχική ασθένεια και αφορά στην διατροφική σεξουαλική ορμή που αισθάνεται ένα άτομο για ανήλικα άτομα ηλικίας άνω των τεσσάρων και μέχρι 13 χρόνων.

Συμπληρώνει ότι οι άνθρωποι αυτοί έχουν υποσυνείδητο τους και αυτή η προδιάθεση καλλιεργήθηκε και εκδηλώθηκε αυτή η υποβόσκουσα τάση που υπήρχε στο υποσυνείδητο του συγκεκριμένου ανθρώπου.

Τέλος θα μπορούσαμε να πούμε συμπεράσματα ότι μια πλήρης και έγκυρη περιγραφή του παιδόφιλου σεξουαλικού δράστη δεν μπορεί να γίνει με ακρίβεια καθώς ο καθένας έχει βιώσει διαφορετικές εμπειρίες κατά την διάρκεια της σεξουαλικής και βιολογικής του ανάπτυξης και την οποία μπορεί να αντιληφθεί και να διαγνώσει τον βαθμό διαταραχής ο κλινικός ψυχολόγος και ψυχίατρος. Ένα τυπικό προφίλ θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι αυτό που αναφέρει η Αρτινοπούλου Β. , καθηγήτρια ψυχολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και αναφέρει ότι τα χαρακτηριστικά τους είναι η μη ομαλή τους ανάπτυξη της προσωπικότητας τους , η εικόνα που έχουν για τον εαυτό τους, οι παιδικές συναισθηματικές ανάγκες τους, αδιέξοτα στις κοινωνικές σχέσεις με τους ενήλικους, οι ορμονικές διαταραχές που επηρεάζουν την σεξουαλικότητα, οι εσωστρεφείς συγκρούσεις για το πρόσωπο της μητέρας , οι φόβοι του ευνουχισμού, ο μη αποτελεσματικός έλεγχος των ενστίκτων τους , οι διάφορες ψύχωσεις και η χρήση οινοπνεύματος αποτελούν τους κυριότερους παράγοντες της παιδοφιλικής και κατ'επέκταση αιμομικτικής συμπεριφοράς. (Μάνδρου Ι., Το Βήμα, 18/01/98).

3.2.2. ΠΡΟΦΙΛ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΑ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Γνωρίζοντας τα βασικά, τυπικά χαρακτηριστικά που σκιαγραφούν το προφίλ και την δράση του παιδόφιλου σεξουαλικού δράστη, είναι απαραίτητο να αναφέρουμε και να αναλύσουμε όλα αυτά τα γνωρίσματα που μας βοηθούν να κατανοήσουμε ποτε ένα παιδί έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά καθώς και ποιά είναι τα κίνητρα που θα το οδηγήσουν στην επαφή του με τον δράστη.

Θα πρέπει βέβαια και εδώ να τονίσουμε ότι τα στοιχεία που θα μας βοηθήσουν σε αυτήν την περιγραφή δεν αφορούν το κάθε παιδί ξεχωριστά και δεν μπορούν να είναι ακριβή αλλά και να ισχύουν σε κάθε περίπτωση σεξουαλικής κακοποίησης παιδιού. Μελετητές και κριτικοί σχολιάζοντας το φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων από παιδόφιλους αναφέρουν ότι ο δράστης επιλέγει τα θύματά του με βάση διάφορα χαρακτηριστικά που θα τον οδηγήσουν στην επαφή με το παιδί.

Μερικά από αυτά είναι:

1. Η έντονη ενασχόληση του θύματος με το διαδίκτυο
2. Το περιβάλλον του παιδιού(οικογένεια, φίλοι, σχολικό περιβάλλον).
3. Η ψυχολογική κατάσταση και η ευαλωτότητα του παιδιού απέναντι σε καινούργιες επαφές, γνωριμίες και εμπειρίες.
4. Η πνευματική ανάπτυξη του παιδιού(ανήλικοι με χαμηλό διανοητικό επίπεδο, παιδιά με νοητική στέρηση ή παιδιά με ειδικές ανάγκες).
5. Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση του παιδιού από τους γονείς και το σχολείο.

Αυτά είναι μερικά από τα στοιχεία που επιλέγει να εξετάσει ένας παιδόφιλος προκειμένου να προσεγγίσει ένα ανήλικο αγόρι ή κορίτσι και να προβεί σε σεξουαλικού περιεχομένου ενέργειες.

Με βάση τα κριτήρια που επιλέγει ο παιδοφίλος για να έρθει σε επαφή με ένα παιδί θα πρέπει να δούμε ποιά είναι τα παιδιά που συνήθως πέφτουν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης.Θα μπορούσαν να αναφερθούν εδώ οι κοινωνικοί και ψυχολογικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην παραπλάνηση ενός ανηλίκου από έναν παιδόφιλο.

Κοινωνικό προφίλ(Χαρακτηριστικά)

Ηλικία

Η ηλικία του παιδιού αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τους παιδόφιλους καθώς γνωρίζουν ότι τα περισσότερα παιδιά είναι ευάλωτα, έχουν χαμηλές αντιστάσεις και γίνονται συχνά θύματα των πράξεών τους.Συνήθως τα

παιδιά που κακοποιούνται σεξουαλικά δεν έχουν ακόμα φτάσει στο στάδιο της εφηβείας η βρίσκονται στην αρχή της εφηβικής τους ζωής.

Ανήλικοι ηλικίας απο 0-14 ετών έχουν δεχθεί συχνότερα κακοποίηση σεξουαλικής φύσεως. Σε έρευνα που έγινε στις Η.Π.Α όπου συλληφθέντες ήταν κάτοχοι πορνογραφικού υλικού έδειξε ότι το 83% των συλληφθέντων είχαν υλικό με παιδιά ηλικίας 6-12 χρόνων, το 39% ηλικίας απο 3-5 χρόνων και το 19% με παιδιά κάτω των 3 ετών, βρέφη και νήπια. (Σωτήρχου Ι., Μώρου Α., Ελεύθεροτυπία, 11/08/07).

Φύλο

Το φύλο των παιδιών που επιλέγονται για να κακοποιηθούν σεξουαλικά είναι συνήθως στον ίδιο βαθμό συχνότητας αγόρια και κορίτσια. Βέβαια τα κορίτσια τείνουν σύμφωνα με έρευνες και μελέτες να αποτελούν πιο επιθυμητό στόχο για τους σεξουαλικούς δράστες.

Σύμφωνα με τον Επιβιτιανο Π. (Ι. Υ. Π, 1997) συχνότερα θύματα σεξουαλικής βίας είναι σε ποσοστό περίπου 70% θήλεα. Τα τελευταία χρόνια βέβαια αυξάνονται τα περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης αγοριών.

Τόπος καταγωγής

Συνήθως τα παιδιά οπου οι συνθήκες διαβίωσης δυσχαιρένουν την ομαλή αναπτυξή τους πέφτουν σύχνα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλευσης. Αυτά είναι κυρίως παιδιά που ζούν σε χώρες υποαναπτυκτές με χαμηλή με χαμηλή οικονομική θέση και κοινωνική ανάπτυξη (χώρες της Ασίας και της Αφρικής).

Σύμφωνα με την Αιμιλία Ιωαννίδου η παιδική πορνογραφία, αυτή δηλαδή αντικείμενο της οποίας είναι η πορνογραφική απεικόνιση ανηλικών, αποτελεί δυστυχώς επικερδέστατη οικονομική δραστηριότητα στην οποία «επιδίδονται» ισχυρότατα οργανωμένα κυκλώματα, που εκμεταλεύονται τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης πλήθους ανθρώπων άνα την υφήλιο, την ελλειψη παιδείας και τους διαβρωμένους κοινωνικούς ιστούς και θεσμούς, για να αποκομίσουν κέρδος απο την διακίνηση και εκμετάλευση των πλέον ανυπεράσπιστων

υπάρξεων. Συμπληρώνει επίσης ότι τα παιδιά ανηκούν σε μια από τις πιο εύαλωτες κοινωνικές ομάδες, πρόκειται για τις πλέον ανυπεράσπιστες υπάρξεις.

Η παραγωγή παιδικού πορνογραφικού υλικού στηρίζεται σχεδόν πάντοτε στην παραπλάνηση ή τον βίαιο εξαναγκασμό των θυμάτων να προβούν στις απεικονιζόμενες στο πορνογραφικό υλικό πράξεις, υπονομεύοντας την σωματική τους ακεραιότητα και την ψυχική τους υγεία (Σωτήρχου Ι. – Μώρου Κ. Α, Ελευθεροτυπία, 11/08/07).

Για την Σωτήρχου Ι. και την Μώρου Α. (Ελευθεροτυπία, 11/08/07) το κοινωνικό προφίλ των θυμάτων βρέφη – νήπια, έφηβοι παρουσιάζει πολλές εκφάνσεις.

Το πορνογραφικό υλικό προέρχεται από την Νότια Αμερική και την Ανατολική Ευρώπη, δηλαδή φτώχες χώρες, αφορά παιδιά τα οποία είναι συνήθως στην εφηβεία, αποτελούν μέλη οικογένειων που ζούν κάτω από τα όρια της φτώχειας και αναγκάζονται να παίξουν τον εξευτελιστικό αυτό ρόλο, είτε με την συναίνεση των γονιών τους είτε επειδή εκείνοι τα πούλησαν είτε επειδή απήχθησαν.

Οικογένεια

Τα παιδιά που συνήθως είναι εύκολα διαθέσιμα και γίνονται εύκολα στόχοι σεξουαλικής κακοποίησης, είναι αυτά που συνήθως αντιμετωπίζουν οικογενειακά προβλήματα και μεγαλώνουν σε πολυπροβληματικές οικογένειες.

Τα προβλήματα αυτά μπορεί να είναι τα εξής ([www. parents. gr](http://www.parents.gr)):

1. Η παρουσία στην οικογένεια ενός πρώην θύματος σεξουαλικής κακοποίησης.
2. Προβλήματα στις σεξουαλικές σχέσεις του ζευγαριού
3. Αγαμη μητέρα
4. Προβλήματα υγείας στους γονείς (π.χ άρρωστη μητέρα)
5. Η παρουσία πατριού ή συντρόφου της μητέρας
6. Χαμηλό κοινωνικό – μορφωτικό επίπεδο των γονιών χωρίς ωστόσο να είναι σπάνιο το φαινόμενο και σε ανώτερες κοινωνικές τάξεις

7. Σύγκριση οικογενειακών ρόλων και η απουσία ορίων
8. Η παρουσία κάποιας ψυχοπαθητικής προσωπικότητας.

Μια άλλη κατηγορία θύματων αποτελούν τα παιδιά που ζούν περιθωριοποιημένα και τα παιδιά που έχουν πέσει θύματα κακοποίησης απο την ίδια τους την οικογένεια (Σωτήρχου Ι., Μώρου Α., Ελευθεροτυπία, 11/08/07).

Θα πρέπει εδώ να επισημάνουμε οτι τα παιδιά αυτά που ζούν και μεγαλώνουν σε προβληματικές οικογένεις, η ακόμα καλύτερα αυτά που έχουν υποστεί σεξουαλική η κάθε είδους κακοποίηση απο το στενό οικογενειακό τους κύκλο ένδεχεται να εμφανίσουν τα ίδια συμπτώματα κατα την ενηλικίωση τους και στην δημιουργία δικής τους οικογένειας.

Διαδίκτυο

Τα περισσότερα παιδιά είναι πλέον ενημέρωμενα για την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών καθώς γνωρίζουν και την λειτουργία του διαδικτύου ως μέσο ενημέρωσης αλλά και ψυζαγωγίας. Το σχολείο με την εκμάθηση αυτών των λειτουργιών και η οικογένεια με την συγκαταθεσή της στην χρήση του διαδικτύου συμβάλουν σε κάποιο στην αποστασιοποίηση του παιδιού απο τις υπόλοιπες δραστηριότητες.

Έτσι όλο και περισσότεροι ανήλικοι πέφτουν θύματα παιδόφιλων που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να τους προσεγγίσουν. Μια έρευνα του πανεπιστημίου της Ιρλανδίας δείχνει οτι ένα στα πέντε παιδιά που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο καλούνται απο έναν άγνωστο σε κάτα πρόσωπο έπαφη, 57% έκτεθηκαν σε διαδικτυακή πορνογραφία πάρα την θελησή τους. (pop-up ιστοσελίδες) κι ένας στους πέντε ανηλίκους αποπλανήθηκε σεξουαλικά η προσεγγίστηκε με αυτόν τον σκοπό, όπως προκύπτει απο το σύνολο των περιπτώσεων που διερυνήθηκαν στις Η. Π. Α (Σωτήρχου Ι. , Μώρου Α., Ελευθεροτυπία, 11/08/07).

Στην Ελλάδα συγκεκριμένα το 51% των παιδιών σχολικής ηλικίας χρησιμοποιεί το ίντερνετ, 9 στους 10, ηλικίας μεταξύ 7 και 17 ετών, έχουν

επισκεφθεί κάποια πορνογραφική ιστοσελίδα , όπως προκύπτει απο έρευνα του Ελληνικού Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας σε 4.317 μαθητές απο 161 σχολεία

Απο στατιστικά στοιχεία (ξένες έρευνες, βιβλιογραφία, δημοσιεύματα στις Η. Π. Α, Ηνωμένο Βασίλειο και σε άλλες χώρες) διαπιστώνεται πως η κακή πλευρά του διαδικτύου εξελίσσεται ως η πιο φρικτή και διαστροφική, αφού η παιδική πορνογραφία παρουσίασε αύξηση 415% απο τον Φεβρουάριο εως τον Ιουλίου του 2003.

- 9 στα 10 παιδιά έχουν δει πορνογραφικό υλικό στο διαδίκτυο
- 70% των παιδιών ηλικίας 15-17 ετών συνάντησαν κατά λάθος πορνογράφο υλικό στο διαδίκτυο (55% δηλώνει οτι δεν ταραχθηκε, 45 ταραχθηκε πάρα πολύ)
- 1 στα 4 παιδιά που χρησιμοποιούν αίθουσες επικοινωνίας (chatroom) έχει δεχθεί προσέγγιση απο παιδόφιλους
- Το 29% ηλικίας 7-17 ετών έδινε εύκολα την διεύθυνση του σπιτιού του, το 19% έδινε την ηλεκτρονική του διεύθυνση.
- 2 στους 5 απαγωγείς παιδιών ηλικίας 17-17 έγιναν εξαιτίας του διαδικτύου.(Τσιγγάνας Θ., Καθημερινή, 09/02/05).

Ψυχολογικό προφίλ σεξουαλικά κακοποιημένου παιδιού

Σημαντικός παράγοντας για την ολοκληρωμένη περιγραφή του σεξουαλικά κακοποιημένου παιδιού είναι η διερευνηση των στοιχείων που αποκαλύπτουν την ψυχοσύνθεση του και αποτελούν κίνητρα για τον παιδόφιλο.

Αυτό θα μπορούσε να γίνει με περισσότερη ακρίβεια απο ειδικούς ψυχολογούς και κοινωνικούς λειτουργούς που έχουν ασχοληθει με τέτοια περιστατικά αλλά είναι σημαντικό να ναφέρουμε τα βασικά εκείνα στοιχεία που οδηγούν ένα παιδί να πέσει θύμα σεξουαλικής κακοποίησης και αφορούν την ψυχολογική του κατάσταση.

Ο σεξουαλικός δράστης επιλέγει συνήθως ανήλικα αγόρια η κορίτσια τα οποία :

- Έχουν ενδοοικογενειακά προβλήματα και χαμηλό βαθμό επικοινωνίας με τους γονείς.
- Παρουσιάζουν δυσκολίες προσαρμογής σε χώρους όπως το σχολείο
- Δυσκολεύονται στην επάφη και την γνωριμία τους με άλλα συνομήλικα παιδιά και πολλές φορές οι σχέσεις τους είναι ανύπαρκτες.
- Έχουν χαμηλή αυτοπεποίθηση και είναι εσωστρεφή, δεν δημιουργούν εύκολα φίλιες και δεν κάνουν εύκολα γνωριμίες με καινούργια άτομα
- Δεν νιώθουν ικανοποίηση με τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις και αναζητούν νέες εμπειρίες γύρω από το σεξ

Αυτά συνήθως αποτελούν τα βασικά χαρακτηριστικά σύμφωνα με τα οποία ο σεξουαλικός δράστης προσπαθεί να έρθει σε έπαφη με το παιδί-θύμα

Χαρακτηριστικά παιδιών που έχουν βιώσει σεξουαλική κακοποίηση

Τα παιδιά αυτά παρουσιάζουν διάφορα συμπτώματα όπως :

- Απότομες αλλαγές και διακυμάνσεις στην συμπεριφορά τους (απομονώνονται ή είναι επιθετικά)
- Δεν ικανοποιούνται με δραστηριότητες που έχουν πριν την κακοποίηση
- Αποφεύγουν τους ενήλικες ή προσκολλούνται σ αυτούς.
- Γίνονται εσωστρεφείς και δεν μιλάνε εύκολα σε άλλους και στην οικογενειά τους.
- Παρουσιάζουν διαταραχές στον ύπνο (αϋπνίες ή υπερυπνίες)
- Νιώθουν άγχος για την εκπλήρωση διαφόρων ενεργειών και δεν παίρνουν εύκολα πρωτοβουλίες.
- Αναζητούν ευχαρίστηση μέσα από διάφορες σεξουαλικές δραστηριότητες με συνομήλικους αλλά και μεγαλύτερους.

- Παρουσιάζουν στοιχεία παραβατικής συμπεριφοράς και καταλήγουν πολλές φορές σε χρήση ουσιών όπως αλκοόλ και ναρκωτικά.
- Παρουσιάζουν διαταραχές στην συμπεριφορά τους οι οποίες δεν υπήρχαν πριν από την κακοποίηση
- Εμφανίζουν συναισθήματα ντροπής ,στιγματισμού και ενοχής.

Η Βάσω Αρτινοπούλου (καθηγήτρια στην έδρα Ψυχολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο) αναφέρει για τα παιδιά ότι αποτελούν μια πληθυσμιακή και κοινωνική κατηγορία τόσο ευάλωτη ,μια κατηγορία υψηλού κινδύνου θυματοποίησης σωματικής, ψυχικής, σεξουαλικής ,ακόμα και εργασιακής .

Συμπληρώνει ότι το παιδί δυστυχώς και στην χώρα μας δεν έχει φωνή ,δεν ακούγεται ως υποκείμενο δικαιωμάτων , τα οποία μόνο τυπικά απολαμβάνει και όχι ουσιαστικά (Μάνδρου Ι. ,”Το Βήμα”, 18/01/98)

ΕΙΔΗ ΠΑΡΑΦΙΛΙΩΝ

ΠΑΡΑΦΙΛΙΕΣ

Σύμφωνα με τον Γιωτάκο Ο., για τις παραφιλίες «Οι παραφιλίες, καταστάσεις που χαρακτηρίζονται από παθολογική ερωτική προτίμηση, μπορούν να χωριστούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες: αυτές με προτίμηση παθολογικού ερωτικά στόχου, και αυτές με παθολογική ερωτική δραστηριότητα (διαδικασία). Ο διαχωρισμός, αυτός μη παραβλέποντας το γεγονός ότι οι καταστάσεις αυτές μπορεί να συνυπάρχουν στο ίδιο άτομο, βοηθά στην διερεύνηση των σχέσεων ανάμεσα στις παραφιλίες.

Στην ομάδα της παθολογικής προτίμησης σε ερωτική δραστηριότητα ανήκουν η ηδονοβλεψία, η επειδειξιμανία, η εφραψιμανία, και μια κατηγορία βιασμού που χαρακτηρίζεται από μη – σαδιστικού τύπου βιασμούς. Οι τρεις πρώτες καταστάσεις κατατάσσονται σαν ξεχωριστές παραφιλίες στο DSM–IV

και θεωρούνται από πολλούς ότι έχουν κοινό υπόβαθρο παθολογίας.(www.archive.gr)

Μια άλλη επιστημονική άποψη με διαγνωστικά κριτήρια μας δίνει ο Μάνος Μ. (1997,σελ. 682).Οι σεξουαλικές παρεκκλίσεις παλιότερα ονομάζονταν σεξουαλικές διαστροφές. Στο DSM–IV ονομάζονται Παραφιλίες (paraphilias – κατά φράση των ελληνικών λέξεων παρά και φιλία, όπου παρά σημαίνει παρέκκλιση και philia αυτό στο οποίο το άτομο έλκεται).

Πρόκειται για καταστάσεις που χαρακτηρίζονται σύμφωνα με το DSM – IV από τα εξής:

- A.** Για μια περίοδο τουλάχιστον 6 μηνών υπάρχουν επανειλημμένες, έντονες, σεξουαλικά διεγερτικές φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που γενικά αφορούν:
 - 1.** Μη ανθρώπινα αντικείμενα.
 - 2.** Το να υποφέρει κανείς ή να κάνει τον σύντροφό του να υποφέρει, να ταπεινώνεται ή να ταπεινώνει τον σύντροφό του.
 - 3.** Τα παιδιά ή άλλα συναινούντα άτομα.
- B.** Η συμπεριφορά, οι σεξουαλικές παρορμήσεις ή οι φαντασιώσεις προκαλούν κλινικά σημαντική υποκειμενική ενόχληση ή έκπτωση στον κοινωνικό, επαγγελματικό ή άλλους σημαντικούς τομείς της λειτουργικότητας.

ΠΑΙΔΟΦΙΛΙΑ

Διαγνωστικά κριτήρια κατά DSM – IV

- A.** Για μια περίοδο τουλάχιστον 6 μηνών, επανειλημμένες, έντονες, σεξουαλικά διεγερτικές φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που αφορούν σεξουαλική δραστηριότητα με ένα παιδί ή παιδιά της προεφηβικής ηλικίας (γενικά ηλικίας 13 ετών ή μικρότερα).

- B.** Οι φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές προκαλούν κλινικά σημαντική υποκειμενική ενόχληση ή έκπτωση στον κοινωνικό, επαγγελματικό ή άλλους σημαντικούς τομείς της λειτουργικότητας.
- Γ.** Το άτομο είναι τουλάχιστον 16 ετών και τουλάχιστον 5 χρόνια μεγαλύτερο από το παιδί ή τα παιδιά του κριτηρίου Α. (Μάνος Ν., 1997, σελ. 685-686,).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

Σύμφωνα με τον Γιωτάκο Ο. (2004, σελ. 40-41):

- Μια παράμετρος για την παιδική σεξουαλική κακοποίηση είναι το ανδρικό φύλο, δηλαδή ότι οι άνδρες έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να κακοποιήσουν σε σχέση με τις γυναίκες.
- Η έλλειψη ενσυναισθησίας (empathy). Βρέθηκε ότι τα άτομα που κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά έχουν ιδιαίτερη έλλειψη ενσυναίσθησης απέναντι στα θύματά τους, παρουσιάζουν κάποια ενσυναίσθηση απέναντι στα θύματα των άλλων δραστών και δείχνουν φυσιολογική ενσυναίσθηση απέναντι σε όλα τα υπόλοιπα παιδιά.
- Τα άτομα που κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά έχουν εξαιρετικά χαμηλή αυτοπεποίθηση, ενώ το 60% αυτών εμφανίζουν σημαντική πτώση στην αυτοεκτίμηση το χρονικό διάστημα πριν από την διάπραξη
- Η μορφή και ο χρόνος έναρξης των παρεκκλιουσών φαντασιώσεων αποτελεί κινητήριο παράγοντα. Ποσοστά που κυμαίνονται από 20 – 50% των δραστών αναφέρουν ύπαρξη φαντασιώσεων πριν από την διάπραξη.
- **Γνωσιακές διαστρεβλώσεις.** Οι ερευνητές χρησιμοποιούν τον όρο αυτό για να συμπεριλάβουν ποικίλα χαρακτηριστικά σκέψης όπως ελαχιστοποίηση, άρνηση και απόδοση ευθυνών σε άλλους ή διαταραγμένες αντιλήψεις σχετικά με την συμπεριφορά των παιδιών ή ακόμα και τη σεξουαλικότητα των παιδιών.

- **Πρώτοι προδιαθεσικοί παράγοντες.** Εδώ περιλαμβάνονται οι σχέσεις γονέα–παιδιού. Ανιχνεύθηκαν διαταραγμένες σχέσεις μεταξύ δράστη στην παιδική ηλικία και γονέων του. Ο τύπος των σχέσεων αυτών θεωρήθηκε αιτιολογικός για τη μετέπειτα πορεία του δράστη.

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Έρευνες σε διάφορες χώρες δείχνουν ότι τουλάχιστον 7% των γυναικών και 3% των ανδρών έχουν κάποια εμπειρία σεξουαλικής κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία. Οι κοινωνικές επιπτώσεις αναγνωρίζονται όλο και περισσότερο, αφού έχει φανεί ότι μπορεί να προκληθούν ποικίλες ψυχολογικές διαταραχές.
- Έρευνα ευρείας κλίμακας στις Η.Π.Α. (American Humane Association 1988) έδειξε ότι 2 εκατομμύρια παιδιά στην χώρα αυτή έχουν κακοποιηθεί και από αυτά το 16% έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά. Τα θύματα υπολογίζονται ότι στο 77% είναι κορίτσια, με μέση ηλικία τα 9,2 έτη. Οι δράστες στο 82% των περιπτώσεων υπολογίζεται ότι είναι άνδρες. Έρευνα στον Καναδά (Committee on Sexual offenses against Children and Youths 1984) κατέγραψε ότι το ένα τρίτο των ανδρών και πάνω από τις μισές γυναίκες στην χώρα ανέφεραν ότι είχαν κακοποιηθεί σεξουαλικά σε πάνω από τα 4/5 το γεγονός αυτό συνέβη πριν από τα 18 (Γιωτάκος Ο., 2004, σελ. 40).

ΕΠΙΔΕΙΞΙΜΑΝΙΑ

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΤΑ DSM – IV

- A.** Για μια περίοδο τουλάχιστον 6 επανειλημμένες, έντονες, σεξουαλικά διεγερτικά φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που

αφορούν την έκθεση γεννητικών οργάνων του ατόμου σε μια ανυποψίαστη ξένη.

B. Οι φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές προκαλούν κλινικά σημαντική ενόχληση ή έκπτωση στον κοινωνικό, επαγγελματικό ή άλλους σημαντικούς τομείς της λειτουργικότητας (Μάνος, Ν., 1997, σελ. 684).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

Σύμφωνα με τον Γιωτάκο Ο.(2004, σ. 64-65-66) έχουμε τα εξής:

- **Ψυχολογικό μοντέλο**

Πυρηνικό συστατικό πολλών ψυχολογικών θεωριών είναι το οιδιπόδειο σύμπλεγμα και το άγχος ευνουχισμού, ενώ η σχέση του παιδιού με την μητέρα έχει πάντα βαρύνουσα σημασία. Ο πρότερος των επιδειξιών περιγράφεται ως συναισθηματικά απών και ανίκανος να επιβάλλει όρια.

- **Συμπεριφορικό γνωσιακό μοντέλο**

Οι πρώιμες συμπεριφορικές θεωρίες για την ανάπτυξη παρεκκλινόντων σεξουαλικά προσώπων εστιάστηκαν αρχικά στη θεωρία της ευεργετικής ή κλασικής εξάρτησης. Οι Marsall et al βρήκαν ότι οι επιδειξίες εμφανίζουν μεγαλύτερη ένταση στη διέγερση σε σκηνές επιδειξιμανίας και χαμηλότερη σε σκηνές ετεροσεξουαλικό σεξ, σε σχέση με τους φυσιολογικούς.

- **Θεωρία διαταραχής της ερωτικής σχέσης**

Ο Freund (1990), πρότεινε τον διαχωρισμό της ανθρώπινης φυσιολογικής σεξουαλικής σχέσης σε τέσσερα στάδια: (α) στον εντοπισμό του/της συντρόφου, (β) στην προ της αφής συσχέτιση, (γ) στην συσχέτιση μέσω της αφής και στη γεννητική συνένωση. Οι Marsall et al (1991), βρήκαν ότι οι επιδειξίες είχαν αυξημένη ανταπόκρισης σε ετεροσεξουαλικά ερεθίσματα, γεγονός που αποδεικνύει φυσιολογική λειτουργικότητα στο προ της αφής στάδιο. Τα αντικρουόμενα αυτά αποτελέσματα μπορεί να οφείλονται στο

γεγονός ότι τα ερεθίσματα στις δύο μελέτες δεν ήταν πανομοιότυπα. Αναπάντητο επίσης παραμένει το ερώτημα εάν κάποιες παραφιλικές διαταραχές τείνουν να συνυπάρχουν σταθερά ή εάν μια παραφιλική διαταραχή μπορεί να προκαλέσει μια γενικότερη σεξουαλική ανωμαλία.

- **Ορμονολογικά και Νευρολογικά αίτια**

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η συχνότητα και ο επιπολασμός της επιδειξιομανίας είναι άγνωστο. Κάποιες πρώιμες έρευνες έδειξαν ότι οι επιδειξίες αποτελούν το ένα τρίτο των σεξουαλικών παραπτώματων (Mohr et al 1964). Οι Abel & Roulean (1990) ανέφεραν ότι το 25% των 565 σεξουαλικών παραπτώματων που παρακολουθούσαν είχαν κάποιο ιστορικό επιδειξιομανίας, αν και οι περισσότεροι από αυτούς είχαν κάποιο ιστορικό επιδειξιομανίας, αν και οι περισσότεροι από αυτούς είχαν εμπλακεί και σε κάποια άλλη παραφιλική συμπεριφορά.

Όπως σε όλες τις παραφιλικές διαταραχές, αυτά που αναφέρονται επίσημα αποτελούν ένα μικρό ποσοστό των πραγματικών περιστατικών (Γιωτάκος, Ο., 2004, σελ. 62).

ΑΙΜΟΜΙΞΙΑ

Σύμφωνα με τον Γιωτάκο Ο. (2004, σ. 51), ο στενός ορισμός της αιμομιξίας, από νομικής πλευράς, αφορά γενετήσια επαφή μεταξύ στενών συγγενών. Ο ευρύτερος όμως ορισμός περιλαμβάνει στάσεις, κοίταγμα του ατόμου ή βιβλίων, χείδεμα των ειδικών περιοχών κ.λπ. Η ηλικία των εμπλεκομένων επίσης δημιουργεί προβλήματα ορισμού. Η διαφορά ηλικίας θεωρητικά, δεν θα πρέπει να είναι μικρότερη από 4-5 έτη.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

- Η σεξουαλική έλξη του δράστη για παιδιά.
- Η δυνατότητα του δράστη να δράσει με βάση τη σεξουαλική έλξη.
- Η συμμετοχή του παιδιού, η οποία μπορεί να τροποποιηθεί με συνειδητούς ή ασυνειδητούς μηχανισμούς προβλητικής ταυτοποίησης.

- Η στενότητα της σχέσης μεταξύ θύματος και δράστη παίζει σημαντικό ρόλο στην έναρξη, τη διατήρηση, τη συχνότητα και την φύση της συμπεριφοράς.
- Τα παιδιά με πνευματική καθυστέρηση έχουν 4-10 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να κακοποιηθούν, σε σχέση με τα φυσιολογικά παιδιά.
- Πρότυπο ασαφών ορίων μεταξύ των μελών της οικογένειας.
- Οικογένειες απομονωμένες από την κοινότητα.
- Οικογένειες των οποίων τα μέλη χαρακτηρίζονται από έλλειψη κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Τα παιδιά τριγωνοποιούνται σε ένα γονεϊκό σύστημα συναισθηματικά αποστασιοποιημένο.
- Η διαταραχή σχέσης των γονέων φαίνεται από τις συχνές εκδραμήσεις και αλληλοκατηγορίες καθώς και από την αδυναμία ανεύρεσης λύσεων.
- Έντονη και συνεχής άρνηση των συναισθημάτων (Γιωτάκος, Ο., 2004, σελ. 53)

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η ακριβής καταγραφή του φαινομένου της αιμομιξίας δεν είναι καθόλου εύκολη. Ένας βασικός λόγος είναι ο φόβος και η αίσθηση ντροπής των παιδιών να αναφέρουν το γεγονός. Επίσης επικρατεί σύγχυση στον τρόπο εκτίμησης κατά την διενέργεια των λοιπών.

Το National Research of Child Sexual Abuse ανέφερε 375.000 περιπτώσεις παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης στη διάρκεια του 1992 στις Η.Π.Α. Στο 85% των περιπτώσεων, ο δράστης ανήκε στο περιβάλλον της οικογένειας (Γιωτάκος, Ο., 2004, σελ. 51-52).

ΤΥΠΟΙ ΑΙΜΟΜΙΞΙΑΣ

- Πατέρα-κόρης
- Μεταξύ αδελφών
- Μητέρας-Αγοριού (Γιωτάκος, Ο., 2004, σελ. 54-56)

ΦΕΤΙΧΙΣΜΟΣ

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ DSM-IV

A. Για μια περίοδο τουλάχιστον 6 μηνών, επανειλημμένες, έντονες, σεξουαλικά διεγερτικά φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις και συμπεριφορές που αφορούν την χρήση άψυχων αντικειμένων (π.χ. γυναικεία εσώρουχα).

B. Οι φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές προκαλούν κλινικά σημαντική υποκειμενική ενόχληση ή έκπτωση στον κοινωνικό, επαγγελματικό ή άλλους σημαντικούς τομείς της λειτουργικότητας.

Γ. Τα φετιχιστικά αντικείμενα δεν περιορίζονται σε είδη της γυναικείας ενδυμασίας χρησιμοποιούμενα για την ένδυση με ρούχα του αντίθετου φύλου, ούτε σε αντικείμενα σχεδιασμένα με σκοπό τον απτικό σεξουαλικό ερεθισμό (Μάνος Ν., 1997, σελ. 684).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

Μπορούμε να εξηγήσουμε τους αιτιολογικούς παράγοντες σύμφωνα με τις παρακάτω θεωρίες (Γιωτάκος Ο., 2004, σελ. 81-83). :

- Ψυχαναλυτικές θεωρίες

Freud (1905-1962): Υποστήριξε ότι η επιλογή του φετίχ προσδιορίζεται από τραυματικές εμπειρίες της παιδικής περιόδου.

Nagler (1957): Ο φετιχιστής είναι ένα άτομο που προσπαθεί να ξεπεράσει τη χαμηλή αυτοπεποίθηση μέσα από την χρήση ενός άψυχου αντικειμένου (φετίχ).

- Συμπεριφορικές θεωρίες

Στην περίπτωση του φετιχιστή η σεξουαλική απάντηση είναι εξαρτημένη με ένα ασυνήθιστο ερέθισμα όπως παπούτσι, τσάντα ή πόδι. Η σεξουαλική αυτή έλξη καταλήγει να γίνει ισχυρότερη από την έλξη για τον σύντροφο.

- Θεωρίες κοινωνικής μάθησης

Η ανάπτυξη του φετιχισμού μπορεί εν μέρει να κατανοηθεί μέσα από το πλαίσιο εμπειριών, στο οποίο το άτομο απορρίπτεται από τους άλλους στη

διάρκεια καταστάσεων σεξουαλικής έντασης. Εξετάζοντας επίσης θέματα κοινωνικής μάθησης, βρέθηκε ότι οι άνδρες στην προεφηβική και εφηβική ηλικία είναι πιο ευάλωτοι στο συνδυασμό της σεξουαλικής λειτουργίας με «συμβολή»

- **Ηθολογικές και κοινωνιολογικές απόψεις**
- **Βασικά ευρήματα και υποθέσεις**

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Είναι ευρέως γνωστό ότι ο παθολογικός φετιχισμός είναι σπάνιος. Βρέθηκε ότι μόνο 0,8% των ψυχιατρικών ασθενών που παρακολουθούνταν επί μια διετία ήταν φετιχιστές. Οι Gosselin & Wilson (1980), βρήκαν ότι φετιχιστικές φαντασιώσεις υπήρχαν στο 60% περίπου του δείγματος των παραφιλικών και στο 18% των φυσιολογικών. Ο φετιχισμός είναι σημαντικά πιο συχρός στους άνδρες (Γιωτάκος, Ο., 2004, σελ. 79).

ΕΦΑΨΙΜΑΝΙΑ

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΤΑ DSM-IV

A. Για μια περίοδο τουλάχιστον 6 μήνες, επανειλημμένες, έντονες, σεξουαλικά διεγερτικές φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που αφορούν το άγγιγμα και το τρίψιμο πάνω σε ένα άτομο δεν συναινεί.

B. Οι φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές προκαλούν κλινικά σημαντική υποκειμενική ενόχληση ή έκπτωση στον κοινωνικό, επαγγελματικό ή άλλους σημαντικούς τομείς της λειτουργικότητας (Μάνος Ν., 1997, σ. 685,).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

Οι Freud & Koloski (1965), περιέγραψαν την ιδανική διαδικασία μιας ερωτικής σχέσης, που αποτελείται από 4 στάδια: Το στάδιο του εντοπισμού του συντρόφου-στόχου, το στάδιο μη λεκτικής και λεκτικής προσέγγισης, το στάδιο ανάπτυξης κάποιας σωματικής επαφής και, τέλος, το στάδιο της σεξουαλικής επαφής. Στην περίπτωση της εφραψιμανίας, η διαταραχή τοποθετείται στο τρίτο στάδιο, αυτό της αλληλεπίδρασης δια της αφής.(Γιωτάκος Ο., 2004, σελ. 86).

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι Abel et al (1987) τόνισαν ότι η εφραψιμανία αποτελεί πολύ συχνή παραφιλική διαταραχή και η συχνότητα της δραστηριότητας της θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από τον κλινικό. Ο μέσος όρος των εφραψιμανικών πράξεων των 62 ατόμων με πρώτη διάγνωση της εφραψιμανίας ήταν 850. Οι Freund et al (1997) βρήκαν στοιχεία εφραψιμανικής δραστηριότητας στο 15-30% των ανδρών γενικά δείγματος, όμως είναι άγνωστο το ποσοστό της πρόθεσης των ατόμων αυτών να συνεχίσουν σε πράξη βιασμού.

(Γιωτάκος Ο., 2004, σελ. 85-86).

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΣΑΛΙΣΜΟΣ

A. Για μια περίοδο τουλάχιστον 6 μηνών, επανειλημμένες, έντονες σεξουαλικά διεγερτικές φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που αφορούν πράξεις στις οποίες το να υποφέρει το θύμα ψυχολογικά ή σωματικά είναι σεξουαλικά διεγερτικό για το άτομο.

B. Οι φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές προκαλούν κλινικά σημαντική υποκειμενική ενόχληση ή έκπτωση στον κοινωνικό, επαγγελματικό ή άλλους σημαντικούς τομείς λειτουργικότητας (Μάνος, Ν., 1997, σελ. 687,).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

Μπορούμε να εξηγήσουμε τους αιτιολογικούς παράγοντες σύμφωνα με τις παρακάτω θεωρίες (Γιωτάκος, Ο., 2004, σελ. 95-96) :

- Ψυχοδυναμικές θεωρίες

Freud (1920-1961)

Αρχικά θεώρησε την σχέση επιθετικότητας και σεξουαλικότητας ως ένα συνδυασμό ψυχικά ενορμήσεων.

Sagder (1926)

Πίστευε ότι τα παιδιά αναπτύσσουν τάσεις σαδισμού όταν αυτοί που τα φροντίζουν παρουσιάζουν μικτά και συναισθήματα ευχαρίστησης και άρνησης στην διάρκεια της εκπαίδευσης των σφιγκτήρων ή στα πλαίσια αποτροπής του αυνανισμού

- Συμπεριφορικές θεωρίες

Ο Raymond (1956), υποστήριξε ότι το άτομο είναι δυνατό να αναπτύξει ταχείες και συμπαγείς συσχετίσεις κατά την διάρκεια κάποιων πρώιμων σεξουαλικών εμπειριών. Ο σαδισμός είναι επίσης μια περίπλοκη συμπεριφορά η οποία αποδείχθηκε δύσκολο να τροποποιηθεί με τις συμπεριφορικές θεραπείες.

- Βιολογικά ευρήματα και απόψεις

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι Kinsey et al βρήκαν ότι το 3-12% των γυναικών και το 10-20% των ανδρών δείχνουν να διεγείρονται σε σαδομαζοχιστικού τύπου διηγήσεις. Οι Crepault & Coutyre μελετώντας άνδρες γενικά πληθυσμού, διαπίστωσαν ότι το 15% είχαν φαντασιώσεις κακοποίησης γυναίκας και το 10,7% φαντασιώσεις να χτυπούν γυναίκα.

Το 10-20% του πορνογραφικού υλικού των περιοδικών αποτελείται από σαδιστικά θέματα (Γιωτάκος, Ο., 2004, σελ. 90-91).

ΤΥΠΟΙ ΣΑΔΙΣΜΟΥ (Kraft-Ebing, 1886-1965)

1. Εγκλήματα ηδονής
2. Κακοποίηση πτώματος ή νεκροφιλία
3. Σωματική βλάβη γυναικών
4. Σαδιστικές φαντασιώσεις χωρίς πράξη κακοποίησης
5. Σαδισμός με άλλα σεξουαλικά αντικείμενα
6. Σαδιστικές πράξεις με ζώα

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΜΑΖΟΧΙΣΜΟΣ

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ DSM-IV

- A.** Για μια περίοδο τουλάχιστον 6 μηνών, επανειλημμένες, έντονες σεξουαλικά διεγερτικές φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που αφορούν την πράξη όπου το άτομο ταπεινώνεται, δέρνεται, δένεται ή με κάποιον τρόπο το κάνουν να υποφέρει.
- B.** Οι φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές προκαλούν κλινικά σημαντική υποκειμενική ενόχληση ή έκπτωση στο κοινωνικό, επαγγελματικό ή άλλους σημαντικούς τομείς της λειτουργικότητας

(Μάνος, Ν., 1997 σελ. 686,).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

Σύμφωνα με τον Γιωτάκο, Ο. (2004, σελ.103-104), η αιτιολογία του σεξουαλικού μαζοχισμού αναλύεται με τις παρακάτω θεωρίες

- **Ψυχαναλυτικές θεωρίες**

Η αναζήτηση εμπειριών πόνου παράλληλα με την επιθυμία απώλειας του ελέγχου δείχνει να έρχεται σε αντίθεση με την ανθρώπινη φύση. Σε αρκετά περιστατικά φαίνεται ότι η μαζοχιστική πρακτική μοιάζει με τιμωρία, η οποία πηγάζει από μια εσωτερική αίσθηση ενοχής.

- **Θεωρίες μάθησης**

Υποστηρίζει ότι ο μαζοχισμός κατανοείται με τον μηχανισμό της εξάρτησης, τονίζοντας ότι οι πρώιμες εμπειρίες δημιουργούν ισχυρή σύνδεση της σεξουαλικής ευχαρίστησης και του πόνου.

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Υπολογίζεται ότι το ποσοστό των ατόμων που χρησιμοποιεί τον μαζοχισμό ως αποκλειστική πηγή σεξουαλικής ευχαρίστησης δεν ξεπερνά το 1%. Οι άνδρες φαίνεται να αναπτύσσουν συχνότερα μαζοχιστική δραστηριότητα σε σχέση με τις γυναίκες ενώ είναι επικρατέστερος στα ανώτερα στρώματα (Γιωτάκος Ο., 2004, σελ. 101)

ΆΛΛΕΣ ΠΑΡΑΦΙΛΙΕΣ

ΤΡΑΝΣΕΣΤΙΚΟΣ ΦΕΤΙΧΙΣΜΟΣ

ΗΔΟΝΟΒΛΕΨΙΑ

ΠΑΡΑΦΙΛΙΕΣ ΜΗ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΕΣ ΑΛΛΙΩΣ

(ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΑ)

- Ζωοφιλία
- Νεκροφιλία
- Τηλεφωνική σκατοφιλία ή αισχροφιλία
- Κοπροφιλία
- Κλισμαφιλία
- Ουροφιλία
- Μεροφιλία
- Μυρμηγκοφιλία
- Οσφρησιοφιλία
- Μιασμαφιλία
- Βαμπρισμός
- Αφηγησιολογία
- Χρηματισμοφιλία
- Καταστροφοφιλία
- Εμετοφιλία
- Υπνοφιλία
- Υποξυφιλία
- Ουρυθρικοί Χειρισμοί
- Μορφοφιλία
- Στιγματοφιλία
- Αβαδισιοφιλία
- Ακροτομοφιλία
- Αποτεμνοφιλία

- Νηπιασμός
- Εφηβισμός
- Γεροντοφιλία
- Ανδρομιμητοφιλία
- Αυτογυναικοφιλία
- Γυναικοανδρομορφοφιλία
- Σκοπτοφιλία
- Τριολισμός
- Πικτοφιλία
- Ανταγωνιστικοφιλία
- Εγκληματοφιλία
- Κλεπτοφιλία (Γιωτάκος Ο., 2004 σελ. 127-144)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

4.1. Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΕ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Σημαντικό σε κάθε είδους κακοποίηση θα πρέπει να είναι το έργο του κοινωνικού λειτουργού. Πόσο προσεκτικός θα πρέπει να είναι ο Κοινωνικός Λειτουργός στην βοήθεια που προσφέρει σε ένα σεξουαλικά κακοποιημένο παιδί και ποιες είναι οι κατάλληλοι μέθοδοι αλλά και τρόποι προσέγγισης που θα χρησιμοποιήσει για να έρθει σε επαφή και να βοηθήσει το παιδί αυτό να ξεπεράσει τους φόβους του και να συνεχίσει ομαλά την ζωή του;

Θα πρέπει σε πρώτη φάση να εξετάσει το περιβάλλον του παιδιού και πώς αυτό επηρεάζει την λειτουργικότητα και τον τρόπο σκέψης του. Χρησιμοποιώντας τις ειδικές του γνώσεις και τις κατάλληλες μεθόδους θα εργασθεί σε δύο βασικούς άξονες.

4.1.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ο Κοινωνικός Λειτουργός θα πρέπει να έχει την ικανότητα να αξιολογήσει ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά της οικογένειας σύμφωνα με τα οποία θα καταφέρει να κατανοήσει το πρόβλημα και να βοηθήσει την οικογένεια. Επίσης θα πρέπει να εξασφαλίσει την συνεργασία όλης της οικογένειας στην επίλυση των προβλημάτων καθώς έτσι θα βοηθηθεί και ο ίδιος. Θα πρέπει λοιπόν να προσέξει:

- Την επικοινωνία μεταξύ των μελών (συχνή, σπάνια ή ανύπαρκτη).
- Την ευθύνη που έχει το κάθε μέλος απέναντι στα υπόλοιπα μέλη και ποια η θέση του καθενός απέναντι στην οικογένεια.

- Την δυνατότητα παροχής βοήθειας των μελών μεταξύ τους όταν αυτό είναι αναγκαίο.
- Την στάση και την συμπεριφορά της οικογένειας απέναντι σε τρίτους και απέναντι στο θεραπευτή Κοινωνικό Λειτουργό.
- Τέλος ο Κοινωνικός Λειτουργός θα πρέπει να εστιάσει και στο στάδιο όπου τα παιδιά ως μέλη της οικογένειας αλληλεπιδρούν με τους γονείς.

Διαγνωστική Αξιολόγηση

Μια ολοκληρωμένη διαγνωστική αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες.

- Τους στόχους της οικογένειας που επηρεάζουν τα κριτήρια που χρησιμοποιεί η οικογένεια για να αξιολογήσει τον εαυτό της.
- Την οικογενειακή δομή, δηλαδή την σύνθεση που έχει η οικογένεια θεωρεί σωστές, επιθυμητές και απαραίτητες.
- Την λεκτική και τη μη λεκτική επικοινωνία.
- Τα συναισθήματα, τις στάσεις και τις προσδοκίες που υπάρχουν στις σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας.
- Την διάχυση της οικογενειακής διαταραχής.
- Τα κοινωνικά όρια της οικογένειας.
- Την αντίδραση της οικογένειας σε κρίσεις.

(Μουζακίτης Χ., Ζαφείρη Ε., Ζαφείρης Α.,σελ. 205-207, 1999)

Σύμφωνα με την Αγάθωνος Ε. (1991, σελ. 197) η αποτελεσματικότητα της παρέμβασης του Κοινωνικού Λειτουργού εξαρτάται:

1. Από τα προσωπικά χαρακτηριστικά του, δηλαδή την εκπαίδευση την εμπειρία, την αυτοπεποίθηση και την έλλειψη αμφιθυμίας του γι' αυτό.
2. Από την φύση της ίδιας της οικογένειας στην οποία παρεμβαίνει.
3. Από την ευρύτερη κοινωνία μέσα στην οποία κινείται και εργάζεται.

4. Από τις πηγές βοήθειας που έχει στη διάθεση του.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός πρέπει να καταλάβει ποια είναι η κατάλληλη μέθοδος προσέγγισης για να επικοινωνήσει και να έρθει σε επαφή με την οικογένεια και να αντιληφθεί ποια είναι η στάση της οικογενειακής απέναντι στο κακοποιημένο παιδί.

Διάφορες προσεγγίσεις οικογενειακής θεραπείας είναι οι παρακάτω (Ζαφείρης, Γ.Α., Ζαφείρη Α.Ε., Μουζακίτης, Μ.Χ., 1999, σελ.79-195):

- **Ψυχοδυναμική προσέγγιση**

Σύμφωνα με την ψυχοδυναμική προσέγγιση, ο βασικός στόχος είναι η επίτευξη αναισθησίας για το κάθε μέλος της οικογένειας ξεχωριστά και η παρατήρηση του τρόπου με τον οποίο τα υπόλοιπα μέλη αντιδρούν απέναντί του. Ο θεραπευτής ενθαρρύνει τα μέλη να κάνουν ελεύθερους συνειρμούς, δεν είναι ιδιαίτερα καθοδηγητικός και χρησιμοποιεί λιγότερο παρεμβατικές τεχνικές. Η ψυχοδυναμική προσέγγιση δίνει στο θεραπευτή μεγάλα περιθώρια και ελευθερία στην διαμόρφωση των θεραπευτικών παρεμβάσεων.

- **Ομαδική αναλυτική προσέγγισή των ομαλών συστημάτων**

Εισηγητής αυτής της προσέγγισης είναι ο Robin Skynner, ο οποίος υποστηρίζει ότι κάθε άτομο δημιουργεί ένα σύστημα προβολής εξωπραγματικών στάσεων και προσδοκιών που μεταφέρονται από στην ώριμη ηλικία.

Με αυτή την θεραπευτική μέθοδο ο Skynner επιδιώκει:

- Να απομακρύνει την επίδραση των προβολικών συστημάτων από το παιδί και να επαναφέρει τις προβολές στο ζευγάρι.
- Να αποσαφηνίσει τους τρόπους επικοινωνίας.
- Να βοηθήσει το ζευγάρι να αντιληφθεί τις απρόσφορες προσδοκίες του.

- Να τροποποιήσει την δομή της οικογένειας.
- **Συμβολική – Εμπειρική προσέγγιση**

Οι οικογενειακοί θεραπευτές της εμπειρικής προσέγγισης έχουν συστηματικό προσανατολισμό και εστιάζουν στην άμεση εμπειρία και στο συναίσθημα. Όπως η θεωρία των συστημάτων, έτσι και η εμπειρική προσέγγιση αναγνωρίζει ότι τα δυσλειτουργικά μοντέλα συναλλαγής μέσα σε μια οικογένεια ενδυναμώνονται, προκειμένου να επιτευχθεί η ισορροπία του συστήματος.

Η αξιολόγηση της οικογένειας από τον Whitaker πραγματοποιείται:

- α) στην προσαρμοστικότητα των ρόλων μέσα στην οικογένεια
- β) στο επίπεδο ανοχής που επιδεικνύει η οικογένεια απέναντι στους παραλογισμούς της ζωής και στην έννοια του οικογενειακού «ανήκειν» και στο αίσθημα εξατομίκευσης που αναπτύσσει κάθε μέλος της.

- **Μορφοδομική προσέγγιση**

Ο θεραπευτής διερευνά την πιθανή παρουσία πιθανών στοιχείων που παρεμποδίζουν την αυτογνωσία: της ενδοβολής (το άτομο κάνει αυτό που πιστεύει ότι οι άλλοι θέλουν να κάνει), της προβολής (το άτομο αποδίδει σκέψεις ή συναισθήματα σε κάποιον άλλο) και αναστροφής όπου το άτομο κάνει στον εαυτό του αυτό που θα ήθελε να κάνει στους άλλους.

- **Ανθρωπιστική οικογενειακή θεραπεία**

Ο θεραπευτής θα πρέπει να δημιουργήσει μια ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης για την οικογένεια και προσπαθεί να πείσει τον πελάτη ότι μπορεί να εκφράσει με ασφάλεια τα συναισθήματά του. Στην δεύτερη φάση επιχειρείται η μεταμόρφωση της οικογένειας και στόχος είναι να ενισχυθεί η φροντίδα, η επικοινωνία και το αίσθημα αυτοεκτίμησης των μελών της οικογένειας.

- **Παρέμβαση κοινωνικού δικτύου**

Αυτή η τεχνική απαιτεί την συμμετοχή όλων των μελών του συστήματος της ευρύτερης οικογένειας. Οι συνεδρίες πραγματοποιούνται στο σπίτι της

πυρηνικής οικογένειας και πολλές φορές σε κάθε συνέδριο συμμετέχει και η διεπιστημονική ομάδα των επαγγελματιών θεραπευτών.

- **Δομική πρόσεγγιση**

Ένα σύνολο θεωριών και τεχνικών το οποίο προσεγγίζει το άτομο μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο. Η θεραπεία αυτή έχει ως στόχο την αλλαγή της οργάνωσης της οικογένειας. Οι θέσεις που έχουν τα μέλη στην οικογενειακή ομάδα αλλάζουν ανάλογα με τις μεταμορφώσεις που υφίσταται η δομή της οικογένειας. Με αυτόν τον τρόπο αλλάζει η εμπειρία κάθε ατόμου.

Οι οικογενειακοί θεραπευτές πιστεύουν ότι η παθολογία μπορεί να εκτοπιστεί στο άτομο, στο κοινωνικό του πλαίσιο ή στην αντίδραση ανάμεσα στο άτομο και στο περιβάλλον του.

- **Στρατηγική πρόσεγγιση**

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της είναι η ευθύνη του θεραπευτή να σχεδιάσει μια στρατηγική που θα επιλύσει τα προβλήματα της οικογένειας. Ο θεραπευτής θέτει σαφείς και συγκεκριμένους στόχους και σχεδιάζει τα στάδια της θεραπείας.

4.1.2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στο επιστημονικό του έργο και την συνεργασία του με την οικογένεια του σεξουαλικά κακοποιημένου παιδιού θα πρέπει να εξετάσει τα δικαιώματα της οικογένειας απέναντι στο παιδί και να τα σεβαστεί:

1. Οι γονείς του σεξουαλικά κακοποιημένου παιδιού θα πρέπει να έχουν διαρκή ενημέρωση για την κατάσταση του παιδιού τους από την συνεργασία του με τον Κοινωνικό Λειτουργό και τους ειδικούς.
2. Να εξηγεί στους γονείς την ανάγκη της υποστήριξης αυτών και των παιδιών και να περιγράφει τους τρόπους ώστε να κατανοήσουν και να έχουν καλύτερη συνεργασία.
3. Οι αποφάσεις που θα πάρει ο Κοινωνικός Λειτουργός και αφορούν το παιδί καθώς και οι άλλοι ειδικοί που ασχολούνται με αυτό πρέπει να επιβεβαιώνονται γραπτώς από τους γονείς, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι.

Επίσης ο Κοινωνικός Λειτουργός οφείλει να αναγνωρίζει και να αντιλαμβάνεται έγκαιρα τα ψυχικά σημάδια της κακοποίησης και να το συζητήσει με την οικογένεια.

Μερικές φορές, όπως για παράδειγμα στις αιμομικτικές οικογένειες, αλλά και σε όλες αυτές που δεν δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ή αδυνατούν να κατανοήσουν την κατάσταση του παιδιού τους θα πρέπει να:

- Επισκεφθεί το χώρο του σπιτιού στο οποίο μένει η οικογένεια και ποιες συνθήκες επικρατούν εκεί, έτσι ώστε αν χρειαστεί να απομακρύνει το παιδί από μια επιβλαβή οικογενειακή εστία.
- Να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός στην διαδικασία της συνέντευξης για την λήψη κοινωνικού ιστορικού και να επιβεβαιώνει την εγκυρότητα των στοιχείων που δίνονται και από ποιους λαμβάνεις τις πληροφορίες αυτές.

- Ο Κοινωνικός Λειτουργός θα αποφασίσει μέσω της συνεργασίας με τους γονείς, αλλά και λοιπούς συγγενείς όταν αυτό είναι δυνατό, αν το περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνει το παιδί είναι ασφαλές και μπορεί να βοηθήσει το παιδί να ξεπεράσει την τραυματική του εμπειρία

Τέλος, όταν η συνεργασία και η συμμετοχή της οικογένειας είναι αδύνατη εξαιτίας εγκατάλειψης του παιδιού από τους φυσικούς γονείς είτε υφίσταται θάνατος γονέων και ανυπαρξία ή ακόμα ελλιπές ενδιαφέρον λοιπών συγγενών αλλά και δυσκολίες στην ανατροφή και τις υπόλοιπες συνθήκες επιβίωσης του παιδιού ο Κοινωνικός Λειτουργός θα πρέπει να είναι πιο αποφασιστικός και ιδιαίτερα προσεκτικός.

Θα πρέπει λοιπόν:

- Να έρθει σε επαφή και με άλλους ειδικούς και να συνεργαστεί μαζί τους ανάλογα την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το παιδί (σωματικά και ψυχολογικά) έτσι ώστε η γνωμάτευση που θα κάνει να είναι πιο σωστή και έγκυρη.
- Θα πρέπει να αναζητήσει ανθρώπους οι οποίοι έχουν επαφή με το παιδί και πόσο συχνή είναι αυτή, τι μπορούν να κάνουν για να βοηθήσουν και ποιες είναι οι συνθήκες σύμφωνα με τις οποίες ζουν αυτοί. Τέτοια πρόσωπα μπορεί να είναι οι συγγενείς ,μ το σχολείο, φιλικά πρόσωπα.
- Όταν ο Κοινωνικός Λειτουργός και η υπόλοιπη διεπιστημονική ομάδα που ασχολείται με τέτοια περιστατικά κακοποίησης αποφασίσουν πως το παιδί δεν μπορεί να μείνει με την οικογένεια η με κάποιο γνωστό στο παιδί πρόσωπο καταλήγουν στις υπηρεσίες προστασία του παιδιού που συνεργάζονταν με πολλές κοινωνικές Υπηρεσίες ανάλογα την περιοχή.

Μερικές από αυτές είναι: Κέντρα Μέριμνας Οικογένειας και Παιδιά, Ιατροπαιδαγωγικά κέντρα, Ινστιτούτο Υγείας Παιδιού, Ορφανοτροφεία

κ.ά. Η παραπομπή σε τέτοια κέντρα γίνεται με την συνεργασία πολλών φορέων όπως η Αστυνομία, τα Δικαστήρια Ανηλίκων, Νηπιαγωγεία και σχολεία, την Κοινωνική Πρόνοια κ.ά.

4.1.3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΑ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΑΙΔΙ

Ο Κοινωνικός Λειτουργός, ο οποίος έχει αναλάβει να βοηθήσει ένα κακοποιημένο σεξουαλικά παιδί να ξεπεράσει αυτήν την τραυματική εμπειρία θα πρέπει να προσέξει διαφόρους παράγοντες για να εξασφαλίσει την συμμετοχή και την ομαλή συνεργασία με το παιδί.

Αυτοί είναι οι εξής:

1. Την συναισθηματική κατάσταση του παιδιού. Το κακοποιημένο παιδί θα είναι κυριευμένο από συναισθήματα άγχους, φόβου κ έντονης θλίψης. Ο Κοινωνικός Λειτουργός θα πρέπει να χρησιμοποιήσει την τεχνική της εναισθησίας για να μπορέσει να είναι προσεκτικός στον τρόπο με τον οποίο θα επικοινωνήσει με το παιδί, θα πρέπει να το σεβαστεί και να ακολουθήσει τους ρυθμούς με τους οποίους το παιδί θα θελήσει να συνεργαστεί με τον θεραπευτή.
2. Ο τρόπος με τον οποίο θα πλησιάσει το παιδί. Δεν θα πρέπει να είναι απότομος και να τρομάξει το παιδί με τις κινήσεις και τα λεγόμενά του γιατί θα έχει ως αποτέλεσμα την αναπόφευκτη άρνηση του παιδιού για βοήθεια από αυτόν, την ενίσχυση του φόβου και του στρες στο παιδί καθώς και την παραμονή του στην εσωστρέφεια.

Θα πρέπει, λοιπόν, να εξηγήσει τον ρόλο του και τον σκοπό, καθώς και τι στοχεύει να επιτύχει μέσα από την συνεργασία. Αυτά θα έχουν επιτυχία μόνο εάν ο Κοινωνικός Λειτουργός χρησιμοποιήσει τις κατάλληλες μεθόδους και τεχνικές προσέγγισης που θα βοηθήσουν τον ίδιο και το παιδί να επιτύχουν τον στόχο τους

4.1.4. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΜΕ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΑ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΑΙΔΙ

Οι τρεις κυριότεροι στόχοι στην συνέντευξη με ένα σεξουαλικά κακοποιημένο παιδί είναι οι εξής (Bloss, Krugman, Lenherr, Rasenberg, Schmitt. “The New Child Protection Team Handbook”, 1988, σελ. 89):

1. Να εκτιμηθούν οι ισχυρισμοί.
2. Να οριστεί η ανάγκη για πιο άμεση προστασία του παιδιού.
3. Να καθοριστεί η ανάγκη για περαιτέρω εκτιμήσεις καθώς και για κατάλληλες μελλοντικές τοποθετήσει ή παραπομπές του παιδιού.

Γνωρίζοντας ο θεραπευτής τους παραπάνω βασικούς στόχους προσπαθεί να δημιουργήσει τις απαραίτητες συνθήκες και το κατάλληλο περιβάλλον στο οποίο η συνέντευξη θα λάβει χώρα.

- Θα πρέπει, λοιπόν, να αναλάβει τον καθορισμό της κατάλληλης τοποθεσίας που θα διεξαχθεί η συνέντευξη. Ο χώρος αυτός θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα φιλικός προς το παιδί και να του δημιουργήσει συναισθήματα, όπως σιγουριά και ικανοποίηση για τις συνθήκες με τις οποίες ο Κοινωνικός Λειτουργός επιλέγει να συνεργαστεί μαζί του.

Αν αυτό είναι εφικτό, θα πρέπει να έχει τα στοιχεία ενός χώρου «δημιουργικής απασχόλησης» όπου το παιδί θα αισθάνεται άνετα να συζητήσει. Επίσης θα πρέπει να έχει τα απαραίτητα αντικείμενα και χρώματα, τα οποία θα είναι ευχάριστα για το παιδί και δεν θα του προκαλούν αποστροφή ή άσχημες αναμνήσεις.

- Ο θεραπευτής Κοινωνικός Λειτουργός θα πρέπει να είναι προσεκτικός στο χειρισμό του με το παιδί και να του δημιουργεί αίσθημα εμπιστοσύνης και ασφάλειας για να αποκομίσει τα απαραίτητα στοιχεία που θα τον βοηθήσουν στην συνέντευξη.

Επίσης ανάλογα με το περιστατικό και την συχνότητα της κακοποίησης, καθώς και την ηλικία του θύματος οι κινήσεις του τόσο στην προσέγγιση όσο

και την μετέπειτα δράση για βοήθεια πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές και μελετημένες.

- Έχοντας δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες και έχοντας καθορίσει τους στόχους για την επίτευξη του σκοπού για την βοήθεια του παιδιού, αισθάνεται έτοιμος να εργασθεί με το παιδί. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να έρθει σε επαφή με το παιδί και να το προτρέψει να μιλήσει γι' αυτά που θέλει και σιγά-σιγά να εστιάσει στο πρόβλημα.

Πρέπει, λοιπόν, να δείχνει φιλικός απέναντι στο παιδί, να δείξει το ενδιαφέρον του και να δείξει σεβασμό για το ίδιο το θύμα και γι' αυτά που του συμβαίνουν. Σε ένα χώρο δημιουργικής απασχόλησης ο επαγγελματίας θα χρησιμοποιήσει την τεχνική της παιγνιοθεραπείας με την χρήση αντικειμένων, όπως παιχνίδια που θα επιλέξει το παιδί είτε για να περιγράψει αυτά που του συμβαίνουν είτε για να χαλαρώσει και να συνεργασθεί με τον ειδικό.

- Χρησιμοποιώντας μεγάλο φάσμα ερωτήσεων και τεχνικών προσέγγισης ο Κοινωνικός Λειτουργός είναι σε θέση να ενημερωθεί για την ζωή, τα ενδιαφέροντα, το περιβάλλον στο οποίο ζει καθώς και πώς αντιδράει το θύμα σε διάφορες ψυχοφθόρες καταστάσεις. Αυτά θα τον βοηθήσουν να έρθει πιο κοντά στο παιδί και να δημιουργήσει την απαραίτητη οικειότητα για να συνεχίσει την συνέντευξη. Έτσι καταφέρνει να μειώσει τον φόβο και την αμηχανία για την συνεργασία και να προχωρήσει στο επόμενο στάδιο.
- Ανάλογα με την αναγκαιότητα και την συχνότητα των συνεντεύξεων ο ειδικός θα πρέπει να προχωρήσει στο στάδιο της εξομολόγησης της τραυματικής εμπειρίας από το παιδί. Αυτό είναι συνήθως δύσκολο και για τον θεραπευτή αλλά και για το κακοποιημένο παιδί καθώς είναι μια διαδικασία στην οποία ο ειδικός πρέπει να χρησιμοποιήσει τους κατάλληλους μηχανισμούς που θα βοηθήσουν το παιδί να μιλήσει και να αναφέρει όλες τις απαραίτητες

λεπτομέρειες που στη συνέχεια θα εξετάσει ο Κοινωνικός Λειτουργός για να βοηθήσει και να θεραπεύσει το παιδί. Με την εξασφάλιση ενός κλίματος ασφάλειας και εχεμύθειας η επικοινωνία Κοινωνικού Λειτουργού-θύματος και η αναφορά τέτοιων περιστατικών θα είναι πιο εύκολη και πιο ουσιαστική.

- Στην τελική φάση της συνέντευξης Θεραπευτή Κοινωνικού Λειτουργού-θεραπευόμενου θύματος, θα πρέπει ο Κοινωνικός Λειτουργός σαν καθοδηγητής όλης αυτής της διαδικασίας να κάνει μια ουσιαστική αναφορά και αξιολόγηση των όσων ειπώθηκαν με το παιδί. Εδώ είναι σημαντικό να εκφραστούν όλα τα συναισθήματα (θετικά και αρνητικά) που δημιουργήθηκαν κατά την διάρκεια αυτής της συνεργασίας.

Έτσι ο χρόνος που αξιοποιήθηκε οφείλει να είναι παραγωγικός και για τις δύο πλευρές έτσι ώστε να μην αισθανθεί κάποιος από τους δύο στεναχώρια ή ενοχή γι' αυτό τον αποχωρισμό, κάτι το οποίο αντανάκλα τις δεξιότητες που έχει χρησιμοποιήσει ο επαγγελματίας. Τέλος, είναι σημαντικό ο Κοινωνικός Λειτουργός να εξετάσει αν οι στόχοι του επιτεύχθηκαν και αν ήταν αποτελεσματικοί. Θα πρέπει να δει αν το σεξουαλικά κακοποιημένο παιδί είναι έτοιμο να έρθει σε μια νέα κατάσταση όπου θα καταφέρει να κάνει πράγματα μόνο του και να αναπτύξει καινούργιες δεξιότητες που θα το βοηθήσουν να αντιμετωπίσει πιο ψύχραιμα τις δυσκολίες που θα συναντήσει στη συνέχεια. Επίσης θα πρέπει μέσω αυτής της συνεργασίας να δημιουργηθεί εμπιστοσύνη στο παιδί για τις ικανότητές του και να καθορίσει μόνο του καινούργιους στόχους για το μέλλον.

Γενικά, όπως αναφέρει η Κατσορίδου Παπαδοπούλου. Χ., (2002, σ. 23):

- Η Κοινωνική Εργασία με Άτομα στρέφει την προσοχή της στις ανάγκες του ατόμου και χρησιμοποιεί ως κύριο μέσο βοήθειας την ίδια την Επαγγελματική Σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ του ατόμου και του Κοινωνικού Λειτουργού. Την επαγγελματική σχέση χρησιμοποιούν και οι

άλλες μέθοδοι, αλλά όχι με τόσο άμεσο τρόπο. Η Κοινωνική Εργασία με Άτομα στην εφαρμογή της, αναγνωρίζει την συμβολή τόσο στην δημιουργία ατομικού προβλήματος όσο και στην αποτελεσματική λύση του.

4.1.5. ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ, ΣΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΑ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Οι ικανότητες όπως και οι δεξιότητες που πρέπει να έχει ένας επαγγελματίας Κοινωνικός λειτουργός συνήθως είναι ίδιες για όλες τις περιπτώσεις. Σύμφωνα με την Αγάθωνος Ε. (Ι.Υ.Π., 1997) τα κύρια χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, τα οποία θα βοηθήσουν και θα διευκολύνουν τα έργα του Κοινωνικού Λειτουργού σε περιστατικά κακοποίησης παιδιών, είναι τα εξής:

α) Να είναι σε θέση αλλά και να υπάρχει προθυμία να ξεπεράσουν τα επαγγελματικά τους όρια για να βοηθήσουν την οικογένεια, αλλά και να αποφύγουν την τάση «να θυσιάζονται για τους άλλους».

β) Να είναι οι ίδιοι αρκετά ικανοποιημένοι από τον τρόπο ζωής τους, εκτός από την εργασία τους, για να μην αναζητήσουν την αναπλήρωση των δικών τους αναγκών από τους πελάτες.

γ) Οι γνώσεις τους να είναι ουσιαστικές και επαρκείς όσο αφορά την ανάπτυξη και την συμπεριφορά των παιδιών.

4.1.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο Σταθόπουλος Πέτρος (σ. 270-272, 1999) στο βιβλίο του Κοινωνική Πρόνοια, μια γενική θεώρηση κάνει αναφορά στην Κοινωνική Εργασία στον χώρο του σχολείου, συγκεκριμένα μας μιλάει για τον ρόλο του Κοινωνικού Λειτουργού. Έτσι:

- Ο Κοινωνικός Λειτουργός χρησιμοποιεί τις ίδιες μεθόδους και τεχνικές της Κοινωνικής Εργασίας με άτομα, οικογένειες και ομάδες στο σχολείο, όπως και σε άλλα πλαίσια. Στο σχολείο, η εργασία του εστιάζεται στο μαθητή, την οικογένεια και ιδιαίτερα στους γονείς και τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι γνωρίζουν τον μαθητή. Ο Κοινωνικός Λειτουργός ενημερώνεται συνήθως από κάποιον εκπαιδευτικό για προβλήματα μάθησης, προσαρμογής στο σχολικό περιβάλλον ή αντικοινωνικής συμπεριφοράς ενός συγκεκριμένου μαθητή και καλείται να διερευνήσει τις αιτίες που προκαλούν τις όποιες δυσκολίες του μαθητή και να βοηθήσει ώστε να αντιμετωπισθούν αποτελέσματα και να αρθούν τα εμπόδια για την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και την σχολική πρόοδο.
- Ένας βασικός ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού είναι η εργασία με τα «προβληματικά παιδιά». Η εργασία του Κοινωνικού Λειτουργού με τα παιδιά αυτά περιλαμβάνει συνεργασία με το δάσκαλο ή και το Διευθυντή του σχολείου, ώστε να πληροφορηθεί επακριβώς ο Κοινωνικός Λειτουργός πως αντιλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί το πρόβλημα, ποιες είναι οι προσδοκίες του από τον Κοινωνικό Λειτουργό, πώς οι ίδιοι προτίθεται να συνεργαστούν μαζί του ώστε ο μαθητής να αντιμετωπίσει τα «προβλήματά».
- Πολλές φορές, τα προβλήματα των μαθητών είναι τόσο σοβαρά και πολύπλοκα ώστε η κοινωνική υπηρεσία του σχολείου δεν μπορεί να τα αντιμετωπίσει., τότε γίνεται παραπομπή στις εξειδικευμένες κοινωνικές υπηρεσίες της κοινότητας: Ο Κοινωνικός λειτουργός αναλαμβάνει τον συντονισμό των ενεργειών των συμπλεκομένων υπηρεσιών και γίνεται ο

συνδεδεμένος κρίκος μεταξύ υπηρεσιών αυτών, της οικογένειας και του σχολείου.

- Σκοπός της εργασίας του Κοινωνικού Λειτουργού με τον μαθητή, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς, είναι να βοηθήσει τον μαθητή τελικά να αξιοποιήσει τις ικανότητες του, να αποκτήσει ενδιαφέρον για την μάθηση και να καλύψει τυχόν ακάλυπτες συναισθηματικές ανάγκες για κοινωνική αναγνώριση και αυτοεκτίμηση, τις οποίες το περιβάλλον της οικογένειας ή του σχολείου δεν έχει σπιτικές ικανοποίηση. Ο Κοινωνικός Λειτουργός έχει την ευθύνη να δημιουργήσει τις κατάλληλες ευκαιρίες ώστε το παιδί να προσπαθήσει να επιτύχει.
- Παράλληλα με την εργασία με άτομα και οικογένειες, ο κοινωνικός λειτουργός χρησιμοποιεί με την μέθοδο εργασίας με ομάδες. Αυτές οι ομάδες μπορεί να αποτελούνται από μαθητές οι οποίοι χρειάζονται ένα πλαίσιο – μια συντροφιά. Η συμμετοχή σε μια ομάδα μπορεί να βοηθήσει το μαθητή να μάθει πώς να χειρίζεται τα αρνητικά συναισθήματα, το θυμό, την επιθετικότητα, να αποκτήσει θετική εικόνα για τον εαυτό του, να δεχθεί αναγνώριση για τις ανάγκες του.
- Ο Κοινωνικός Λειτουργός μπορεί να δημιουργήσει ομάδες στις οποίες συμμετέχουν οι εκπαιδευτικοί. Σκοπός είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σχετικά με το ρόλο και τις δυνατότητες του Κοινωνικού Λειτουργού και του δικτύου κοινωνικών υπηρεσιών της κοινότητας στην πρόληψη και αντιμετώπιση συναισθηματικών και κοινωνικών προβλημάτων των μαθητών.
- Ο Κοινωνικός Λειτουργός μπορεί να διοργανώσει ομάδες για γονείς. Στις ομάδες αυτές οι γονείς έχουν την ευκαιρία να μοιραστούν, μέσα σ' ένα υποστηρικτικό περιβάλλον τις δυσκολίες, τις απογοητεύσεις, τους φόβους, τα αισθήματα ανασφάλειας που έχουν για την διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους. Μπορούν να αποκτήσουν δεξιότητες επικοινωνίας και προσέγγισης με τα παιδιά τους.

4.1.7. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΔΡΑΣΤΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ο Κοινωνικός Λειτουργός ως θεραπευτής, μέσα από την διαδικασία συνεργασίας του με τον σεξουαλικό δράστη δεν θα πρέπει να ξεχάσει όλα αυτά που καθορίζουν το έργο του και τον ρόλο του, ο οποίος πρέπει να είναι βοηθητικός για οποιονδήποτε αντιμετωπίζει ψυχικές διαταραχές σεξουαλικής φύσης ως η παράνομη εις βάρος ανηλίκων θυμάτων.

Συγκεκριμένα ο επαγγελματίας Κοινωνικός Λειτουργός:

- Οφείλει να αναγνωρίζει τον δράστη ως ανθρώπινο ον με ανάγκες κάθε φύσεως και να τον αντιμετωπίζει έτσι καθ' όλη την διάρκεια της θεραπευτικής διαδικασίας. Η αντικειμενικότητα και η εχεμύθεια από την πλευρά του Κοινωνικού Λειτουργού θα τον βοηθήσουν να αξιολογήσει σωστά και να εκτιμήσει την κατάσταση του θύτη.
- Συνήθως οι δράστες σεξουαλικής κακοποίησης είναι ενήλικα άτομα, τα οποία έχουν υποστεί κακοποίηση κάθε είδους κατά την παιδική τους ηλικία. Η ανασκόπηση από την πλευρά του ειδικού στις αναμνήσεις και τα συναισθήματα που εκδηλώνει ο θύτης γι' αυτά τα περιστατικά θα πρέπει να γίνει με τρόπο πολύ προσεκτικό. Δεν πρέπει ο δράστης να αισθανθεί άσχημα ή άβολα να μιλήσει γι' αυτά διότι έτσι θα δυσκολέψει τον Κοινωνικό Λειτουργό να βγάλει τα σωστά συμπεράσματα
- Πολλές φορές ο ενήλικος θύτης που έχει διαπράξει σεξουαλικό αδίκημα δυσκολεύεται να αναγνωρίσει τις καταστροφικές συνέπειες των πράξεών του. Αυτό δυσκολεύει κάποιες φορές το έργο του Κοινωνικού Λειτουργού, ο οποίος οφείλει να τον οδηγήσει στην αναγνώριση αυτή και να τον βοηθήσει να αντιληφθεί την βιαιότητα στα όσα έχει διαπράξει. Έτσι βοηθάει τον δράστη να αποκτήσει συνείδηση και αυτογνωσία και να περιορίσει την διαταραχή στις σκέψεις του που τον οδηγούν σε τέτοιου είδους πράξεις.

- Ο επαγγελματίας Κοινωνικός Λειτουργός όταν ασχολείται με φαινόμενα σεξουαλικής κακοποίησης αναζητά όλους τους αιτιολογικούς παράγοντες που μπορεί να οδηγήσουν κάποιον να διαπράξει ένα σεξουαλικό αδίκημα. Για μια πιο ολοκληρωμένη και έγκυρη εικόνα γι' αυτά τα φαινόμενα, τον βοηθάει να αποκτήσει η λήψη κοινωνικού ιστορικού. Με αυτό ο Κοινωνικός Λειτουργός μπορεί να καταλάβει ποιο είναι το περιβάλλον στο οποίο ο δράστης και ποιες οι συνθήκες σ' αυτό, ποιες είναι οι ασχολίες του, η φύση του επαγγέλματος του και το περιβάλλον σ' αυτή, ποιοι είναι οι συγγενείς και τα κοντινά πρόσωπα με τα οποία έχει συχνή επαφή αν αυτά υπάρχουν και άλλα. Ένα τέτοιο κοινωνικό ιστορικό όμως για να συμπληρωθεί σωστά χρειάζεται και μια ψυχιατρική εκτίμηση από ψυχίατρο, ο οποίος έχει αναγνωρίσει τα συμπτώματα και ποιοι είναι οι βιολογικοί παράγοντες που οδηγούν κάποιον στο να διαπράξει ένα τέτοιο έγκλημα.
- Η συνεργασία της διεπιστημονικής ομάδας αναλαμβάνει την διερεύνηση όλων εκείνων των παραγόντων που σκιαγραφούν μια τέτοια προσωπικότητα καθώς και την αναζήτηση τρόπων που θα βοηθήσουν τον σεξουαλικό δράστη να ξεπεράσει ή να μειώσει την συχνότητα τέτοιων καταστροφικών σκέψεων. Σημαντικά μέλη σε μία τέτοια διεπιστημονική ομάδα είναι ο Κοινωνικός Λειτουργός, ο Ψυχολόγος και ο ψυχίατρος, οι οποίοι καταλήγουν σε μια πιο ουσιαστική και έγκυρη διάγνωση για τον θύτη και στη συνέχεια είναι σε θέση να τον παραπέμψουν στις κατάλληλες υπηρεσίες για να βοηθηθεί.
- Οι δεξιότητες και οι τεχνικές που χρησιμοποιεί ένας Κοινωνικός Λειτουργός για να αντιμετωπίσει έναν σεξουαλικό δράστη είναι ένα από τα πιο βασικά σημεία στην συνέντευξη του με τον δράστη. Θα πρέπει να είναι αντικειμενικός, χωρίς προκαταλήψεις και δισταγμό για αυτή την συνεργασία και έτσι θα καταφέρνει να μην ξεφεύγει από τους στόχους και τον σκοπό που έχει. Έτσι θα βοηθήσει τον δράστη να θεραπεύσει μέσα από

την αντίληψη για την σοβαρότητα των πράξεών του αλλά και ο ίδιος να πάρει την ικανοποίηση ότι λειτούργησε σωστά και κατάφερε να ολοκληρώσει με επιτυχία το κοινωνικό του έργο.

4.1.8. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί έχουν αναλάβει τον ρόλο του «θεραπευτή» για περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι για το σύστημα του κράτους πρόνοιας καθώς και να συμμετέχουν ενεργά έτσι ώστε:

- Να παρέχεται η κατάλληλη φροντίδα και μέριμνα σε άτομο και οικογένειες που βιώνουν σεξουαλική κακοποίηση και να φροντίζει ο επαγγελματίας Κοινωνικός Λειτουργός για την παραπομπή τους σε διάφορες κοινωνικές υπηρεσίες με σκοπό την άμεση αλλά και μακροπρόθεσμη βοήθειά τους.
- Ενημέρωση και βοήθεια προς το καταναλωτικό κοινό ώστε να μπορεί με βάση την παρεχόμενη πληροφόρηση να γνωρίζει ποιες κοινωνικές υπηρεσίες υπάρχουν και ποια η σημασία – χρησιμότητα – των παρεχόμενων υπηρεσιών. Επίσης «Ανάπτυξη της κοινωνικής ευθύνης και λειτουργικότητας των πολιτών με προγράμματα και υπηρεσίες, οι οποίες αποσκοπούν στην υποστήριξη της οικογένειας, την κοινωνική ψυχαγωγία, την υγεία, γιατί έτσι προφυλάσσονται τα ίδια τα άτομα αλλά και το κοινωνικό σύνολο ωφελείται με την αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων» (Σταθόπολος Π., σ.229, 1999).

- Τα προγράμματα τα οποία χρησιμοποιούν οι διάφορες κοινωνικές, διοικητικές και νομικές υπηρεσίες θα πρέπει να είναι γνωστά στον Κοινωνικό Λειτουργό για να μπορεί να συνεργάζεται μαζί τους για την επίλυση προβλημάτων που αφορούν την βοήθεια και την στήριξη διαφόρων ευπαθών κοινωνικών ομάδων όπως τα περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης.

- Η συνεργασία του Κοινωνικού Λειτουργού με άλλους επιστημονικούς κλάδους οι οποίοι θα έχουν κυρίως κοινωνικό, ανθρωπιστικό, ερευνητικό και νομικό περιεχόμενο θα διευρύνει τις γνώσεις και τις εμπειρίες του και θα καταφεύγει σε αυτούς όταν αυτό είναι απαραίτητο. Επαγγελματίες σ' αυτούς τους κλάδους μπορεί να είναι ψυχολόγοι, ψυχίατροι, κοινωνιολόγοι, ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, νομικοί και δικηγόροι αλλά και σε περιπτώσεις κακοποίησης σημαντική θεωρείται και η συμβολή των εκπαιδευτικών.

4.1.9. ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Για μια τεκμηριωμένη προσέγγιση φαινομένων σεξουαλικής κακοποίησης είναι αναγκαία η ύπαρξη διεπιστημονικής ομάδας, η οποία μέσα από μια συντονισμένη συλλογική προσπάθεια, καλείται να συνεργαστεί συστηματικά για να παρέχει την αναγκαία βοήθεια σε τέτοια περιστατικά.

Μια ολοκληρωμένη διεπιστημονική ομάδα που ασχολείται και συνεργάζεται για την αντιμετώπιση τέτοιων περιστατικών, αποτελείται από:

Κοινωνικός Λειτουργός

- Ο Κοινωνικός Λειτουργός παρευρίσκεται στις συναντήσεις που καθορίζονται από την Διεπιστημονική ομάδα, όπου γίνεται η διαγνωστική αξιολόγηση του περιστατικού και όλοι μαζί διατυπώνουν προτάσεις θεραπείας.
- Πραγματοποιεί την πρώτη συνέντευξη με τους γονείς όπου διερευνάται το αίτημα και γίνεται λήψη ιστορικού. Αν το αίτημα αφορά τους ίδιους τους ενήλικες διερευνάται ώστε να γίνει η ανάλογη παραπομπή.
- Συμμετέχει στη θεραπευτική αντιμετώπιση περιπτώσεων, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει συμβουλευτική γονέων, υποστηρικτική ψυχοθεραπεία σε παιδιά και εφήβους, πραγματοποίηση εξωτερικών προγραμμάτων

εκπαίδευσης στην κοινωνική συναλλαγή και τις δραστηριότητες καθημερινής ζωής.

- Συμμετέχει ως συνθεραπευτής σε συνεδρίες με τους παιδοψυχιάτρους και συνεργάζεται με τους θεραπευτές όλων των ειδικοτήτων για την πορεία των περιστατικών.
- Συνεργάζεται με τα σχολεία, την Εισαγγελία Ανηλίκων, το Δήμο και άλλους φορείς της Κοινότητας.
- Συντάσσει εκθέσεις, γνωματεύσεις κ.λπ
- Συμμετέχει σε ομιλίες, ημερίδες κ.λπ. που απευθύνονται σε γονείς και εκπαιδευτικούς μέσα από τα πλαίσια της Αγωγής Κοινότητας.
- Συμμετέχει στην συγγραφή άρθρων στον Τύπο.
- Αναλαμβάνει την εποπτεία και ευαισθητοποίηση των άλλων θεραπειών.
- Συμμετέχει σε συνάντηση με οργανωτικά –διοικητικά θέματα.
- Συμμετέχει στην εκπόνηση και υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων.
(www.kpechios.gr).

Παιδαγωγός (προσχολικής αγωγής, πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης)

- Ο Παιδαγωγός συμμετέχει στις συναντήσεις της Διεπιστημονικής Ομάδας, όπου γίνεται η διαγνωστική αξιολόγηση των περιπτώσεων και η διαμόρφωση –διατύπωση της θεραπευτικής πρότασης.
- Αναλαμβάνει την θεραπευτική αντιμετώπιση περιπτώσεων. Ανάλογα με την περίπτωση, η θεραπεία μπορεί να περιλαμβάνει ψυχοπαιδαγωγικό πρόγραμμα σε παιδιά και εφήβους, όπως και οργάνωση και πραγματοποίηση εξειδικευμένων προγραμμάτων αποκατάστασης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας

- Συνεργάζεται με τα σχολεία και τους άλλους φορείς της κοινότητας.
- Συμμετέχει σε ομιλίες, ημερίδες κ.λπ. που απευθύνονται σε γονείς και εκπαιδευτικούς μέσα στα πλαίσια της Αγωγής Κοινότητας.
- Συμμετέχει στην συγγραφή άρθρων στον Τύπο.
- Συμμετέχει σε συναντήσεις με οργανωτικά-διοικητικά θέματα (www.kpechios.gr).

Ψυχολόγος

- Ο Ψυχολόγος ως ένα από τα πιο σημαντικά μέλη μιας διεπιστημονικής ομάδας, θα πρέπει να είναι σε θέση να αντιληφθεί την ψυχική κατάσταση στην οποία βρίσκεται το παιδί και να χρησιμοποιήσει τις κατάλληλες τεχνικές για να εντοπίσει την διαταραχή που προκλήθηκε.
- Μια από τις δεξιότητες που χρησιμοποιεί ο ψυχολόγος είναι διάφορα ψυχομετρικά τεστ.

Το τεστ για να μπορέσει να χρησιμοποιηθεί στη διάγνωση πρέπει να εκπληρώνει τρεις προϋποθέσεις:

1. Να έχει αντικειμενικότητα
2. Να έχει εγκυρότητα
3. Να έχει σταθερότητα και αξιοπιστία

(Στόλιγκας Α., Εκλογή, σ. 21-23, 1975).

- Στη συνέχεια ο ψυχολόγος σύμφωνα με την διάγνωση μέσω της συνεργασίας με το παιδί και τα αποτελέσματα των τεστ συζητάει και αποφασίζει μαζί με τα υπόλοιπα μέλη της Διεπιστημονικής Ομάδας την κατάσταση και τους προβληματισμούς του.

Παιδοψυχίατρος

- Ο παιδοψυχίατρος κατέχει σημαντική θέση ως μέλος μιας Διεπιστημονικής Ομάδας καθώς είναι αυτός που διαγιγνώσκει άμεσα και όχι από τα συμπτώματα της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης και είναι

ικανός να παραπέμψει το παιδί και την οικογένεια σε άλλες υπηρεσίες για υποστήριξη και συστηματική θεραπεία.

- Η συνεργασία του με την διεπιστημονική ομάδα είναι ουσιαστική καθώς, ως σημαντικό μέλος της, αποφασίζει και βοηθάει την ομάδα να πάρει καλύτερες αποφάσεις για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση τέτοιων περιστατικών. Επίσης είναι σε θέση να εξετάσει τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν από την συνεργασία του κάθε μέλους με το παιδί και να βοηθήσει να αντιμετωπιστούν.

Εργόθεραπευτής

Η συμμετοχή του εργοθεραπευτή σύμφωνα με την κατάρτισή του, θεωρείται αναγκαία σε περιπτώσεις που το παιδί παρουσιάζει:

- Διαταραχή της ανάπτυξης
- Φυσικές διαταραχές στην πρόσληψη τροφής
- Διαταραχές στερεοτυπικών κινήσεων
- Διαταραχές της βρεφικής και παιδικής ηλικίας με σημαντικές εκδηλώσεις (ενούρηση, εγκόρπιση, τραυλισμός, διαταραχές ύπνου, κ.τ.λ.) (Κανταρτζή Ε., Εκλογή, σ. 5, 1987).

Γραμματεία

- Υποδέχεται τους γονείς και τους ενήλικες και συμπληρώνει το έντυπο της αρχικής διαγνωστικής συνέντευξης.
- Ενημερώνει τους γονείς ή τους ενήλικες για τα οικονομικά θέματα και είναι υπεύθυνη για όλες τις οικονομικές συναλλαγές μαζί τους. Συνεργάζεται με τον λογιστή και τον ταμία του Διοικητικού Συμβουλίου για οικονομικά θέματα.
- Διεκπεραιώνει τις γραφειογραφικές εργασίες (δακτυλογράφηση, αρχειοθέτηση, τήρηση αρχείων για κάθε εισερχόμενο ή εξερχόμενο έγγραφο κ.ά.).

- Κρατά τα στατιστικά από την κίνηση των περιστατικών.
- Κρατά τα πρακτικά της διεπιστημονικής ομάδας.
- Χορηγεί τα ερωτηματολόγια του Achenbach στους γονείς και τους εφήβους.
- Συμμετέχει στη Γενική Συνέλευση και Διεπιστημονική Ομάδα. (www.krechios.gr).

Ως μέλη απαραίτητα σε συνεδρίες διεπιστημονικής ομάδας θεωρούνται επίσης, ο Συντονιστής της ομάδας και ο Δικηγόρος.

4.1.10. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

Στην Ελλάδα τα προβλήματα που συνήθως αναφέρονται σε περιπτώσεις κακοποίησης είναι τα εξής:

1. Η ελλιπής επαγγελματική κατάρτιση του Κοινωνικού Λειτουργού.
2. Η έλλειψη συστήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών προστασίας του σεξουαλικά κακοποιημένου παιδιού.
3. Η έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού σε πρωτογενείς και δευτερογενείς υπηρεσίες.
4. Η έλλειψη συστήματος αναφοράς περιπτώσεων κακοποίησης (σεξουαλικής και σωματικής) παραμέλησης.

Η έλλειψη πρωτογενών, δευτερογενών και τριτογενών υπηρεσιών δίνει την ευκαιρία για τη συνέχιση της κακοποίησης των ανηλίκων, αφού δεν παίρνονται μέτρα για την πρόληψη, τη θεραπεία και την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος και δεν έχουν αυτήν την δυνατότητα οι σημερινές παραδοσιακές υπηρεσίες Κοινωνικής Πρόνοιας.

Η έλλειψη λειτουργίας ανάδοχων οικογενειών, παιδικών σταθμών κ.τ.λ., δημιουργεί μια στασιμότητα, ένα φραγμό στην αντιμετώπιση του προβλήματος από τις αρμόδιες υπηρεσίες και από τους Κοινωνικούς Λειτουργούς και άλλους επαγγελματίες που είναι ευαισθητοποιημένοι και που οφείλουν να είναι για το θέμα αυτό (Μουζακίτης-Σαλκίτζογλου, Εκλογή, σ.81-82, 1987).

4.2. ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ

Ποιά είναι τα μέτρα που πρέπει να παίρνουν οι γονείς για να προστατέψουν τα παιδιά τους από μία πιθανή σεξουαλική κακοποίηση αλλά και ποιές συμβουλές είναι απαραίτητες να διδάξουν στα παιδιά τους ώστε να αποφύγουν τέτοια ενδεχόμενα ; Η Πρεκατέ Β.(Πρεκατέ Β. , Γιωτάκος Ο., 2006, σελ.174-175) κάνει αναφορά σε μερικά στοιχεία που θα βοηθήσουν τους γονείς στην προφύλαξη των παιδιών τους από τέτοια περιστατικά.

1. Πρώτο βήμα είναι να αναπτύξουμε μια ανοιχτή σχέση εμπιστοσύνης με τα παιδιά μας , να ακούμε τους φόβους και τις ανησυχίες τους και να μην φοβούνται να μας μιλήσουν για οποιοδήποτε θέμα.
2. Δείξτε τους ότι έχουν το δικαίωμα να λένε όχι και βοηθήστε τα να καταλάβουν ποία συμπεριφορά είναι ανεπίτρεπτη και ότι πρέπει πάντα να μας αναφέρουν αν κάποιος τους φέρθηκε με τρόπο που τα ανησυχεί, ακόμη και αν τους ήταν αδύνατον να πουν «όχι» εκείνη την στιγμή
3. Να θέσετε και να σεβαστείτε τα όρια στην οικογένεια. Βεβαιώστε τα παιδιά ότι όλα τα μέλη της οικογένειας , ακόμα και τα μικρότερα έχουν δικαίωμα στον ιδιωτικό χώρο όταν ντύνονται, πλένονται, κοιμούνται ή έχουν άλλες προσωπικές δραστηριότητες.

Πάρτε λογικά μέτρα για την επιλογή του ατόμου που θα φροντίσει τα παιδιά σας. Προσέξτε με ποιόν αφήνετε τα παιδιά σας και μην αφήνετε τα παιδιά σας με άτομα που δεν εμπιστεύεστε απόλυτα. Πάρτε συστάσεις από άλλους γονείς για το συγκεκριμένο άτομο ή για τον παιδικό σταθμό, την ομάδα παιχνιδιού ή άλλη ομάδα δραστηριοτήτων στα οποία συμμετέχει το παιδί σας

Σύμφωνα με την εταιρεία saferinternet οι γονείς οφείλουν να προσέξουν. Αν τα παιδιά σας περνούν πολύ ώρα στο Διαδίκτυο χρειάζεται να δημιουργήσετε μια ισορροπία μεταξύ του διαδικτύου και άλλων δραστηριοτήτων.

- Εξετάστε αν το παιδί σας ασχολείται υπερβολικά με το Διαδίκτυο - αναρωτηθείτε αν το αποσπά από το σχολείο, την υγεία του και τις σχέσεις με την οικογένεια και τους φίλους.
- Αν δείχνει ισχυρά σημάδια εξάρτησης χρειάζεστε βοήθεια από ειδικό.
- Η καταναγκαστική χρήση του Διαδικτύου μπορεί να αποτελεί σύμπτωμα άλλων προβλημάτων όπως η κατάθλιψη, ο θυμός και η χαμηλή αυτοεκτίμηση.
- Εξετάστε τις δικές σας online συνήθειες. Αν δυσκολεύεστε να ελέγξετε την χρήση του Διαδικτύου σκεφθείτε ότι είστε το πιο σπουδαίο μοντέλο ρόλου στο παιδί σας.
- Δημιουργείστε ένα κατάλογο με τους κανόνες χρήσης του Διαδικτύου από το παιδί σας. Θα πρέπει να περιλάβετε τα είδη των ιστοσελίδων που είναι εκτός.
- Μην απαγορεύετε κάτι έτσι απλά. εξηγήστε τους λόγους που σας οδήγησαν σε αυτό έτσι ώστε να αποφύγετε τυχόν προστριβές.

- Μιλήστε για τους online φίλους και τις δραστηριότητες του παιδιού σας όπως το ρωτάτε και για τις άλλες τους δραστηριότητες.
- Μάθετε ποια δωμάτια συζητήσεων ή πίνακες μηνυμάτων επισκέπτεται το παιδί σας και σε ποιόν μιλά για αυτά.
- Ζητείστε από τα παιδιά σας να μη μιλούν σε αγνώστους.
- Επιμένετε να σας ενημερώνουν αν επιθυμούν να συναντήσουν ένα online φίλο.
- Μιλήστε τους για την πορνογραφία στο Διαδίκτυο και κατευθύνετε τα σε ιστοσελίδες για την υγιή σεξουαλικότητα.
- Διδάξτε το παιδί σας υπεύθυνη συμπεριφορά στο Διαδίκτυο.
- Ενθαρρύνετε τα παιδιά σας να δημιουργούν σχέσεις με συνομήλικα παιδιά και προτρέψτε τα στις αθλητικές δραστηριότητες.
- Όταν νοικιάζετε παιχνίδια για το παιδί σας από κάποιο κατάστημα βίντεο της γειτονιάς ή ξέρετε ότι το παιδί πήρε κάποιο παιχνίδι από ένα φίλο του, καλό είναι να ενημερώνεστε για το περιεχόμενο του συγκεκριμένου παιχνιδιού και για την ηλικία που προορίζεται.

Μπορείτε να αναζητήσετε στοιχεία για το κάθε παιχνίδι στις ιστοσελίδες διαβάθμισης όπως το PEGI (<http://www.pegi.info>) αναγράφοντας το όνομα του παιχνιδιού.

Το πιο απλό και πιο σωστό βέβαια αν έχετε χρόνο είναι να παίξετε μια φορά το παιχνίδι με το παιδί σας και να διαπιστώσετε και μόνοι σας το πόση βία ή σεξ περιέχει. (www.saferinternet.gr)

Η safeline συμβουλεύει τους γονείς να :

- Κρατήστε τον ηλεκτρονικό υπολογιστή σε χώρους όπως το σαλόνι και όχι σε υπνοδωμάτια. Ασχοληθείτε με το πως δουλεύει το Ίντερνετ και αφιερώστε χρόνο να περιηγηθείτε μαζί με τα παιδιά σας στον κυβερνοχώρο και μάθετε από αυτά.
- Σιγουρευτείτε ότι τα παιδιά σας είναι ενήμερα ότι πρέπει να ανησυχούν για αγνώστους που συναντούν μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Όπως ακριβώς είμαστε ανήσυχοι όταν άγνωστοι χτυπάνε την πόρτα του σπιτιού μας, έτσι δεν πρέπει τα παιδιά να δίνουν προσωπικές πληροφορίες για τους εαυτούς τους.
- Να είστε ιδιαίτερα προσεχτικοί όταν τα παιδιά χρησιμοποιούν τα chatrooms (δωμάτια συνομιλίας), χωρίς την επίβλεψη σας. Μην αφήσετε ποτέ τα παιδιά σας να συναντήσουν κάποιον που γνώρισαν μέσω του Ίντερνετ χωρίς να είστε και εσείς μαζί.
- Ενθαρρύνετε τα παιδιά σας να προτιμούν τις ιστοσελίδες που εσείς θέλετε και όχι αυτές που θεωρείτε ανάρμοστες.
- Εγκαταστήσετε στον υπολογιστή σας κάποιο λογισμικό φίλτρο που απαγορεύει την προσπέλαση σε συγκεκριμένες σελίδες του Ίντερνετ.
- Συζητήστε με τα παιδιά σας για την ασφάλεια του Ίντερνετ. Συζητώντας τους μελλοντικούς κινδύνους μέσω του Ίντερνετ με τα παιδιά χρειάζεται να δείξετε ευαισθησία και έγνοια έτσι ώστε να κατανοήσουν και τα ίδια τους κινδύνους.
- Γνωρίστε ποιους πρέπει να ενημερώσετε και εν ανάγκη να καταγγείλετε σε περίπτωση που συναντήσετε βλαβερό και παράνομο περιεχόμενο στο Ίντερνετ. (www.safeline.gr)

Το υπουργείο δημόσιας τάξης έχει εκδώσει ένα φυλλάδιο με συμβουλές για τους γονείς οι οποίες παρατίθενται παρακάτω:

- Προτιμήστε να τοποθετήσετε τον Η/Υ σας σε χώρους, όπως είναι το σαλόνι και όχι σε υπνοδωμάτια. Έτσι θα έχετε τη δυνατότητα να επιβλέπετε το παιδί σας, χωρίς το ίδιο να αισθάνεται ότι ελέγχεται.
- Κάντε την πλοήγηση στο Internet μία οικογενειακή δραστηριότητα. Χρησιμοποιείτε τον Η/Υ μαζί με τα παιδιά σας.
- Ενημερώστε τα παιδιά σας για τους κινδύνους που υπάρχουν όταν συνομιλούν με αγνώστους μέσω chatrooms.
- Συζητήστε με τα παιδιά σας για θέματα ασφάλειας (επικοινωνία με επικίνδυνα άτομα, πρόσβαση σε sites με βλαβερό περιεχόμενο) που προκύπτουν από την πλοήγηση στο διαδίκτυο.
- Διδάξτε τους να μην δίνουν προσωπικές πληροφορίες χωρίς την άδειά σας (επίθετο, όνομα ηλικία, διεύθυνση κατοικίας, αριθμό τηλεφώνου, οικογενειακό εισόδημα, ακόμα και ωράρια σχολείου ονόματα φίλων κ.λπ.) και να μην χρησιμοποιούν την κάρτα σας.
- Μην επιτρέπετε ποτέ στα παιδιά σας να συναντηθούν με άτομα που γνώρισαν μέσω Διαδικτύου.
- Διδάξτε τα επίσης, να αρνούνται από μόνα τους να συναντηθούν προσωπικά με άτομα που έχουν γνωρίσει στο Διαδίκτυο. Εξηγήστε τους ότι οι άγνωστοι με τους οποίους θέλουν να συναντηθούν μπορεί να είναι επικίνδυνοι.
- Χρησιμοποιείτε τα λεγόμενα «φίλτρα» που είναι ειδικά προϊόντα λογισμικού με σκοπό την παρεμπόδιση της πρόσβασης σε μη επιθυμητές θέσεις «sites» (βία, πορνογραφία).

- Ελέγξτε το περιεχόμενο οπτικοακουστικού υλικού, όπως CDs, δισκέτες κ.α., που αγοράζουν τα παιδιά σας ή ανταλλάσσουν με τους φίλους τους.
- Ενημερωθείτε σχετικά με τις αρμόδιες αρχές, όπως είναι το Τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (τηλ. 210- 6476463 & 4), που θα πρέπει να επικοινωνήσετε σε περίπτωση που συναντήσετε βλαβερό ή παράνομο περιεχόμενο στο Internet. (www.ydt.gr)

Τέλος η Ε.ΚΑ.ΤΟ. δίνει κάποιες σημαντικές συμβουλές για τους γονείς, ώστε να προβλεφθούν ανεπιθύμητες καταστάσεις από τη χρήση του διαδικτύου . τις συμβουλές αυτές τις χωρίζει με βάση ηλικιακές ομάδες, με βασικό κριτήριο τις ανάγκες των παιδιών, τις δυνατότητες τους, τις ικανότητες τους και την ψυχολογική τους ανάπτυξη.

2-4 ετών

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό γι' αυτήν την ηλικία να συνδέεστε στο διαδίκτυο πάντα μαζί με τα παιδιά σας.

- Καλό θα ήταν να προσθέσετε μερικές αποδεκτές τοποθεσίες στη Λίστα αγαπημένων, έτσι ώστε να δημιουργήσετε ένα προσωπικό διαδικτυακό περιβάλλον για τους μικρούς εξερευνητές σας.
- Χρησιμοποιήστε μηχανές αναζήτησης που απευθύνονται αποκλειστικά στα παιδιά ή μηχανές αναζήτησης με λειτουργίες γονικού ελέγχου.
- Ερευνήστε τα εργαλεία φιλτραρίσματος του Διαδικτύου πάντοτε όμως ως συμπληρώματα και όχι ως υποκατάστατα, της γονικής επίβλεψης.
- Προστατέψτε τα παιδιά σας από τα ενοχλητικά αναδυόμενα παράθυρα χρησιμοποιώντας κάποιο λογισμικό που να τα αποκλείει.
- Αρχίστε να μαθαίνετε στα παιδιά σας την έννοια του απόρρητου. Εάν κάποια τοποθεσία τα ενθαρρύνει να εισαγάγουν το όνομά τους, ώστε να προσωποποιηθεί το περιεχόμενο της τοποθεσίας, βοηθήστε τα να

δημιουργήσουν ένα διαδικτυακό ψευδώνυμο, το οποίο δεν θα αποκαλύπτει τα προσωπικά τους δεδομένα.

- Όλα τα μέλη της οικογένειας θα πρέπει να αποτελούν πρότυπα για τα μικρά παιδιά, όταν αυτά αρχίζουν σταδιακά να μαθαίνουν και να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο.

4-8 ετών

Ακολουθώς παρατίθενται ορισμένες συμβουλές ασφάλειας που μπορείτε να εφαρμόσετε όταν συνδέεστε στο Διαδίκτυο με τα παιδιά σας, ηλικίας 5-6 ετών:

- Θα ήταν καλό, για την ασφάλεια των μικρών παιδιών σας, να προσθέσετε ορισμένες αποδεκτές τοποθεσίες στη Λίστα αγαπημένων, έτσι ώστε να δημιουργήσετε μ' αυτόν τον τρόπο ένα ασφαλές προσωπικό διαδικτυακό περιβάλλον για τα παιδιά σας.
- Χρησιμοποιείτε εξειδικευμένες μηχανές αναζήτησης που απευθύνονται αποκλειστικά σε παιδιά ή μηχανές αναζήτησης που λειτουργούν μόνο με λειτουργίες γονικού ελέγχου.
- Προκειμένου για τον έλεγχο των επιλογών των παιδιών σας όταν αυτά βρίσκονται στο internet, θα ήταν καλύτερο και ασφαλέστερο να τοποθετήσετε τον υπολογιστή τους σε κάποιον ανοιχτό χώρο, απ' όπου θα μπορείτε εύκολα να επιβλέπετε τις δραστηριότητές τους.
- Ερευνήστε τα εργαλεία φιλτραρίσματος του Διαδικτύου πάντοτε όμως ως συμπληρώματα και όχι ως υποκατάστατα, της γονικής επίβλεψης.
- Προστατέψτε τα παιδιά σας από τα ενοχλητικά αναδυόμενα παράθυρα χρησιμοποιώντας κάποιο λογισμικό που να τα αποκλείει.
- Αρχίστε να μαθαίνετε στα παιδιά σας την έννοια του απόρρητου. Είναι απαραίτητο να κατανοήσουν ότι για την ασφάλεια και την προστασία τους επιβάλλεται να μη δίνουν ποτέ και σε κανέναν στο Διαδίκτυο, πληροφορίες

που αφορούν τα ίδια ή την οικογένειά τους, εκτός αν είναι απόλυτα σίγουροι για την αξιοπιστία του ατόμου που συνομιλούν.

- Μην επιτρέπετε στα παιδιά σας να χρησιμοποιούν άμεσα μηνύματα, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δωμάτια συνομιλίας ή ομάδες μηνυμάτων από αυτήν την ηλικία.
- Αναπτύξτε έναν δημιουργικό διάλογο με τα παιδιά σας πάνω στα θέματα που αφορούν στο internet . Ενθαρρύνετέ τα να σας ενημερώνουν εάν κάτι ή κάποιος στο Διαδίκτυο τα κάνει να νοιώθουν άβολα ή τα απειλεί. Σε κάθε περίπτωση είναι σημαντικό να διατηρείτε την ψυχραιμία σας. Περάστε τους το μήνυμα ότι δεν θα τιμωρηθούν εάν σας ενημερώσουν για κάτι που τα προβληματίζει. Επιβραβεύστε τη συμπεριφορά τους και συμβουλέψτε τα να σας μιλήσουν και πάλι εάν συμβεί το ίδιο πράγμα.

9-12 ετών

Στη συνέχεια ακολουθούν ορισμένες συμβουλές που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να καθοδηγήσετε τα παιδιά σας, ηλικίας 9 έως 12 ετών, όταν χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο:

- Είναι ιδιαίτερα ωφέλιμο να δημιουργήσετε σε συνεργασία με τα παιδιά σας έναν κατάλογο κανόνων χρήσης του Διαδικτύου στο σπίτι.
- Τοποθετείστε τους υπολογιστές που είναι συνδεδεμένοι με το Διαδίκτυο σε ανοικτό χώρο και όχι στο παιδικό δωμάτιο, έτσι ώστε να μπορείτε να ελέγχετε με μεγαλύτερη άνεση τις επιλογές και τις κινήσεις τους.
- Ερευνήστε τα διάφορα εργαλεία φιλτραρίσματος του Διαδικτύου, που κυκλοφορούν στην αγορά, (όπως τα εργαλεία γονικού ελέγχου του

MSN Premium) πάντοτε όμως ως συμπληρώματα και όχι ως υποκατάστατα, της γονικής επίβλεψης.

- Στα πλαίσια ενός γόνιμου και εποικοδομητικού διαλόγου συζητήστε με τα παιδιά σας για τους διαδικτυακούς φίλους, που μπορεί να κάνουν, και τις δραστηριότητές τους, πάντοτε όμως με άνεση και χωρίς φανατισμό ή φοβία, όπως ακριβώς δηλαδή θα τους μιλούσατε και για όλες τις άλλες δραστηριότητές τους.
- Είναι πολύ σημαντικό να πείσετε τα παιδιά σας να μην συμφωνήσουν ποτέ να συναντηθούν με κάποιον διαδικτυακό τους φίλο κατά πρόσωπο χωρίς εσείς να το γνωρίζετε. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να είστε ενήμεροι για τις κινήσεις τους για να μπορέσετε να τους προφυλάξετε από ανεπιθύμητους κινδύνους που δεν μπορούν να αντιληφθούν.
- Συμβουλέψτε τα παιδιά σας ότι είναι απαραίτητο για την ασφάλειά τους, να χρησιμοποιούν αποκλειστικά ελεγχόμενα δωμάτια συνομιλίας σε αξιόπιστες τοποθεσίες, που προβλέπονται ειδικά για την ηλικία τους.
- Μάθετε στους νέους σας να μην δίνουν ποτέ και σε καμία περίπτωση προσωπικές τους πληροφορίες όταν χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τα δωμάτια συνομιλίας ή τα άμεσα μηνύματα, όταν συμπληρώνουν φόρμες εγγραφής και προσωπικά προφίλ, καθώς και όταν παίρνουν μέρος σε διαδικτυακούς διαγωνισμούς.
- Διδάξτε στα παιδιά σας να μην μεταφορτώνουν προγράμματα χωρίς την άδειά σας, γιατί μπορεί να μεταφορτώσουν, χωρίς να το θέλουν, λογισμικό υποκλοπής ή κάποιον ιό υπολογιστή. Επίσης, ενημερώστε τα ότι, εάν μοιράζονται αρχεία ή παίρνουν κείμενο ή εικόνες από τον διαδικτυακό Ιστό μπορεί να παραβούν το νόμο περί πνευματικών δικαιωμάτων.

- Προκειμένου να είστε σίγουροι ότι το παιδί σας δεν θα συμμετάσχει σε δραστηριότητες χωρίς εσείς να το γνωρίζετε, δώστε του έναν λογαριασμό χρήση περιορισμένων δικαιωμάτων.
- Αναπτύξτε έναν δημιουργικό διάλογο πάνω στα θέματα που αφορούν στο internet . Ενθαρρύνετε τα παιδιά σας να σας ενημερώνουν εάν κάτι ή κάποιος στο Διαδίκτυο τα κάνει να νοιώθουν άβολα ή τα απειλεί. Σε κάθε περίπτωση είναι σημαντικό να διατηρείτε την ψυχραιμία σας. Περάστε τους το μήνυμα ότι δεν θα τιμωρηθούν εάν σας ενημερώσουν για κάτι που τα προβληματίζει.
- Επιβραβεύστε τη συμπεριφορά τους και συμβουλέψτε τα να σας μιλήσουν και πάλι εάν συμβεί το ίδιο πράγμα. (διαβάστε περισσότερα σχετικά με την αντιμετώπιση των διαδικτυακών διαφθορέων και των "νταήδων").
- Συζητήστε με τα παιδιά σας ελεύθερα για το φαινόμενο της διαδικτυακής πορνογραφίας και καθοδηγήστε τα σε ασφαλείς τοποθεσίες σχετικές με την υγεία και τη σεξουαλικότητα του ατόμου.
- Πετύχετε με κάθε τρόπο να έχετε πρόσβαση στους λογαριασμούς ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και στα άμεσα μηνύματα για να βεβαιώνεστε ότι το παιδί σας δεν μιλά με αγνώστους .
- Κάντε λόγο για την ανάγκη υπεύθυνης και ηθικής συμπεριφοράς που πρέπει να επιδεικνύουν οι νεαροί χρήστες κάθε φορά που πλοηγούνται στο Διαδίκτυο. Συμβουλέψτε τους να μη χρησιμοποιούν για κανένα λόγο το Διαδίκτυο ως μέσο για να διαδίδουν φήμες, να παρενοχλούν ή να απειλούν άλλους.

12+ ετών

Στη συνέχεια παρατίθενται ορισμένες συμβουλές που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να καθοδηγήσετε με ασφάλεια τους εφήβους κατά την πλοήγησή τους στο διαδίκτυο :

- Είναι πολύ βασικό σ' αυτήν την ηλικία αυτή να αναπτύξετε μια ειλικρινή και ουσιαστική συνεργασία με τους εφήβους που έχετε στο σπίτι σας. Δημιουργήστε έναν κατάλογο κανόνων χρήσης του Διαδικτύου στο σπίτι, ο οποίος θα περιλαμβάνει τα είδη των τοποθεσιών που υπερβαίνουν τα ασφαλή όρια, τις επιτρεπόμενες ώρες χρήσης του Διαδικτύου, καθώς και οδηγίες για τους διάφορους τρόπους επικοινωνίας στο Διαδίκτυο (περιλαμβάνεται και η επικοινωνία σε δωμάτια συνομιλίας).
- Επιδιώκοντας με κάθε τρόπο να έχετε τον έλεγχο των επιλογών τους κάθε φορά που βρίσκονται στο internet , θα ήταν καλύτερο και να τοποθετήσετε τον υπολογιστή τους όχι στο παιδικό δωμάτιο, αλλά σε κάποιον ανοιχτό χώρο, απ' όπου θα μπορείτε εύκολα να επιβλέπετε τις δραστηριότητές τους.
- Συζητήστε με τα παιδιά σας για τους διαδικτυακούς φίλους, που μπορεί να κάνουν, και τις δραστηριότητές τους, πάντοτε όμως με άνεση και χωρίς φοβία, όπως ακριβώς δηλαδή θα τους μιλούσατε και για όλες τις άλλες δραστηριότητές τους.
- Μην παραβλέψετε να αναφερθείτε στη λίστα άμεσων μηνυμάτων και βεβαιωθείτε ότι δεν μιλούν με αγνώστους.
- Ερευνήστε τα διάφορα εργαλεία φιλτραρίσματος του Διαδικτύου, που κυκλοφορούν στην αγορά, (όπως τα εργαλεία γονικού ελέγχου του MSN Premium) πάντοτε όμως ως συμπληρώματα και όχι ως υποκατάστατα, της γονικής επίβλεψης.
- Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζετε ποια δωμάτια συνομιλίας ή ποιες ομάδες μηνυμάτων επισκέπτονται τα παιδιά σας και με ποιους

συνομιλούν όταν επισκέπτονται το Διαδίκτυο. Ενθαρρύνετε τα να χρησιμοποιούν πάντοτε τα ελεγχόμενα δωμάτια συνομιλίας και επιμείνετε ότι είναι αναγκαίο για την ασφάλειά τους να παραμένουν στην ανοικτή περιοχή του δωματίου συνομιλίας.

- Πετύχετε να πείσετε τα παιδιά σας να μην συμφωνήσουν ποτέ να συναντηθούν με κάποιον διαδικτυακό τους φίλο κατά πρόσωπο χωρίς εσείς να το γνωρίζετε. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να είστε ενήμεροι για τις κινήσεις τους για να μπορέσετε να τους προφυλάξετε από ανεπιθύμητα περιστατικά.
- Μάθετε στα παιδιά σας να μην δίνουν ποτέ και σε καμία περίπτωση προσωπικές τους πληροφορίες όταν χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τα δωμάτια συνομιλίας ή τα άμεσα μηνύματα, όταν συμπληρώνουν φόρμες εγγραφής και προσωπικά προφίλ, καθώς και όταν παίρνουν μέρος σε διαδικτυακούς διαγωνισμούς.
- Συμβουλέψτε τα να μην μεταφορτώνουν προγράμματα, μουσικά κομμάτια ή αρχεία χωρίς την άδειά σας, γιατί μπορεί να μεταφορτώσουν, χωρίς να το θέλουν λογισμικό υποκλοπής. Επίσης, ενημερώστε τα ότι, εάν μοιράζονται αρχεία ή λαμβάνουν κείμενο ή εικόνες από τον διαδικτυακό Ιστό μπορεί να παραβούν το νόμο περί πνευματικών δικαιωμάτων, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει κυρώσεις σε βάρος τους.
- Συζητήστε με τα παιδιά σας ελεύθερα για το φαινόμενο της διαδικτυακής πορνογραφίας και καθοδηγήστε τα σε ασφαλείς τοποθεσίες σχετικές με την υγεία και τη σεξουαλικότητα του ατόμου.
- Προστατέψτε τους εφήβους σας από την ανεπιθύμητη αλληλογραφία. Συμβουλέψτε τους να μην δίνουν ποτέ τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους στο Διαδίκτυο, να μην απαντούν σε ανεπιθύμητη αλληλογραφία και να χρησιμοποιούν πάντοτε φίλτρα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

- Είναι ουσιαστικά απαραίτητο να γνωρίζετε τις διαδικτυακές τοποθεσίες που επισκέπτονται συχνότερα τα παιδιά σας και να είστε βέβαιοι ότι δεν επισκέπτονται τοποθεσίες με επιθετικό περιεχόμενο και δεν δημοσιεύουν προσωπικά δεδομένα ή φωτογραφίες του εαυτού τους.
- Μιλήστε στα παιδιά σας για την ανάγκη υπεύθυνης και ηθικής συμπεριφοράς που πρέπει να επιδεικνύουν κάθε φορά που πλοηγούνται στο Διαδίκτυο. Συμβουλέψτε τα να μη χρησιμοποιούν για κανένα λόγο το Διαδίκτυο ως μέσο για να διαδίδουν φήμες, να παρενοχλούν ή να απειλούν άλλους.
- Βεβαιωθείτε ότι τα παιδιά σας θα ζητήσουν την άδειά σας προτού εκτελέσουν κάποια οικονομική συναλλαγή στο Διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένης της παραγγελίας, της αγοράς ή της πώλησης κάποιου αντικειμένου.
- Τέλος, συζητήστε με τα παιδιά σας για τα τυχερά παιχνίδια στο Διαδίκτυο και τους πιθανούς κινδύνους που αυτά κρύβουν. Υπενθυμίστε τους πώς είναι παράνομο να συμμετέχουν σε κάθε δραστηριότητα που σχετίζεται με τυχερά παιχνίδια μέσα από τα κανάλια του Διαδικτύου.
(www.ekato.gr)

4.3. ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Συμβουλές και προειδοποιήσεις που πρέπει να γνωρίζουν τα παιδιά

- Κανείς, ακόμη κα ένα αγαπητό πρόσωπο, δεν πρέπει να τους ζητήσει να κρατήσουν μυστικό για φιλιά , αγγίγματα, αγκαλιές.
- Δεν φταίει ποτέ το παιδί αν κάποιος το κακοποιήσει.
- Δεν θα θυμώστε αν σας μιλήσουν για μια πράξη την οποία θεωρούν δικό τους λάθος ή στην οποία εμπλέκεται κάποιος γνωστός η άτομο της οικογένειας.
- Αν κάποιος τα αγγίζει με τρόπο που τα φοβίσει ή τα μπερδεύει, πρέπει να το πούν. Τα συναισθήματα φόβου και σύγχυσης για κάποιο άτομο μπορεί να δημιουργηθούν στα παιδιά πριν ακόμη τα αγγίξουν.

Όταν βγαίνουν έξω

- Να φροντίζουν να είναι σε παρέες και να μην τριγυρίζουν μόνα
- Να περπατούν από και προς το σχολείο με ένα φίλο ή σε παρέες.
- Να μην μιλούν σε αγνώστους ή σε άγνωστα η σε άτομα που γνωρίζουν για μικρό χρονικό διάστημα. Τα παιδιά πολύ γρήγορα εξαιρούν ανθρώπους από την κατηγορία των αγνώστων
- Να προσέχουν τις δημόσιες τουαλέτες και, αν είναι δυνατόν , να πηγαίνουν μαζί με ένα φίλο.
- Να γνωρίζουν ασφαλή μέρη στις καθημερινές τους διαδρομές, στα οποία μπορούν να καταφύγουν αν τα ακολουθήσουν.
- Να έχουν πάντα μαζί τους αρκετά χρήματα για την επιστροφή τους και να μην τα ξοδεύουν σε τίποτα άλλο

(Γιωτάκος Ο.- Πρεκατέ Β., 2006, σελ.175-176)

Το υπουργείο δημόσιας τάξης έχει εκδώσει και για τα παιδιά ένα σχετικό φυλλάδιο, που περιλαμβάνει τα παρακάτω: Το διαδίκτυο μορφώνει και

ψυχαγωγεί. Ωστόσο, μπορεί να δημιουργηθούν και προβλήματα αν υπάρξει ασυδοσία στον τρόπο που χρησιμοποιείται.

Για αυτό:

- Μη δίνεις σε κανέναν, ακόμα και στον καλύτερό σου φίλο, τον κωδικό πρόσβασης σου στο Διαδίκτυο. Τα μόνα άτομα που θα πρέπει να γνωρίζουν τον κωδικό είναι οι γονείς σου.
- Μην απαντάς σε ηλεκτρονικά μηνύματα που σε κάνουν να αισθανθείς «άβολα». Σε περίπτωση που λάβεις ένα τέτοιο μήνυμα, μη διστάσεις να το πεις στους γονείς σου ή σε κάποιο πρόσωπο που εμπιστεύεσαι.
- Αν αισθανθείς άβολα την ώρα που συνομιλείς μέσω chatroom διέκοψε αμέσως τη συνομιλία.
- Απόφυγε να στείλεις τη φωτογραφία σου και τα προσωπικά στοιχεία σου μέσω Διαδικτύου σε άγνωστο.
- Σκέψου πολύ καλά πριν αποφασίσεις να συναντηθείς με κάποιο άτομο που γνώρισες στο διαδίκτυο. Ζήτησε την άποψη των γονιών σου σχετικά με αυτό το θέμα.
- Σε περίπτωση που αποφασίσεις να συναντηθείς με το «διαδικτυακό σου φίλο», ενημέρωσε τους γονείς σου ή κάποιο άτομο που εμπιστεύεσαι και φρόντισε αυτή η συνάντηση να γίνει σε δημόσιο χώρο.
- Ανέπτυξε κριτική διάθεση σε ό,τι διαβάζεις στο Διαδίκτυο. Μην εμπιστεύεσαι αμέσως ό,τι δεις στο Internet.
- Μίλησε στους γονείς σου για τα όσα βλέπεις και ζεις όταν «σερφάρεις» στο Internet. (www.ydt.gr).

Αυτές είναι μερικές από τις σημαντικότερες συμβουλές για γονείς και παιδιά, με σκοπό τη μείωση όσο το δυνατόν περισσότερο, του κινδύνου που μπορεί να παρουσιαστούν κατά την πλοήγηση των παιδιών στον κυβερνοχώρο.

Χρήσιμο θα ήταν να αναφέρουμε κάποια σημάδια και συμπεριφορές που ίσως να προδίδουν παιδική κακοποίηση.

- Οι απότομες, ριζικές, θετικές η αρνητικές αλλαγές στη συμπεριφορά μπορεί να αποτελούν ενδείξεις για την παιδική κακοποίηση.
- Η υπερβολική ντροπαλότητα μπορεί να είναι ένας δείκτης ότι το παιδί έχει κακοποιηθεί.
- Τα παιδιά που απομονώνονται και δεν συμμετέχουν σε δραστηριότητες είναι εύκολοι στόχοι
- Τα παιδιά που αποφεύγουν ή δυσκολεύονται να μοιραστούν ό,τι συμβαίνει στη ζωή τους θεωρούν ότι η αποκάλυψη της κακοποίησης μπορεί να οδηγήσει σε αρνητικές συνέπειες.
- Αν το παιδί πέραν υπερβολικό χρόνο μόνο του με κάποιον ενήλικα που δεν είναι γονέας ή κηδεμόνας , σημαίνει ότι αυτό το άτομο έχει γίνει πολύ σημαντικό στη ζωή του.
- Αν το παιδί δείχνει ακατάλληλη «ερωτική» συμπεριφορά (π.χ μακράς διάρκειας φιλία, άγγιγμα μερών του σώματος),που δεν είναι ανάλογη της ηλικίας του, σημαίνει μάλλον την έχει διδαχτεί.
- Αφιερώστε χρόνο με το παιδί σας στη χρήση του διαδικτύου και αφήστε το να σα διδάξει, ώστε να δείτε τα θέματα και τις ιστοσελίδες που επισκέπτεται. Πείτε στο παιδί σας ότι δεν πρέπει ποτέ να δίνει προσωπικές πληροφορίες , να στέλνει φωτογραφίες χωρίς την άδεια σας η να συμφωνεί να συναντιέται με κάποιον που γνώρισαν από το διαδίκτυο. (Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β., σ.177-179, 2006).

Οι γονείς θα πρέπει να είναι επίσης προσεκτικοί στην συμπεριφορά τους απέναντι στο κακοποιημένο παιδί και να προσέχουν όλες εκείνες τις κινήσεις και τα σημάδια που θα τους βοηθήσουν να καταλάβουν πώς αισθάνεται και πως

αντιδρά σε διάφορα περιστατικά της καθημερινής του ζωής. Ανάλογα με την ηλικία του παιδιού οι γονείς θα πρέπει ([www. 4therapy.com](http://www.4therapy.com)) :

0 – 2,5 ετών

- Να τηρούν το πρόγραμμα φαγητού και ύπνου του παιδιού
- Αποφυγή μη αναγκαίων χωρισμών από τους παρέχοντες φροντίδα
- Παροχή πρόσθετων ανακουφιστικών δραστηριοτήτων
- Διατήρηση ήρεμης ατμόσφαιρας
- Αποφυγή έκθεσης του παιδιού σε γεγονότα που θυμίζουν το τραύμα
- Οι γονείς θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι για την παλινδρόμηση του παιδιού, ώστε να μην πανικοβληθούν.
- Να βοηθούν το παιδί που μιλά να εκφράσει με εύκολες λέξεις έντονα συναισθήματα. Να μιλούν για το γεγονός με απλούς όρους κατά τη διάρκεια σύντομων συζητήσεων.
- Να παρέχουν απλά παιχνίδια που σχετίζονται με το τραύμα στο παιδί που προσπαθεί να διασκεδάσει την κατάσταση που προκαλεί φόβο (π.χ. ένα ασθενοφόρο, ένα παιδικό σετ ιατρικής).

2,5 – 6 ετών

- Να ακούν και να ανέχονται τις συνεχείς διηγήσεις του γεγονότος από το παιδί.
- Να σέβονται τους φόβους του παιδιού. Να δίνουν στο παιδί χρόνο να αντιμετωπίσει τους φόβους του.
- Να δέχονται και να βοηθούν τα παιδιά να εκφράζουν τα έντονα συναισθήματά τους κατά τη διάρκεια σύντομων συζητήσεων (το παιδί δεν μπορεί να συζητά σχετικά με τα συναισθήματα ή τις εμπειρίες αυτές για αρκετή ώρα).
- Να είναι προετοιμασμένοι και να κατανοούν την παλινδρόμηση του παιδιού, τηρώντας ταυτόχρονα βασικούς οικιακούς κανόνες.

- Να είναι προετοιμασμένοι για δύσκολη ή αγαρακτήριστη συμπεριφορά
- Να θέτουν σαφή όρια σε επιβλαβή ή τρομακτικά παιχνίδια και συμπεριφορές
- Να αποφεύγουν αναίτιους χωρισμούς από τους παρέχοντες φροντίδα
- Να τηρούν τις οικιακές και οικογενειακές συνήθειες που ανακουφίζουν το παιδί.
- Να αποφεύγουν να εκθέτουν το παιδί σε νέες και προκλητικές εμπειρίες.
- Να παρέχουν πρόσθετες ανέσεις στο παιδί κατά τη διάρκεια του ύπνου, εφόσον αυτό είναι δυνατό. Φωτάκια νυχτός, λούτρινα ζωάκια, παρηγοριά μετά από εφιάλτη.
- Να εξηγούν στο παιδί ότι οι εφιάλτες προέρχονται από τους εσωτερικούς του φόβους, ότι δεν είναι πραγματικοί και ότι θα μειώνονται σταδιακά
- Να παρέχουν ευκαιρίες και στηρίγματα για παιχνίδια που σχετίζονται με το τραύμα.
- Να επιστρατεύουν το αστυνομικό τους δαιμόνιο για να ανακαλύψουν τι μπορεί να πυροδοτήσει φόβο ή παλινδρόμηση.
- Να ανιχνεύουν τις επιδόσεις του παιδιού στο σχολείο και τον παιδικό σταθμό, επικοινωνώντας με τους δασκάλους και εκφράζοντας τις ανησυχίες τους.

6 – 11 ετών

- Να ακούν και να υπομένουν την αναπαραγωγή του γεγονότος από το παιδί.
- Να σέβονται τους φόβους του παιδιού. Να δίνουν χρόνο στο παιδί να αντιμετωπίζει τους φόβους του.

- Να παρατηρούν προσεκτικά το παιχνίδι του παιδιού, που μπορεί να περιλαμβάνει αναπαραστάσεις του τραύματος με τους συμμαθητές και τα αδέρφια του. Να θέτουν όρια στα τρομακτικά ή επιβλαβή παιχνίδια.
- Να επιτρέπουν στο παιδί να δοκιμάζει νέους τρόπους αντιμετώπισης του φόβου κατά τη διάρκεια του ύπνου: να έχουν περισσότερο χρόνο για διάβασμα, να ακούν ραδιόφωνο κατά τη διάρκεια της νύχτας για να ξεπεράσουν τους φόβους του εφιάλτη
- Να επιβεβαιώνουν το παιδί ότι τα συναισθήματα φόβου ή οι συμπεριφορές που μοιάζουν εκτός ελέγχου ή παιδιάστικες είναι φυσιολογικά μετά από μια τρομακτική εμπειρία και ότι το παιδί θα συνέλθει με τον καιρό.

11 – 18 ετών

- Να ενθαρρύνουν τους έφηβους να μιλούν για το τραυματικό γεγονός με τα μέλη της οικογενείας τους.
- Να παρέχουν ευκαιρίες στους εφήβους να περνούν χρόνο με φίλους που τους στηρίζουν ουσιαστικά
- Να επιβεβαιώνουν στο παιδί ότι τα έντονα συναισθήματα ενοχής, ντροπής ή επιθυμίας για εκδίκηση είναι φυσιολογικά μετά από μία τραυματική εμπειρία
- Να βοηθούν τον έφηβο να βρει δραστηριότητες που του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον έλεγχο και την αυτοεκτίμησή του.
- Να ενθαρρύνουν τις ευχάριστες φυσικές δραστηριότητες, όπως τα σπορ και ο χορός.

Οι γονείς πρέπει να είναι κοντά στα παιδιά τους, να τα ακούνε και να τα εμπιστεύονται. Με αυτόν τον τρόπο θα δημιουργηθούν σχέσεις εμπιστοσύνης

μεταξύ παιδιών και γονέων με αποτέλεσμα την καλύτερη προστασία των παιδιών απέναντι στους κινδύνους που ελλοχεύουν.

4.4. ΦΟΡΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η κοινωνία δεν έχει μείνει αμέτοχη στο φαινόμενο της ηλεκτρονικής παραβατικότητας, δημιουργώντας σε παγκόσμιο επίπεδο οργανώσεις αντιμετώπισης τέτοιων μορφών εγκληματικότητας.

Στη συνέχεια παραθέτουμε μερικούς σημαντικούς φορείς ενημέρωσης και προστασίας των χρηστών του διαδικτύου και αντιμετώπισης τέτοιων μορφών παραβατικής δραστηριότητας.

www.stopitnow.org “stop it now”

www.nspcc.org “national society for the preventions of cruelty to children”

www.oneinfour.org “one in four uk”

www.ecpat.net “end child prostitution, child pornography and trafficking of children for sexual purposes”

www.hamogelo.gr “το χαμογελο του παιδιού”

www.childhelplineinternational.org “ διεθνες δικτυο τηλεφωνικων γραμμων υποστηριξης παιδιων”

www.safeweb.org “safeweb”

www.adae.gr “αρχη διασφαλισης απορρήτου της επικοινωνιας”

www.safeline.gr “safeline”

www.saferinternet.org “safer internet”

www.dart.gov.gr “digital awarenes & response to treats”

www.inhope.org “inhope”

www.fkbo.co.uk “for kids by kids online”

www.thinkyounow.co.uk “thin you know”

www.chatdanger.com “chat danger”

www.ofsi.org “παρατηρητήριο για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου”

www.mynistryofjustice.gr “υπουργείο δικαιοσύνης”

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα της μελέτης μας που αφορά πολλές διαστάσεις της παιδικής πορνογραφίας και της σεξουαλικής κακοποίησης εις βάρος ανηλίκων, μας δίνουν σημαντικά συμπεράσματα όπως:

- ▼ Η παιδική σεξουαλική κακοποίηση αποτελεί ένα φαινόμενο, ευρέως διαδεδομένο στις μέρες μας και μπορεί να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους, όπως παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο, σεξουαλικό βιασμό σε βάρος ανήλικων θυμάτων κάθε φύλου καθώς και ειδικούς μηχανισμούς προσέγγισης από σεξουαλικούς δράστες με σκοπό την συνεύρεση τους με παιδιά.
- ▼ Το προφίλ ενός θύτη σεξουαλικής παρενόχλησης είναι ιδιαίτερα σημαντικό στην περιγραφή του καθώς συμπεραίνουμε ότι παράγοντες όπως εργασία (επαγγέλματα που σχετίζονται με παιδιά), οικογένεια (πολυπροβληματική με άσχημες συνθήκες), οικογενειακό ιστορικό με φαινόμενα κακοποίησης(σεξουαλική, σωματική, συναισθηματική) καθώς και ψυχοπαθολογικά στοιχεία που μας δίνουν μια ολοκληρωμένη περιγραφή του δράστη.
- ▼ Τα συμπεράσματα που απορρέουν από την περιγραφή του σεξουαλικά κακοποιημένου παιδιού περιλαμβάνουν δημογραφικά στοιχεία τα οποία εξετάζει ο θύτης, άσχημες οικογενειακές και οικονομικές συνθήκες αλλά και επιβλαβές περιβάλλον που οδηγούν το παιδί να έρθει σε συνεύρεση με τον θύτη αλλά και διευκολύνουν τον δράστη να έρθει σε επαφή με το παιδί. Τέλος

ψυχολογικά προβλήματα του ανήλικου θύματος και προβληματικό οικογενειακό, σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον αποτελούν σημαντικούς παράγοντες κακοποίησης.

- ▼ Η παιδική πορνογραφία και η σεξουαλική εκμετάλλευση ανηλίκων έχει πάρει διαστάσεις παγκόσμιου φαινομένου. Η εμπορία παιδιών κυρίως από υποανάπτυκτες χώρες με σκοπό την παραγωγή πορνογραφικού υλικού είναι το πιο σύνηθες στην εποχή μας και περιλαμβάνει την σεξουαλική βία αυτών για την ικανοποίηση παιδόφιλων δραστών.
- ▼ Το διαδίκτυο εκτός από τις βασικές λειτουργίες του αποτελεί το βασικότερο μέσο διακίνησης παιδικού πορνογραφικού υλικού καθώς και άλλων ηλεκτρονικών εγκλημάτων. Οι παιδόφιλοι δράστες βρίσκουν εύκολα τρόπους προσέγγισης για να έρθουν σε επαφή με ανήλικα θύματα μέσω του διαδικτύου καθώς η χρήση του είναι πλέον διαδεδομένη και στα παιδιά κάθε φύλου.
- ▼ Το κοινωνικό αντίκτυπο της παιδοφιλίας υποδηλώνει ακόμα και στις μέρες μας την δυσαρέσκεια της κοινωνίας απέναντι σε τέτοια φαινόμενα. Η ελευθερία του λόγου καθώς και οι δημοκρατικές συνθήκες που επικρατούν κυρίως σε ανεπτυγμένες χώρες γίνονται παράγοντες αύξησης του φαινομένου παρά τις προσπάθειες των διαφόρων Κρατών να ρυθμίσουν την έξαρση του.

- ▼ Τέλος το κομμάτι της πρόληψης αλλά και της θεραπείας τέτοιων φαινομένων έχει ιδιαίτερη σημασία και θεωρείται πολύ σημαντικό. Αυτό συνήθως είναι έργο φορέων και ειδικών θεραπευτών που αναλαμβάνουν την προστασία και την βοήθεια για παιδιά που έχουν βιώσει σεξουαλική κακοποίηση όπως και να μειώσουν την διαταραχή σε παιδόφιλους σεξουαλικούς δράστες.

- ▼ Το έργο του Κοινωνικού Λειτουργού είναι καθοδηγητικό και θεραπευτικό καθώς εξετάζει όλα εκείνα τα στοιχεία που συμβάλλουν ώστε να πραγματοποιηθεί μια τέτοια κακοποίηση και συμβάλλει είτε στην αποφυγή τους είτε στην θεραπεία των καταστροφικών συμπτωμάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΤΟ *άλλο* ΒΗΜΑ

πορνό Η τέχνη του... hard core

Κόμικς και πορνογραφία σε φλερτ εικαστικό

«Μου αρέσει το ρεαλιστικό. Γι' αυτό μου αρέσει και το πορνό» έλεγε ένας φίλος που είχε θεωρητικοποιήσει την έλξη του προς το πορνογραφικό υλικό, έντυπο ή κινηματογραφικό. Η πορνογραφία πολλές φορές στήθηκε στο απόσπασμα της κριτικής. Η επιθυμία και η ηδονή, το κοιτάζει από την κλειδαρότρυπα, η βιομηχανία που κατεβάζει το φερμουάρ και δείχνει το αντικείμενο του πόθου με εισιτήριο την ερεθιστική εικόνα στο έντυπο ή στην κινηματογραφική αίθουσα. Στην εικόνα «αδειάζει» η σεξουαλικότητα, εκσπερματώνοντας τη λαγνεία του θεάματος.

Η τέχνη δεν έκλεισε τα μάτια μπροστά στην πορνογραφία. Έγινε όπλο της, συχνά με μια διάθεση απελευθέρωσης από νόρμες και δεσμεύσεις ηθικής. Ο όρος «πορνογραφία» πάντως εμφανίζεται για πρώτη φορά στο «Oxford English Dictionary» το 1857, ενώ πολύ πιο πριν, το 1769, είχε εκδοθεί η διατριβή «Le pornographe» του Ρεσίφ ντε λα Μπρετόν. Μην ξεχνάμε ότι οι ερωτικοί πίνακες του Τιτσιάνο στο παλάτι του Φιλίππου Β' ήταν κρυμμένοι πίσω από μια κουρτίνα για να τους βλέπουν μόνο οι εκλεκτοί επισκέπτες του οίκου. Ο Πιερ Αρετίν θεωρείται ο εφευρέτης της ευρωπαϊκής πορνογραφίας.

Το «ηδονοβλεπτικό» γαϊτανάκι βρήκε την τιμητική του στον κινηματογράφο, στα stag films («βρώμικες ταινίες») των αρχών του αιώνα. Στην Ελλάδα, η τσόντα, το ενδιάμεσο πεντάλεπτο με σκηνές πορνό, ξεκίνησε στις αρχές του '70, λένε, από τον κινηματογράφο «Εύα» στην Αγία Παρασκευή ή κατ' άλλους από το «Ελίτ» στο Γκάζι. Σταδικά προέκυψε κανονική προβολή ολόκληρης ταινίας με πορνό.

Η ενσωμάτωση της πορνογραφίας στο έργο σύγχρονων καλλιτεχνών ήλθε ως αναζήτηση νέων τάσεων. Από τους πρώτους διδάξαντες στην Ελλάδα υπήρξε ο Νίκος Κεσσανλής με τη δουλειά του πάνω στην επιφάνεια του τσιμέντου. Ερωτικές εικόνες, βλάσφημες, αιρετικές, που αλλάζουν την εικονογραφία της πορνογραφίας... Ο Νίκος Κεσσανλής μετέχει με άλλους καλλιτέχνες στην έκθεση υπό τον τίτλο «Πορνογραφία» που ανοίγει από αυτή την εβδομάδα στον εκθεσιακό χώρο του «Βαβέλ».

Όπως μας είπε ο εικαστικός καλλιτέχνης Διαμαντής Αϊδίνης, «προσεγγίζει την ηθική ως αισθητική και την αισθητική ως ηθική. Το σοκ εξαγνίζεται μέσω της τέχνης. Υπάρχει καλή και κακή τέχνη. Η καλή τέχνη δεν έχει ηθική. Βρέθηκε πρόσφατα ένας πίνακας του Γκουρμπέ, "Η πηγή της ζωής", στην Κωνσταντινούπολη, που ήταν κλεισμένος σε μια τουαλέτα. Όσο κι αν σοκάρει το θέαμα του ανοικτού αιδού, στέκεσαι εκστατικός στην ομορφιά της τέχνης αυτού του σπουδαίου και πρωτοπόρου καλλιτέχνη. Για τον καλλιτέχνη δεν υπάρχει τίποτε απαγορευμένο».

Ο Σπύρος Βερύκιος παρουσιάζει μια «σκηνή αποκαλυπτικής καταστροφής ή αντίθετα απόλυτης ηρεμίας και ευδαιμονίας». Είναι ένας φόρος τιμής στις ταινίες με τον Γκοτζίλα και, όπως θα δείτε αν κοιτάξετε προσεκτικά την ιστορία που περιγράφεται σε αυτόν, «με τη θεία δεν είναι αμαρτία». «Από μικρός αγαπούσα την υποκουλτούρα: κόμικς, τρόμο, επιστημονική φαντασία. Στη ζωγραφική μου παίρνω στοιχεία τους και τα τεκμηριώνω με πλαστικές τεχνικές ανεβάζοντάς τα στο επίπεδο δημιουργίας που αναζητώ. Δεν καταναλώνω πια πορνογραφικά προϊόντα. Δημιουργώ τη δική μου πορνογραφία».

Από την πλευρά του ο φωτογράφος Δημήτρης Τσουμπλέκας σημειώνει: «Αυτό που με ενδιαφέρει ως ερώτημα είναι γιατί το πολύ σκληρό πορνό χρειάζεται την αφήγηση. Υπάρχει πάντα ένα υποτυπώδες "στόρι", ας πούμε ο κηπουρός σκαλίζει τα λουλούδια στον κήπο, η κοπέλα τον βλέπει από το παράθυρο και μετά έρχεται το κρεβάτι...».

Έντονα πολιτικοποιημένος εικαστικός ο Λεάνδρος Κοκκόρης διευκρινίζει: «Η βιομηχανία της πορνογραφίας είναι εξίσου βάρβαρη με όποια άλλη βιομηχανία που αναλύει τα πάντα μέσα από οικονομικά οφέλη. Επίσης υπάρχει η πορνογραφία της καθημερινότητας, ας πούμε τα ριάλιτι σόου».

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΜΠΙΤΣΙΚΑ

Έκθεση με τίτλο «Πορνογραφία» οργανώνει το περιοδικό «Βαβέλ» από τις 14 Απριλίου ως τις 10 Μαΐου στον «Πύργο της Βαβέλ» (Σόλωνος και Ζωοδόχου Πηγής είσοδος από Λόντου 1). Μετέχουν με έργα τους 14 καλλιτέχνες, οι **Διαμαντής Αϊδίνης, Σπύρος Βερύκιος, Εύα Βρετζάκη, Νίκος Κεσσανλής, Λεάνδρος Κοκκόρης, Τάσος Μαντζαβίνος, Αντώνης Μιχαηλίδης, Ελεάννα Πανάγου, Μαρία Παπαδημητρίου, Δημήτρης Τσουμπλέκας, Ντάνιελ Φροστ, Πάρις Χαβιάρας, Άννα Χορν, Αχιλλέας Χρησιτίδης.**

Το ΒΗΜΑ, 13/04/1997

ΤΑ ΝΕΑonline

ΠΕΜΠΤΗ

3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1998

Αρ.Φύλλου:16230

ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΣΩ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΕΞΑΡΘΡΩΘΗΚΕ ΣΕ 4 ΗΠΕΙΡΟΥΣ

Γερό χτύπημα στην παιδική πορνογραφία

Λέσχη της χώρας των θαυμάτων: κάτω από αυτό το όνομα κρυβόταν διεθνές δίκτυο παιδικής πορνογραφίας μέσω Ίντερνετ, που εξαρθρώθηκε χθες με μία συντονισμένη επιχείρηση των δικτυικών αρχών τεσσάρων ηπείρων.

ΕΠΙΔΡΟΜΕΣ της αστυνομίας, που πραγματοποιήθηκαν σχεδόν ταυτόχρονα σε 21 χώρες, στην Ευρώπη, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Αυστραλία και την Ασία, έφεραν στο φως ένα τεράστιο πορνογραφικό υλικό με πρωταγωνιστές παιδιά, μεταξύ των οποίων και νήπια δύο ετών.

Επιχείρηση διαφάνεια. Τμήμα του πορνογραφικού υλικού με πρωταγωνιστές παιδιά, ακόμα και δύο ετών, που έφερε στο φως η συντονισμένη επιχείρηση σε τέσσερις ηπείρους (φωτό Ρώτερ)

Η «επιχείρηση διαφάνεια», όπως ονομάστηκε από τη βρετανική αστυνομία, η οποία είχε αναλάβει τον συντονισμό της όλης προσπάθειας, απέτελεσε μία σημαντική νίκη στη μάχη κατά της παιδικής πορνογραφίας μέσω του Ίντερνετ.

Οι αστυνομικοί που συμμετείχαν σ' αυτή την συντονισμένη διεθνή επιχείρηση κατέσχεσαν περισσότερες από 100.000 εικόνες γυμνών παιδιών αγοριών και κοριτσιών σε άσεμνες στάσεις και συνέλαβαν τουλάχιστον 100 άτομα, που τροφοδοτούσαν το ηλεκτρονικό δίκτυο παιδικής πορνογραφίας.

Η βρετανική αστυνομία ανακοίνωσε ότι η «επιχείρηση διαφάνεια», η οποία ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο στην αστυνόμευση του Ίντερνετ, κάλυπτε την Αυστραλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Βρετανία, την Αυστρία, το Βέλγιο, τη Φινλανδία, τη Σουηδία, τη Νορβηγία, τη Γερμανία, την Ιταλία, τη Γαλλία και την Πορτογαλία.

ΔΕΚΑΔΕΣ ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ

Σε ανακοίνωσή της, η Εγκληματολογική Υπηρεσία της γερμανικής αστυνομίας πρόσθεσε ακόμα και τη Βραζιλία, τη Δανία, την Ισπανία, τον Καναδά, το Ισραήλ, τη Χιλή, τη Ρωσία και την Ιαπωνία.

«Συνελήφθησαν περισσότερα από 100 άτομα σχεδόν 80 στην Ευρώπη και 32 στις ΗΠΑ», δήλωσε εκπρόσωπος της βρετανικής αστυνομίας.

Τα περισσότερα από τα παιδιά είχαν κακοποιηθεί για να «παραχθεί» το πορνογραφικό αυτό υλικό, το οποίο, όπως υπογράμμισε ο επικεφαλής της όλης επιχείρησης, Βρετανός ντετέκτιβ Τζον Στούαρντσον, «προκαλεί ναυτία σε κάθε φυσιολογικό άνθρωπο».

Στόχος των διωκτικών αρχών και των 21 χωρών είναι τώρα ο εντοπισμός των μικρών θυμάτων του διεθνούς δικτύου παιδικής πορνογραφίας.

Το δίκτυο είχε επισημανθεί αρχικά από την αστυνομία στη Νότιο Αγγλία, όταν η αστυνομία του Σάσεξ ανακάλυψε δισκέτες πορνογραφικού υλικού, ύστερα από σήμα που έστειλαν οι τελωνειακές αρχές των Ηνωμένων Πολιτειών.

Στο κόκκινο η παιδική πορνογραφία
Μόνος ένας στους δέκα κατηγορούμενους για παιδεραστία προφυλακίζεται
ΣΤΕΛΙΟΣ ΒΡΑΔΕΛΗΣ

Στη μαύρη λίστα της Ιντερπόλ μπήκε η Ελλάδα, λόγω της μεγάλης εξάρσης της ηλεκτρονικής παιδοφιλίας: Από το 2001 έχουν συλληφθεί 130 άτομα, τα οποία εμπλέκονται κυρίως στη διακίνηση σκληρού πορνογραφικού υλικού με θύματα παιδιά, ενώ είναι χαρακτηριστικό πως χρόνο με τον χρόνο αυξάνεται ο αριθμός των Ελλήνων που συμμετέχουν ενεργά σε κυκλώματα παιδόφιλων - παιδεραστών.

Πηγές του υπουργείου Δημόσιας Τάξης λένε στα «ΝΕΑ» πως «μόνο ένας στους δέκα παιδόφιλους που συλλαμβάνουμε προφυλακίζεται». Είναι χαρακτηριστικό ότι η εκδίκαση μιας υπόθεσης απαιτεί κατά μέσο όρο τα 4 χρόνια, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου έχουν εντοπισθεί βιασμοί βρεφών και κτηνοβασίες με θύματα παιδιά 4 - 5 ετών.

Ακόμη πιο «αναιμικές» αποδεικνύονται οι «επιδόσεις» στην εκδίκαση των υποθέσεων παιδόφιλων που έχουν συλληφθεί. Από τις 20 περιπτώσεις που έχουν συλληφθεί τα δύο τελευταία χρόνια, μόνο 2 έχουν τελεσιδικήσει. Στη μια ο παιδόφιλος καταδικάστηκε σε πενταετή φυλάκιση, στην άλλη αφέθηκε ελεύθερος.

Η ιστορία του 72χρονου Π. Μπ., πρώην διευθυντικού στελέχους της αμερικανικής βάσης στο Ελληνικό, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα. Στο σπίτι του στην Κηφισιά κατασχέθηκαν εκατοντάδες βίντεο με βιασμούς παιδιών ηλικίας 3 έως 6 ετών. Επιπλέον εντοπίστηκε και χώρος με κάμερες στον οποίο υπήρξε η υπόνοια πως ο 72χρονος έκανε ο ίδιος την παραγωγή κάποιων βίντεο, κάτι όμως που δεν στάθηκε δυνατό να αποδειχθεί. Ο 72χρονος υποστήριξε πως διακινούσε το πορνογραφικό υλικό αποκλειστικά «για δική του ευχαρίστηση», όπως και ότι αντάλλαζε υλικό με άλλους παιδόφιλους.

Δεν άνοιξαν τους λογαριασμούς

Στη διάρκεια της κύριας ανάκρισης δεν ζητήθηκε το άνοιγμα των τραπεζικών του λογαριασμών, ούτε και των πιστωτικών του καρτών, με αποτέλεσμα να μην αποδειχθεί πως διακινούσε το σκληρό πορνογραφικό υλικό με σκοπό το κέρδος. Δίχως αυτό το στοιχείο όμως ήταν αδύνατη η καταδίκη του, καθώς ο ελληνικός νόμος, σε αντίθεση με ό,τι ισχύει στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών, τιμωρεί τους παιδόφιλους μόνο αν εμπορεύονται το πορνογραφικό υλικό και όχι αν απλώς το διακινούν!

Για την περίπτωση του 72χρονου δεν ελήφθη καν υπόψη το σήμα του FBI προς τις ελληνικές Αρχές στο οποίο επισημαίνονταν οι «στενές» του σχέσεις με κύκλωμα παιδεραστών στις ΗΠΑ. Ο 72χρονος, ύστερα από μια σύντομη προφυλάκισή του στις φυλακές του Ναυπλίου, αποφυλακίστηκε. Στο μεταξύ, σύμφωνα με δικαστικές πηγές, εντοπίστηκε πριν από λίγες ημέρες και νέα δραστηριότητα του Π. Μπ. με διακίνηση παιδικού πορνογραφικού υλικού - και έτσι είναι και πάλι υπόδικος!

Τιμωρήθηκε μόνο ένας 42χρονος μπάρμαν

ΜΟΝΑΔΙΚΗ περίπτωση παιδόφιλου του Διαδικτύου που τιμωρήθηκε από την Ελληνική Δικαιοσύνη είναι ο Γ.Τ., 42χρονος μπάρμαν από τη Μύκονο. Αστυνομικοί της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος είχαν εντοπίσει «σκληρό» πορνογραφικό υλικό με θύματα ανηλίκους. Στα βίντεο και στις φωτογραφίες όπου απεικονίζονταν βιασμοί ανηλίκων και σεξουαλικές τους επαφές με ενηλίκους, ο 42χρονος είχε επιλέξει ως φόντο αιγαιοπελαγίτικα τοπία, τα οποία οδήγησαν σχετικά εύκολα στον εντοπισμό του. Ο 42χρονος παραδέχτηκε πως πλήρωνε ανηλίκους, κυρίως αλλοδαπούς, προκειμένου να φωτογραφίζονται, και στη συνέχεια διακινούσε επί πληρωμή το υλικό. Για τη δράση του καταδικάστηκε σε πενταετή φυλάκιση.

Αύριο στο Μεικτό Ορκωτό Χαλκίδας θα δικάσει μια από τις συγκλονιστικότερες περιπτώσεις παιδεραστίας, με πρωταγωνιστή πατέρα από την Ηλιούπολη και θύματα την κόρη του και τη συνομήλικη φίλη της.

Ο 40χρονος είχε βιάσει κατ' επανάληψη την 8χρονη τότε κόρη του και την ορφανή φίλη της, ενώ βιντεοσκοπούσε κάθε φορά τις ασελγείς πράξεις του. Στη συνέχεια πουλούσε μέσω του Διαδικτύου τα βίντεο.

Δύο χρόνια για την ταυτοποίηση των θυμάτων

ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ του 2005, ύστερα από πολύμηνη έρευνα, το Τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος εντόπισε 20 άτομα, που διακινούσαν ιδιαίτερα «σκληρό» υλικό, που περιελάμβανε ακόμη και βιασμούς παιδιών ηλικίας 2 έως 6 ετών ακόμη και από ζώα. Η επιχείρηση που είχε τον κωδικό « Καταιγίδα»

εξελίχθηκε παράλληλα σε Βέροια, Δράμα, Ελασσόνα, Λάρισα, Νάουσα, Σέρρες και Άγιο Νικόλαο, πόλεις στις οποίες δραστηριοποιήθηκε το δίκτυο των παιδεραστών. Τα ποσά που κέρδιζε το κύκλωμα από τη διακίνηση και την παραγωγή των βίντεο ήταν τεράστια. Για κάθε φωτογραφία το κύκλωμα χρέωνε 3 δολάρια. Οι τιμές για τα βίντεο άρχιζαν από 50 ευρώ και κόστιζαν μέχρι και 1.000 ευρώ.

Από την εξέταση του υλικού δεν αποκλείστηκε μεταξύ των παιδιών θυμάτων να βρίσκονται και Ελληνόπουλα. Όμως η διαδικασία ταυτοποίησης των θυμάτων μπορεί να διαρκέσει ακόμη και 2 χρόνια!

Τον Φεβρουάριο του 2005, το Τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ασφάλειας Αττικής πραγματοποίησε ταυτόχρονα σε 6 πόλεις της Ελλάδας την επιχείρηση «Αγνότητα». Ύστερα από επιχείρηση σε Δράμα, Μύκονο, Χανιά, Αθήνα, Λάρισα και Θεσσαλονίκη προέκυψε η εμπλοκή 27 Ελλήνων στη διακίνηση σκληρού πορνογραφικού υλικού, με θύματα παιδάκια ηλικίας 2 έως 12 ετών. Κανένας από τους συλληφθέντες δεν προφυλακίστηκε.

Μία σύγχρονη μάστιγα

ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ / Των ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΩΤΗΡΧΟΥ - ΑΡΓΥΡΩΣ Κ. ΜΩΡΟΥ

Μάστιγα της σύγχρονης κοινωνίας, και μάλιστα σε παγκόσμιο επίπεδο, αποτελεί η παιδική πορνογραφία, ενώ οι τεχνολογικές εξελίξεις με τις δυνατότητες που παρέχουν απογειώνουν το φαινόμενο. Τα τελευταία επιστημονικά ευρήματα από όλον τον κόσμο γύρω από το θέμα, αλλά και τις νομικές του όψεις -είναι χαρακτηριστικό ότι δεν υπάρχει ενιαίος ορισμός για το τι τελικά σημαίνει «πορνογραφικό υλικό»- συνέλεξε η Ομάδα Νέων του Ιδρύματος Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΙΜΔΑ). Η πρόσφατη έκδοση 183 σελίδων από τη Νομική Βιβλιοθήκη με τίτλο «Η παιδική πορνογραφία στο Διαδίκτυο» αποτελεί σημαντικό βοήθημα για την κατανόηση του σύνθετου αυτού ζητήματος που σας παρουσιάζουμε σήμερα.

Ενδεικτικά της έκτασης του προβλήματος:

Τζίρος: Αγγίζει τα 3.000.000.000 (!) δολάρια ετησίως.

Παιδικό πορνογραφικό υλικό: Δημοσιεύονται τουλάχιστον 200 νέες φωτογραφίες την ημέρα στο Διαδίκτυο, το οποίο «φιλοξενεί» περισσότερες από 1.000.000 απεικονίσεις με δεκάδες χιλιάδες ανηλίκους.

Επισκεψιμότητα: 1.000.000 επισκέπτες σε έναν μήνα και μόνο σε μία ιστοσελίδα με παιδικό πορνογραφικό υλικό.

Φαύλος κύκλος: Έρευνα στις ΗΠΑ αποκάλυψε ότι το 40% των συλληφθέντων για κατοχή τέτοιου υλικού είχαν κακοποιηθεί σεξουαλικά όταν ήταν ανήλικοι οι ίδιοι. Κάπως έτσι το θύμα γίνεται θύτης. Ανατριχιαστικά τα στοιχεία της ίδιας έρευνας: το 83% των συλληφθέντων είχαν υλικό με παιδιά ηλικίας από 6-12 χρόνων, το 39% ηλικίας από 3-5 χρόνων και το 19% με παιδιά κάτω των τριών ετών, βρέφη και νήπια.

Οι δράστες αυτού του νοσηρού φαινομένου διαχωρίζονται σε εννέα τύπους, αλλά διαθέτουν και κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Τα θύματα όμως έχουν ένα και μοναδικό γνώρισμα: έχουν πονέσει σωματικά ή και ψυχικά και είναι σίγουρα θύματα εκμετάλλευσης.

Παρ' όλα αυτά, όπως μας λέει η νομικός και επιμελήτρια της έκδοσης Αιμιλία Ιωαννίδου, στη χώρα μας οι δράστες τιμωρούνται μόνον εφόσον έχουν τελέσει το αδίκημα με σκοπό το κέρδος. **"Η συντριπτική πλειονότητα των δραστών που συλλέγουν, διακινούν ή παράγουν παιδικό πορνογραφικό υλικό -ο καθένας παρακινούμενος από τα δικά του κίνητρα - είναι άνδρες"**

Θύματα παιδιά από τις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες

Των ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΩΤΗΡΧΟΥ - ΑΡΓΥΡΩΣ Κ. ΜΩΡΟΥ

Για τις νομικές διαστάσεις του φαινομένου συζητήσαμε με τη νομικό Αιμιλία Ιωαννίδου, συντονίστρια της Ομάδας Νέων ΙΜΔΑ και επιμελήτρια της έκδοσης «Η παιδική πορνογραφία στο Διαδίκτυο».

-Ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της παιδικής πορνογραφίας; Γιατί ασχοληθήκατε ειδικά με αυτήν;

«Η παιδική πορνογραφία, αυτή δηλαδή αντικείμενο της οποίας είναι η πορνογραφική απεικόνιση ανηλίκων, αποτελεί δυστυχώς επικερδέστατη οικονομική δραστηριότητα, στην οποία "επιδίδονται" ισχυρότατα οργανωμένα κυκλώματα, που εκμεταλλεύονται τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης πλήθους ανθρώπων ανά την υφήλιο, την έλλειψη παιδείας και τους διαβρωμένους κοινωνικούς ιστούς και θεσμούς, για να αποκομίσουν κέρδος από τη διακίνηση και την εκμετάλλευση των πλέον ανυπεράσπιστων υπάρξεων. Η χυδαιότητα της πράξης είναι προφανής και η συνακόλουθη ιδιαίτερη απαξία της σε κοινωνικό επίπεδο, ευεξήγητη: τα παιδιά ανήκουν σε μία από τις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, πρόκειται για τις πλέον ανυπεράσπιστες υπάρξεις. Η παραγωγή παιδικού πορνογραφικού υλικού στηρίζεται σχεδόν πάντοτε στην παραπλάνηση ή τον βίαιο εξαναγκασμό των θυμάτων να προβούν στις απεικονιζόμενες στο πορνογραφικό υλικό πράξεις, υπονομεύοντας τη σωματική τους ακεραιότητα και την ψυχική τους υγεία. Και αυτή η ήδη τιτρώσκουσα βάνουσα τα θεμέλια της κοινωνίας πράξη, πλαισιώνεται στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων από το σκοπό προσπορισμού κέρδους, καθιστώντας ακόμη μεγαλύτερη την προαναφερθείσα κοινωνικοθητική απαξία».

-Γιατί ειδικά στο Διαδίκτυο;

«Το Διαδίκτυο είναι πλέον ο βασικός πόλος διακίνησης του υλικού παιδικής πορνογραφίας. Πλήθος "πλεονεκτημάτων", όπως η ανωνυμία και η μυστικότητα (ο δράστης μπορεί εύκολα να κρύβεται πίσω από ασαφείς ψηφιακές ταυτότητες και να καταστήσει ιδιαίτερα δυσχερή τον εντοπισμό του), η ταχύτητα, το χαμηλό κόστος, η πρόσβαση από οπουδήποτε και ανά πάσα στιγμή, χωρίς μάλιστα να αναρριείται η δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας (παραδείγματος χάριν, δυνατότητα παρακολούθησης μέσω Διαδικτύου σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών σε πραγματικό χρόνο), διαμορφώνουν έναν οιονει "παράδεισο" τόσο για τους παράγοντες της βιομηχανίας της παιδικής πορνογραφίας όσο και για τους παιδόφιλους».

-Πώς αντιμετωπίζεται το φαινόμενο διεθνώς;

«Σε γενικές γραμμές, οι προσπάθειες αντιμετώπισης σε επίπεδο ΟΗΕ, Συμβουλίου της Ευρώπης και Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι σημαντικές. Πλήθος νομικά δεσμευτικών κειμένων, παλαιότερων και ιδίως νεότερων, τα κοινοτικά προγράμματα δράσης, καθώς και πλήθος μη νομικά δεσμευτικών, αλλά ενδεικτικών της κατεύθυνσης της παγκόσμιας κοινότητας επί του ζητήματος κειμένων, διαμορφώνουν ένα ισχυρό προστατευτικό πλαίσιο για τους ανηλίκους σε διεθνές επίπεδο. Η τάση που αναδεικνύεται είναι αυτή των "πολυκαλυπτικών" διατυπώσεων, ώστε ακριβώς να μπορούν αυτές να καλύπτουν όσο το δυνατόν περισσότερες εκφάνσεις, υπάρχουσες και μελλοντικές, της εγκληματικής αυτής δραστηριότητας. Η συστράτευση της παγκόσμιας κοινότητας για την αντιμετώπιση της εν λόγω εγκληματικής δραστηριότητας σε επίπεδο τόσο νομοθετικό όσο και δικαστικό αποτελεί απόλυτη αναγκαιότητα, δεδομένης της φύσης της, που ξεπερνά τα σύνορα και πλήττει, με διαφορετικούς ίσως τρόπους, κάθε κοινωνία».

-Πού βρισκόμαστε από νομική άποψη στην Ελλάδα;

«Η εν λόγω εγκληματική δραστηριότητα αποτελεί στη χώρα μας αντικείμενο ειδικής ρύθμισης. Ο νόμος 3064/2002 εισήγαγε στον ποινικό μας κώδικα το άρθρο 348Α, το οποίο φέρει τον παράτιτλο "πορνογραφία ανηλίκων", και καθιστά την πράξη της πορνογραφίας ανηλίκων πλημμέλημα, ενώ προβλέπεται και διακεκριμένη -κακουργηματική- παραλλαγή του βασικού εγκλήματος όταν συντρέχουν οι προβλεπόμενες επιβαρυντικές περιστάσεις. Η ρύθμιση αυτή αποτελεί ένα θετικό πρώτο βήμα, ειδικά αν λάβουμε υπόψη μας ότι οι εθνικές νομοθεσίες αρκετών χωρών δεν περιλαμβάνουν ειδική ρύθμιση αλλά αρκούνται στις γενικές διατάξεις. Μένουν ωστόσο να γίνουν πολλά, ώστε να αντιμετωπισθεί καίρια το πρόβλημα».

-Όπως;

«Παραδείγματος χάριν, η επιλογή του εθνικού μας νομοθέτη να τιμωρεί την πράξη της παιδικής πορνογραφίας μόνον όταν αυτή τελείται από κερδοσκοπία -"αφήνοντας" την τιμώρηση των λοιπών περιπτώσεων στο νόμο περί ασέμνων δημοσιευμάτων- είναι μάλλον ατυχής, διότι συνεπάγεται μία διάκριση στο επίπεδο της προστασίας που δεν δικαιολογείται, δεδομένου του γεγονότος ότι η προσβολή των έννομων αγαθών του ανηλίκου είναι η ίδια, τόσο όταν έχει τελεσθεί το έγκλημα από κερδοσκοπία όσο και αν δεν συντρέχει σκοπός κέρδους: το ανήλικο θύμα της σεξουαλικής κακοποίησης προς διαμόρφωσιν πορνογραφικού υλικού δεν προσβάλλεται λιγότερο στην περίπτωση που ο δράστης δεν αποσκοπούσε στο κέρδος αλλά στην προσωπική του ικανοποίηση ή και σε αυτή των φίλων του. Επιπλέον, και σε επίπεδο αντεγκληματικής πολιτικής, η θεώρηση της κερδοσκοπίας ως προαπαιτούμενου της τιμώρησης παρεμποδίζει τελικά και το έργο της δικαιοσύνης, αφού προκύπτουν συχνά τεράστιες αποδεικτικές δυσχέρειες στο ηλεκτρονικό πεδίο, με αποτέλεσμα την "κάλυψη" ακόμη και κερδοσκοπικής φύσης πορνογραφίας ανηλίκων.

Προς τη σωστή κατεύθυνση πιστεύουμε ότι κινείται και το νέο σχέδιο νόμου του υπουργείου Δικαιοσύνης, το οποίο ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο το Πρόσθετο Πρωτόκολλο για την Εμπορία Παιδιών, την Παιδική Πορνεία και την Παιδική Πορνογραφία, το προσαρτώμενο στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, στο πλαίσιο του ΟΗΕ, διευρύνοντας το τιμωρητικό πλαίσιο, ώστε να συμπεριλάβει και την τελούμενη άνευ σκοπού κέρδους παιδική πορνογραφία. Επιπλέον το νέο σχέδιο νόμου εισάγει μία σειρά από μέτρα που τροποποιούν επί το αυστηρότερον την υπάρχουσα ρύθμιση, ενισχύοντας τη γενικοπροληπτική και ειδικοπροληπτική λειτουργία της εν λόγω διάταξης».

Το κοινωνικό προφίλ των θυμάτων

Των **ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΩΤΗΡΧΟΥ - ΑΡΓΥΡΩΣ Κ. ΜΩΡΟΥ**

Αντίθετα με τους δράστες, τα θύματα έχουν ένα κοινό: Κανένα οπτικοακουστικό υλικό πορνογραφικού περιεχομένου με παιδιά δεν έχει «τραβηχτεί» χωρίς αυτά να πονέσουν, είτε σωματικά είτε ψυχικά, και χωρίς να έχουν πέσει θύματα εκμετάλλευσης.

Το κοινωνικό προφίλ των θυμάτων -βρέφη, νήπια, έφηβοι- παρουσιάζει πολλές εκφάνσεις. Το ψυχολογικό όμως είναι ίδιο και δεν αμφισβητείται.

Το πορνογραφικό υλικό που προέρχεται από τη νότια Αμερική και την ανατολική Ευρώπη, δηλαδή φτωχές χώρες, αφορά παιδιά τα οποία είναι συνήθως στην εφηβεία, αποτελούν μέλη οικογενειών που ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας και αναγκάζονται να παίξουν τον εξευτελιστικό αυτό ρόλο, είτε με τη συναίνεση των γονιών τους είτε επειδή εκείνοι τα πούλησαν είτε επειδή απήχθησαν.

Μια άλλη κατηγορία θυμάτων αποτελούν τα παιδιά που ζουν περιθωριοποιημένα και τα παιδιά που έχουν πέσει θύματα κακοποίησης από την ίδια τους την οικογένεια. Η «εύκολη λεία» δηλαδή για τους κατ' επάγγελμα παραγωγούς παιδικής πορνογραφίας.

Αυτό όμως δεν σημαίνει πως τα παιδιά αυτά είναι τα μόνα θύματά τους. Ολοένα και περισσότεροι ανήλικοι αυτοθυματοποιούνται παγκοσμίως, καθώς χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο χωρίς την επίβλεψη ενηλίκων (4 στα 10) ή επικοινωνούν με αγνώστους (8 στα 10) σε δωμάτια επικοινωνίας, όπως προκύπτει από έρευνα στον Καναδά.

Ένα στα πέντε παιδιά που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο καλούνται από έναν άγνωστο σε κατά πρόσωπο επαφή (έρευνα πανεπιστημίου της Ιρλανδίας), 57% εκτέθηκαν σε διαδικτυακή πορνογραφία παρά τη θέλησή τους (pop-up ιστοσελίδες) κι ένας στους πέντε ανηλίκους αποπλανήθηκε σεξουαλικά ή προσεγγίστηκε με αυτόν το σκοπό, όπως προκύπτει από το σύνολο των περιπτώσεων που διερευνήθηκαν στις ΗΠΑ.

Στόχος των παιδόφιλων του Διαδικτύου στην πλειονότητά τους ήταν τα κορίτσια. Όπως προκύπτει από τις έρευνες, οι ανήλικοι -εν δυνάμει θύματα- έχουν ελάχιστη επαφή με τους γονείς τους, δεν έχουν περιορισμούς από αυτούς στην ώρα που θα πέσουν για ύπνο ή θα επιστρέψουν στο σπίτι και μπορούν να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο στο δωμάτιό τους ή σε άλλο χώρο χωρίς επίβλεψη.

Είναι συνήθως ήσυχα, ντροπαλά ή μοναχικά παιδιά, τα οποία ενδέχεται να μην έχουν πολλούς φίλους και τους αναζητούν στο Ίντερνετ. Η έλλειψη επικοινωνίας με τους γονείς τα οδηγεί να εξερευνήσουν τη σεξουαλικότητα μέσα από το Διαδίκτυο. Η εμπιστοσύνη που δείχνουν στους ψεύτικους «φίλους» τους και η έλλειψη αυτοπεποίθησης καθιστά τα παιδιά αυτά εύκολο στόχο.

Τι γίνεται στην Ελλάδα;

Των **ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΩΤΗΡΧΟΥ - ΑΡΓΥΡΩΣ Κ. ΜΩΡΟΥ**

Το 51,2% των παιδιών σχολικής ηλικίας χρησιμοποιεί Ίντερνετ, ποσοστό που συνεχώς αυξάνεται, ενώ η χρήση του Διαδικτύου στο γενικό πληθυσμό αφορά μόλις το 35%. Η πλειονότητα των μαθητών, 9 στους 10, ηλικίας μεταξύ 7 και 17 ετών, έχουν επισκεφθεί κάποια πορνογραφική ιστοσελίδα, όπως προκύπτει από έρευνα του Ελληνικού Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας σε 4.317 μαθητές από 161 σχολεία. Το κενό που υπάρχει μάλιστα μεταξύ μαθητικού πληθυσμού που χρησιμοποιεί το Ίντερνετ και του γενικού πληθυσμού φανερώνει ότι οι Έλληνες γονείς δεν είναι αρκετά ενημερωμένοι, ώστε να κατευθύνουν τα παιδιά τους σε κατάλληλους για την ηλικία τους δικτυακούς τόπους.

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της ανοιχτής γραμμής - www.safeline.gr -, η οποία δέχεται καταγγελίες για ύποπτο υλικό (φωτογραφίες με κακοποίηση παιδιού ή συμμετοχή του σε κάποια μορφή σεξουαλική πράξη), το 2005 ο αριθμός των καταγγελιών που έλαβε πενταπλασιάστηκε σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές: από 40 το 2003 και 58 το 2004 έφτασαν τις 294 το 2005. Περίπου τα τρία τέταρτα από αυτές (153) αφορούσαν την εκμετάλλευση παιδιών.

Πέρσι σημειώθηκε επίσης αύξηση στις καταγγελίες που δέχτηκε η ανοιχτή γραμμή, οι οποίες έφτασαν τις 375. Από αυτές, σχεδόν οι μισές (175) αφορούσαν παιδικό πορνογραφικό υλικό, ενώ σε 178 περιπτώσεις κρίθηκε αναγκαίο να αναληφθεί κάποιου είδους δράση.

Πώς ακριβώς διαχειρίζονται τις καταγγελίες; «Άλλες τις προωθούμε στην Ελληνική Αστυνομία, άλλες σε αντίστοιχες ανοιχτές γραμμές στη χώρα προέλευσης του περιεχομένου και άλλες στις αντίστοιχες εταιρείες των βιομηχανιών του Ίντερνετ (IPSS), οι οποίες έχουν στόχο να προωθήσουν την ασφάλεια στο Διαδίκτυο», μας λέει ο πρόεδρος της safenet που διατηρεί την ανοιχτή γραμμή στην Ελλάδα, δρ Νίκος Φρυδάς.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η προέλευση του παράνομου υλικού που καταγγέλλεται προέρχεται κυρίως από τις ΗΠΑ -συνήθως στις περισσότερες από τις μισές περιπτώσεις, κατά το ένα τέταρτο από χώρες της Ε.Ε., τη Ρωσία και την Ιαπωνία.

Στη διεύθυνση www.saferinternet.gr λειτουργεί ο Ελληνικός Κόμβος Ασφαλούς Διαδικτύου υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για ασφαλή... δικτυοταξίδια.

Εννέα τύποι δραστών δηλώνουν ανομοιογένεια των κινήτρων

Των **ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΩΤΗΡΧΟΥ - ΑΡΓΥΡΩΣ Κ. ΜΩΡΟΥ**

Το πόσο πολυσύνθετο είναι το θέμα της παιδικής πορνογραφίας στο Διαδίκτυο ίσως αποκαλύπτει το γεγονός ότι πρόσφατη κατάταξη του Ινστιτούτου Εγκληματολογίας της Αυστραλίας περιγράφει εννέα τύπους δραστών κάνοντας πρόδηλη την ανομοιογένεια των κινήτρων και καθιστώντας μάλλον αδύνατη τη γενίκευση.

Η τυπολογία αυτή ξεκινά από αυτούς που δεν εμπλέκονται άμεσα με το παιδί και φτάνει σε αυτούς που αναπτύσσουν άμεσες σεξουαλικές επαφές.

Σύμφωνα με αυτήν την κατηγοριοποίηση, στον πρώτο τύπο ανήκει αυτός που «σερφάρει» στο Διαδίκτυο, πέφτει ακούσια σε ιστοσελίδες με υλικό παιδικής πορνογραφίας και αποφασίζει να το κρατήσει αποθηκευμένο στον υπολογιστή του. Η συνέχιση ή μη της δραστηριότητας αυτής καταδεικνύει κατά πόσο ήταν τυχαία η αποθήκευση αυτού του υλικού.

Στη δεύτερη κατηγορία ο χρήστης αποτυπώνει σε κείμενα ψηφιακής μορφής στον υπολογιστή του τις προσωπικές σεξουαλικές του φαντασιώσεις με παιδί ή χρησιμοποιεί ψηφιακές φωτογραφίες ή βίντεο για προσωπική του χρήση, χωρίς να μοιράζεται με άλλους το υλικό αυτό.

Στην τρίτη κατηγορία ανήκει ο λεγόμενος «αλιευτής», ο οποίος αναζητεί ενεργά υλικό παιδικής πορνογραφίας και συνεργάζεται και με άλλους χρήστες του Διαδικτύου με παρόμοια ενδιαφέροντα προκειμένου να μεγαλώνει τη συλλογή του.

Ο τέταρτος τύπος αναφέρεται ως «επισφαλής» συλλέκτης: αγοράζει, συλλέγει και ανταλλάσσει πορνογραφικό υλικό που διατίθεται στο Διαδίκτυο χωρίς απαιτήσεις εγγραφής, κωδικών ασφαλείας ή άλλου είδους διασφαλίσεις με τον κίνδυνο να αποκαλυφθεί. Σε αντίθεση με αυτόν, ο πέμπτος τύπος χρήστη κάνει όλα τα παραπάνω χρησιμοποιώντας αυστηρές δικλίδες ασφαλείας.

Στις επόμενες κατηγορίες εμπλέκονται και τα παιδιά. Ο έκτος τύπος χρήστη ξεκινά μια διαδικτυακή επικοινωνία με το παιδί, με απώτερο σκοπό να μειώσει τις αναστολές του, προκειμένου να αναπτύξει σεξουαλική σχέση μαζί του, είτε διαδικτυακά είτε φυσικά. Ο έβδομος τύπος διαπράττει φυσικά σεξουαλικά εγκλήματα σε βάρος του παιδιού, με την παιδική πορνογραφία να πλαισιώνει τη σεξουαλική του δραστηριότητα. Ακολουθεί ο παραγωγός -όγδος τύπος δράστη- που εμπλέκεται στη σεξουαλική κακοποίηση του παιδιού και διακινεί αυτές τις εικόνες στο Διαδίκτυο. Ο ένατος και τελευταίος τύπος είναι ο διανεμητής του πορνογραφικού υλικού για να κερδίσει χρήματα, είτε ενδιαφέρεται ο ίδιος σεξουαλικά για τα παιδιά είτε όχι.

Παρά τις διαφορές τους, οι δράστες -ανεξάρτητα από τον τύπο που ανήκουν- έχουν και ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά. Το σημαντικότερο από αυτά είναι πως δεν μπορούν να αισθανθούν τον πόνο του άλλου. Μάλιστα, πολλοί παιδόφιλοι είχαν πέσει στο παρελθόν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, ενώ μεγάλος αριθμός παιδόφιλων παρουσιάζει ψυχολογική ανωριμότητα.

Οι διακυμάνσεις στη διάθεσή τους, η επιθυμία αυτοπροβολής, η υπομονή, τα συμπτώματα υποχώρησης και ταυτόχρονα σύγκρουσης και υποτροπής είναι μερικά από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που φαίνονται να είναι κοινά στους παιδόφιλους του Διαδικτύου, οι οποίοι τελικά εμφανίζουν πολλές ομοιότητες με την ευρύτερη κατηγορία των παιδόφιλων.

Η συντριπτική πλειονότητα των δραστών που συλλέγουν, διακινούν ή παράγουν παιδικό πορνογραφικό υλικό -ο καθένας παρακινούμενος από τα δικά του κίνητρα-, είναι άνδρες.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ - 11/08/2007

Τα θύματα και οι θύτες

ΤΙ ΕΙΝΑΙ εκείνο που σπάει τις ενοχές, τις αναστολές και τον έλεγχο της συνείδησης για να φθάσει ένας ενήλικος να περάσει το όριο του «νορμάλ» και να μπει στο «κλαμπ» των παιδεραστών, των παιδόφιλων ή των αιμομεικτών; Η κυρία Βάσω Αρτινοπούλου, καθηγήτρια Ψυχολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, προσπαθεί να αιτιολογήσει και να δώσει μια εξήγηση: «Η μη ομαλή ψυχολογική ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, η εικόνα που έχουν για τον εαυτό τους, οι παιδικές συναισθηματικές ανάγκες τους, ο χαμηλός βαθμός αυτεκτίμησης, η αδεξιότητα στις κοινωνικές σχέσεις με τους ενήλικους, οι ορμονικές διαταραχές που επηρεάζουν τη σεξουαλικότητά τους, οι εσωτερικές συγκρούσεις για το πρόσωπο της μητέρας τους και οι φόβοι του ευνουχισμού, ο μη αποτελεσματικός έλεγχος των ενστίκτων τους σε συνδυασμό με διάφορες ψυχώσεις και τη χρήση οίονοπνεύματος αποτελούν τους κυριότερους αιτιολογικούς παράγοντες της παιδοφιλικής και κατ' επέκταση αιμομεικτικής συμπεριφοράς».

Και ενώ η σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών στην έρευνα που παραθέτουμε, ακόμη και νεογέννητο αναφέρεται ως θύμα(!) αποτελεί μια σκληρή πραγματικότητα του σήμερα, η πολιτεία, το επίσημο κράτος δεν έχει λάβει κανένα θεσμικό ή άλλο μέτρο για να προστατεύσει τα παιδιά. Σε άλλες χώρες μηχανισμοί φορέων και υπηρεσιών ασχολούνται με την προστασία του παιδιού και την αποκάλυψη εγκληματικών δραστηριοτήτων που τα εκθέτουν σε κινδύνους. Στη χώρα μας όλα αυτά είναι «ψιλά γράμματα». Αγνωστες διαδικασίες που κανένας αρμόδιος ποτέ δεν σκέφθηκε ούτε προβληματίστηκε για αυτές. Στην Αμερική, π.χ., σε υποθέσεις παιδεραστίας ή σεξουαλικής παρενόχλησης οι καταθέσεις των παιδιών πάντα βιντεοσκοποούνται. Για να μην αναγκάζονται τα παιδάκια να λένε τα ίδια και τα ίδια στις ανακριτικές και δικαστικές αρχές και να ζουν και ξαναζούν τον εφιάλτη μιας τραγικής εμπειρίας.

Στις ανακρίσεις και στις δίκες ομάδες ειδικών επιστημόνων αναλαμβάνουν την ψυχολογική υποστήριξη των θυμάτων και οι δικαστές αλλά και οι αστυνομικοί είναι ειδικά εκπαιδευμένοι για να διεκπεραιώσουν τέτοιου είδους υποθέσεις. Εδώ, η λέξη «τίποτε» αποδίδει την πραγματικότητα.

Η ψυχική ταλαιπωρία των θυμάτων αλλά και ο φόβος του στιγματισμού αποτελούν άλλωστε τους σοβαρότερους παράγοντες για να καλύπτουν πέπλα σιωπής μια εγκληματική δραστηριότητα που όλα δείχνουν (στατιστικές και εκτιμήσεις επιστημόνων) ότι έχει διαστάσεις και τάση αυξητική στη χώρα μας. Εκείνοι που θα τολμήσουν να καταγγείλουν, να σπάσουν τον νόμο της σιωπής και να ξεπεράσουν την ντροπή των θυμάτων είναι βέβαιο ότι θα αντιμετωπίσουν μια κοινωνία (αλλά και τις αρμόδιες αρχές) με ματιά καχύποπτη και πορνολάγνα. «Τα παιδιά λένε ψέματα» είναι η μόνιμη απάντηση εκείνων που κατηγορούνται για παντός είδους σεξουαλικές κακοποιήσεις. Τα παιδιά όμως, υποστηρίζουν οι ειδικοί, λένε πάντα την αλήθεια. Το 95% των θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης καταγγέλλουν πραγματικά γεγονότα. Αυτό αποδεικνύουν οι έρευνες. Ποτέ τα παιδιά δεν φαντασιώνονται σεξουαλικές περιπέτειες ούτε αναφέρονται σ' αυτές αν δεν τις έχουν ζήσει.

Ενδεικτικά για την κατάσταση που επικρατεί στη χώρα μας τα στοιχεία που κατατέθηκαν στο Παγκόσμιο Συνέδριο της Στοκχόλμης για το 1995 από τον κ. Ι. Τσιάντη: 238 παιδιά ηλικίας από 13 ως 18 χρόνων ήταν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης σε ένα χρόνο, το 1995. Τόσες οι υποθέσεις που απασχόλησαν αστυνομία και δικαστήρια. Ο πραγματικός αριθμός πολύ μεγαλύτερος και άγνωστος. Και η τάση αυξητική, με τα χιλιάδες παιδιά των λαθρομεταναστών στον δρόμο για ένα κομμάτι ψωμί. Τα εκατοντάδες παιδιά που εκδίδονται για να ζήσουν. «Η ίδια η πραγματικότητα αποτελεί» θα επισημάνει η κυρία Αρτινοπούλου «την ισχυρότερη πίεση. Η πολιτεία οφείλει να ακούσει. Οσο είναι ακόμη καιρός».

Το ΒΗΜΑ, 18/01/1998 , Σελ.: Α50
Κωδικός άρθρου: Β12464Α501
ID: 59126

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Τα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη

Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρωπίνης οικογένειας, αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο,

Έχοντας υπόψη ότι οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών έχουν διακηρύξει εκ νέου, στον Καταστατικό Χάρτη, την πίστη τους στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και στην αξιοπρέπεια και την αξία του ανθρώπου, και έχουν αποφασίσει να προαγάγουν την κοινωνική πρόοδο και να καθορίσουν καλύτερες συνθήκες ζωής μέσα στα πλαίσια μιας μεγαλύτερης ελευθερίας,

Αναγνωρίζοντας ότι τα Ηνωμένα Έθνη, στην Παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και στις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα διακήρυξαν και συμφώνησαν ότι καθένας δικαιούται να απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που αναφέρονται σε αυτές, χωρίς καμία απολύτως διάκριση ιδίως εξαιτίας της φυλής, του χρώματος, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών του ή άλλων πεποιθήσεων, της εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, της περιουσίας, της γέννησης ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης, Υπενθυμίζοντας ότι, στην παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, τα Ηνωμένα Έθνη διακήρυξαν ότι τα παιδιά δικαιούνται ειδική βοήθεια και υποστήριξη,

Έχοντας πεισθεί ότι η οικογένεια όντας η θεμελιώδης μονάδα της κοινωνίας και το φυσικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και την ευημερία όλων των μελών της, και ιδιαίτερα των παιδιών, πρέπει να έχει την προστασία και την υποστήριξη που χρειάζεται για να μπορέσει να διαδραματίσει πληρέστερα το ρόλο της στην κοινότητα,

Αναγνωρίζοντας ότι το παιδί, για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, πρέπει να μεγαλώνει μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, σ' ένα κλίμα ευτυχίας, αγάπης και κατανόησης,

Επειδή είναι σημαντικό να προετοιμαστεί πλήρως το παιδί για να ζήσει μια ατομική ζωή στην κοινωνία και να ανατραφεί μέσα στο πνεύμα των ιδανικών που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ειδικότερα μέσα σε πνεύμα ειρήνης,

αξιοπρέπειας, ανοχής, ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης,

Έχοντας υπόψη ότι η ανάγκη να παρασχεθεί στο παιδί ειδική προστασία εξαγγέλθηκε στη Διακήρυξη της Γενεύης του 1924 για τα δικαιώματα του παιδιού και στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση στις 20 Νοεμ-βρίου 1959 και που αναγνωρίστηκε στην παγκόσμια Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στο διεθνές Σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στα άρθρα 23 και 24), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, τα κοινωνικά και τα πολιτιστικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στο άρθρο 10) και στο καταστατικό και στα αρμόδια όργανα των ειδικευμένων οργανισμών και των διεθνών οργανώσεων που μεριμνούν για την ευημερία του παιδιού,

Έχοντας υπόψη ότι, όπως αναφέρεται στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού, "το παιδί, λόγω της φυσικής και διανοητικής του ανωριμότητας, χρειάζεται ειδική προστασία και μέριμνα, συμπεριλαμβανομένης και της νομικής προστασίας, τόσο πριν όσο και μετά τη γέννησή του", Υπενθυμίζοντας τις διατάξεις της Διακήρυξης για τις νομικές και κοινωνικές αρχές σχετικά με την προστασία και την ευημερία των παιδιών, ειδικά όσον αφορά την υιοθεσία και την τοποθέτηση σε ανάδοχες οικογένειες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, τις διατάξεις του συνόλου των ελάχιστου κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για τη διοίκηση της δικαιοσύνης για ανήλικους (Κανόνες του Πεκίνου) και της Διακήρυξης για την προστασία των γυναικών και των παιδιών σε περίοδο επείγουσας ανάγκης και ένοπλης σύρραξης,

Αναγνωρίζοντας ότι σε όλες τις χώρες του κόσμου υπάρχουν παιδιά που ζουν κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες, και ότι είναι αναγκαίο να δοθεί στα παιδιά αυτά ιδιαίτερη προσοχή,

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη σημασία των πολιτιστικών παραδόσεων και αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού,

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των παιδιών σε όλες τις χώρες, και ιδιαίτερα στις υπό ανάπτυξη χώρες,

Συμφώνησαν τα εξής:

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, θεωρείται παιδί κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία.

Άρθρο 2

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να σέβονται τα δικαιώματα, που αναφέρονται στην παρούσα Σύμβαση και να τα εγγυώνται σε κάθε παιδί που υπάγεται στη δικαιοδοσία τους, χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων του παιδιού ή των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή της εθνικής, εθνικιστικής ή κοινωνικής καταγωγής τους, της περιουσιακής τους κατάστασης, της ανικανότητάς τους, της γέννησής τους ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύεται αποτελεσματικά το παιδί έναντι κάθε μορφής διάκρισης ή κύρωσης, βασισμένης στη νομική κατάσταση, στις δραστηριότητες, στις εκφρασμένες απόψεις ή στις πεποιθήσεις των γονέων του, των νόμιμων εκπροσώπων του ή των μελών της οικογένειάς του.

Άρθρο 3

1. Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν στα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν στο παιδί την αναγκαία για την ευημερία του προστασία και φροντίδα, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων του, των επιτρόπων του ή των άλλων προσώπων που είναι νόμιμα υπεύθυνοι γι' αυτό, και παίρνουν για το σκοπό αυτό όλα τα κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε η λειτουργία των οργανισμών, των υπηρεσιών και των ιδρυμάτων που αναλαμβάνουν παιδιά και που είναι υπεύθυνα για την προστασία τους να είναι σύμφωνη με τους κανόνες που έχουν θεσπιστεί από τις αρμόδιες αρχές, ιδιαίτερα στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας και σε ό,τι αφορά τον αριθμό και την αρμοδιότητα του προσωπικού τους, καθώς και την ύπαρξη μιας κατάλληλης εποπτείας.

Άρθρο 4

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να παίρνουν όλα τα νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των αναγνωρισμένων στην παρούσα Σύμβαση δικαιωμάτων. Στην περίπτωση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, παίρνουν τα μέτρα αυτά μέσα στα όρια των πόρων που διαθέτουν και, όπου είναι αναγκαίο, μέσα στα πλαίσια της διεθνούς συνεργασίας.

Άρθρο 5

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται την ευθύνη, το δικαίωμα και το καθήκον που έχουν οι γονείς ή, κατά περίπτωση, τα μέλη της διευρυμένης οικογένειας ή της κοινότητας, όπως προβλέπεται από τα τοπικά έθιμα, οι επιτροπές ή άλλα πρόσωπα που έχουν νόμιμα την ευθύνη για το παιδί, να του παράσχουν, κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του, τον προσανατολισμό και τις κατάλληλες συμβουλές για την άσκηση των δικαιωμάτων που του αναγνωρίζει η παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 6

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι κάθε παιδί έχει εγγενές δικαίωμα στη ζωή.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μέρη εξασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, την επιβίωση και την ανάπτυξη του παιδιού.

Άρθρο 7

1. Το παιδί εγγράφεται στο ληξιαρχείο αμέσως μετά τη γέννησή του και έχει από εκείνη τη στιγμή το δικαίωμα ονόματος, το δικαίωμα να αποκτήσει ιθαγένεια και, στο μέτρο του δυνατού, το δικαίωμα να γνωρίζει τους γονείς του και να ανατραφεί από αυτούς.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν για τη θέση σε εφαρμογή αυτών των δικαιωμάτων, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους και με τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλουν οι ισχύουσες σ' αυτό το πεδίο διεθνείς συνθήκες, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, ελλείψει αυτών, το παιδί θα ήταν άπατρις.

Άρθρο 8

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για διατήρηση της ταυτότητάς του, συμπεριλαμβανομένων της ιθαγένειάς του, του ονόματός του και των οικογενειακών σχέσεών του, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το νόμο, χωρίς παράνομη ανάμιξη.

2. Εάν ένα παιδί στερείται παράνομα ορισμένα ή όλα τα στοιχεία που συνιστούν την ταυτότητά του, τα Συμβαλλόμενα Κράτη οφείλουν να του παράσχουν κατάλληλη υποστήριξη και προστασία, ώστε η ταυτότητά του να αποκατασταθεί το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 9

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε το παιδί να μην αποχωρίζεται από τους γονείς του, παρά τη θέλησή τους, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν, με την επιφύλαξη δικαστικής αναθεώρησης και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους νόμους και διαδικασίες, ότι ο χωρισμός

αυτός είναι αναγκαίος για το συμφέρον του παιδιού. Μια τέτοια απόφαση μπορεί να είναι αναγκαία σε ειδικές περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν οι γονείς κακομεταχειρίζονται ή παραμελούν το παιδί, ή όταν ζουν χωριστά και πρέπει να ληφθεί απόφαση σχετικά με τον τόπο διαμονής του παιδιού.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στις διαδικασίες και να γνωστοποιούν τις απόψεις τους.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού που ζει χωριστά από τους δυο γονείς του ή από τον έναν από αυτούς να διατηρεί κανονικά προσωπικές σχέσεις και να έχει άμεση επαφή με τους δύο γονείς του, εκτός εάν αυτό να είναι αντίθετο με το συμφέρον του παιδιού.

4. Όταν ο χωρισμός είναι αποτέλεσμα μέτρων που έχει πάρει ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, όπως η κράτηση, η φυλάκιση, η εξορία, η απέλαση ή ο θάνατος (συμπεριλαμβανομένου του θανάτου από οποιαδήποτε αιτία, ο οποίος επήλθε κατά το χρόνο κράτησης) των δύο γονέων ή του ενός από αυτούς ή του παιδιού το Συμβαλλόμενο Κράτος δίνει, μετά από αίτηση, στους γονείς, στο παιδί ή, εάν χρειαστεί σε ένα άλλο μέλος της οικογένειας, τις ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με τον τόπο όπου βρίσκονται το απόν μέλος ή τα απόντα μέλη της οικογένειας, εκτός εάν η αποκάλυψη των πληροφοριών αυτών θα είναι επιζήμια για την ευημερία του παιδιού. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη φροντίζουν εξάλλου ώστε η υποβολή ενός τέτοιου αιτήματος να μην επισύρει δυσμενείς συνέπειες για το ενδιαφερόμενο ή τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Άρθρο 10

1. Σύμφωνα με την υποχρέωση των Συμβαλλόμενων Κρατών δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 9, κάθε αίτηση από ένα παιδί ή από τους γονείς του για την είσοδο σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος ή την έξοδο από αυτό με σκοπό την οικογενειακή επανένωση αντιμετωπίζεται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη με θετικό πνεύμα, ανθρωπισμό και ταχύτητα. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη φροντίζουν επιπλέον ώστε η υποβολή μιας τέτοιας αίτησης να μην επισύρει δυσμενείς συνέπειες για τον αιτούντα ή για τα μέλη της οικογένειάς του.

2. Το παιδί του οποίου οι γονείς διαμένουν σε διαφορετικά Κράτη έχει το δικαίωμα να διατηρεί, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, προσωπικές σχέσεις και τακτική άμεση επαφή με τους δύο γονείς του. Για το σκοπό αυτόν και σύμφωνα με την υποχρέωση που βαρύνει τα Συμβαλλόμενα Κράτη δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 9, τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα που έχουν το παιδί και οι γονείς του να εγκαταλείψουν οποιαδήποτε χώρα, συμπεριλαμβανομένης της χώρας αυτού του ίδιου του Συμβαλλόμενου Κράτους και να επιστρέψουν στη δική τους χώρα. Το δικαίωμα εγκατάλειψης οποιασδήποτε χώρας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι για την προστασία της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, και που είναι συμβατοί με τα υπόλοιπα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 11

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν μέτρα εναντίον των αθέμιτων μετακινήσεων παιδιών στο εξωτερικό και εναντίον της μη επανόδου τους.

2. Για το σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν τη σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή την προσχώρηση στις ήδη υπάρχουσες συμφωνίες.

Άρθρο 12

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στο παιδί που έχει ικανότητα διάκρισης το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα που το αφορά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και με το βαθμό ωριμότητάς του.

2. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει ιδίως να δίνεται στο παιδί η δυνατότητα να ακούγεται σε οποιαδήποτε διοικητική ή δικαστική διαδικασία που το αφορά, είτε άμεσα είτε μέσω ενός εκπροσώπου ή ενός αρμόδιου οργανισμού, κατά τρόπο συμβατό με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας.

Άρθρο 13

1. Το παιδί έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία αναζήτησης, λήψης και διάδοσης πληροφοριών και ιδεών οποιουδήποτε είδους, ανεξαρτήτως συνόρων, υπό μορφή προφορική, γραπτή ή τυπωμένη, ή καλλιτεχνική ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο της επιλογής του.

2. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού μπορεί να αποτελέσει

αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι:

α) Για το σεβασμό των δικαιωμάτων και της υπόληψης των άλλων ή

β) Για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών.

Άρθρο 14

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα και το καθή-κον των γονέων ή, κατά περίπτωση, των νόμιμων εκπροσώπων του παιδιού, να το καθοδηγούν στην άσκηση του παραπάνω δικαιώματος κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του.

3. Η ελευθερία της δήλωσης της Θρησκείας του ή των πεποιθήσεών του μπορεί να υπόκειται μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι για τη διαφύλαξη της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των ελευθεριών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των άλλων.

Άρθρο 15

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τα δικαιώματα του παιδιού στην ελευθερία του να συνεταιρίζεται και του να συνέρχεται ειρηνικά.

2. Δεν τίθενται περιορισμοί για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, εκτός από αυτούς που ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι σε μια δημοκρατική κοινωνία, προς το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης ή για την προστασία της δημόσιας υγείας ή των δημόσιων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων.

Άρθρο 16

1. Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του.

2. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από το νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών.

Άρθρο 17

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τη σημασία του έργου που επιτελούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και φροντίζουν ώστε το παιδί να έχει πρόσβαση σε ενημέρωση και σε υλικό, που προέρχονται από διάφορες εθνικές και διεθνείς πηγές, ιδίως σ' αυτά που αποσκοπούν στην προαγωγή της κοινωνικής, πνευματικής και ηθικής ευημερίας του, καθώς και της σωματικής και πνευματικής υγείας του. Για το σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη:

α) Ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη διάδοση πληροφοριών και υλικού που παρουσιάζουν κοινωνική και πολιτιστική χρησιμότητα για το παιδί που είναι σύμφωνα με το πνεύμα του άρθρου 29.

β) Ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία για την παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοση πληροφοριών και υλικού αυτού του τύπου, που προέρχονται από διάφορες πολιτιστικές, εθνικές και διεθνείς πηγές.

γ) Ενθαρρύνουν την παραγωγή και τη διάδοση παιδικών βιβλίων.

δ) Ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη τους τις γλωσσολογικές ανάγκες των αυτόχθονων παιδιών ή των παιδιών που ανήκουν σε μια μειονότητα.

ε) Ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 13 και 18.

Άρθρο 18

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση της αναγνώρισης της αρχής, σύμφωνα με την οποία και οι δύο γονείς είναι από κοινού υπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού και την ανάπτυξή του. Η ευθύνη για την ανατροφή του παιδιού και για την ανάπτυξή του ανήκει κατά κύριο λόγο στους γονείς, ή κατά περίπτωση, στους νόμιμους εκπροσώπους του. Το συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί τη βασική τους μέριμνα,

2. Για την εγγύηση και την προώθηση των δικαιωμάτων που εκφράζονται στην παρούσα Σύμβαση, τα Συμβαλλόμενα Κράτη παρέχουν την κατάλληλη βοήθεια στους γονείς και στους νόμιμους εκπροσώπους του παιδιού, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους για την ανατροφή του παιδιού, και εξασφαλίζουν τη δημιουργία οργανισμών, ιδρυμάτων και υπηρεσιών επιφορτισμέ-νων να μεριμνούν για την ευημερία των παιδιών.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν στα παιδιά των οποίων οι γονείς εργάζονται το δικαίωμα να επωφελούνται από τις υπηρεσίες και τα ιδρύματα φύλαξης παιδιών, εφόσον τα παιδιά πληρούν τους απαιτούμενους όρους.

Άρθρο 19

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα, προκειμένου να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εκκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας, κατά το χρόνο που βρίσκεται υπό την επιμέλεια των γονέων του ή του ενός από τους δύο, του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου στο οποίο το έχουν εμπιστευθεί.

2. Αυτά τα προστατευτικά μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όπου χρειάζεται, αποτελεσματικές διαδικασίες για την εκπόνηση κοινωνικών προγραμμάτων, που θα αποσκοπούν στην παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στο παιδί και σε αυτούς οι οποίοι έχουν την επιμέλειά του, καθώς και για άλλες μορφές πρόνοιας και για το χαρακτηρισμό, την αναφορά, την παραπομπή, την ανάκριση, την περίθαλψη και την παρακολούθηση της εξέλιξης τους στις περιπτώσεις κακής μεταχείρισης του παιδιού που περιγράφονται πιο πάνω, και όπου χρειάζεται, για διαδικασίες δικαστικής παρέμβασης.

Άρθρο 20

1. Κάθε παιδί που στερείται προσωρινά ή οριστικά το οικογενειακό του περιβάλλον ή το οποίο για το δικό του συμφέρον δεν είναι δυνατόν να παραμείνει στο περιβάλλον αυτό δικαιούται

ειδική προστασία και βοήθεια εκ μέρους του Κράτους.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προβλέπουν γι' αυτό το παιδί μια εναλλακτική επιμέλεια, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.

3. Αυτή η επιμέλεια μπορεί να έχει, μεταξύ άλλων, τη μορφή της τοποθέτησης σε μια οικογένεια, της ΚΑΦΑΛΑΗ του ισλαμικού δικαίου, της υιοθεσίας ή, σε περίπτωση ανάγκης, της τοποθέτησης σε ένα κατάλληλο για την περίπτωση ίδρυμα για παιδιά. Κατά την επιλογή ανάμεσα σε αυτές τις λύσεις, λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ανάγκη μιας συνέχειας στην εκπαίδευση του παιδιού, καθώς και η εθνική, θρησκευτική, πολιτιστική και γλωσσολογική καταγωγή του.

Άρθρο 21

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη που αναγνωρίζουν και/ή επιτρέπουν την υιοθεσία διασφαλίζουν ότι εκείνο που λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη στην προκειμένη περίπτωση είναι το συμφέρον του παιδιού και:

α) Μεριμνούν ώστε η υιοθεσία ενός παιδιού να μην επιτρέπεται παρά μόνο από τις αρμόδιες αρχές, οι οποίες αποφαινόμενες, σύμφωνα με το νόμο και με τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες και επί τη βάση όλων των αξιόπιστων σχετικών πληροφοριών, εάν η υιοθεσία είναι δυνατή εν όψει της κατάστασης του παιδιού σε σχέση με τον πατέρα και τη μητέρα του, τους συγγενείς του και τους νόμιμους εκπροσώπους του και εάν, εφόσον αυτό απαιτείται, τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα έδωσαν τη συναίνεσή τους για την υιοθεσία, έχοντας γνώση των πραγμάτων και μετά από την αναγκαία παροχή συμβουλών.

β) Αναγνωρίζουν ότι η υιοθεσία στο εξωτερικό μπορεί να αντιμετωπισθεί ως ένα άλλο μέσο εξασφάλισης στο παιδί της αναγκαίας φροντίδας, εάν αυτό δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε μία ανάδοχη ή σε μία υιοθετούσα οικογένεια ή να ανατραφεί σωστά στη χώρα της καταγωγής του.

γ) Μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση υιοθεσίας στο εξωτερικό, το παιδί να απολαμβάνει των ίδιων προστατευτικών μέτρων και προδιαγραφών με εκείνα που υπάρχουν στην περίπτωση εθνικής υιοθεσίας.

δ) Παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι, σε περίπτωση διακρατικής υιοθεσίας, η τοποθέτηση του παιδιού δεν απολήγει σε ανάρμοστο υλικό όφελος για τα πρόσωπα που είναι αναμιγμένα σ' αυτή.

ε) Προωθούν τους αντικειμενικούς σκοπούς του παρόντος άρθρου με τη σύναψη διμερών ή πολυμερών διακανονισμών ή συμφωνιών, ανάλογα με την περίπτωση, και προσπαθούν μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, να επιτύχουν οι τοποθετήσεις παιδιών στο εξωτερικό να πραγματοποιούνται από αρμόδιες αρχές ή αρμόδια όργανα.

Άρθρο 22

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου ένα παιδί, το οποίο επιζητεί να αποκτήσει το νομικό καθεστώς του πρόσφυγα ή που θεωρείται πρόσφυγας δυνάμει των κανόνων και των διαδικασιών του ισχύοντος διεθνούς ή εθνικού δικαίου, είτε αυτό είναι μόνο είτε συνοδεύεται από τους γονείς του ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, να χαιρεί της κατάλληλης προστασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας, που θα του επιτρέψουν να απολαμβάνει τα δικαιώματα που του αναγνωρίζουν η παρούσα Σύμβαση και τα άλλα διεθνή όργανα τα σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου ή ανθρωπιστικού χαρακτήρα, στα οποία μετέχουν τα εν λόγω Κράτη.

2. Για το σκοπό αυτό τα Συμβαλλόμενα Κράτη συνεργάζονται, όπως αυτά το κρίνουν αναγκαίο, σε όλες τις προσπάθειες που γίνονται από τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών και τους άλλους αρμόδιους διακυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς που συνεργάζονται με τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να προστατεύσουν και να βοηθήσουν τα παιδιά που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση, και προκειμένου να αναζητήσουν τους γονείς ή άλλα μέλη της οικογένειας κάθε παιδιού πρόσφυγα και για να συλλέξουν πληροφορίες αναγκαίες για την επανένωση του παιδιού με την οικογένειά του. Σε περίπτωση που ούτε ο πατέρας ούτε η μητέρα ούτε κανένα άλλο μέλος της οικογένειας είναι δυνατόν να ανευρεθεί, το παιδί έχει δικαίωμα να τύχει της ίδιας προστασίας που παρέχεται σε οποιοδήποτε άλλο παιδί στερημένο οριστικά ή προσωρινά του οικογενειακού του περιβάλλοντος για οποιονδήποτε λόγο, σύμφωνα με τις αρχές της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 23

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι τα πνευματικός ή σωματικώς ανάπηρα παιδιά πρέπει να διάγουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή, σε συνθήκες οι οποίες εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους, ευνοούν την αυτονομία τους και διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή του συνόλου.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ανάπηρων παιδιών να τυγχάνουν ειδικής φροντίδας και ενθαρρύνουν και εξασφαλίζουν, στο μέτρο των διαθέσιμων πόρων, την παροχή, μετά από αίτηση, στα ανάπηρα παιδιά που πληρούν τους απαιτούμενους όρους και σε αυτούς που τα έχουν αναλάβει, μιας βοήθειας προσαρμοσμένης στην κατάσταση του παιδιού και στις περιστάσεις των γονέων του ή αυτών στους οποίους τα έχουν εμπιστευθεί.

3. Εν όψει των ειδικών αναγκών των ανάπηρων παιδιών, η χορηγούμενη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου βοήθεια παρέχεται δωρεάν, εφόσον αυτό είναι δυνατό, κατόπιν υπολογισμού των οικονομικών πόρων των γονέων τους και αυτών στους οποίους έχουν εμπιστευθεί το παιδί, και σχεδιάζεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε τα ανάπηρα παιδιά να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επιμόρφωση, στην

περίθαλψη, στην αποκατάσταση αναπήρων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, έτσι που να επιτυγχάνεται η όσο το δυνατόν πληρέστερη κοινωνική ένταξη και προσωπική τους ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής και πνευματικής τους εξέλιξης.

4. Μέσα σε πνεύμα διεθνούς συνεργασίας, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προωθούν την ανταλλαγή κατάλληλων πληροφοριών στον τομέα της προληπτικής περίθαλψης και της ιατρικής, ψυχολογικής και λειτουργικής θεραπείας των ανάπηρων παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης και της πρόσβασης στις πληροφορίες που αφορούν στις μεθόδους αποκατάστασης αναπήρων και στις υπηρεσίες επαγγελματικής κατάρτισης, με σκοπό να επιτραπεί στα Συμβαλλόμενα Κράτη να βελτιώσουν τις δυνατότητες και τις αρμοδιότητές τους και να διευρύνουν την πείρα τους σε αυτούς τους τομείς. Σ' αυτό το πεδίο λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 24

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να απολαμβάνει το καλύτερο δυνατόν επίπεδο υγείας και να επωφελείται από τις υπηρεσίες ιατρικής θεραπείας και αποκατάστασης αναπήρων. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να διασφαλίσουν το ότι κανένα παιδί δεν θα στερείται το δικαίωμα πρόσβασης τις υπηρεσίες αυτές.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να εξασφαλίσουν την πλήρη εφαρμογή του παραπάνω δικαιώματος και ιδιαίτερα παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για:

α) Να μειώσουν τη βρεφική και παιδική θνησιμότητα,

β) Να εξασφαλίσουν σε κάθε παιδί την απαραίτητη ιατρική αντίληψη και περίθαλψη δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη της στοιχειώδους περίθαλψης.

γ) Να αγωνιστούν κατά της ασθένειας και της κακής διατροφής και μέσα στα πλαίσια της στοιχειώδους περίθαλψης, με την εφαρμογή - ανάμεσα στα άλλα - της ήδη διαθέσιμης τεχνολογίας και με την παροχή θρεπτικών τροφών και καθαρού πόσιμου νερού, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους της μόλυνσης του φυσικού περιβάλλοντος.

δ) Να εξασφαλίσουν στις μητέρες κατάλληλη περίθαλψη πριν και μετά από τον τοκετό.

ε) Να μπορούν όλες οι ομάδες της κοινωνίας, ιδιαίτερα οι γονείς και τα παιδιά, να ενημερώνονται για τα θέματα της υγείας και της διατροφής του παιδιού, για τα πλεονεκτήματα του φυσικού θηλασμού, την υγιεινή και την καθαριότητα του περιβάλλοντος και την πρόληψη των ατυχημάτων και να βρίσκουν υποστήριξη στη χρήση των παραπάνω βασικών γνώσεων.

στ) Να αναπτύξουν την προληπτική ιατρική φροντίδα, την καθοδήγηση των γονέων και την εκπαίδευση και τις υπηρεσίες του οικογενειακού προγραμματισμού.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για να καταργηθούν οι παραδοσιακές πρακτικές που βλάπτουν την υγεία των παιδιών.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προωθήσουν και να ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία, ώστε να επιτύχουν σταδιακά την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος που αναγνωρίζεται στο παρόν άρθρο. Εν όψει αυτού, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 25

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί, που τοποθετήθηκε από τις αρμόδιες αρχές σε μία οικογένεια, με σκοπό την παροχή φροντίδας, προστασίας ή θεραπείας της σωματικής ή πνευματικής του υγείας, το δικαίωμα σε μια περιοδική αναθεώρηση της παραπάνω θεραπείας και κάθε άλλης περίπτωσης σχετικής με την τοποθέτησή του.

Άρθρο 26

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί το δικαίωμα να επωφελείται από την κοινωνική πρόνοια, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών ασφαλίσεων, και παίρνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος αυτού, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.

2. Τα ωφελήματα, όπου είναι αναγκαία, πρέπει να δίνονται, αφού ληφθούν υπόψη οι πόροι και η κατάσταση του παιδιού και των προσώπων που έχουν αναλάβει την ευθύνη της συντήρησής του, καθώς και κάθε άλλη εκτίμηση σχετιζόμενη με την αίτηση παροχής ωφελημάτων που γίνεται από το παιδί ή για λογαριασμό του.

Άρθρο 27

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε παιδιού για ένα κατάλληλο επίπεδο ζωής που να επιτρέπει τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξή του.

2. Στους γονείς ή στα άλλα πρόσωπα που έχουν αναλάβει το παιδί ανήκει κατά κύριο λόγο η ευθύνη της εξασφάλισης μέσα στα όρια των δυνατοτήτων τους και των οικονομικών μέσων τους, των απαραίτητων για την ανάπτυξη του παιδιού συνθηκών ζωής.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υιοθετούν τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με τις εθνικές τους συνθήκες και στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, για να βοηθήσουν τους γονείς και τα άλλα πρόσωπα-να που είναι υπεύθυνα για το παιδί, να εφαρμόσουν το δικαίωμα αυτό και προσφέρουν, σε περίπτωση ανάγκης, υλική βοήθεια και προγράμματα υποστήριξης, κυρίως σε σχέση με τη διατροφή, το ρουχισμό και την κατοικία.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την είσπραξη της διατροφής του παιδιού από τους γονείς του ή από τα άλλα πρόσωπα που έχουν την οικονομική ευθύνη γι' αυτό, είτε εντός της επικράτειας είτε στο εξωτερικό. Ειδικά στην

περίπτωση που το πρόσωπο το οποίο έχει την οικονομική ευθύνη για το παιδί ζει σε ένα Κράτος διαφορετικό από εκείνο του παιδιού, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν την προσχώρηση σε διεθνείς συμφωνίες ή τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών, καθώς και την υιοθέτηση κάθε άλλης κατάλληλης ρύθμισης.

Άρθρο 28

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση και, ιδιαίτερα, για να επιτευχθεί η άσκηση του δικαιώματος αυτού προοδευτικά και στη βάση της ισότητας των ευκαιριών:

α) Καθιστούν τη στοιχειώδη εκπαίδευση υποχρεωτική και δωρεάν για όλους.

β) Ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάφορων μορφών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τόσο γενικής όσο και επαγγελματικής, τις καθιστούν ανοιχτές και προσιτές σε κάθε παιδί, και παίρνουν κατάλληλα μέτρα, όπως η θέσπιση της δωρεάν εκπαίδευσης και της προσφοράς χρηματικής βοήθειας σε περίπτωση ανάγκης.

γ) Εξασφαλίζουν σε όλους την πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία με όλα τα κατάλληλα μέσα, σε συνάρτηση με τις ικανότητες του καθενός.

δ) Καθιστούν ανοιχτές και προσιτές σε κάθε παιδί τη σχολική και την επαγγελματική ενημέρωση και τον προσανατολισμό.

ε) Παίρνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την τακτική σχολική φοίτηση και τη μείωση του ποσοστού εγκατάλειψης των σχολικών σπουδών.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή της σχολικής πειθαρχίας με τρόπο που να ταιριάζει στην αξιοπρέπεια του παιδιού ως ανθρώπινου όντος, και σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προάγουν και ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της παιδείας, με σκοπό να συμβάλλουν κυρίως στην εξάλειψη της άγνοιας και του αναλφαριθμητισμού στον κόσμο και να διευκολύνουν την πρόσβαση στις επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις και στις σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους. Για το σκοπό αυτόν, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 29

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνούν ότι η εκπαίδευση του παιδιού πρέπει να αποσκοπεί:

α) Στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και στην πληρέστερη δυνατή ανάπτυξη των χαρισμάτων του και των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων του.

β) Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις Θεμελιώδεις ελευθερίες και για τις αρχές που καθιερώνονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

γ) Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τους γονείς του παιδιού, την ταυτότητά του, τη γλώσσα του και τις πολιτιστικές του αξίες, καθώς και του σεβασμού του για τις εθνικές αξίες της χώρας στην οποία ζει, της χώρας από την οποία μπορεί να κατάγεται και για τους πολιτισμούς που διαφέρουν από το δικό του.

δ) Στην προετοιμασία του παιδιού για μία υπεύθυνη ζωή σε μία ελεύθερη κοινωνία μέσα σε πνεύμα κατανόησης, ειρήνης, ανοχής, ισότητας των φύλων και φιλίας ανάμεσα σε όλους τους λαούς και τις εθνικιστικές, εθνικές και θρησκευτικές ομάδες και στα πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής.

ε) Στην ανάπτυξη του σεβασμού για το φυσικό περιβάλλον.

2. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου ή του άρθρου 28 δεν μπορεί να ερμηνευτεί με τρόπο που να θίγει την ελευθερία των φυσικών ή νομικών προσώπων για τη δημιουργία και τη διεύθυνση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, υπό τον όρο ότι θα τηρούνται οι εκφρασμένες στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αρχές και ότι η παρεχόμενη στα ιδρύματα αυτά εκπαίδευση θα είναι σύμφωνη με τις ελάχιστες προδιαγραφές που θα έχει ορίσει το Κράτος.

Άρθρο 30

Στα Κράτη όπου υπάρχουν εθνικές, θρησκευτικές γλωσσικές μειονότητες ή πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής, ένα παιδί αυτόχθονας ή που ανήκει σε μία από αυτές τις μειονότητες δεν μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα να έχει τη δική του πολιτιστική ζωή, να πρεσβεύει και να ασκεί τη δική του θρησκεία ή να χρησιμοποιεί τη δική του γλώσσα από κοινού με τα άλλα μέλη της ομάδας του.

Άρθρο 31

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί το δικαίωμα στην ανάπαυση και στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου, στην ενασχόληση με ψυχαγωγικά παιχνίδια και δραστηριότητες που είναι κατάλληλες για την ηλικία του και στην ελεύθερη συμμετοχή στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται και προάγουν το δικαίωμα του παιδιού να συμμετέχει πλήρως στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ενθαρρύνουν την προσφορά κατάλληλων και ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.

Άρθρο 32

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας που ενέχει κινδύνους ή που μπορεί να εκθέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευσή του ή να βλάψει την υγεία του ή τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξή του.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των άλλων διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ειδικότερα:

α) Ορίζουν ένα κατώτατο όριο ή κατώτατα όρια ηλικίας για την είσοδο στην επαγγελματική απασχόληση.

β) Προβλέπουν μία κατάλληλη ρύθμιση των ωραρίων και των συνθηκών εργασίας.

γ) Προβλέπουν κατάλληλες ποινές και άλλες κυρώσεις, για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών, διοικητικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών μέτρων, για να προστατεύσουν τα παιδιά από την παράνομη χρήση ναρκωτικών και ψυχότροπων ουσιών, όπως αυτές προσδιορίζονται στις σχετικές διεθνείς συμβάσεις, και για να εμποδίσουν τη χρησιμοποίηση των παιδιών στην παραγωγή και την παράνομη διακίνηση αυτών των ουσιών.

Άρθρο 34

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σεξουαλικής βίας. Για το σκοπό αυτόν, τα Κράτη, ειδικότερα, παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν:

α) Την παρακίνηση ή τον εξαναγκασμό των παιδιών σε παράνομη σεξουαλική δραστηριότητα.

β) Την εκμετάλλευση των παιδιών για πορνεία ή για άλλες παράνομες σεξουαλικές δραστηριότητες.

γ) Την εκμετάλλευση των παιδιών για την παραγωγή θεαμάτων ή υλικού πορνογραφικού χαρακτήρα.

Άρθρο 35

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν την απαγωγή, την πώληση ή το δουλεμπόριο παιδιών, για οποιονδήποτε σκοπό και με οποιαδήποτε μορφή.

Άρθρο 36

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προστατεύουν το παιδί από κάθε άλλη μορφή εκμετάλλευσης επιβλαβή για οποιαδήποτε πλευρά της ευημερίας του.

Άρθρο 37

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ώστε:

α) Κανένα παιδί να μην υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σε άλλες σκληρές, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές τιμωρίες ή μεταχείριση. Θανατική ποινή ή ισόβια κάθειρξη χωρίς δυνατότητα απελευθέρωσης δεν πρέπει να απαγγέλλονται για παραβάσεις, τις οποίες έχουν διαπράξει πρόσωπα κάτω των δεκαοκτώ ετών.

β) Κανένα παιδί να μη στερείται την ελευθερία του κατά τρόπο παράνομο ή αυθαίρετο. Η σύλληψη, κράτηση ή φυλάκιση ενός παιδιού πρέπει να είναι σύμφωνη με το νόμο, να μην αποτελεί παρά ένα έσχατο μέτρο και να είναι της μικρότερης δυνατής χρονικής διάρκειας.

γ) Κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία να αντιμετωπίζεται με ανθρωπισμό και με τον οφειλόμενο στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου σεβασμό, και κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ηλικίας του. Ειδικότερα, κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία θα χωρίζεται από τους ενήλικες, εκτός εάν θεωρηθεί ότι είναι προτιμότερο να μη γίνει αυτό για το συμφέρον του παιδιού, και έχει το δικαίωμα να διατηρήσει την επαφή με την οικογένειά του δι' αλληλογραφίας και με επισκέψεις, εκτός εξαιρετικών περιστάσεων.

δ) Τα παιδιά που στερούνται την ελευθερία τους να έχουν το δικαίωμα για ταχεία πρόσβαση σε νομική ή σε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση, καθώς και το δικαίωμα να αμφισβητούν τη νομιμότητα της στέρησης της ελευθερίας τους ενώπιον ενός δικαστηρίου ή μιας άλλης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής, και για τη λήψη μιας ταχείας απόφασης πάνω σ' αυτό το ζήτημα.

Άρθρο 38

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να διασφαλίζουν το σεβασμό στους κανόνες του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που εφαρμόζονται σε αυτά σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, και των οποίων η προστασία επεκτείνεται στα παιδιά.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα πρόσωπα κάτω των δεκαπέντε ετών, δεν θα συμμετέχουν άμεσα στις εχθροπραξίες.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη απέχουν από την επιστράτευση στις ένοπλες δυνάμεις τους κάθε προσώπου κάτω των δεκαπέντε ετών. Κατά την επιστράτευση ανάμεσα σε πρόσωπα άνω των δεκαπέντε ετών αλλά κάτω των δεκαοκτώ ετών, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να δίνουν προτεραιότητα στα πρόσωπα μεγαλύτερης ηλικίας.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη, σύμφωνα με την υποχρέωση που έχουν, δυνάμει του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, να προστατεύουν τον άμαχο πληθυσμό σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για την προστασία και τη φροντίδα των παιδιών, που θίγονται από την ένοπλη σύρραξη.

Άρθρο 39

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διευκολύνουν τη σωματική και ψυχολογική ανάρρωση και την κοινωνική επανένταξη κάθε παιδιού θύματος: οποιασδήποτε μορφής παραμέλησης, εκμετάλλευσης ή κακοποίησης, βασανισμού ή κάθε άλλης μορφής σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας ή ένοπλης σύρραξης. Η ανάρρωση αυτή και η επανένταξη γίνονται μέσα σε περιβάλλον, που ευνοεί την υγεία, τον αυτοσεβασμό και την αξιοπρέπεια του παιδιού.

Άρθρο 40

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί ύποπτο, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για παράβαση του ποινικού νόμου το δικαίωμα σε μεταχείριση που να συνάδει με το αίσθημα της αξιοπρέπειάς του και της προσωπικής αξίας, που να ενισχύει το σεβασμό του για τα ανθρωπίνια δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες των άλλων και που να λαμβάνει υπόψη την ηλικία του, καθώς και την ανάγκη για επανένταξη στην κοινωνία και την ανάληψη από το παιδί ενός εποικοδομητικού ρόλου στην κοινωνία.

2. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ιδιαίτερα ώστε:

α) Κανένα παιδί να μην καθίσταται ύποπτο, να μην κατηγορείται και να μην καταδικάζεται για παράβαση του ποινικού νόμου λόγω πράξεων ή παραλείψεων, που δεν απαγορεύονται από το εθνικό ή διεθνές δίκαιο κατά το χρόνο που διαπράχθηκαν.

β) Κάθε παιδί ύποπτο ή κατηγορούμενο για παράβαση του ποινικού νόμου να έχει τουλάχιστον το δικαίωμα στις ακόλουθες εγγυήσεις:

i) Να θεωρείται αθώο μέχρι να αποδειχθεί νόμιμα η ενοχή του.

ii) Να ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση και απευθείας για τις εναντίον του κατηγορίες ή, κατά περίπτωση, μέσω των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του και να έχει νομική ή οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση για την προετοιμασία και την παρουσίαση της υπεράσπισής του.

iii) Να κρίνεται η υπόθεσή του χωρίς καθυστέρηση από μια αρμόδια, ανεξάρτητη και αμερόληπτη αρχή ή δικαστικό σώμα, σύμφωνα με μία δίκαιη κατά το νόμο διαδικασία με την παρουσία ενός νομικού ή άλλου συμβούλου και την παρουσία των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του, εκτός αν αυτό θεωρηθεί αντίθετο προς το συμφέρον του παιδιού, λόγω κυρίως της ηλικίας ή της κατάστασής του.

iv) Να μην υποχρεώνεται να καταθέσει ως μάρτυρας ή να ομολογήσει την ενοχή του, να υποβάλλει ερωτήσεις το ίδιο ή μέσω άλλου στους μάρτυρες κατηγορίας και να επιτυγχάνει την παράσταση και την εξέταση μαρτύρων υπεράσπισης κάτω από συνθήκες ισότητας.

v) Εάν κριθεί ότι παρέβη τον ποινικό νόμο, να μπορεί να προσφύγει κατ' αυτής της απόφασης και κατά οποιουδήποτε μέτρου που λήφθηκε ως συνέπεια αυτής ενώπιον μιας ανώτερης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής ή δικαστικού σώματος, σύμφωνα με το νόμο.

vi) Να έχει τη δωρεάν βοήθεια ενός διερμηνέα, σε περίπτωση που δεν καταλαβαίνει ή δεν μιλάει τη γλώσσα που χρησιμοποιείται.

vii) Να αντιμετωπίζεται η ιδιωτική του ζωή με απόλυτο σεβασμό σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να προαγάγουν τη θέσπιση νόμων, διαδικασιών, αρχών και θεσμών εφαρμοζομένων ειδικώς στα παιδιά που είναι ύποπτα, κατηγορούμενα ή καταδικασμένα για παράβαση του ποινικού νόμου και ιδιαίτερα:

α) Τη θέσπιση ενός ελάχιστου ορίου ηλικίας κάτω απ' το οποίο τα παιδιά θα θεωρούνται ότι δεν έχουν την ικανότητα παράβασης του ποινικού νόμου.

β) Την εισαγωγή μέτρων, εφόσον αυτό είναι δυνατόν και ευκταίο, για την αντιμετώπιση τέτοιων παιδιών, χωρίς ανάγκη προσφυγής στη δικαιοσύνη, με την προϋπόθεση βέβαια ότι τηρείται ο απόλυτος σεβασμός στα ανθρωπίνια δικαιώματα και στις νόμιμες εγγυήσεις.

4. Μια σειρά διατάξεων σχετικών κυρίως με την επιμέλεια, την καθοδήγηση και την επιτήρηση, τους συμβούλους, τη δοκιμασία, την τοποθέτηση σε οικογένεια, τα προγράμματα γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και τις άλλες εναλλακτικές δυνατότητες πλην της επιμέλειας, θα εξασφαλίζει στα παιδιά μια μεταχείριση που να εγγυάται την ευημερία τους και που να είναι ανάλογη και με την κατάστασή τους και με την παράβαση.

Άρθρο 41

Καμιά από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης δεν θίγει διατάξεις ευνοϊκότερες για την πραγματοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού και οι οποίες είναι δυνατόν να περιέχονται:

α) Στη νομοθεσία ενός Συμβαλλόμενου Κράτους ή β) Στο ισχύον για το Κράτος αυτό διεθνές δίκαιο.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 42

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν να κάνουν ευρέως γνωστές τόσο στους ενήλικες όσο και στα παιδιά, τις αρχές και τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης με δραστήρια και κατάλληλα μέσα.

Άρθρο 43

1. Με σκοπό την έρευνα της προόδου που έχει συντελεστεί από τα Συμβαλλόμενα Κράτη σε

σχέση με την τήρηση των υποχρεώσεων, οι οποίες συμφωνήθηκαν δυνάμει της παρούσας Σύμβασης, συγκροτείται Επιτροπή για τα δικαιώματα του παιδιού, η οποία επιτελεί τα καθήκοντα που ορίζονται παρακάτω.

2. Η Επιτροπή αποτελείται από δέκα εμπειρογνώμονες υψηλού ήθους και αναγνωρισμένης ικανότητας στον τομέα που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση. Τα μέλη της εκλέγονται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη ανάμεσα στους υπηκόους τους και συμμετέχουν υπό την ατομική τους ιδιότητα, αφού ληφθούν υπόψη η ανάγκη εξασφάλισης δίκαιης γεωγραφικής κατανομής και τα κύρια νομικά συστήματα.

3. Η εκλογή των μελών της Επιτροπής γίνεται με μυστική ψηφοφορία από έναν κατάλογο προσώπων που υποβάλλουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος έχει τη δυνα-τότητα να υποδεικνύει έναν υποψήφιο από τους υπηκόους του.

4. Η διεξαγωγή των πρώτων εκλογών θα γίνει το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης. Στη συνέχεια οι εκλογές θα γίνονται κάθε δύο χρόνια. Τέσσερις τουλάχιστον μήνες πριν από την ημερομηνία κάθε εκλογής ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών καλεί γραπτώς τα Συμβαλλόμενα Κράτη να προτείνουν τους υποψηφίους τους εντός δύο μηνών. Στη συνέχεια, ο Γενικός Γραμματέας ετοιμάζει έναν κατάλογο με τα ονόματα όλων των υποψηφίων σε αλφαβητική σειρά, αναφέροντας τα Συμβαλλόμενα Κράτη που έχουν υποδείξει αυτούς και τον υποβάλλει στα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη.

5. Οι εκλογές γίνονται κατά τις συνόδους των Συμβαλλόμενων Κρατών, οι οποίες συγκαλούνται από το Γενικό Γραμματέα στην Έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Στις συνόδους αυτές, κατά τις οποίες η απαρτία σχηματίζεται από τα δύο τρίτα των Συμβαλλόμενων Κρατών, εκλέγονται μέλη της Επιτροπής εκείνοι που έλαβαν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και την απόλυτη πλειοψηφία από τους παρόντες και ψηφίσαντες εκπροσώπους των Συμβαλλόμενων Κρατών.

6. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται για χρονική περίοδο τεσσάρων ετών. Είναι επανεκλέξιμα εάν προταθεί εκ νέου η υποψηφιότητά τους. Η θητεία πέντε μελών από τα εκλεγμένα κατά την πρώτη εκλογή λήγει μετά τη συμπλήρωση δύο ετών. Τα ονόματα των πέντε αυτών μελών επιλέγονται με κλήρο από τον πρόεδρο της συνόδου, αμέσως μετά από την πρώτη εκλογή.

7. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης ενός μέλους της Επιτροπής, ή εάν, για έναν οποιονδήποτε άλλο λόγο, ένα μέλος δηλώσει ότι δεν μπορεί πλέον να ασκεί τα καθήκοντά του στα πλαίσια της Επιτροπής, το Συμβαλλόμενο Κράτος, που είχε υποδείξει αυτό το μέλος, διορίζει έναν άλλο εμπειρογνώμονα από τους υπηκόους του, για να υπηρετήσει για το υπόλοιπο της θητείας, με την επιφύλαξη της έγκρισης της Επιτροπής.

8. Η Επιτροπή θεσπίζει η ίδια τον εσωτερικό κανονισμό της.

9. Η Επιτροπή εκλέγει τους αξιωματούχους της για μία περίοδο δύο ετών.

10. Οι σύνοδοι της Επιτροπής συγκαλούνται κανονικά στην έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ή σε οποιονδήποτε άλλο κατάλληλο τόπο, που καθορίζεται από την Επιτροπή. Η Επιτροπή συνέρχεται κανονικά κάθε χρόνο.

Η διάρκεια των συνόδων της καθορίζεται και τροποποιείται, εάν είναι αναγκαίο, από μία συνέλευση των Κρατών Μελών στην παρούσα Σύμβαση, με την επιφύλαξη της έγκρισης από τη Γενική Συνέλευση.

11. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θέτει στη διάθεση της Επιτροπής το απαραίτητο προσωπικό και τις εγκαταστάσεις για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί, δυνάμει της παρούσας Σύμβασης.

12. Τα μέλη της Επιτροπής που συγκροτήθηκε δυνάμει της παρούσας Σύμβασης εισπράττουν, με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, απολαβές από τους πόρους του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τους όρους και με τις προϋποθέσεις που ορίζει η Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 44

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποβάλλουν στην Επιτροπή, μέσω του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που έχουν υιοθετήσει για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση, καθώς και σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε ως προς την απόλαυση αυτών των δικαιωμάτων:

α) Εντός των δύο πρώτων ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος.

β) Κατόπιν, κάθε πέντε χρόνια.

2. Οι εκθέσεις που συντάσσονται σε εφαρμογή του παρόντος άρθρου, πρέπει να επισημαίνουν τους παράγοντες και τις δυσκολίες, εάν υπάρχουν, που εμποδίζουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη να τηρήσουν πλήρως τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση. Πρέπει επίσης να περιέχουν επαρκείς πληροφορίες, για να δώσουν στην Επιτροπή μια ακριβή εικόνα της εφαρμογής της Σύμβασης στην εν λόγω χώρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη τα οποία έχουν υποβάλει στην Επιτροπή μια αρχική πλήρη έκθεση, δεν χρειάζεται να επαναλάβουν στις επόμενες εκθέσεις που υποβάλλουν, σύμφωνα με το εδάφιο β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τις βασικές πληροφορίες που έχουν ήδη κοινοποιήσει.

4. Η Επιτροπή μπορεί να ζητά από τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικές, με την εφαρμογή της Σύμβασης.

5. Η Επιτροπή υποβάλλει κάθε δύο χρόνια στη Γενική Συνέλευση, μέσω του Κοινωνικού και Οικονομικού Συμβουλίου, εκθέσεις για τις δραστηριότητές της.

6. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καθιστούν ευρέως προσιτές τις εκθέσεις τους στο κοινό της χώρας τους.

Άρθρο 45

Για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Σύμ-βασης και για την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας στο πεδίο το οποίο καλύπτει η Σύμβαση:

α) Οι ειδικοί οργανισμοί, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία * και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται κατά την εξέταση της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης, οι οποίες εμπíπτουν στην αρμοδιότητά τους. Η Επιτροπή μπορεί να καλέσει τις ειδικευμένες οργανώσεις, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλους αρμόδιους οργανισμούς, τους οποίους κρίνει κατάλληλους, να παράσχουν ειδικευμένες γνώμες για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που ανήκουν στις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Μπορεί να καλεί τις ειδικευμένες οργανώσεις, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών να της υποβάλουν εκθέσεις για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που ανήκουν στο πεδίο δραστηριότητάς τους.

β) Η Επιτροπή διαβιβάζει, εάν το κρίνει αναγκαίο, στις ειδικευ-μένες οργανώσεις, στο Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και στους άλλους αρμόδιους οργανισμούς κάθε έκθεση των Συμβαλλόμενων Κρατών που περιέχει ένα αίτημα ή υποδεικνύει μια ανάγκη για τεχνική συμβουλή ή βοήθεια, μαζί με τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις της Επιτροπής, εάν υπάρχουν, σχετικά με το παραπάνω αίτημα ή υπόδειξη.

γ) Η Επιτροπή μπορεί να συστήσει στη Γενική Συνέλευση να ζητήσει από το Γενικό Γραμματέα να αναλάβει για λογαριασμό της μελέτες πάνω σε ειδικά θέματα, σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού.

δ) Η Επιτροπή μπορεί να κάνει υποδείξεις και συστάσεις γενικής φύσεως βασισμένες στις πληροφορίες που έχει δεχτεί κατ' εφαρμογήν των άρθρων 44 και 45 της παρούσας Σύμβασης. Οι υποδείξεις αυτές και οι συστάσεις γενικής φύσεως διαβιβάζονται σε κάθε ενδιαφερόμενο Συμβαλλόμενο Κράτος και αναφέρονται στη Γενική Συνέλευση, μαζί με τις παρατηρήσεις των Συμβαλλόμενων Κρατών μερών, όπου υπάρχουν.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 46

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για υπογραφή σε όλα τα Κράτη.

Άρθρο 47

Η παρούσα Σύμβαση υποβάλλεται σε επικύρωση. Τα έγγραφα της επικύρωσης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 48

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για προσχώρηση οποιουδή-ποτε Κράτους. Τα έγγραφα της προσχώρησης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 49

1. Η παρούσα Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών του εικοστού εγγρά-φου επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε Κράτος που επικυρώνει την παρούσα Σύμβαση ή προσχωρεί σε αυτήν μετά την κατάθεση του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης, η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης από το Κράτος αυτό του δικού του εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 50

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να προτείνει μια τροπολογία και να καταθέσει το κείμενό της στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Εν συνεχεία ο Γενικός Γραμματέας διαβιβάζει όλα τα σχέδια τροπολογιών στα Συμβαλλόμενα Κράτη ζητώντας τους να του γνωρίζουν εάν επιθυμούν να συ-γκληθεί διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Κρατών, με σκοπό να εξετασθούν και να τεθούν σε ψηφοφορία αυτά τα σχέδια. Εάν, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της διαβίβασης αυτής, το ένα τρίτο τουλάχιστον των Συμβαλλόμενων Κρατών κηρυχτεί υπέρ της σύγκλησης μιας τέτοιας διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη υπό την αιγίδα του Οργανι-σμού των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροπολογία, που υιοθετείται από την πλειοψηφία των παρόντων και ψηφισάντων στη διάσκεψη Συμβαλλόμενων Κρατών, υποβάλλεται για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.

2. Κάθε τροπολογία, που υιοθετήθηκε σύμφωνα με τις διατά-ξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αρχίζει να ισχύει όταν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και γίνει δεκτή με πλειοψηφία των δύο τρίτων των Συμβαλλόμενων Κρατών.

3. Όταν μια τροπολογία αρχίσει να ισχύει έχει αναγκαστική ισχύ για τα Συμβαλλόμενα Κράτη που την αποδέχτηκαν ενώ τα υπόλοιπα Συμβαλλόμενα Κράτη παραμένουν δεσμευμένα από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και από όλες τις προηγούμενες τροπολογίες που έχουν

αποδεχτεί.

Άρθρο 51

1. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θα δεχτεί και θα διαβιβάσει σε όλα τα Κράτη το κείμενο των επιφυλάξεων που έκαναν τα Κράτη κατά το χρόνο της επικύρωσης ή της προσχώρησης.

2. Δεν επιτρέπεται καμία επιφύλαξη, που είναι ασυμβίβαστη με το αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας Σύμβασης.

Οι επιφυλάξεις μπορούν να αποσυρθούν ανά πάσα στιγμή με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ενημερώνει γι' αυτό όλα τα Συμβαλ-λόμενα στη Σύμβαση Κράτη. Η γνωστοποίηση παράγει τα αποτελέσματά της από την ημερομηνία κατά την οποία παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 52

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση με γραπτή γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία παράγει τα αποτελέσματά της ένα χρόνο μετά από την ημερομηνία κατά την οποία η γνωστοποίηση παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 53

Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 54

Το πρωτότυπο της παρούσας Σύμβασης της οποίας τα κείμενα στην αγγλική, αραβική, κινεζική, ισπανική, γαλλική και ρωσική γλώσσα έχουν την ίδια ισχύ, θα κατατεθεί στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Για να πιστοποιηθούν τα παραπάνω οι υπογράφωντες, ειδικά εξουσιοδοτημένοι από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους, υπέ-γραψαν την παρούσα Σύμβαση.

* Σύμφωνα με τη μετάφραση, στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως ως Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία νοείται η UNICEF. Η παρούσα σύμβαση επικυρώθηκε από την Ελλάδα και δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ.192/2.12.92

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (intracom IT services)

Ν 3625/2007: Δικαιώματα του Παιδιού σχ.με την εμπορία,πορνεία κλπ παιδιών(Προαιρετικό Πρωτόκολλο

Άρθρο :πρώτο

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος,

το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (κυρωτικός ν. 2101/1992, ΦΕΚ 192 Α) σχετικά με την εμπορία παιδιών, την

παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, που υιοθετήθηκε με το ψήφισμα 54/263 (25 Μαΐου 2000) της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, το κείμενο του οποίου στο πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής

Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography

The States Parties to the present Protocol,

Considering that, in order further to achieve the purposes of the Convention

on the Rights of the Child and the implementation of its provisions, especially articles 1,11,21,32,33,34,35 and 36, it would be appropriate to extend the measures that States Parties should undertake in order to guarantee the protection of the child from the sale of children, child prostitution and

child pornography,

Considering also that the Convention on the Rights of the Child recognizes the right of the child to be protected from economic exploitation and from performing any work that is likely to be hazardous or to interfere with the child's education, or to be harmful to the child's health or physical, mental, spiritual, moral or social development,

Gravely concerned at the significant and increasing international traffic of children for the purpose of the sale of children, child

prostitution and

child pornography,

Deeply concerned at the widespread and continuing practice of sex tourism, to which children are especially vulnerable, as it directly promotes the sale of children, child prostitution and child pornography,

Recognizing that a number of particularly vulnerable groups, including girl children, are at greater risk of sexual exploitation, and that girl children are disproportionately represented among the sexually exploited,

Concerned about the growing availability of child pornography on the

Internet and other evolving technologies, and recalling the International Conference on Combating Child Pornography on the Internet (Vienna, 1999) and, in particular, its conclusion calling for the worldwide criminalization of

the production, distribution, exportation, transmission, importation, intentional possession and advertising of child pornography, and stressing

The importance of closer cooperation and partnership between Governments and the Internet industry,

Believing that the elimination of the sale of children, child prostitution and child pornography will be facilitated by adopting a holistic approach, addressing the contributing factors, including underdevelopment, poverty, economic disparities, inequitable socio-economic structure, dysfunction families, lack of education, urban-rural migration, gender discrimination, irresponsible adult sexual behaviour, harmful traditional practices, armed conflicts and trafficking of children,

Believing that *efforts* to raise public awareness are needed to reduce consumer demand for the sale of children, child prostitution and child pornography, and also believing in the importance of strengthening global partnership among all actors and of improving law enforcement at the national level,

Noting the provisions of international legal instruments relevant to the protection of children, including the Hague Convention on the Protection of Children and Cooperation with Respect to Inter-Country Adoption, the Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction, the Hague Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Cooperation in Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children, and International Labour Organization Convention No. 182 on the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour,

Encouraged by the overwhelming support for the Convention on the Rights of the Child, demonstrating the widespread commitment that exists for the promotion and protection of the rights of the child,

Recognizing the importance of the implementation of the provisions of the Programme of Action for the Prevention of the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography and the Declaration and Agenda for Action adopted at the World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, held at Stockholm from 27 to 31 August 1996, and the other relevant decisions and recommendations of pertinent international bodies,

Taking due account of the importance of the traditions and cultural values of each people for the protection and harmonious development of the child,

Have agreed as follows:

Article 1

States Parties shall prohibit the sale of children, child prostitution and child pornography as provided for by the present Protocol.

Article 2

For the purpose of the present Protocol:

(a) Sale of children means any act or transaction whereby a child is transferred by any person or group of persons to another for remuneration or any other consideration;

(b) Child prostitution means the use of a child in sexual activities for remuneration or any other form of consideration;

(c) Child pornography means any representation, by whatever means, of a child engaged in real or simulated explicit sexual activities or any representation of the sexual parts of a child for primarily sexual purposes.

Article 3

I. Each State Party shall ensure that, as a minimum, the following acts and activities are fully covered under its criminal law, whether these *offences* are committed domestically or transnational or on an individual or organized

(a) In the context of sale of children as defined in article 2:

(i) The offering, delivering or accepting, by whatever means, a child for the purpose of:

a. Sexual exploitation of the child;

b. Transfer of organs of the child for profit;

c. Engagement of the child in forced labour,

(ii) Improperly inducing consent, as an intermediary, for the adoption of a child in violation of applicable international legal instruments on adoption;

(b) Offering, obtaining, procuring OF providing a child for child prostitution, as defined in article 2.

(c) Producing, distributing, disseminating, importing, exporting, offering, selling OF possessing for die above purposes child pornography as defined in article 2.

2. Subject to the provisions of a State Party' 5 nationallaw, the same shall apply to an attempt to commit any of these acts and to complicity OF participation in any of these acts.

3. Each State Party shall make these offences punishable by appropriate penalties that take into account their grave nature.

4. Subject to the provisions of its nationallaw, each State Party shall take measures, where appropriate, to estab\ish the \iabi\ity of legal persons for offences established in paragraph 1 of the present article. Subject to the legal principles of the State Party, this liability of legal persons may

be criminal, civi\ OF administrative.

5. States Parties shall take aII appropriate legal and administrative measures to ensure that aII persons involved in the adoption of a child act in conformity with app\licable internationa\ legal instruments.

Article 4

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3,

paragraph 1, when the offences are committed in its territory or on board a ship or aircraft registered in that State.

2. Each State Party may take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3, paragraph 1, in the following cases:

(a) When the alleged offender is a national of that State or a person who has his habitual residence in its territory;

(b) When the victim is a national of that State.

3. Each State Party shall also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the above-mentioned offences when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her to another State Party on the ground that the offence has been committed by one of its nationals.

4. This Protocol does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with internal law.

Article 5

1. The offences referred to in article 3, paragraph 1, shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between States Parties and shall be included as extraditable offences in every extradition treaty subsequently concluded between them, in accordance with the conditions set forth in those treaties.

2. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Protocol

as a legal basis

for extradition in respect of such offences. Extradition shall be subject to

the conditions provided by the law of the requested State.

3. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize such offences as extraditable offences between themselves subject to the conditions provided by the law of the requested State.

4. Such offences shall be treated, for the purpose of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in the territories of the States required to establish their jurisdiction in accordance with article 4.

5. If an extradition request is made with respect to an offence described in article 3, paragraph 1, and if the requested State Party does not or will not extradite on the basis of the nationality of the offender, that State shall take suitable measures to submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.

Article 6

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with investigations or criminal or extradition proceedings brought in respect of the offences set forth in article 3, paragraph 1, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings.

2. States Parties shall carry out their obligations under, paragraph 1 of the present article in conformity with any treaties or other arrangements of mutual legal assistance that may exist between them. In the absence of

such treaties or arrangements, States Parties shall afford one another assistance if accordance with their domestic law.

Article 7

States Parties shall, subject to the provisions of their national law:

(a) Take measures to provide for the seizure and confiscation, as appropriate, of:

(i) Goods such as materials, assets and other instrumentalities used to commit or facilitate offences under the present Protocol;

(ii) Proceeds derived from such offences;

(b) Execute requests from another State Party for seizure or confiscation of goods or proceeds referred to subparagraph (a) (i);

(c) Take measures aimed at closing, of a temporary or definitive basis, premises used to commit such offences.

Article 8

States Parties shall adopt appropriate measures to protect the rights and interests of child victims of the practices prohibited under the present Protocol\ at all stages of the criminal justice process, if particular by:

(a) Recognizing the vulnerability of child victims and adapting procedures to recognize their special needs, including their special needs as witnesses;

(b) Informing child victims of their rights, their role and the scope, timing and progress of the proceedings and of the disposition of their

cases;

(c) Allowing the views, needs and concerns of child victims to be presented and considered proceedings where their personal interests are affected, in a manner consistent with the procedural rules of national law;

(d) Providing appropriate support services to child victims throughout the legal process;

(e) Protecting, as appropriate, the privacy and identity of child victims and taking measures in accordance with national law to avoid the inappropriate dissemination of information that could lead to the identification of child victims;

(f) Providing, in appropriate cases, for the safety of child victims, as well as that of their families and witnesses thereof, from intimidation and retaliation;

(g) Avoiding unnecessary delay in the disposition of cases and the execution of orders or decrees granting compensation to child victims.

2. States Parties shall ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations, including investigations aimed at establishing the age of the victim.

3. States Parties shall ensure that, in the treatment by the criminal justice system of children who are victims of the offences described in the present Protocol, the best interest of the child shall be a primary consideration.

4. States Parties shall take measures to ensure appropriate training, including legal and psychological training, for the persons who work with victims of the offences prohibited under the present Protocol.

5. States Parties shall, appropriate cases, adopt measures order to protect the safety and integrity of those persons and/or organizations involved the prevention and/or protection and rehabilitation of victims of such offences.

6. Nothing the present article shall be construed as prejudicial to inconsistent with the rights of the accused to a fair and impartial trial.

Article 9

1. States Parties shall adopt strengthen, implement and disseminate laws, administrative measures, social policies and programmes to prevent the offences referred 10 the present Protocol. Particular attention should be given to protect children who are especially vulnerable to these practices.

2. States Parties shall promote awareness the public at large, including children, through information by all appropriate means, education and training, about the preventive measures and harmful effects of the offences referred to the present Protocol. if fulfilling their obligations under

this article, States Parties shall encourage the participation of the community and, if particular, children and child victims, such information and education and training programmes, including at the international level.

3. States Parties shall take all feasible measures with the aim of ensuring all appropriate assistance to victims of such offences, including their full social reintegration and their full physical and psychological recovery.

4. States Parties shall ensure that all child victims of the offences

described the present Protocol have access to adequate procedures to seek, without discrimination, compensation for damages from those legally responsible.

5. States Parties shall take appropriate measures aimed at effectively prohibiting the production and dissemination of material advertising the offences described in the present Protocol.

Article 10

1. States Parties shall take all necessary steps to strengthen international cooperation by multilateral, regional and bilateral arrangements for the prevention, detection, investigation, prosecution and punishment of those responsible for acts involving the sale of children, child prostitution,

child pornography and child sex tourism. States Parties shall also promote international cooperation and coordination between their authorities, national and international non-governmental organizations and international organizations.

2. States Parties shall promote international cooperation to assist child victims in their physical and psychological recovery, social reintegration and repatriation.

3. States Parties shall promote the strengthening of international cooperation in order to address the root causes, such as poverty and underdevelopment, contributing to the vulnerability of children to the sale of children, child prostitution, child pornography and child sex tourism;

4. States Parties in a position to do so shall provide financial, technical other assistance through existing multilateral, regional, bilateral other programmes.

Article 11

Nothing in the present Protocol shall affect any provisions that are more conducive to the realization of the rights of the child and that may be contained in:

- (a) The law of a State Party;
- (b) International law in force for that State.

Article 12

1. Each State Party shall submit, within two years following the entry into force of the Protocol for that State Party, a report to the Committee on the Rights of the Child providing comprehensive information on the measures it has taken to implement the provisions of the Protocol.

2. Following the submission of the comprehensive report, each State Party shall include in the reports they submit to the Committee on the Rights of the Child, in accordance with article 44 of the Convention, any further information with respect to the implementation of the Protocol. Other States Parties to the Protocol shall submit a report every five years.

3. The Committee on the Rights of the Child may request from States Parties further information relevant to the implementation of this Protocol.

Article 13

1. The present Protocol is open for signature by any State that is a party to the Convention has signed it.

2. The present Protocol is subject to ratification and is open to

accession by any State that is a party to the Convention has signed it Instruments of ratification accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 14

1. The present protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification accession.

2. For each State ratifying the present Protocol acceding to it after its entry into force, the present Protocol shall enter into force one month after the date of the deposit of its own instrument of ratification accession.

Article 15

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General of the United Nations.

2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State

Party from its obligations under this Protocol in regard to any *offence* that occurs to the date on which the denunciation becomes effective. Nor shall such a denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter that is already under consideration by the Committee to the date on which the denunciation becomes effective.

Article 16

1. Any State Party may propose an amendment and file it with the

Secretary General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to States Parties, with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General) shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly for approval.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of States Parties.

3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties that have accepted it, other States Parties' still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendments that they have accepted.

Article 17

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention

Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία

Τα Κράτη Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου,

Θεωρώντας ότι, για να επιτευχθούν περαιτέρω οι σκοποί της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και η υλοποίηση των διατάξεων της, ιδίως των άρθρων 1, 11, 21, 32, 33, 34, 35 και 36, πρέπει να επεκταθούν τα μέτρα που απαιτείται

να λάβουν τα Κράτη Μέρη προκειμένου να εξασφαλισθεί η προστασία του παιδιού έναντι της εμπορίας παιδιών, της παιδικής πορνείας και της παιδικής πορνογραφίας,

Θεωρώντας επίσης ότι η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού αναγνωρίζει το δικαίωμα του παιδιού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση εργασίας που είναι πιθανό να είναι επικίνδυνη ή να δυσχεραίνει

την εκπαίδευση του παιδιού ή να είναι επιβλαβής για την υγεία του παιδιού ή

για τη σωματική, ψυχική, πνευματική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξη του,

Ανησυχώντας σοβαρά για τη σημαντική και αυξανόμενη διεθνή διακίνηση παιδιών με σκοπό την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική

πορνογραφία,

Ανησυχώντας ιδιαίτερα για την ευρέως διαδεδομένη και συνεχιζόμενη πρακτική του σεξουαλικού τουρισμού, στην οποία τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευπαθή, καθώς προάγει άμεσα την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία,

Αναγνωρίζοντας ότι ορισμένες ιδιαίτερα ευπαθείς ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των κοριτσιών, κινδυνεύουν περισσότερο από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και ότι τα κορίτσια εκπροσωπούνται δυσανάλογα στα σεξουαλικά εκμεταλλεζόμενα άτομα,

Ανησυχώντας για την αυξανόμενη διαθεσιμότητα παιδικής πορνογραφίας στο διαδίκτυο και σε άλλες αναπτυσσόμενες τεχνολογίες, και υπενθυμίζοντας τη

Διεθνή Διάσκεψη για την Καταπολέμηση της Παιδικής Πορνογραφίας στο Διαδίκτυο που έλαβε χώρα στη Βιέννη το 1999, και ιδίως το συμπέρασμα της που καλεί για την ποινικοποίηση σε παγκόσμιο επίπεδο της παραγωγής, διάθεσης, εξαγωγής, μετάδοσης, εισαγωγής, σκόπιμης κατοχής και διαφήμισης της παιδικής πορνογραφίας, και τονίζοντας τη σημασία της στενότερης συνεργασίας μεταξύ των Κυβερνήσεων και της βιομηχανίας του Διαδικτύου,

Πιστεύοντας ότι η εξάλειψη της εμπορίας παιδιών, της παιδικής πορνείας και

της παιδικής πορνογραφίας θα διευκολυνθεί με την υιοθέτηση ολιστικής

προσέγγισης που να αντιμετωπίζει τους παράγοντες που ευνοούν τις ανωτέρω καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της υπανάπτυξης, της φτώχειας, των οικονομικών ανομοιοτήτων, της άδικης κοινωνικο-οικονομικής διάρθρωσης, των δυσλειτουργικών οικογενειών, της έλλειψης εκπαίδευσης, της αστικής-αγροτικής αποδημίας, της διάκρισης μεταξύ των φύλων, της ανεύθυνης σεξουαλικής συμπεριφοράς των ενηλίκων, των επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών, των ένοπλων συγκρούσεων και της διακίνησης παιδιών,

Πιστεύοντας επίσης ότι απαιτούνται προσπάθειες ευαισθητοποίησης του κοινού

για τη μείωση της καταναλωτικής ζήτησης για την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, και πιστεύοντας ακόμη στη σημασία της ενίσχυσης της παγκόσμιας συνεργασίας μεταξύ όλων των φορέων και της βελτίωσης της επιβολής του νόμου σε εθνικό επίπεδο,

Σημειώνοντας τις διατάξεις διεθνών νομικών κειμένων που αφορούν στην προστασία των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης της Χάγης για την Προστασία των Παιδιών και τη Συνεργασία για Διακρατικές Υιοθεσίες, της Σύμβασης της Χάγης για τα Αστικά Θέματα της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών, της Σύμβασης της Χάγης σχετικά με τη Δικαιοδοσία, το Εφαρμοστέο Δίκαιο, την Αναγνώριση, την Εκτέλεση και τη Συνεργασία σε Θέματα Γονικής Ευθύνης και Μέτρων Προστασίας των Παιδιών, και της Σύμβασης 182 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με την Απαγόρευση και την Άμεση Δράση για την Εξάλειψη των Χειρότερων Μορφών Παιδικής Εργασίας, Ενθαρρυνόμενα από τη μεγάλη στήριξη για τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που καταδεικνύει την ευρεία δέσμευση που υφίσταται για την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού,

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της εφαρμογής των διατάξεων του Προγράμματος Δράσης για την Πρόληψη της Εμπορίας Παιδιών, της Παιδικής Πορνείας και της Παιδικής Πορνογραφίας και τη Δήλωση και την Ημερήσια Διάταξη για Δράση που υιοθετήθηκαν στο Παγκόσμιο Συνέδριο για τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση των Παιδιών για Εμπορικούς Σκοπούς, που έλαβε χώρα στη Στοκχόλμη από τις 27 έως τις 31 Αυγούστου 1996, και των λοιπών σχετικών διατάξεων και εισηγήσεων των αρμόδιων διεθνών φορέων,

Λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπ' όψιν τη σημασία των παραδόσεων και των πολιτιστικών αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού,

Συμφώνησαν ως εξής

Άρθρο 1

Τα Κράτη Μέρη θα απαγορεύσουν την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου:

(α) Εμπορία παιδιών σημαίνει κάθε πράξη ή συναλλαγή με την οποία ένα παιδί μεταβιβάζεται από οποιοδήποτε πρόσωπο ή ομάδα προσώπων σε άλλο πρόσωπο έναντι αμοιβής ή άλλου τιμήματος.

(β) Παιδική πορνεία σημαίνει χρησιμοποίηση ενός παιδιού σε γενετήσιες δραστηριότητες έναντι αμοιβής ή άλλου τιμήματος.

(γ) Παιδική πορνογραφία σημαίνει κάθε αναπαράσταση, με οποιοδήποτε μέσο, ενός παιδιού που εμπλέκεται σε πραγματικές ή προσομοιωμένες γενετήσιες δραστηριότητες, ή οποιαδήποτε αναπαράσταση των γεννητικών οργάνων ενός παιδιού πρωταρχικά για γενετήσιους σκοπούς. 1. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να εξασφαλίσει ότι, τουλάχιστον, οι ακόλουθες πράξεις και δραστηριότητες καλύπτονται πλήρως στο ποινικό του δίκαιο, ανεξάρτητα από το αν τα εν λόγω εγκλήματα τελούνται στο εσωτερικό ή διεθνώς ή σε μεμονωμένη ή οργανωμένη βάση:

(α) Όσον αφορά στην εμπορία παιδιών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2:

(ί) προσφορά, παράδοση ή αποδοχή, με οποιοδήποτε μέσο, παιδιού με σκοπό:

α. τη γενετήσια εκμετάλλευση του παιδιού,

β. τη μεταφορά οργάνων του παιδιού έναντι κέρδους,

γ. τη συμμετοχή του παιδιού σε καταναγκαστική εργασία

(ίί) ανάρμοστη πρόκληση συγκατάθεσης, από μεσολαβητή, για την

υιοθεσία του παιδιού κατά παράβαση των ισχυόντων διεθνών κειμένων περί υιοθεσίας.

(β) Προσφορά, λήψη, προμήθεια ή παροχή παιδιού για παιδική πορνεία, όπως ορίζεται στο άρθρο 2.

(γ) Παραγωγή, διάθεση, διάδοση, εισαγωγή, εξαγωγή, προσφορά, πώληση ή κατοχή για τους ανωτέρω σκοπούς παιδικής πορνογραφίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού

δικαίου ενός Κράτους Μέρους, το ίδιο θα ισχύει για την απόπειρα τέλεσης και για τη συνενοχή ή συμμετοχή σε οποιαδήποτε από τις εν λόγω πράξεις.

3. κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να καταστήσει κολάσιμα τα εν λόγω εγκλήματα με κατάλληλες κυρώσεις που λαμβάνουν υπ' όψιν τη σοβαρή φύση τους.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού δικαίου του, κάθε Κράτος Μέρος θα λάβει μέτρα, όπου αρμόζει, για να θεσπίσει την ευθύνη νομικών προσώπων για τα εγκλήματα που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Με την επιφύλαξη των νομικών αρχών του Κράτους Μέρους, η εν λόγω ευθύνη των νομικών προσώπων μπορεί να είναι ποινική, αστική ή διοικητική.

5. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα αρμόζοντα νομικά και διοικητικά μέτρα, για να εξασφαλίσουν ότι όλα τα άτομα που εμπλέκονται στην υιοθεσία ενός παιδιού ενεργούν σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή νομικά κείμενα.

Άρθρο 4

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να καθιερώσει τη δικαιοδοσία του επί των εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, όταν τα εγκλήματα τελούνται στην επικράτεια του ή σε πλοίο ή αεροσκάφος που είναι νηολογημένο στο εν λόγω κράτος.

2. κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να λάβει μέτρα που είναι απαραίτητα για να καθιερώσει τη δικαιοδοσία του επί των εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, στις ακόλουθες περιπτώσεις::

(α) Όταν ο φερόμενος ως δράστης είναι υπήκοος του εν λόγω κράτους ή άτομο με συνήθη διαμονή στην επικράτεια του.

(β) Όταν το θύμα είναι υπήκοος του εν λόγω κράτους.

3. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να λάβει επίσης τα μέτρα που είναι απαραίτητα

για που Ε φερόμενος ως δράστης ευρίσκεται στην επικράτεια του και δεν τον εκδίδει σε άλλο Κράτος Μέρος λόγω του ότι το αδίκημα τελέσθηκε από έναν υπήκοο του.

4. Το παρόν Πρωτόκολλο δεν εμποδίζει την άσκηση ποινικής δίωξης σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο.

Άρθρο 5

1. Τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 θεωρείται ότι περιλαμβάνονται στα εγκλήματα για τα οποία επιτρέπεται η έκδοση σε κάθε συνθήκη έκδοσης που υφίσταται μεταξύ Κρατών Μερών και θα περιλαμβάνονται ως εκδόμενα εγκλήματα σε κάθε συνθήκη έκδοσης που θα συναφθεί μεταγενέστερα μεταξύ τους, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στις εν λόγω συνθήκες.

2. Αν ένα Κράτος Μέρος που ορίζει ότι η έκδοση εξαρτάται από την ύπαρξη συνθήκης λάβει αίτηση έκδοσης από άλλο Κράτος Μέρος με το οποίο δεν έχει συνάψει συνθήκη έκδοσης, μπορεί να θεωρήσει το παρόν Πρωτόκολλο ως νομική βάση για την έκδοση όσον αφορά στα εν λόγω εγκλήματα. Η έκδοση θα υπόκειται στις προϋποθέσεις που προβλέπει η νομοθεσία του αιτουμένου κράτους.

3. Τα Κράτη Μέρη που δεν ορίζουν ότι η έκδοση εξαρτάται από την ύπαρξη συνθήκης θα αναγνωρίζουν ότι μεταξύ τους για τα εν λόγω εγκλήματα

επιτρέπεται η έκδοση με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που προβλέπει η νομοθεσία του αιτουμένου κράτους.

4. Τα εν λόγω εγκλήματα πρέπει να θεωρούνται, για τον σκοπό της έκδοσης μεταξύ Κρατών Μερών, ως τελεσθέντα όχι μόνο στον τόπο που έλαβαν χώρα αλλά και στις επικράτειες των κρατών που πρέπει να καθιερώσουν τη δικαιοδοσία τους σύμφωνα με το άρθρο 4.

5. Αν υποβληθεί αίτηση έκδοσης για έγκλημα που περιγράφεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, και το αιτούμενο Κράτος Μέρους δεν εκδώσει ή δεν προτίθεται να εκδώσει βάσει της εθνικότητας του δράστη, το εν λόγω κράτος θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να υποβάλει την υπόθεση στις αρμόδιες αρχές του με σκοπό τη δίωξη.

Τα Κράτη Μέρη οφείλουν με την επιφύλαξη των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας τους,

(α) λαμβάνουν μέτρα που προβλέπουν την κατάσχεση και δήμευση, ως αρμόζει:

(i) αγαθών, όπως υλικών, περιουσιακών στοιχείων και άλλων ειδών που χρησιμοποιούνται για την τέλεση ή διευκόλυνση των εγκλημάτων βάσει του παρόντος Πρωτοκόλλου,

(ii) εσόδων που αποκομίζονται από τα εν λόγω εγκλήματα

(β) εκτελούν τις αιτήσεις άλλου Κράτους Μέρους για τη δήμευση ή κατάσχεση των αγαθών ή εσόδων που αναφέρονται στην υποπαράγραφο (α) (i).

(γ) λαμβάνουν μέτρα που αποσκοπούν στο κλείσιμο, σε προσωρινή ή μόνιμη βάση, των χώρων που χρησιμοποιούνται για την τέλεση των εν λόγω εγκλημάτων.

Άρθρο 8

1. Τα Κράτη Μέρη υιοθετούν κατάλληλα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των παιδιών-θυμάτων πρακτικών που απαγορεύονται από το παρόν Πρωτόκολλο σε όλα τα στάδια της διαδικασίας της

ποινικής δικαιοσύνης, ιδίως:

(α) αναγνωρίζοντας την ευπάθεια των παιδιών-θύματων και προσαρμόζοντας τις διαδικασίες για την αναγνώριση των ιδιαίτερων αναγκών τους, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι ιδιαίτερες ανάγκες τους ως μαρτύρων

(β) ενημερώνοντας τα παιδιό-θύματα για τα δικαιώματά τους, τον ρόλο τους και το πλαίσιο, τον χρόνο και την πρόοδο της διαδικασίας και την έκβαση των υποθέσεων τους

(γ) επιτρέποντας την παρουσίαση και εξέταση των απόψεων, των αναγκών και των ανησυχιών των παιδιών-θύματων στη διαδικασία, όταν επηρεάζονται τα προσωπικά τους συμφέροντα, με τρόπο που συνάδει με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας

(δ) παρέχοντας κατάλληλες υπηρεσίες στήριξης στα παιδιά-θύματα, σε όλη τη διάρκεια της νομικής διαδικασίας

(ε) προστατεύοντας, ως αρμόζει, την ιδιωτική ζωή και την ταυτότητα των παιδιών-θύματων και λαμβάνοντας μέτρα, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, για την αποφυγή της ανάρμοστης γνωστοποίησης πληροφοριών που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποκάλυψη της ταυτότητας των παιδιών-θύματων

(στ) μεριμνώντας, σε κατάλληλες περιπτώσεις, για την ασφάλεια των παιδιών-θύματων, καθώς και για την ασφάλεια των οικογενειών τους και των μαρτύρων τους, από εκφοβισμό και αντίποινα

(ζ) αποφεύγοντας την άσκοπη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των υποθέσεων και την εκτέλεση των διατάξεων ή αποφάσεων που παρέχουν αποζημίωση σε παιδιά-θύματα.

2. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι η αβεβαιότητα σχετικά με την πραγματική

ηλικία του θύματος δεν θα εμποδίζει την έγερση ποινικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των ερευνών που αποσκοπούν στον προσδιορισμό της ηλικίας του θύματος.

3. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι, κατά την αντιμετώπιση από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης των παιδιών που είναι θύματα των εγκλημάτων που περιγράφονται στο παρόν Πρωτόκολλο, θα λαμβάνεται πρωτίστως υπ' όψιν το συμφέρον του παιδιού.

4. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν την κατάλληλη εκπαίδευση, ιδίως τη νομική και ψυχολογική εκπαίδευση, των προσώπων η εργασία των οποίων απευθύνεται στα θύματα των εγκλημάτων που προβλέπονται από το παρόν Πρωτόκολλο.

5. Τα Κράτη Μέρη, όταν συντρέχει περίπτωση, υιοθετούν μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και ακεραιότητας προσώπων ή οργανισμών που εμπλέκονται στην πρόληψη, στην προστασία ή στην αποκατάσταση των θυμάτων των εν λόγω εγκλημάτων.

6. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να θίγει ή να είναι ασυμβίβαστη με τα δικαιώματα του κατηγορουμένου για δίκαιη και αμερόληπτη δίκη.

Άρθρο 9

1. Τα Κράτη Μέρη υιοθετούν ή ενισχύουν, εφαρμόζουν και διαδίδουν νόμους, διοικητικά μέτρα, κοινωνικές πολιτικές και προγράμματα για την πρόληψη των εγκλημάτων που αναφέρονται στο παρόν Πρωτόκολλο. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην προστασία των παιδιών που είναι ιδιαίτερα ευπαθή στις πρακτικές αυτές.

2. Τα Κράτη Μέρη προαγάγουν την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, μέσω ενημέρωσης με όλα τα κατάλληλα μέσα, την εκπαίδευση και την κατάρτιση σχετικά με τα προληπτικά μέτρα και τις επιβλαβείς επιπτώσεις των εγκλημάτων που αναφέρονται στο παρόν Πρωτόκολλο. Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους βάσει του παρόντος άρθρου, τα Κράτη Μέρη ενθαρρύνουν τη συμμετοχή της κοινότητας και, ιδίως, των παιδιών και των παιδιών-θυμάτων στα εν λόγω προγράμματα ενημέρωσης, εκπαίδευσης και κατάρτισης, και σε διεθνές επίπεδο.

3. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα εφικτά μέτρα με σκοπό να

εξασφαλίσουν κάθε κατάλληλη αρωγή προς τα θύματα των εν λόγω εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους κοινωνικής επανένταξης τους και της πλήρους σωματικής και ψυχολογικής ανάρρωσης τους.

4. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι όλα τα παιδιά-θύματα των εγκλημάτων που περιγράφονται στο παρόν Πρωτόκολλο θα έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικές διαδικασίες για την αναζήτηση, άνευ διακρίσεων, αποζημίωσης από τους νομικά υπευθύνους.

5. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα που αποσκοπούν στην αποτελεσματική απαγόρευση της παραγωγής και διάδοσης υλικού που διαφημίζει τα εγκλήματα που περιγράφονται στο παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 10

1. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να ενισχύσουν τη διεθνή συνεργασία με πολυμερείς, περιφερειακές και διμερείς ρυθμίσεις για την πρόληψη, ανακάλυψη, διερεύνηση, δίωξη και τιμωρία αυτών που ευθύνονται για πράξεις που αφορούν στην εμπορία παιδιών, στην παιδική πορνεία, στην παιδική πορνογραφία και στον παιδικό σεξουαλικό τουρισμό. Τα Κράτη Μέρη προάγουν επίσης τη διεθνή συνεργασία και συντονισμό μεταξύ των αρχών τους, των εθνικών και διεθνών μη κυβερνητικών οργανώσεων και των διεθνών οργανισμών.

2. Τα Κράτη Μέρη προάγουν τη διεθνή συνεργασία για να βοηθήσουν τα παιδιάθύματα στη σωματική και ψυχολογική ανάρρωση, στην κοινωνική επανένταξη και στον επαναπατρισμό τους.

3. Τα Κράτη Μέρη προάγουν την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για να αντιμετωπισθούν τα αίτια που βρίσκονται στη ρίζα του προβλήματος, όπως η φτώχεια και η υπανάπτυξη, που συμβάλλουν στο ευάλωτο των παιδιών ως προς την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία, την παιδική πορνογραφία και τον παιδικό σεξουαλικό τουρισμό.

4. Τα Κράτη Μέρη που έχουν τη δυνατότητα παρέχουν οικονομική,

τεχνική ή άλλη συνδρομή μέσω υφισταμένων πολυμερών, περιφερειακών, διμερών ή άλλων προγραμμάτων.

Άρθρο 11

Καμία διάταξη του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν επηρεάζει διατάξεις που συμβάλλουν περισσότερο στην υλοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού, οι οποίες μπορεί να περιέχονται:

(α) στη νομοθεσία ενός Κράτους Μέρους,

(β) στο διεθνές δίκαιο που ισχύει για το εν λόγω κράτος.

Άρθρο 12

1. Κάθε Κράτος Μέρος, εντός δύο ετών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Πρωτοκόλλου για το εν λόγω Κράτος Μέρος, θα υποβάλει έκθεση στην Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία θα παρέχει τα μέτρα που έλαβε για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Μετά την υποβολή της πλήρους έκθεσης, κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να συμπεριλαμβάνει στις εκθέσεις που υποβάλλει στην Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σύμφωνα με το άρθρο 44 της Σύμβασης, οποιεσδήποτε περαιτέρω πληροφορίες που αφορούν στην εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου. Τα λοιπά Κράτη Μέρη του Πρωτοκόλλου υποβάλλουν έκθεση κάθε πέντε χρόνια.

3. Η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού μπορεί να ζητεί από τα Κράτη

Μέρη περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου

Άρθρο 13

1. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό για υπογραφή από οποιοδήποτε κράτος που είναι μέρος της Σύμβασης ή την έχει υπογράψει.

2. Το παρόν Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση και είναι ανοικτό για προσχώρηση από οποιοδήποτε κράτος που είναι μέρος της Σύμβασης ή την έχει υπογράψει. Τα κείμενα επικύρωσης ή προσχώρησης θα κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

7. Η παράγραφος 2 του άρθρου 339 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Αν στην περίπτωση του στοιχείου γ' της προηγούμενης παραγράφου ο υπαίτιος όταν τέλεσε την πράξη δεν είχε συμπληρώσει τα 18 έτη, το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα."

8. Το άρθρο 345 αντικαθίσταται ως εξής:

"Αιμομιξία

1. Η συνουσία μεταξύ συγγενών εξ αίματος, ανιούσας και κατιούσας γραμμής, τιμωρείται: α) ως προς τους ανιόντες με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών αν ο κατιών είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του, με κάθειρξη αν ο κατιών δεν είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο αλλά όχι το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών αν ο κατιών είναι ενήλικος- β) ως προς τους κατιόντες, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών γ) μεταξύ αμφιθαλών ή ετεροθαλών αδελφών, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

2. Συγγενείς κατιούσας γραμμής ή αδελφοί μπορούν να απαλλαγούν από κάθε ποινή, αν κατά το χρόνο της πράξης δεν είχαν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους."

9. Το άρθρο 346 αντικαθίσταται ως εξής:

"Ασέλγεια μεταξύ συγγενών

1. Με τις ποινές του άρθρου 345 παρ. 1 τιμωρείται η επιχείρηση και κάθε άλλη, πλην της συνουσίας, ασελγούς πράξης που γίνεται μεταξύ των συγγενών που αναφέρονται στο άρθρο 345.

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 345 έχει εφαρμογή και σε αυτήν την

περίπτωση."

10. Το άρθρο 348Α αντικαθίσταται ως εξής

"Πορνογραφία ανηλίκων

1. Όποιος με πρόθεση παράγει, διανέμει, δημοσιεύει, επιδεικνύει, εισάγει

στην Επικράτεια ή εξάγει από αυτήν, μεταφέρει, προσφέρει, πωλεί ή με άλλον τρόπο διαθέτει, αγοράζει, προμηθεύεται, αποκτά ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει ή μεταδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ.

2. Όποιος με πρόθεση παράγει, προσφέρει, πωλεί ή με οποιονδήποτε τρόπο διαθέτει, διανέμει, διαβιβάζει, αγοράζει, προμηθεύεται ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων δια συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ή με τη χρήση διαδικτύου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως τριακοσίων χιλιάδων ευρώ.

3. Υλικό παιδικής πορνογραφίας, κατά την έννοια των προηγούμενων παραγράφων, συνιστά η αναπαράσταση ή η πραγματική ή εικονική αποτύπωση σε ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό φορέα του σώματος ή μέρους του σώματος ανηλίκου, κατά τρόπο που προδήλως προκαλεί γενετήσια διέγερση, καθώς και πραγματικής ή εικονικής ασελγούς πράξης που διενεργείται από ή με ανήλικο.

4. Οι πράξεις της πρώτης και δεύτερης παραγράφου τιμωρούνται με κάθειρξη

μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ: α) αν τελέστηκαν κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια β) αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας συνδέεται με την εκμετάλλευση της ανάγκης, της δυσλειτουργίας λόγω οργανικής νόσου ανηλίκου ή με την άσκηση ή απειλή χρήσης βίας ανηλίκου ή με τη χρησιμοποίηση ανηλίκου που δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο έτος. Αν η πράξη της περίπτωσης β1 είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδων έως πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ αν δε αυτή είχε ως

αποτέλεσμα το θάνατο, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη."

11. Μετά το άρθρο 352 προστίθεται άρθρο 352Α ως εξής:

"ψυχοδιαγνωστική εξέταση και θεραπεία του δράστη και του θύματος εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής

1. Όταν το θύμα είναι ανήλικο, ο ύποπτος ή κατηγορούμενος για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, του κεφαλαίου 19 του Ποινικού Κώδικα, υποβάλλεται σε διαγνωστική εξέταση της ψυχογενετήσιας κατάστασης του. Η εξέταση αυτή διατάσσεται μόνον εφόσον συναινεί ο καθ' ου αφορά αυτή κατά την προδικασία από τον αρμόδιο εισαγγελέα ή, αν διενεργείται τακτική ανάκριση, από τον αρμόδιο ανακριτή και κατά την κύρια διαδικασία από το δικαστήριο.

2. Αν κάποιος καταδικασθεί για έγκλημα που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, το δικαστήριο υπό την προϋπόθεση της παραγράφου 1 μπορεί να διατάξει και την παρακολούθηση προγράμματος ψυχογενετήσιας θεραπείας του, η οποία εκτελείται κατά το χρόνο έκτισης της ποινής ή ανεξάρτητα από αυτήν.

3. Σε ειδική εξέταση της ψυχικής και σωματικής κατάστασης του υποβάλλεται και το ανήλικο θύμα των πράξεων της παραγράφου 1, προκειμένου να κριθεί αν έχει ανάγκη θεραπείας. Η θεραπεία του ανηλίκου θύματος διατάσσεται κατά την προδικασία από τον αρμόδιο εισαγγελέα ή, αν διενεργείται τακτική ανάκριση, από τον αρμόδιο ανακριτή και κατά την κύρια διαδικασία από το δικαστήριο.

4. Αν κριθεί αναγκαίο για την προστασία του ανηλίκου θύματος, ο εισαγγελέας,

ο ανακριτής ή το δικαστήριο διατάσσει την απομάκρυνση του δράστη από το περιβάλλον του θύματος ή την απομάκρυνση του θύματος και την προσωρινή διαμονή του σε προστατευμένο περιβάλλον, καθώς και την απαγόρευση της μεταξύ δράστη και θύματος επικοινωνίας.

5. Με διάταγμα, που θα εκδοθεί κατόπιν προτάσεως των Υπουργών

Δικαιοσύνης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εντός έξι μηνών από την έκδοση του παρόντος νόμου, θα καθορισθούν οι λεπτομέρειες της διαγνωστικής εξέτασης και της θεραπείας του θύματος και του υπόπτου ή του κατηγορουμένου."

12. Μετά το άρθρο 352Α προστίθεται άρθρο 3526 ως εξής:

"Προστασία της ιδιωτικής ζωής του ανήλικου θύματος

Όποιος, από την καταγγελία πράξης που υπάγεται στα εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής έως

την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, δημοσιοποιεί με οποιονδήποτε τρόπο περιστατικά που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποκάλυψη της ταυτότητας του ανήλικου θύματος, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών,"

ΤΡ ΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (intracom IT services)

Ν 3625/2007: Δικαιώματα του Παιδιού σχ.με την εμπορία,πορνεία κλπ παιδιών(Προαιρετικό Πρωτόκολλο

Άρθρο :δεύτερο

Τροποποιήσεις - Προσθήκες στον Ποινικό Κώδικα

1. Η περίπτωση η' του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής

"η) πράξη δουλεμπορίου, εμπορίας ανθρώπων, σωματεμπορίας ή ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής, διενέργειας ταξιδιών με σκοπό την τέλεση συνουσίας ή άλλων ασελγών πράξεων σε βάρος ανηλικού ή πορνογραφίας ανηλικού".

2. Στο άρθρο 113 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

"6. Η προθεσμία παραγραφής των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 323Α, 324,336,338,339,342,343,345,346,347,348, 348Α, 349, 351, 351 Α, όταν αυτά στρέφονται κατά ανηλικών, αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση

του θύματος και για ένα έτος μετά, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα, και για τρία έτη μετά, εφόσον πρόκειται για κακούργημα."

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 118 αντικαθίσταται ως εξής:

"Αν ο παθών έχει συμπληρώσει το 120 έτος της ηλικίας του, το δικαίωμα της έγκλησης έχουν και ο παθών και ο νόμιμος αντιπρόσωπος του, και μετά τη συμπλήρωση του 180ου έτους της ηλικίας του το δικαίωμα αυτό το έχει μόνο ο παθών."

4. Στο άρθρο 323Α προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής

"6. Με ισόβια κάθειρξη τιμωρείται ο υπαίτιος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αν η πράξη είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο."

5. Μετά το άρθρο 323Α προστίθεται άρθρο 323B ως εξής:

"Διενέργεια ταξιδιών με σκοπό από τους μετέχοντες σε αυτά την τέλεση συνουσίας ή άλλων ασελγών πράξεων σε βάρος ανηλικού (σεξουαλικός τουρισμός)

Όποιος οργανώνει, χρηματοδοτεί, κατευθύνει, εποπτεύει, διαφημίζει ή μεσολαβεί με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο σε διενέργεια ταξιδιών με σκοπό από τους μετέχοντες σε αυτά την τέλεση συνουσίας ή άλλων ασελγών πράξεων σε βάρος ανηλικού, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Όποιος με τον παραπάνω σκοπό μετέχει σε ταξίδια του προηγούμενου εδαφίου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, ανεξάρτητα από την ευθύνη του για την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων."

6. Στο άρθρο 338 η παράγραφος 2 αντικαθίσταται και προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής: .

"2. Όποιος με κατάχρηση των παραπάνω καταστάσεων προσβάλλει την αξιοπρέπεια άλλου στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του με ασελγείς χειρονομίες ή προτάσεις

που αφορούν σε ασελγείς πράξεις, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών."

"3. Αν η πράξη της παραγράφου 1 έγινε από δύο ή περισσότερους που ενεργούσαν από κοινού, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών."

Άρθρο τρίτο

Τροποποιήσεις - Προσθήκες στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Μετά το άρθρο 108 προστίθεται άρθρο 108Α ως εξής:

"Δικαιώματα ανήλικου θύματος προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας

Ο ανήλικος - θύμα των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 324, 336,338,339,342,343,345,346,347,348, 348Α, 349, 351, 351Α του Ποινικού Κώδικα έχει τα δικαιώματα που προβλέπονται από τα άρθρα 101,104 και 105 και αν ακόμη δεν παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων."

2. Το εδάφιο α' του άρθρου 221 αντικαθίσταται ως εξής:

"Χωρίς όρκο εξετάζονται στην ανάκριση και στην κύρια διαδικασία όσοι:

α) κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την ανάκριση ή του δικαστηρίου δεν συμπλήρωσαν το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους."

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 226 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Αν ο μάρτυρας είναι κάτω των δεκαοκτώ ετών, εκείνος που τον ανακρίνει καταγράφει κατά λέξη στην έκθεση και τις ερωτήσεις που του απευθύνει."

4. Μετά το άρθρο 226 προστίθεται άρθρο 226Α ως εξής:

"Ανήλικοι μάρτυρες θύματα προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας

1. Κατά την εξέταση, ως μάρτυρα, του ανήλικου θύματος των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του Ποινικού Κώδικα, διορίζεται ως πραγματογνώμων παιδοψυχολόγος ή παιδοψυχίατρος και σε περίπτωση έλλειψης τους ψυχολόγος ή ψυχίατρος, χωρίς να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των άρθρων 204-208 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Ο παιδοψυχολόγος ή ο παιδοψυχίατρος προετοιμάζει τον ανήλικο για την εξέταση, συνεργαζόμενος προς τούτο με τους προανακριτικούς υπαλλήλους και με τους δικαστικούς λειτουργούς. Για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιεί κατάλληλες διαγνωστικές μεθόδους, αποφάινεται για την

αντιληπτική ικανότητα και την ψυχική κατάσταση του ανηλίκου και διατυπώνει τις διαπιστώσεις του σε γραπτή έκθεση, που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της δικογραφίας.

3. Η κατάθεση του ανηλίκου συντάσσεται εγγράφως και καταχωρίζεται και σε ηλεκτρονικό οπτικοακουστικό μέσο, όταν αυτό είναι δυνατόν. Η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του ανηλίκου αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

4. Η γραπτή κατάθεση του ανηλίκου αναγιγνώσκεται πάντοτε στο ακροατήριο. Αν ο ανήλικος κατά την ακροαματική διαδικασία έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος, μπορεί να παρίσταται αυτοπροσώπως.

5. Μετά την εισαγωγή της υπόθεσης που αφορά σε πράξεις της παραγράφου 1 στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας ή οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από τον πρόεδρο του δικαστηρίου την εξέταση του ανηλίκου, αν δεν έχει εξετασθεί στην ανάκριση ή πρέπει να εξετασθεί συμπληρωματικά. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση του ανηλίκου γίνεται με βάση ερωτήσεις που έχουν τεθεί σαφώς, χωρίς την παρουσία των διαδίκων, στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται από ανακριτικό υπάλληλο που τον διορίζει ο δικαστής που διέταξε την εξέταση. Οι παράγραφοι 1 και 2 του

παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις αυτές.

6. Η διάταξη του άρθρου 239 παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και επί ανηλίκων θυμάτων των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 πράξεων. Στην περίπτωση αυτή η κοινωνική έρευνα μπορεί να διεξαχθεί και από κοινωνικούς λειτουργούς δήμων ή νομαρχιών.

ΝΟΜΟΣ 2472/1997
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΜΕ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΤΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής.

Άρθρο 2
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως:

α) “Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”, κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων.

β) “Ευαίσθητα δεδομένα”, τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων.

Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο

εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων,

των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της

αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων.

γ) “Υποκείμενο των δεδομένων”, το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα,

και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός η περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη

φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική.

δ) “Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” (“επεξεργασία”), κάθε

εργασία ή

σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο

δημοσίου

δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια

αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα,

όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η

τροποποίηση,

η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η

συσχέτιση ή

ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλειδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή.

ε) “Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” (“αρχείο”), κάθε διαρθρωμένο

σύνολο

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα

συγκεκριμένα

κριτήρια.

στ) “Διασύνδεση”, μορφή επεξεργασίας που συνίσταται στην δυνατότητα συσχέτισης των

δεδομένων ενός αρχείου με δεδομένα αρχείου ή αρχείων που τηρούνται από άλλον ή

άλλους υπεύθυνους επεξεργασίας ή που τηρούνται από τον ίδιο υπεύθυνο

επεξεργασίας για

άλλο σκοπό.

4

ζ) “Υπεύθυνος επεξεργασίας”, οποιοσδήποτε καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο

επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό

πρόσωπο,

δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και ο

τρόπος

της επεξεργασίας καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή

κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων

γίνεται η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο.

η) “Εκτελών την επεξεργασία”, οποιοσδήποτε επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού

χαρακτήρα για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό

πρόσωπο,

δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός.

θ) “Τρίτος”, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή

οποιοσδήποτε

άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο

επεξεργασίας

και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα

προσωπικού

χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του

υπεύθυνου

επεξεργασίας.

ι) “Αποδέκτης”, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, στον οποίο ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα,

ανεξαρτήτως αν πρόκειται για τρίτο ή όχι.

ια) “Συγκατάθεση” του υποκειμένου των δεδομένων, κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή, και εν πλήρη επίγνωση, και με την

οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η ενημέρωση αυτή περιλαμβάνει πληροφόρηση τουλάχιστον για τον σκοπό της

επεξεργασίας, τα δεδομένα ή τις κατηγορίες δεδομένων που αφορά η επεξεργασία, τους

αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και

το όνομα, την επωνυμία και τη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας και του τυχόν εκπροσώπου του. Η συγκατάθεση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε, χωρίς

αναδρομικό

αποτέλεσμα.

ιβ) “Αρχή”, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα που θεσπίζεται στο

κεφάλαιο Δ΄ του παρόντος νόμου.

*** Οι περιπτώσεις β και ε του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκαν ως άνω σύμφωνα

με τις παραγράφους 1 και 2 αντιστοίχως του άρθρου 18 Ν. 3471/2006, ΦΕΚ 133Α/2006.

*** Η περίπτωση β του παρόντος άρθρου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 Ν. 3471/2006, τροποποιήθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3 του Ν. 3625/2007.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στην εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη

επεξεργασία καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο.

2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων η οποία

πραγματοποιείται:

α) από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή

οικιακών,

β) από τις δικαστικές – εισαγγελικές αρχές και τις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση

εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των

αναγκών της λειτουργίας τους με σκοπό τη βεβαίωση εγκλημάτων, που τιμωρούνται ως

κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως εγκλημάτων κατά της ζωής, κατά της

γενετήσιας ελευθερίας, της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας, κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων,

5

παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, επιβουλής της δημόσιας τάξης, ως και
τελουμένων σε βάρος ανηλίκων θυμάτων.

Ως προς τα ανωτέρω εφαρμόζονται οι ισχύουσες ουσιαστικές και δικονομικές
ποιινικές
διατάξεις.

Στις περιπτώσεις άσκησης από τους πολίτες του δικαιώματος του συνέρχεσθαι κατά
το

άρθρο 11 του Συντάγματος επιτρέπεται η απλή λειτουργία συσκευών καταγραφής
ήχου ή

εικόνας ή άλλων ειδικών τεχνικών μέσων με σκοπό την καταγραφή εφόσον
συντρέχουν οι

προϋποθέσεις του επόμενου εδαφίου.

Η καταγραφή ήχου ή εικόνας με οποιασδήποτε τεχνικής μορφής συσκευές με σκοπό
τη

βεβαίωση τέλεσης των παραπάνω εγκλημάτων γίνεται μόνον κατόπιν εντολής
εκπροσώπου

της εισαγγελικής αρχής και εφόσον επίκειται σοβαρός κίνδυνος για τη δημόσια τάξη
και

ασφάλεια.

Σκοπός της καταγραφής αυτής είναι μόνον η χρησιμοποίηση του βεβαιούντος την
τέλεση

των εγκλημάτων υλικού ως αποδεικτικού στοιχείου ενώπιον οποιασδήποτε
ανακριτικής,

εισαγγελικής αρχής και δικαστηρίου. Η επεξεργασία κάθε άλλου υλικού που δεν είναι
αναγκαίο προς εξυπηρέτηση του παραπάνω σκοπού για τη βεβαίωση των
εγκλημάτων

απαγορεύεται, το δε σχετικό υλικό καταστρέφεται με πράξη του αρμόδιου

Εισαγγελέα.

3. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού
χαρακτήρα,

εφόσον αυτή εκτελείται:

α) Από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία, εγκατεστημένο στην
Ελληνική Επικράτεια ή σε τόπο όπου βάσει του δημοσίου διεθνούς δικαίου
εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο.

β) Από υπεύθυνο επεξεργασίας που δεν είναι εγκατεστημένος στην επικράτεια
Κράτους-

Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κράτους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου,
αλλά τρίτης χώρας και για τους σκοπούς της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού
χαρακτήρα προσφεύγει σε μέσα, αυτοματοποιημένα ή όχι, ευρισκόμενα στην
Ελληνική

Επικράτεια, εκτός εάν τα μέσα αυτά χρησιμοποιούνται μόνο με σκοπό τη διέλευση
από

αυτήν. Στην περίπτωση αυτή, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να υποδείξει με
γραπτή δήλωσή του προς την Αρχή εκπρόσωπο εγκατεστημένο στην Ελληνική
Επικράτεια, ο οποίος υποκαθίσταται στα δικαιώματα και υποχρεώσεις του
υπεύθυνου,

χωρίς ο τελευταίος αυτός να απαλλάσσεται από τυχόν ιδιαίτερη ευθύνη του. Το αυτό ισχύει και όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας καλύπτεται από ετεροδικία, ασυλία ή άλλο λόγο που κωλύει την ποινική δίωξη.

*** Το στοιχείο γ της παρ. 3 του παρόντος άρθρου αναριθμήθηκε ως στοιχείο β μετά την κατάργηση του πρώην στοιχείου β σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 Ν. 3471/2006.

*** Το πρώτο εδάφιο στο νέο στοιχείο β (πρώην γ) της παρ. 3 του παρόντος άρθρου τροποποιήθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 Ν. 3471/2006.

*** Η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 1 Ν. 3625/2007, ΦΕΚ 290Α/2007.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Άρθρο 4

Χαρακτηριστικά δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει :

α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν

όψει των σκοπών της επεξεργασίας.

γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση.

δ

δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των

υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση

της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους. Μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής, η Αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να επιτρέψει τη διατήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για ιστορικούς επιστημονικούς ή στατιστικούς σκοπούς, εφ' όσον κρίνει ότι

δεν θίγονται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τα δικαιώματα των υποκειμένων τους ή

και τρίτων.

2. Η τήρηση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν συλλεχθεί ή υφίστανται επεξεργασία κατά παράβαση της προηγούμενης παραγράφου καταστρέφονται με ευθύνη

του υπεύθυνου επεξεργασίας. Η Αρχή, εάν εξακριβώσει αυτεπαγγέλτως ή μετά από σχετική

καταγγελία παράβαση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, επιβάλλει την διακοπή της συλλογής ή της επεξεργασίας και την καταστροφή των δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα που έχουν ήδη συλλεγεί ή τύχει επεξεργασίας.

*** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου τροποποιήθηκε ως άνω

σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2 Ν. 3471/2006.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις επεξεργασίας

1. Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του.
2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν:
 - α) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης, στην οποία συμβαλλόμενο μέρος είναι υποκείμενο δεδομένων ή για τη λήψη μέτρων κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου κατά το προσυμβατικό στάδιο.
 - β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο.
 - γ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου, εάν αυτό τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του.
 - δ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα.
 - ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.
3. Η Αρχή μπορεί να εκδίδει ειδικούς κανόνες επεξεργασίας για τις πλέον συνήθεις κατηγορίες επεξεργασιών και αρχείων, οι οποίες προφανώς δεν θίγουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα. Οι κατηγορίες αυτές προσδιορίζονται με κανονισμούς που καταρτίζει η Αρχή και κυρώνονται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Άρθρο 6

Γνωστοποίηση αρχείων

7

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή, τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας.
2. Με τη γνωστοποίηση της προηγούμενης παραγράφου ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει απαραίτητως να δηλώνει:
 - α) Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία ή τον τίτλο του, και τη διεύθυνσή του.
 - β) Τη διεύθυνση όπου είναι εγκατεστημένο το αρχείο ή ο κύριος εξοπλισμός που υποστηρίζει την επεξεργασία.
 - γ) Την περιγραφή του σκοπού της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται ή πρόκειται να περιληφθούν στο αρχείο.
 - δ) Το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται ή πρόκειται να υποστούν επεξεργασία ή περιέχονται ή πρόκειται να περιληφθούν στο αρχείο.
 - ε) Το χρονικό διάστημα για το οποίο προτίθεται να εκτελεί την επεξεργασία ή να διατηρήσει το αρχείο.
 - στ) Τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών στους οποίους ανακοινώνει ή ενδέχεται να

ανακοινώνει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

ζ) Τις ενδεχόμενες διαβιβάσεις και το σκοπό της διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες.

η) Τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος και των μέτρων ασφαλείας του αρχείου ή της επεξεργασίας.

3. Τα στοιχεία της προηγούμενης παραγράφου καταχωρίζονται στο Μητρώο Αρχείων και

Επεξεργασιών που τηρεί η Αρχή.

4. Κάθε μεταβολή των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 πρέπει να γνωστοποιείται εγγράφως και χωρίς καθυστέρηση από τον υπεύθυνο στην Αρχή.

*** Η περίπτωση α' της παρ.2 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρ. 8 Ν.2819/2000, ΦΕΚ84Α/2000.

*** Η περίπτωση θ' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου διεγράφη σύμφωνα με την παρ. 2

του άρθρου 8 του Ν. 2819/2000.

Άρθρο 7

Επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων

1. Απαγορεύεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων.

2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς

και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Το υποκείμενο έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του εκτός εάν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που αντίκειται στο νόμο ή τα χρηστά ήθη ή νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση.

β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου ή προβλεπόμενου από το νόμο συμφέροντος τρίτου, εάν το υποκείμενο τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του.

γ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου.

δ) Η επεξεργασία αφορά θέματα υγείας και εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ'

επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπόκειται σε καθήκον εχεμύθειας ή σε

συναφείς κώδικες δεοντολογίας, υπό τον όρο ότι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση υπηρεσιών υγείας.

ε) Η επεξεργασία εκτελείται από Δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία είτε αα) για λόγους εθνικής ασφάλειας είτε ββ) για την εξυπηρέτηση των αναγκών εγκληματολογικής ή σωφρονιστικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση εγκλημάτων, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας είτε γγ) για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας είτε δδ) για την άσκηση δημόσιου φορολογικού ελέγχου ή δημόσιου ελέγχου κοινωνικών παροχών.

στ) Η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά

σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται.

ζ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την

άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Η άδεια της αρχής χορηγείται μόνο εφόσον η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

3. Η Αρχή χορηγεί άδεια συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και

άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας σχετικού αρχείου, ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας. Εφ' όσον η Αρχή διαπιστώσει ότι πραγματοποιείται επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, η γνωστοποίηση αρχείου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος

νόμου, επέχει θέση αιτήσεως για τη χορήγηση άδειας. Η Αρχή μπορεί να επιβάλλει

όρους και προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη προστασία του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής

των υποκειμένων ή τρίτων.

4. Η άδεια εκδίδεται για ορισμένο χρόνο, ανάλογα με τον σκοπό της επεξεργασίας.

Μπορεί να

ανανεωθεί ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας.

5. Η άδεια περιέχει απαραίτητως:

α) Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία ή τον τίτλο καθώς και τη διεύθυνση του υπεύθυνου

επεξεργασίας και του τυχόν εκπροσώπου του.

β) Τη διεύθυνση όπου είναι εγκατεστημένο το αρχείο.

γ) Το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επιτρέπεται να περιληφθούν στο

αρχείο.

δ) Το χρονικό διάστημα για το οποίο χορηγείται η άδεια.

ε) Τους τυχόν όρους και προϋποθέσεις που έχει επιβάλει η Αρχή για την ίδρυση και λειτουργία του αρχείου.

στ) Την υποχρέωση γνωστοποίησής του ή των αποδεκτών ευθύς ως εξατομικευτούν.

6. Αντίγραφο της άδειας καταχωρίζεται στο Μητρώο Αδειών που διατηρεί η Αρχή.

7. Κάθε μεταβολή των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 5 γνωστοποιείται χωρίς καθυστέρηση στην Αρχή. Κάθε άλλη μεταβολή, πλην της διεύθυνσης του υπευθύνου

ή του εκπροσώπου του, συνεπάγεται την έκδοση νέας άδειας, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις.

***Η περίπτωση γ' της παρ.2 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρ. 34 Ν. 2915/2001, ΦΕΚ 109Α/2001, η περίπτωση ε' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με την παρ. 2 άρθρ.

34

Ν. 2915/2001 και η υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης ε' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 26 του Ν. 3156/2003,

ΦΕΚ 157Α/2003, και προσετέθη υποπερίπτωση δδ'.

*** Το στοιχείο β της παρ. 2 του παρόντος άρθρου τροποποιήθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 1 Ν. 3471/2006.

Άρθρο 7Α

Απαλλαγή υποχρέωσης γνωστοποίησης και λήψης άδειας

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου

6 και από την υποχρέωση λήψης άδειας του άρθρου 7 του παρόντος νόμου στις ακόλουθες

περιπτώσεις:

α) Όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με σχέση εργασίας ή έργου ή με παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα και είναι

αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλει ο νόμος ή για την εκτέλεση των υποχρεώσεων από τις παραπάνω σχέσεις και το υποκείμενο έχει προηγουμένως

9

ενημερωθεί.

β) Όταν η επεξεργασία αφορά πελάτες ή προμηθευτές, εφόσον τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν λογίζονται ως τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση. Δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση γνωστοποίησης οι ασφαλιστικές εταιρείες για όλους τους κλάδους

ασφάλισης, οι φαρμακευτικές εταιρείες, οι εταιρείες εμπορίας πληροφοριών και τα χρηματοπιστωτικά νομικά πρόσωπα, όπως οι τράπεζες και οι εταιρείες έκδοσης πιστωτικών καρτών.

γ) Όταν η επεξεργασία γίνεται από σωματεία, εταιρείες, ενώσεις προσώπων και πολιτικά

κόμματα και αφορά δεδομένα των μελών ή εταιρειών τους, εφόσον αυτοί έχουν δώσει την συγκατάθεσή τους και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Δεν λογίζονται τρίτοι τα μέλη ή εταίροι, εφόσον η διαβίβαση γίνεται προς αυτούς για τους σκοπούς των ως άνω νομικών προσώπων ή ενώσεων, ούτε τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές, εφόσον τη διαβίβαση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση.

δ) Όταν η επεξεργασία αφορά δεδομένα υγείας και γίνεται από ιατρούς ή άλλα πρόσωπα

που παρέχουν υπηρεσίες υγείας, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεσμεύεται από το

ιατρικό απόρρητο ή άλλο απόρρητο που προβλέπει νόμος ή κώδικας δεοντολογίας και

τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν λογίζονται ως τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση. Δεν

εμπίπτουν στην απαλλαγή της παρούσας διάταξης τα νομικά πρόσωπα ή οργανισμοί που παρέχουν υπηρεσίες υγείας, όπως κλινικές, νοσοκομεία, κέντρα αποθεραπείας και

και

αποτοξίνωσης, ασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες, καθώς και οι

υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όταν η επεξεργασία

διεξάγεται στο πλαίσιο προγραμμάτων τηλεϊατρικής ή παροχής ιατρικών υπηρεσιών μέσω δικτύου.

ε) Όταν η επεξεργασία γίνεται από δικηγόρους, συμβολαιογράφους, άμισθους υποθηκοφύλακες και δικαστικούς επιμελητές ή εταιρείες των προσώπων αυτών και αφορά στην παροχή νομικών υπηρεσιών προς πελάτες τους, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας και τα μέλη των εταιρειών δεσμεύονται από υποχρέωση απορρήτου που

προβλέπει νόμος και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους, εκτός από τις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο και συνδέεται άμεσα με την εκπλήρωση εντολής του πελάτη.

στ) Όταν η επεξεργασία γίνεται από δικαστικές αρχές ή υπηρεσίες εκτός από τις λοιπές

αρχές του εδαφίου β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 στο πλαίσιο απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υπόκειται σε όλες τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο παρών νόμος και υποχρεούται να συμμορφώνεται με ειδικούς κανόνες επεξεργασίας που η Αρχή εκδίδει

σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου.

3. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1,2 και 3 του άρθρου 24 του ν. 2472/1997 παρατείνονται

έως την 21η Ιανουαρίου 2001.

***Το άρθρο 7Α προσετέθη με την παρ. 4 άρθρ. 8 Ν.2819/2000 ΦΕΚ 84Α/2000.

***Η περίπτωση α' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με την παρ. 3 άρθρ. 34 του Ν. 2915/2001.

*** Η περίπτωση στ' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, όπως προστέθηκε με το άρθρο

10 Ν. 3090/2002, ΦΕΚ Α 329/24.12.2002, συμπληρώθηκε ως άνω σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρ. 8 Ν. 3625/2007(ΦΕΚ Α/290)

*** Το πρώτο εδάφιο του στοιχείου δ της παρ. 1 του παρόντος άρθρου τροποποιήθηκε

ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 1 Ν. 3471/2006.

*** Το στοιχείο ε της παρ. 1 του παρόντος άρθρου τροποποιήθηκε ως άνω σύμφωνα με

10

το άρθρο 23 παρ. 2 Ν. 3471/2006.

*** Το στοιχείο στ της παρ. 1 του παρόντος άρθρου τροποποιήθηκε ως άνω σύμφωνα

με το άρθρο 8 παρ. 2 του Ν. 3625/2007.

Άρθρο 8

Διασύνδεση αρχείων

1. Διασύνδεση αρχείων επιτρέπεται μόνον υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Κάθε διασύνδεση γνωστοποιείται στην Αρχή με δήλωση την οποία υποβάλλουν από

κοινού οι υπεύθυνοι επεξεργασίας ή ο υπεύθυνος επεξεργασίας που διασυνδέει δύο ή περισσότερα αρχεία που εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς.

3. Εάν ένα τουλάχιστον από τα αρχεία που πρόκειται να διασυνδεθούν περιέχει ευαίσθητα δεδομένα, ή εάν η διασύνδεση έχει ως συνέπεια την αποκάλυψη ευαίσθητων δεδομένων, ή εάν για την πραγματοποίηση της διασύνδεσης, πρόκειται να γίνει χρήση ενιαίου κωδικού αριθμού, η διασύνδεση επιτρέπεται μόνον με

προηγούμενη άδεια της Αρχής (άδεια διασύνδεσης).

4. Η άδεια διασύνδεσης της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται ύστερα από ακρόαση των υπεύθυνων επεξεργασίας των αρχείων και περιέχει απαραίτητως:

α) Τον σκοπό για τον οποίο η διασύνδεση θεωρείται αναγκαία.

β) Το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορά η διασύνδεση.

γ) Το χρονικό διάστημα για το οποίο επιτρέπεται η διασύνδεση.

δ) Τους τυχόν όρους και προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών και ιδίως του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής των υποκειμένων ή τρίτων.

5. Η άδεια διασύνδεσης μπορεί να ανανεωθεί ύστερα από αίτηση των υπεύθυνων επεξεργασίας.

6. Οι δηλώσεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου καθώς και αντίγραφα των αδειών διασύνδεσης καταχωρίζονται στο Μητρώο Διασυνδέσεων που τηρεί η Αρχή.

Άρθρο 9

Διασυνοριακή ροή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

1. Η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι ελεύθερη:

α) προς χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

β) προς χώρα μη μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από άδεια της Αρχής που παρέχεται

εάν κρίνει ότι η εν λόγω χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας. Προς τούτο,

λαμβάνει υπόψη ιδίως τη φύση των δεδομένων, τους σκοπούς και τη διάρκεια της επεξεργασίας, τους σχετικούς γενικούς και ειδικούς κανόνες δικαίου, τους κώδικες δεοντολογίας, τα μέτρα ασφαλείας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

καθώς και το επίπεδο προστασίας των χωρών προέλευσης, διέλευσης και τελικού προορισμού των δεδομένων. Δεν απαιτείται άδεια της Αρχής εφόσον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αποφανθεί, με τη διαδικασία του άρθρου 31 παρ. 2 της Οδηγίας 95/46/EK

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995, ότι η χώρα

αυτή εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 25 της ανωτέρω Οδηγίας.

2. Η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς χώρα που δεν ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η οποία δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, με άδεια της Αρχής, εφ' όσον συντρέχει μία ή περισσότερες από

τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) Το υποκείμενο των δεδομένων έδωσε τη συγκατάθεσή του για τη διαβίβαση, εκτός εάν

η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που να αντίκειται στο νόμο ή τα χρηστά ήθη.

β) Η διαβίβαση είναι απαραίτητη i) για τη διασφάλιση ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων, εφ' όσον αυτό τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του, ή ii) για τη συνομολόγηση και εκτέλεση σύμβασης μεταξύ αυτού και του υπεύθυνου επεξεργασίας ή μεταξύ του υπεύθυνου επεξεργασίας και

11

τρίτου προς το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων, ή iii) για την εκτέλεση προσυμβατικών μέτρων που έχουν ληφθεί κατ' αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων.

γ) Η διαβίβαση είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση εξαιρετικής ανάγκης και τη διαφύλαξη υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος, ιδίως για την εκτέλεση συμβάσεων συνεργασίας με δημόσιες αρχές της άλλης χώρας, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών ελευθεριών και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων.

δ) Η διαβίβαση είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον του δικαστηρίου.

ε) Η μετάδοση πραγματοποιείται από δημόσιο μητρώο, το οποίο κατά το νόμο προορίζεται για την παροχή πληροφοριών στο κοινό και είναι προσιτό στο κοινό ή σε κάθε πρόσωπο που αποδεικνύει έννομο συμφέρον, εφόσον στη συγκεκριμένη περίπτωση πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για την πρόσβαση στο μητρώο.

στ) Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων

τους, όταν οι εγγυήσεις προκύπτουν από συμβατικές ρήτρες, σύμφωνες με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου. Δεν απαιτείται άδεια εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε, κατά το άρθρο 26 παρ. 4 της Οδηγίας 95/46/EK, ότι ορισμένες συμβατικές ρήτρες παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

3. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων η Αρχή ενημερώνει την Ευρωπαϊκή

Επιτροπή και τις αντίστοιχες Αρχές των άλλων κρατών μελών: α) όταν θεωρεί ότι μία χώρα

δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας και β) για τις άδειες που χορηγεί κατ'

εφαρμογή της παραγράφου 2 στοιχείο στ'.

*** Η παρ. 1 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 24

παρ. 1 Ν. 3471/2006.

*** Η περ. ii του στοιχ. β της παρ. 2 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 2 Ν. 3471/2006.

*** Στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου προστέθηκε στοιχείο στ ως άνω σύμφωνα με το

άρθρο 24 παρ. 3 Ν. 3471/2006.

*** Η παρ. 3 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 24

παρ. 4 Ν. 3471/2006

Άρθρο 10

Απόρρητο και ασφάλεια της επεξεργασίας

1. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη. Διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνον κατ' εντολή του.

2. Για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να επιλέγει πρόσωπα

με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις από πλευράς τεχνικών γνώσεων και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση του απορρήτου.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας. Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων, η Αρχή παρέχει οδηγίες ή εκδίδει κανονιστικές πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 ι' για τη ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τον βαθμό ασφαλείας των δεδομένων και των υπολογιστικών και επικοινωνιακών υποδομών, τα μέτρα ασφαλείας που είναι αναγκαίο να λαμβάνονται για κάθε κατηγορία και επεξεργασία δεδομένων, καθώς και για τη χρήση τεχνολογιών ενίσχυσης της ιδιωτικότητας.

4. Αν η επεξεργασία διεξάγεται για λογαριασμό του υπεύθυνου από πρόσωπο μη εξαρτώμενο

12 από αυτόν, η σχετική ανάθεση γίνεται υποχρεωτικά εγγράφως. Η ανάθεση προβλέπει υποχρεωτικά ότι ο ενεργών την επεξεργασία την διεξάγει μόνο κατ' εντολή του υπεύθυνου και ότι οι λοιπές υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου βαρύνουν αναλόγως και αυτόν.

*** Το εδάφιο 3 της παρ. 3 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 25 Ν. 3471/2006.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 11

Δικαίωμα ενημέρωσης

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία:

- την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του
- τον σκοπό της επεξεργασίας.
- τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων.
- την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης

2. Εάν για τη συλλογή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο υπεύθυνος επεξεργασίας

ζητεί την συνδρομή του υποκείμενου, οφείλει να το ενημερώνει ειδικώς και εγγράφως για

τα στοιχεία της παρ. 1 του παρόντος άρθρου καθώς και για τα δικαιώματά του, σύμφωνα με

τα άρθρα 11 έως και 13 του παρόντος νόμου. Με την αυτή ενημέρωση ο υπεύθυνος

επεξεργασίας γνωστοποιεί στο υποκείμενο εάν υποχρεούται ή όχι να παράσχει τη συνδρομή

του, με βάση ποιες διατάξεις, καθώς και για τις τυχόν συνέπειες της αρνήσεώς του.

3. Εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς.

4. Με απόφαση της Αρχής, μπορεί να αρθεί εν όλω ή εν μέρει η υποχρέωση

ενημέρωσης

σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 3, εφόσον η επεξεργασία δεδομένων

προσωπικού

χαρακτήρα γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα

σοβαρών

εγκλημάτων. Σε επείγουσες περιπτώσεις η άρση της υποχρέωσης ενημέρωσης

μπορεί να

γίνει με προσωρινή, άμεσα εκτελεστή, απόφαση του Προέδρου, ο οποίος πρέπει να

συγκαλέσει το συντομότερο την Αρχή για την έκδοση οριστικής απόφασης επί του

θέματος.

5. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων εκ των άρθρων 12 και 13, η υποχρέωση

ενημέρωσης δεν υφίσταται όταν η συλλογή γίνεται αποκλειστικά για

δημοσιογραφικούς

σκοπούς και αφορά δημόσια πρόσωπα.

*** Η παράγραφος 4 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 4

άρθρ. 34 Ν. 2915/2001 ΦΕΚ 109Α/2001.

Άρθρο 12

Δικαίωμα πρόσβασης

1. Καθένας έχει δικαίωμα να γνωρίζει εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν

αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Προς τούτο, ο υπεύθυνος

επεξεργασίας, έχει υποχρέωση να του απαντήσει εγγράφως.

2. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον

υπεύθυνο

επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, τις ακόλουθες

πληροφορίες:

13

α) Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την

προέλευσή

τους.

β) Τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών.

γ) Την εξέλιξη της επεξεργασίας για το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη

ενημέρωση ή πληροφόρησή του.

δ) Τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας.

ε) κατά περίπτωση, τη διόρθωση, τη διαγραφή ή τη δέσμευση (κλείδωμα) των

δεδομένων

των οποίων η επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του παρόντος

νόμου,

ιδίως λόγω του ελλιπούς ή ανακριβούς χαρακτήρα των δεδομένων, και

στ) την κοινοποίηση σε τρίτους, στους οποίους έχουν ανακοινωθεί τα δεδομένα, κάθε

διόρθωσης, διαγραφής ή δέσμευσης (κλειδώματος) που διενεργείται σύμφωνα με την

περίπτωση ε', εφόσο τούτο δεν είναι αδύνατον ή δεν προϋποθέτει δυσανάλογες

προσπάθειες.

Το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να ασκείται από το υποκείμενο των δεδομένων και με τη συνδρομή ειδικού.

3. Το δικαίωμα της προηγούμενης παραγράφου και τα δικαιώματα του άρθρου 13 ασκούνται με την υποβολή της σχετικής αίτησης στον υπεύθυνο της επεξεργασίας και

ταυτόχρονη καταβολή χρηματικού ποσού, το ύψος του οποίου, ο τρόπος καταβολής του και

κάθε άλλο συναφές ζήτημα ρυθμίζονται με απόφαση της Αρχής. Το ποσό αυτό επιστρέφεται στον αιτούντα εάν το αίτημα διόρθωσης ή διαγραφής των δεδομένων κριθεί

βάσιμο είτε από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας είτε από την Αρχή, σε περίπτωση προσφυγής του σ' αυτήν. Ο υπεύθυνος έχει υποχρέωση στην περίπτωση αυτή να χορηγήσει

στον αιτούντα, χωρίς καθυστέρηση δωρεάν και σε γλώσσα κατανοητή, αντίγραφο του διορθωμένου μέρους της επεξεργασίας που τον αφορά.

4. Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εντός δεκαπέντε (15) ημερών ή εάν η

απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να

προσφύγει στην Αρχή. Στην περίπτωση κατά την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνηθεί

να ικανοποιήσει το αίτημα του ενδιαφερόμενου, κοινοποιεί την απάντησή του στην Αρχή

και ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο ότι μπορεί να προσφύγει σε αυτήν.

5. Με απόφαση της Αρχής, ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας, η υποχρέωση

πληροφόρησης, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου, μπορεί να αρθεί, εν

όλω ή εν μέρει, εφ' όσον η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γίνεται για

λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Στην περίπτωση αυτή ο Πρόεδρος της Αρχής ή ο αναπληρωτής του προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες και έχει ελεύθερη πρόσβαση στο αρχείο.

6. Δεδομένα που αφορούν την υγεία γνωστοποιούνται στο υποκείμενο μέσω ιατρού.

*** Στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου προστέθηκαν οι περιπτώσεις ε και στ ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 26 Ν. 3471/2006.

Άρθρο 13

Δικαίωμα αντίρρησης

1. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει οποτεδήποτε αντιρρήσεις για

την επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν. Οι αντιρρήσεις απευθύνονται εγγράφως στον

υπεύθυνο επεξεργασίας και πρέπει να περιέχουν αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια, όπως

διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση, μη διαβίβαση ή διαγραφή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να απαντήσει εγγράφως επί των

αντιρρήσεων

μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών. Στην απάντησή του οφείλει να

ενημερώσει το υποκείμενο για τις ενέργειες στις οποίες προέβη ή, ενδεχομένως, για τους

λόγους που δεν ικανοποίησε το αίτημα. Η απάντηση σε περίπτωση απόρριψης των αντιρρήσεων πρέπει να κοινοποιείται και στην Αρχή.

2. Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εμπροθέσμως ή η απάντησή του δεν είναι

ικανοποιητική, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή και

να ζητήσει την εξέταση των αντιρρήσεών του. Εάν η Αρχή πιθανολογήσει ότι οι

14
αντιρρήσεις είναι εύλογες και ότι συντρέχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης του υποκειμένου

από την συνέχιση της επεξεργασίας, μπορεί να επιβάλλει την άμεση αναστολή της επεξεργασίας έως ότου εκδώσει οριστική απόφαση επί των αντιρρήσεων.

3. Καθένας έχει δικαίωμα να δηλώσει στην Αρχή ότι δεδομένα που τον αφορούν δεν επιθυμεί να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από οποιονδήποτε, για λόγους πρόωθησης πωλήσεως αγαθών ή παροχής υπηρεσιών εξ αποστάσεως. Η Αρχή τηρεί

μητρώο με τα στοιχεία ταυτότητας των ανωτέρω. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας των σχετικών

αρχείων έχουν την υποχρέωση να συμβουλευονται πριν από κάθε επεξεργασία το εν λόγω

μητρώο και να διαγράφουν από το αρχείο τους τα πρόσωπα της παραγράφου αυτής.

Άρθρο 14

Δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας

1. Καθένας έχει δικαίωμα να ζητήσει από το αρμόδιο κάθε φορά δικαστήριο την άμεση

αναστολή ή μη εφαρμογή πράξης ή απόφασης που τον θίγει, την οποία έχει λάβει

διοικητική αρχή, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο αποκλειστικά με αυτοματοποιημένη επεξεργασία στοιχείων,

εφόσον η επεξεργασία αυτή αποβλέπει στην αξιολόγηση της προσωπικότητάς του και ιδίως

της αποδοτικότητάς του στην εργασία, της οικονομικής φερεγγυότητάς του, της αξιοπιστίας

του και της εν γένει συμπεριφοράς του.

2. Το δικαίωμα του παρόντος άρθρου μπορεί να ικανοποιηθεί και όταν δεν συντρέχουν οι

λοιπές ουσιαστικές προϋποθέσεις της προσωρινής δικαστικής προστασίας, όπως προβλέπονται κάθε φορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Άρθρο 15

Σύσταση - αποστολή - νομική φύση

1. Συνιστάται Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή), με αποστολή

την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την

προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και

την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά.

2. Η Αρχή αποτελεί ανεξάρτητη δημόσια αρχή, και εξυπηρετείται από δική της γραμματεία. Η

Αρχή δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε διοικητικό έλεγχο. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους τα μέλη της Αρχής απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Η Αρχή υπάγεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης και εδρεύει στην Αθήνα.

3. Οι απαιτούμενες πιστώσεις για τη λειτουργία της Αρχής εγγράφονται σε ειδικό φορέα, που ενσωματώνεται στον ετήσιο Προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Διατάκτης της

δαπάνης είναι ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του.

*** Οι παρ.2 και 3 αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ. 15 άρθρ. 13 Ν.2703/1999

A72

Άρθρο 16

Συγκρότηση της Αρχής

1. Η Αρχή συγκροτείται από έναν δικαστικό λειτουργό βαθμού Συμβούλου της Επικρατείας ή

αντίστοιχου και άνω, ως Πρόεδρο, και έξι μέλη ως εξής:

(Α) Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή ΑΕΙ σε γνωστικό αντικείμενο του δικαίου.

(Β) Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή ΑΕΙ σε γνωστικό αντικείμενο της πληροφορικής.

(Γ) Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή Α.Ε.Ι.

(Δ) Τρία πρόσωπα κύρους και εμπειρίας στον τομέα της προστασίας δεδομένων

15 προσωπικού χαρακτήρα.

Ο δικαστικός λειτουργός - Πρόεδρος και οι καθηγητές - μέλη μπορεί να είναι εν ενεργεία ή μη.

“Στα μέλη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα επιτρέπεται η άσκηση καθηκόντων μέλους διδακτικού προσωπικού Α.Ε.Ι. με καθεστώς πλήρους ή

μερικής απασχόλησης.»

*** Το άνω εντός «» εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 14 Ν. 3068/2002, ΦΕΚ Α 274/14.11.2002.

2. Ο Πρόεδρος της Αρχής είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και διορίζεται με

προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από

εισήγηση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Εάν για τη θέση του Προέδρου επιλεγεί εν ενεργεία

δικαστικός λειτουργός, απαιτείται απόφαση του οικείου Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Με την ίδια διαδικασία επιλέγεται και διορίζεται ο αναπληρωτής του Προέδρου.

3. Τα μέλη της Αρχής διορίζονται με την εξής διαδικασία: ο Υπουργός Δικαιοσύνης υποβάλλει στον Πρόεδρο της Βουλής πρόταση για το διορισμό των έξι τακτικών μελών της

Αρχής και των ισάριθμων αναπληρωτών τους. Η πρόταση περιλαμβάνει διπλάσιο αριθμό

υποψηφίων. Ο Πρόεδρος της Βουλής διαβιβάζει την πρόταση στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, η οποία διατυπώνει γνώμη. Τα τακτικά μέλη της Αρχής και οι αντίστοιχοι αναπληρωτές τους επιλέγονται από τη Διάσκεψη των Προέδρων. Οι επιλεγέντες διορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης

και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

(Οι παράγραφοι 2 και 3 καταργήθηκαν σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 3051/2002 και ισχύουν οι γενικές διατάξεις του ως άνω νόμου)

4. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής διορίζονται με θητεία. Η θητεία τους είναι τετραετής

και μπορεί να ανανεωθεί μία μόνο φορά. Κανείς δεν μπορεί να υπηρετήσει συνολικά περισσότερο από οκτώ (8) χρόνια. Η σύνθεση των έξι μελών της Αρχής ανανεώνεται κατά

το ήμισυ ανά διετία.

Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος η θητεία των έξι (6) μελών της Αρχής είναι τετραετής. Μετά τη δεύτερη συγκρότηση της Αρχής γίνεται κλήρωση μεταξύ των έξι τακτικών μελών της, ώστε τρία να έχουν τετραετή θητεία και τρία διετή.

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 άρθρο 11 Ν.2623/1998.

5. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής διορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι πρέπει να διαθέτουν τις αυτές ιδιότητες και προσόντα. Οι αναπληρωτές του Προέδρου και των μελών μετέχουν στις συνεδριάσεις της Αρχής μόνο σε περίπτωση προσωρινής απουσίας ή κωλύματος του αντίστοιχου τακτικού. Με απόφασή του ο Πρόεδρος της Αρχής αναθέτει ειδικά καθήκοντα στους αναπληρωτές. «Οπότε οι τελευταίοι μετέχουν στη συνεδρίαση με ψήφο ανεξάρτητα από την παράλληλη παρουσία του τακτικού μέλους». Η θητεία του κάθε αναπληρωτή είναι ίση με τη θητεία του αντίστοιχου τακτικού.

*** Το εντός «»άνω εδάφιο προστέθηκε με την παρ.1 άρθρο 47 Ν.2721/1999 ΦΕΚ Α 112.

16

Άρθρο 17

Κωλύματα - ασυμβίβαστα μελών της Αρχής

1. Δεν μπορεί να διορισθεί μέλος της Αρχής :

α) Υπουργός, υφυπουργός, γενικός γραμματέας υπουργείου ή αυτοτελούς γενικής γραμματείας και βουλευτής.

β) Διοικητής, διευθυντής, διαχειριστής, μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή ασκών διευθυντικά καθήκοντα εν γένει σε επιχείρηση η οποία παράγει, μεταποιεί, διαθέτει ή εμπορεύεται υλικά χρησιμοποιούμενα στην πληροφορική ή τις τηλεπικοινωνίες ή παρέχει υπηρεσίες σχετικές με την πληροφορική, τις τηλεπικοινωνίες ή την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και οι συνδεδεμένοι με σύμβαση έργου με τέτοια επιχείρηση.

2. Εκπίπτει αυτοδικαίως από την ιδιότητα του μέλους της Αρχής όποιος, μετά το διορισμό

του :

α) Αποκτά μία από τις ιδιότητες που συνιστούν κώλυμα διορισμού, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.

β) Προβαίνει σε πράξεις ή αναλαμβάνει οποιαδήποτε εργασία ή έργο ή αποκτά άλλη ιδιότητα που, κατά την κρίση της Αρχής, δεν συμβιβάζονται με τα καθήκοντά του ως μέλους της Αρχής.

3. Στην διαπίστωση των ασυμβίβαστων της προηγούμενης παραγράφου προβαίνει η Αρχή,

χωρίς συμμετοχή του μέλους της, στο πρόσωπο του οποίου ενδέχεται να συντρέχει το

ασυμβίβαστο. Η Αρχή αποφασίζει ύστερα από ακρόαση του εν λόγω μέλους. Την διαδικασία κινεί είτε ο Πρόεδρος της Αρχής είτε ο Υπουργός Δικαιοσύνης.

4. Απώλεια της ιδιότητας βάσει της οποίας μέλος της Αρχής διορίσθηκε, σύμφωνα με την

παρ.1 του άρθρου 16 του παρόντος νόμου, συνεπάγεται την αυτοδίκαιη έκπτωσή του αν

οφείλεται σε αμετάκλητη πειθαρχική ή ποινική καταδίκη.

Άρθρο 18

Υποχρεώσεις και δικαιώματα μελών της Αρχής

1 Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους τα μέλη της Αρχής υπακούουν στη συνείδησή

τους και το νόμο. Υπόκεινται στο καθήκον εχεμύθειας. Ως μάρτυρες ή πραγματογνώμονες

μπορούν να καταθέτουν στοιχεία που αφορούν αποκλειστικά και μόνο την τήρηση των

διατάξεων του παρόντος νόμου από υπεύθυνους επεξεργασίας. Το καθήκον εχεμύθειας

υφίσταται και μετά την με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση των μελών της Αρχής.

2 Οι μηνιαίες αποδοχές του Προέδρου της Αρχής είναι αντίστοιχες με το σύνολο των εκάστοτε μηνιαίων αποδοχών του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, των

δε μελών της Αρχής αντίστοιχες με το σαράντα τοις εκατό (40%) των αποδοχών του Προέδρου κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη. Οι αποδοχές των αναπληρωτών του

Προέδρου και των μελών της Αρχής είναι αντίστοιχες με το 1/3 των μηνιαίων αποδοχών

του Προέδρου και των τακτικών μελών της Αρχής και καταβάλλονται σε αυτούς εφόσον

κατά βεβαίωση του Προέδρου της Αρχής προσέφεραν κατά τη διάρκεια του μηνός υπηρεσία πλην της τυχόν συμμετοχής τους σε συνεδριάσεις της Αρχής. Η

αποζημίωση του

Προέδρου, των μελών της Αρχής και του Γραμματέα για κάθε συνεδρίαση στην οποία μετέχουν ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών.

Οι

διατάξεις για τις δαπάνες κινήσεως των μετακινούμενων προσώπων με εντολή του Δημοσίου για εκτέλεση υπηρεσίας που ισχύουν κάθε φορά έχουν εφαρμογή και για την

μετακίνηση των μελών και των υπαλλήλων της Αρχής. Ο Πρόεδρος της Αρχής εκδίδει τις

σχετικές εντολές μετακίνησης. Η ισχύς των παραπάνω διατάξεων αρχίζει από την έναρξη

λειτουργίας της Αρχής.

3 Για κάθε παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, τα μέλη

της Αρχής υπέχουν πειθαρχική ευθύνη. Την πειθαρχική αγωγή ασκεί ενώπιον του

πειθαρχικού συμβουλίου ο Υπουργός Δικαιοσύνης για τον Πρόεδρο και τα μέλη της Αρχής και ο Πρόεδρος της Αρχής για τα μέλη της. Το πειθαρχικό συμβούλιο συντίθεται από έναν

17

Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, ως πρόεδρο, έναν Αρεοπαγίτη, ένα Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και δύο Καθηγητές Α.Ε.Ι. σε γνωστικό αντικείμενο του δικαίου. Χρέη γραμματέα του συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος της Αρχής. Ο πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του συμβουλίου ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές. Για τα μέλη του συμβουλίου που είναι δικαστικοί λειτουργοί απαιτείται απόφαση του οικείου ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Το συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης με τριετή θητεία. Το συμβούλιο συνεδριάζει με την παρουσία τεσσάρων τουλάχιστον μελών, μεταξύ των οποίων οπωσδήποτε ο πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του, και αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου. Αν υπάρχουν περισσότερες από δύο γνώμες, οι ακολουθούντες την ασθενέστερη οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες. Το πειθαρχικό συμβούλιο αποφασίζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό την απαλλαγή ή την παύση του εγκαλουμένου. Η αμοιβή του προέδρου, των μελών και του γραμματέα του συμβουλίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διατάξεως.

4 Μέλος της Αρχής που, κατά παράβαση του παρόντος νόμου, γνωστοποιεί με οποιονδήποτε τρόπο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι προσιτά σε αυτό λόγω της υπηρεσίας του ή αφήνει άλλον να λάβει γνώση αυτών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών. Αν όμως τέλεσε την πράξη με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλο αθέμιτο όφελος ή να βλάψει άλλον, επιβάλλεται κάθειρξη. Αν η πράξη του πρώτου εδαφίου τελέστηκε από αμέλεια επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή.

*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 4 άρθρ. 11 Ν.2623/1998 Α139.

Άρθρο 19

Αρμοδιότητες, λειτουργία και αποφάσεις της Αρχής

1. Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες :

α) Εκδίδει οδηγίες προς τον σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την

προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

β) Καλεί και επικουρεί τα επαγγελματικά σωματεία και τις λοιπές ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην

κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας για την αποτελεσματικότερη προστασία της ιδιωτικής ζωής και των εν γένει δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών

προσώπων στον τομέα της δραστηριότητάς τους.

γ) Απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή τους τυχόν εκπροσώπους τους και δίδει κατά την κρίση της δημοσιότητα σε αυτές.

δ) Χορηγεί τις άδειες που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου και καθορίζει το

ύψος των σχετικών παραβόλων.

ε) Καταγγέλλει τις παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος νόμου στις αρμόδιες διοικητικές και δικαστικές αρχές.

στ) Επιβάλλει τις κατά το άρθρο 21 του παρόντος νόμου διοικητικές κυρώσεις.

ζ) Αναθέτει σε μέλος ή μέλη της τη διενέργεια διοικητικών εξετάσεων.

η) Ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους στο πλαίσιο των

οποίων ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Έχει προς τούτο δικαίωμα προσβάσεως στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και συλλογής κάθε πληροφορίας

για τους σκοπούς του ελέγχου, χωρίς να μπορεί να της αντιταχθεί κανενός είδους απόρρητο. Κατ' εξαίρεση, η Αρχή δεν έχει πρόσβαση στα στοιχεία ταυτότητας συνεργατών που περιέχονται σε αρχεία που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή

για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Τον έλεγχο διενεργεί μέλος ή μέλη της Αρχής ή υπάλληλος του κλάδου των ελεγκτών της Γραμματείας, ειδικά προς τούτο

εντεταλμένος από τον Πρόεδρο της Αρχής. Κατά τον έλεγχο αρχείων που τηρούνται 18

για λόγους εθνικής ασφαλείας, παρίσταται αυτοπροσώπως ο Πρόεδρος της Αρχής.

θ) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων

προσωπικού χαρακτήρα.

ι) Εκδίδει κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, στα οποία αναφέρεται ο παρών νόμος.

ια) Ανακοινώνει στη Βουλή παραβάσεις των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του

ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ιβ) Συντάσσει κάθε χρόνο έκθεση για την εκτέλεση της αποστολής της κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Στην έκθεση επισημαίνονται και οι τυχόν ενδεικνυόμενες νομοθετικές μεταβολές στον τομέα της προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η έκθεση υποβάλλεται από τον

Πρόεδρο της Αρχής στον Πρόεδρο της Βουλής και τον Πρωθυπουργό και δημοσιεύεται

στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με ευθύνη της Αρχής, η οποία μπορεί να δώσει και

άλλου είδους δημοσιότητα στην έκθεση.

ιγ) Εξετάζει τα παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του

νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους, όταν αυτά θίγονται από την επεξεργασία δεδομένων που τους αφορούν. Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας. Η Αρχή μπορεί να θέτει στο αρχείο αιτήσεις ή παράπονα που κρίνονται

προδήλως αόριστα, αβάσιμα ή υποβάλλονται καταχρηστικώς ή ανωνύμως. Η Αρχή ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων και τους αιτούντες για τις ενέργειές της.

ιδ) Συνεργάζεται με αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και

του Συμβουλίου της Ευρώπης σε ζητήματα σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

ιε) Ασκεί ανεξάρτητο έλεγχο στο εθνικό τμήμα του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν,

σύμφωνα με το άρθρο 114 παράγραφος 1 της Σύμβασης Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (ν. 2514/1997 ΦΕΚ 140 Α'), ασκεί τις αρμοδιότητες της εθνικής εποπτικής αρχής που προβλέπεται στο άρθρο 23 της Σύμβασης ΕΥΡΩΠΟΛ (ν. 2605/1998 ΦΕΚ 88 Α'), και τις αρμοδιότητες της εθνικής εποπτικής αρχής που προβλέπεται στο άρθρο

17 της Σύμβασης για τη χρήση της πληροφορικής στον τελωνειακό τομέα (ν. 2706/1999 ΦΕΚ 77 Α'), καθώς και τις αρμοδιότητες εποπτείας που προκύπτουν από οποιαδήποτε άλλη διεθνή συμφωνία.

2. Η Αρχή συνεδριάζει τακτικώς ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συνεδριάζει εκτάκτως ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή αίτηση δύο τουλάχιστον μελών της. Οι

αποφάσεις της Αρχής λαμβάνονται με πλειοψηφία τουλάχιστον τεσσάρων μελών της. Σε

περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου ή του αναπληρωτή του.

3. Η Αρχή καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας της, με τον οποίο ρυθμίζονται ιδίως η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των μελών της, η προηγούμενη ακρόαση των ενδιαφερομένων, θέματα πειθαρχικής διαδικασίας και ο τρόπος διεξαγωγής των κατά την περίπτωση η' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ελέγχων.

***Στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου προστίθενται με την παρ. 5 του άρθρ. 34

του Ν. 2915/2001 τα ακόλουθα εδάφια:

«Η Αρχή μπορεί να συνεδριάζει και σε τμήματα, συντιθέμενα από τρία τουλάχιστον τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη και προεδρευόμενα από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον αναπληρωτή του. Ο κανονισμός λειτουργίας της ρυθμίζει περαιτέρω τη σύνθεση, τους όρους λειτουργίας των τμημάτων και την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ ολομέλειας και τμημάτων. Αποφάσεις των τμημάτων μπορεί να τροποποιούνται ή ανακαλούνται από την ολομέλεια.»

4. Η Αρχή τηρεί τα ακόλουθα μητρώα :

α) Μητρώο Αρχείων και Επεξεργασιών, στο οποίο περιλαμβάνονται τα αρχεία και οι επεξεργασίες που γνωστοποιούνται στην Αρχή.

β) Μητρώο Αδειών, στο οποίο περιλαμβάνονται οι άδειες που εκδίδει η Αρχή για την

19 ίδρυση και λειτουργία αρχείων που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα.

γ) Μητρώο Διασυνδέσεων, στο οποίο περιλαμβάνονται οι δηλώσεις και οι άδειες που

εκδίδει η Αρχή για τη διασύνδεση αρχείων.

δ) Μητρώο προσώπων που δεν επιθυμούν να περιλαμβάνονται σε αρχεία, τα οποία έχουν

ως σκοπό την προώθηση προμήθειας αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών εξ αποστάσεως.

ε) Μητρώο Αδειών Διαβίβασης, στο οποίο καταχωρίζονται οι άδειες διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

στ) Μητρώο Απόρρητων Αρχείων, στο οποίο καταχωρίζονται, με απόφαση της Αρχής ύστερα από αίτηση του εκάστοτε υπεύθυνου επεξεργασίας, αρχεία που τηρούν τα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης καθώς και η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Στο Μητρώο Απόρρητων Αρχείων καταχωρίζονται και οι διασυνδέσεις με ένα τουλάχιστον αρχείο της περίπτωσης αυτής.

5. Καθένας έχει πρόσβαση στα υπό στοιχεία α, β, γ, δ και ε μητρώα της προηγούμενης

παραγράφου. Ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου και με απόφαση της Αρχής είναι

δυνατό να επιτραπεί εν όλω ή εν μέρει, η πρόσβαση και στο Μητρώο Απόρρητων Αρχείων.

Ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκπροσώπου του και με απόφαση

της Αρχής είναι δυνατόν να απαγορευθεί, εν όλω ή εν μέρει, η πρόσβαση στο Μητρώο

Αδειών Διαβίβασης, εφ' όσον από αυτήν θα προέκυπτε κίνδυνος για την ιδιωτική ζωή τρίτου, την εθνική ασφάλεια, τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της χώρας που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις.

6. Ο Πρόεδρος εκπροσωπεί την Αρχή ενώπιον κάθε άλλης αρχής, καθώς και σε επιτροπές

και ομάδες, συνεδριάσεις και συνόδους οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και

άλλων διεθνών οργανισμών και οργάνων που προβλέπονται από διεθνείς συμβάσεις ή στις

οποίες μετέχουν εκπρόσωποι αντίστοιχων αρχών άλλων χωρών. Ο Πρόεδρος μπορεί να

αναθέτει την εκπροσώπηση της Αρχής σε μέλος της, αναπληρωτή ή και υπάλληλο του

κλάδου ελεγκτών της Γραμματείας.

7. Στον Πρόεδρο της Αρχής ανήκει η ευθύνη της λειτουργίας της καθώς και της λειτουργίας

της Γραμματείας. Ο Πρόεδρος μπορεί να εξουσιοδοτεί μέλος της Αρχής ή τον προϊστάμενο

της Γραμματείας ή προϊστάμενο υπηρεσίας της Γραμματείας να υπογράψει με “εντολή

Προέδρου” έγγραφα, εντάλματα πληρωμής ή άλλες πράξεις. Ο Πρόεδρος είναι ο διοικητικός προϊστάμενος του προσωπικού της Γραμματείας, ασκεί την επ' αυτού πειθαρχική εξουσία και μπορεί να επιβάλλει πειθαρχική ποινή το πολύ προστίμου ίσου

προς το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών του εγκαλουμένου.

***Στο παρόν άρθρο προστίθεται με την παρ. 6 του άρθρ. 34 του Ν. 2915/2001

παραγράφος 7α ως εξής:

7α. Όταν η προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιβάλλει την άμεση λήψη απόφασης, ο Πρόεδρος μπορεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, να εκδίδει προσωρινή διαταγή για άμεση, ολική ή μερική, αναστολή της επεξεργασίας ή της λειτουργίας του αρχείου. Η διαταγή ισχύει μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης από την Αρχή. Την παραπάνω αρμοδιότητα έχει και η Αρχή, όταν επιλαμβάνεται του θέματος.

8. Οι κανονιστικές αποφάσεις της Αρχής δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι λοιπές αποφάσεις της Αρχής ισχύουν από την έκδοση ή την κοινοποίησή τους.

9. Ένδικο βοήθημα κατά των αποφάσεων της Αρχής μπορεί να ασκεί και το Δημόσιο. Το ένδικο βοήθημα ασκεί ο κατά περίπτωση αρμόδιος υπουργός.

*** Στην παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου προστίθενται με την παρ. 7 του άρθρ. 34

του Ν. 2915/2001 τα ακόλουθα εδάφια:

Σε κάθε δίκη που αφορά απόφαση της Αρχής διάδικος είναι η ίδια, εκπροσωπούμενη από τον Πρόεδρο. Η παράσταση στο δικαστήριο γίνεται είτε από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους είτε από μέλος της Αρχής, τακτικό ή αναπληρωματικό, ή ελεγκτή, που είναι δικηγόρος και ενεργεί με εντολή του Προέδρου χωρίς αμοιβή.

10. Κάθε δημόσια αρχή παρέχει τη συνδρομή της στην Αρχή.

20

*** Η περ. η της παρ. 1 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 27 Ν. 3471/2006.

*** Η περ. ιγ της παρ. 1 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 28 Ν. 3471/2007.

*** Στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου προστέθηκε περίπτωση ιε ως άνω σύμφωνα με

το άρθρο 29 Ν. 3471/2006.

Άρθρο 20

Γραμματεία της Αρχής

1. Η Αρχή εξυπηρετείται από Γραμματεία. Η Γραμματεία λειτουργεί σε επίπεδο Διευθύνσεως.

Η υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων της διέπεται από τις διατάξεις που ισχύουν

εκάστοτε για τους δημόσιους διοικητικούς υπαλλήλους.

2. Η οργάνωση της Γραμματείας, η διαίρεση της σε τμήματα και γραφεία και οι επί μέρους

αρμοδιότητες τούτων, ο αριθμός των θέσεων του προσωπικού κατά κλάδους και ειδικότητες και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που

εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης,

Οικονομικών και Δικαιοσύνης, ύστερα από εισήγηση της Αρχής, η οποία διατυπώνεται

μέσα σε δύο (2) μήνες από τη συγκρότησή της. Με το αυτό διάταγμα προβλέπεται συγκρότηση, ως υπηρεσιακής μονάδας της Γραμματείας, τμήματος Ελεγκτών, η πρόσληψη

και η υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων του οποίου ρυθμίζεται κατά παρέκκλιση από

τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Ο προϊστάμενος της Γραμματείας προέρχεται υποχρεωτικά από τον κλάδο ελεγκτών. Ο αριθμός των θέσεων του πάσης φύσεως προσωπικού της Γραμματείας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα (30).

Ως υπάλληλοι του Τμήματος Ελεγκτών της Γραμματείας της Αρχής μπορούν να προσλαμβάνονται και δικηγόροι, χωρίς να αποβάλλουν τη δικηγορική ιδιότητα, αλλά με

αναστολή της ασκήσεως της δικηγορίας κατά τη διάρκεια της θητείας τους.

Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 προστέθηκε με την παρ.5 άρθρο 11 Ν.2623/1998.

3. Η πλήρωση των θέσεων της Γραμματείας γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες

διατάξεις για την πρόσληψη δημόσιων υπαλλήλων. Ειδικά για τους υπαλλήλους του κλάδου ελεγκτών της Γραμματείας η πρόσληψή τους γίνεται από την Αρχή, με επιλογή ή

διαγωνισμό, ύστερα από προκήρυξή της.

4. Τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού της Γραμματείας κρίνονται από

υπηρεσιακό συμβούλιο, που συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου της Αρχής και αποτελείται από δύο (2) μέλη της, έναν (1) υπάλληλο που ορίζεται από αυτήν και δύο (2)

αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τα υπηρεσιακά συμβούλια του προσωπικού των δημόσιων υπηρεσιών και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

5. Οι τακτικοί υπάλληλοι της Γραμματείας της Αρχής υπάγονται ως προς την επικουρική

ασφάλισή τους στο Ταμείο Αρωγής Προσωπικού Υπηρεσιών Αρμοδιότητας Υπουργείου

Δικαιοσύνης. Όσοι προέρχονται από άλλες υπηρεσίες μπορούν να διατηρήσουν τα ταμεία

ασφάλισεως της προηγούμενης υπηρεσίας τους. Οι υπάλληλοι της Γραμματείας ασφαλίζονται υποχρεωτικώς στο Ταμείο Νομικών, υπό τους αυτούς όρους με τους οποίους

ασφαλίζονται και οι λοιποί έμμισθοι ασφαλισμένοι του. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και επί των υπαλλήλων που μετατάσσονται στη Γραμματεία της

Αρχής από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

6. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η πλήρωση των θέσεων προϊσταμένων υπηρεσιακών μονάδων της Γραμματείας, εκτός του Τμήματος Ελεγκτών, γίνεται ύστερα

από προκήρυξη της Αρχής, είτε με μετάταξη υπαλλήλων βαθμού Α' ή αντίστοιχου του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, είτε με διορισμό. Διορισμός γίνεται

μόνο στις θέσεις που δεν θα πληρωθούν με μετάταξη. Η επιλογή των μετατασσομένων ή

διοριζομένων γίνεται από την Αρχή. Ο διορισμός των επιλεγομένων από την Αρχή γίνεται

με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης και η μετάταξη με απόφαση του ίδιου και του

οικείου Υπουργού. Για την μετάταξη δεν απαιτείται γνώμη του οικείου υπηρεσιακού

21

συμβουλίου της υπηρεσίας από την οποία μετατάσσεται ο υπάλληλος. Τον προϊστάμενο της Γραμματείας επιλέγει η Αρχή από τους υπαλλήλους του κλάδου ελεγκτών, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη.

7. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος οι λοιπές θέσεις της Γραμματείας πληρούνται με

τις προϋποθέσεις και την διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου. Προτιμούνται υποψήφιοι που έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία σε θέματα πληροφορικής. Για τους υπαλλήλους του κλάδου ελεγκτών ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

8. Ο χρόνος της προηγούμενης υπηρεσίας των μετατασσομένων από νομικά πρόσωπα

δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου λογίζεται ως χρόνος πραγματικής

δημόσιας υπηρεσίας για κάθε συνέπεια.

9. Οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 18 εφαρμόζονται και επί των υπαλλήλων της Γραμματείας.

10. Στο προσωπικό της Γραμματείας της Αρχής, πλέον του μισθού και των λοιπών επιδομάτων

που καταβάλλονται κάθε φορά στους μόνιμους υπαλλήλους του Υπουργείου Δικαιοσύνης,

μπορεί να καταβάλλεται και πρόσθετη αμοιβή που καθορίζεται κατά κατηγορία, με κοινή

απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

Η παρ.10 προστέθηκε με την παρ.3 άρθρο 13 Ν.2703/1999 ΦΕΚ Α' 72.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 21

Διοικητικές κυρώσεις

1. Η Αρχή επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις

ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις, για παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν

από τον παρόντα νόμο και από κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά την προστασία του ατόμου

από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα :

α) Προειδοποίηση, με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παράβασης.

β) Πρόστιμο ποσού από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές.

γ) Προσωρινή ανάκληση άδειας.

δ) Οριστική ανάκληση άδειας.

ε) Καταστροφή αρχείου ή διακοπή επεξεργασίας και καταστροφή, επιστροφή ή κλείδωμα

(δέσμευση) των σχετικών δεδομένων.

2. Οι υπό στοιχεία β, γ, δ και ε διοικητικές κυρώσεις της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλονται πάντοτε ύστερα από ακρόαση του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκπροσώπου του. Είναι ανάλογες προς τη βαρύτητα της παράβασης που καταλογίζεται. Οι

υπό στοιχεία γ, δ και ε διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται σε περιπτώσεις ιδιαίτερα

σοβαρής ή καθ' υποτροπή παράβασης. Πρόστιμο μπορεί να επιβληθεί σωρευτικά και με τις υπό στοιχεία γ, δ και ε κυρώσεις. Εάν επιβληθεί η κύρωση της καταστροφής αρχείου, για την καταστροφή ευθύνεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρχείου, στον οποίο μπορεί να επιβληθεί και πρόστιμο για μη συμμόρφωση.

3. Τα ποσά των προστίμων της παρ. 1 μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ύστερα από πρόταση της Αρχής.

4. Οι πράξεις της Αρχής με τις οποίες επιβάλλονται πρόστιμα συνιστούν εκτελεστό τίτλο και επιδίδονται στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον τυχόν εκπρόσωπό του. Η είσπραξη των προστίμων γίνεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

*** Η περίπτωση ε της παρ. 1 του παρόντος άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρο 30 Ν. 3471/2006.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 8 Ν. 3144/2003 σχ. με Προστασία Ατομικών Δεδομένων των εργαζομένων και επιβολή κυρώσεων του παρόντος

22

Άρθρο 22

Ποινικές κυρώσεις

1. Όποιος παραλείπει να γνωστοποιήσει στην Αρχή, κατά το άρθρο 6 του παρόντος νόμου τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή οποιαδήποτε μεταβολή στους όρους και τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της άδειας που προβλέπεται από την παρ. 3 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου, τιμωρείται με φυλάκιση έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.

2. Όποιος κατά παράβαση του άρθρου 7 του παρόντος νόμου διατηρεί αρχείο χωρίς άδεια ή κατά παράβαση των όρων και προϋποθέσεων της άδειας της Αρχής, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.

3. Όποιος κατά παράβαση του άρθρου 8 του παρόντος νόμου προβαίνει σε διασύνδεση αρχείων χωρίς να την γνωστοποιήσει στην Αρχή, τιμωρείται με φυλάκιση έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών. Όποιος προβαίνει σε διασύνδεση αρχείων χωρίς την

άδεια της Αρχής, όπου αυτή απαιτείται ή κατά παράβαση των όρων της άδειας που του έχει χορηγηθεί, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.

4. Όποιος χωρίς δικαίωμα επεμβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο σε αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή λαμβάνει γνώση των δεδομένων αυτών ή τα αφαιρεί, αλλοιώνει,

βλάπτει, καταστρέφει, επεξεργάζεται, μεταδίδει, ανακοινώνει, τα καθιστά προσιτά σε μη

δικαιούμενα πρόσωπα ή επιτρέπει στα πρόσωπα αυτά να λάβουν γνώση των εν λόγω

δεδομένων, ή τα εκμεταλλεύεται με οποιονδήποτε τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή και αν πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα με φυλάκιση τουλάχιστον ενός

(1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλες διατάξεις.

5. Υπεύθυνος επεξεργασίας που δεν συμμορφώνεται με τις αποφάσεις της Αρχής που

εκδίδονται για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, σύμφωνα με την παρ. 4 του

άρθρου 12, για την ικανοποίηση του δικαιώματος αντίρρησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του

άρθρου 13, καθώς και με πράξεις επιβολής των διοικητικών κυρώσεων των περιπτώσεων

γ', δ' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 21 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών

και με χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε

εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών. Με τις ποινές του προηγούμενου εδαφίου τιμωρείται ο

υπεύθυνος επεξεργασίας που διαβιβάζει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κατά παράβαση

του άρθρου 9 καθώς και εκείνος που δεν συμμορφώνεται προς την δικαστική απόφαση του

άρθρου 14 του παρόντος νόμου.

6. Αν ο υπάιτιος των πράξεων των παρ. 1 έως 5 του παρόντος άρθρου είχε σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος, ή να βλάψει τρίτον, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο

εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

7. Αν από τις πράξεις των παρ. 1 έως και 5 του παρόντος άρθρου προκλήθηκε κίνδυνος για

την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος ή για την εθνική ασφάλεια, επιβάλλεται κάθειρξη και χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων

(5.000.000)

δραχμών έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

8. Αν οι πράξεις των παρ. 1 έως 5 του παρόντος άρθρου τελέσθηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή.

9. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, αν υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είναι φυσικό πρόσωπο, ευθύνεται ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου ή ο επικεφαλής της δημόσιας αρχής ή υπηρεσίας ή οργανισμού αν ασκεί και ουσιαστικά τη διοίκηση ή διεύθυνση αυτών.

10. Για τα εγκλήματα του παρόντος άρθρου ο Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής καθώς και οι

23

προς τούτο ειδικά εντεταλμένοι υπάλληλοι του τμήματος ελεγκτών της Γραμματείας, είναι

ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι και έχουν όλα τα δικαιώματα που προβλέπει σχετικά ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας. Μπορούν να διενεργούν προανάκριση και χωρίς εισαγγελική παραγγελία, όταν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα ή υπάρχει κίνδυνος από την αναβολή.

11. Για τα εγκλήματα της παρ. 5 του παρόντος άρθρου καθώς επίσης και σε κάθε άλλη περίπτωση όπου προηγήθηκε διοικητικός έλεγχος από την Αρχή, ο Πρόεδρος αυτής ανακοινώνει γραπτώς στον αρμόδιο εισαγγελέα οτιδήποτε αποτέλεσε αντικείμενο έρευνας

από την Αρχή και διαβιβάζει σε αυτόν όλα τα στοιχεία και τις αποδείξεις.

12. Η προανάκριση για τα εγκλήματα του παρόντος άρθρου περατώνεται μέσα σε δύο (2) το

πολύ μήνες από την άσκηση της ποινικής δίωξης και εφόσον υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου σε δίκη, η δικάσιμος ορίζεται σε ημέρα

που δεν απέχει περισσότερο από τρεις (3) μήνες από το πέρας της προανάκρισης ή αν η

παραπομπή έγινε με βούλευμα δύο (2) μήνες από τότε που αυτό έγινε αμετάκλητο. Σε

περίπτωση εισαγωγής της υπόθεσης με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο δεν επιτρέπεται η προσφυγή κατά του κλητήριου θεσπίσματος.

13. Δεν επιτρέπεται αναβολή της δίκης για τα εγκλήματα του παρόντος άρθρου παρά μόνον μία

φορά για εξαιρετικά σοβαρό λόγο. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται ρητή δικάσιμος, που δεν

απέχει περισσότερο από δύο (2) μήνες και η υπόθεση εκδικάζεται κατ' εξαίρεση πρώτη.

14. Τα κακούργηματα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο υπάγονται στην αρμοδιότητα

του δικαστηρίου των εφετών.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ. 3 άρθρ. 13 Ν. 2774/1999, ΦΕΚ Α 287/22.12.1999

«Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα», ορίζεται ότι:

«Οι διατάξεις των παραγράφων 6 έως και 14 του άρθρου 22 του ν. 2472/1997 εφαρμόζονται και επί των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων».

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 8 Ν. 3144/2003 σχ. με Προστασία Ατομικών
Δεδομένων των
εργαζομένων και επιβολή κυρώσεων του παρόντος

Άρθρο 23

Αστική ευθύνη

23. Φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που κατά παράβαση του παρόντος νόμου, προκαλεί περιουσιακή βλάβη, υποχρεούται σε πλήρη αποζημίωση. Αν προκάλεσε

ηθική βλάβη, υποχρεούται σε χρηματική ικανοποίηση. Η ευθύνη υπάρχει και όταν ο υπόχρεος όφειλε να γνωρίζει την πιθανότητα να επέλθει βλάβη σε άλλον.

24. Η κατά το άρθρο 932 ΑΚ χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης για παράβαση του

παρόντος νόμου ορίζεται κατ' ελάχιστο στο ποσό των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών, εκτός αν ζητήθηκε από τον ενάγοντα μικρότερο ποσό ή η παράβαση οφείλεται σε

αμέλεια. Η χρηματική αυτή ικανοποίηση επιδικάζεται ανεξαρτήτως από την αιτούμενη αποζημίωση για περιουσιακή βλάβη.

25. Οι απαιτήσεις του παρόντος άρθρου εκδικάζονται κατά τα άρθρα 664 - 676 του Κώδικα

Πολιτικής Δικονομίας, ανεξάρτητα από την τυχόν έκδοση ή μη απόφασης της Αρχής ή την

τυχόν άσκηση ποινικής δίωξης, καθώς και από την αναστολή ή αναβολή της για οποιοδήποτε λόγο. Η απόφαση του δικαστηρίου εκδίδεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την

πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 8 Ν. 3144/2003 σχ. με Προστασία Ατομικών
Δεδομένων των
εργαζομένων.

24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΤΕΛΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Υποχρεώσεις υπεύθυνου επεξεργασίας

1. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας αρχείων τα οποία λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του

παρόντος νόμου, υποχρεούνται να υποβάλλουν την κατά το άρθρο 6 γνωστοποίηση λειτουργίας στην Αρχή μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη λειτουργίας της Αρχής.

2. Την ίδια υποχρέωση έχουν και οι υπεύθυνοι επεξεργασίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα,

τα οποία λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, προκειμένου να εκδοθεί η κατά την παρ. 3 του άρθρου 7 άδεια.

3. Για αρχεία που λειτουργούν και επεξεργασίες που εκτελούνται κατά την έναρξη ισχύος του

παρόντος νόμου οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να προβούν στην κατά την παρ. 1 του

άρθρου 11 ενημέρωση των υποκειμένων μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη λειτουργίας

της Αρχής. Η ενημέρωση, εφόσον αφορά μεγάλο αριθμό υποκειμένων μπορεί να γίνει και

δια του τύπου. Στην περίπτωση αυτή τις λεπτομέρειες καθορίζει η Αρχή. Οι διατάξεις της

παρ. 4 του άρθρου 11 έχουν εφαρμογή και εν προκειμένω.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ. 5 άρθρου 8. Ν. 2819/2000, ΦΕΚ Α 84/15.3.2000

ορίζεται

ότι:

«5. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 24 του ν. 2472/1997 παρατείνονται έως την 21η Ιανουαρίου 2001».

4. Για τα εξ ολοκλήρου μη αυτοματοποιημένα αρχεία οι προθεσμίες των προηγούμενων

παραγράφων είναι ενός (1) χρόνου.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 11, 12, 13, και 19 παρ. 1 του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται

στο ποινικό μητρώο και στα υπηρεσιακά αρχεία που τηρούνται από τις αρμόδιες δικαστικές

αρχές για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης και στο

πλαίσιο της λειτουργίας της.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 11 Ν. 2623/1999, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 2

άρθρ. 47 Ν. 2721/1999 ορίζεται ότι:

«2. Οι προθεσμίες που ορίζονται στις παραγράφους 1, 2, 3, και 4 του άρθρου 24 του ν. 2472/1997 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 παρ. 2 του ν. 2623/1998 λήγουν στις 31

Δεκεμβρίου 1999.»

Άρθρο 25

Έναρξη λειτουργίας της Αρχής

1. Μέσα σε εξήντα (60) μέρες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διορίζεται ο

Πρόεδρος της Αρχής και ο αναπληρωτής του. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο Υπουργός

Δικαιοσύνης υποβάλλει στον Πρόεδρο της Βουλής πρόταση για τον διορισμό των τεσσάρων

τακτικών μελών της Αρχής και των ισάριθμων αναπληρωτών τους.

2. Ο χρόνος της έναρξης λειτουργίας της Αρχής ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης που εκδίδεται το αργότερο μέσα σε τέσσερις (4) μήνες μετά τη συγκρότηση

της Αρχής. Από τον διορισμό των μελών της και έως την κατά τις παρ. 6 και 7 του άρθρου

20 του παρόντος νόμου πλήρωση των θέσεων της Γραμματείας της, η Αρχή εξυπηρετείται

από προσωπικό το οποίο αποσπάται προσωρινά σε αυτήν, με απόφασή της, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη.

3. Έως ότου η Αρχή λειτουργήσει σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, η εκκαθάριση

των δαπανών της γίνεται από τη Διεύθυνση Οικονομικού της Κεντρικής Υπηρεσίας του

Υπουργείου Δικαιοσύνης, σε βάρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

4. Η κατά την παρ. 2 του παρόντος άρθρου απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης για τον χρόνο έναρξης λειτουργίας της Αρχής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και

25

σε τέσσερις (4) τουλάχιστον ημερήσιες πολιτικές εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας που εκδίδονται στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη και σε δύο (2) τουλάχιστον ημερήσιες οικονομικές εφημερίδες.

Άρθρο 26

Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 15, 16, 17, 18 και 20 του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Η ισχύς των λοιπών διατάξεων αρχίζει από την κατά το προηγούμενο άρθρο έναρξη λειτουργίας της Αρχής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού με απλά λόγια

Όλα τα παιδιά έχουν δικαιώματα που προβλέπονται από νόμους και διεθνείς συμβάσεις.

Το σημαντικότερο κείμενο για τα δικαιώματα των παιδιών, είναι η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού του 1989 που την έχουν υπογράψει 191 χώρες και είναι νόμος στην χώρα μας. Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε τη Σύμβαση αυτή με λίγα και απλά λόγια.

1: ορισμός

“Παιδιά” θεωρούνται όλα τα κορίτσια και τα αγόρια από 0 έως 18 ετών.

2: απαγόρευση διακρίσεων

Όλα τα παιδιά είναι ίσα. Έχουν δικαίωμα να τα αντιμετωπίζουν χωρίς διακρίσεις λόγω της φυλής, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των απόψεων, της περιουσίας, της κατάστασης, των ιδιαίτερων αναγκών ή της εμφάνισής τους.

3: το συμφέρον του παιδιού

Όταν οι μεγάλοι παίρνουν αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, πρέπει να υπολογίζουν πριν από όλα το συμφέρον των παιδιών. Η Πολιτεία πρέπει να προστατεύει και να φροντίζει τα παιδιά, αν οι γονείς τους δεν μπορούν να το κάνουν.

4: μέτρα της Πολιτείας

Η Πολιτεία πρέπει να παίρνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εφαρμόζονται τα δικαιώματα των παιδιών.

5: ρόλος γονέων και κηδεμόνων

Οι γονείς ή οι κηδεμόνες ενός παιδιού είναι υπεύθυνοι να το μεγαλώνουν έτσι ώστε να αναπτύσσονται οι ικανότητές του και να το βοηθούν να μάθει και να ασκεί τα δικαιώματά του.

6: δικαίωμα στη ζωή

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στη ζωή, την επιβίωση και την ανάπτυξη.

7: όνομα και ιθαγένεια

Δικαίωμα κάθε παιδιού είναι να γράφεται στο ληξιαρχείο με τη γέννησή του και να έχει όνομα, επώνυμο και ιθαγένεια, δηλαδή να ανήκει σε μια χώρα.

8: ταυτότητα

Η Πολιτεία πρέπει να βοηθά τα παιδιά να διατηρούν την ταυτότητα, την ιθαγένεια και τις οικογενειακές τους σχέσεις.

9: Ζωή και επικοινωνία με τους γονείς

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα να ζει μαζί με τους γονείς του, εκτός αν αυτοί ζουν χωριστά, αν δεν μπορούν να το φροντίσουν ή αν πρέπει να απομακρυνθεί από αυτούς για το καλό του. Όταν ζει μακριά από τους γονείς του, το παιδί έχει δικαίωμα να τους βλέπει και να επικοινωνεί μαζί τους, εκτός αν αυτό είναι αντίθετο με το συμφέρον του.

10: οικογενειακή επανένωση

Αν ένα παιδί ζει σε διαφορετική χώρα από τους γονείς του, έχει δικαίωμα να ξανασιμεί μαζί τους και να μείνουν στο ίδιο μέρος.

11: παράνομες μετακινήσεις στο εξωτερικό

Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από κάθε παράνομη απομάκρυνσή τους από τη χώρα στην οποία ζουν.

12: ελευθερία γνώμης

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Οι μεγάλοι πρέπει να ακούν και να παίρνουν σοβαρά υπόψη τους τη γνώμη των παιδιών για θέματα που τα αφορούν, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά τους.

13: ελευθερία έκφρασης

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να αναζητούν, να μαθαίνουν και να μεταδίδουν πληροφορίες και ιδέες, και να εκφράζονται ελεύθερα, μέσα από τον γραπτό ή προφορικό λόγο, την τέχνη ή άλλους τρόπους, αρκεί να σέβονται τα δικαιώματα των άλλων.

14: ελευθερία σκέψης και θρησκείας

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να σκέφτονται ελεύθερα και να πιστεύουν σε μια θρησκεία.

15: ελευθερία συνάντησης και ομαδικής συνεργασίας

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να συναντιούνται, να συνεργάζονται και να συμμετέχουν σε συγκεντρώσεις, αρκεί να μην παραβιάζουν τα δικαιώματα των άλλων.

16: ιδιωτική ζωή

Κανείς δεν μπορεί να επεμβαίνει αυθαίρετα ή παράνομα στην ιδιωτική ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία ενός παιδιού, ούτε να προσβάλλει την τιμή και την υπόληψή του.

17: πληροφόρηση

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να μαθαίνουν τι συμβαίνει γύρω τους από τα μέσα ενημέρωσης (εφημερίδες, ραδιόφωνο, τηλεόραση, ηλεκτρονικά μέσα). Η Πολιτεία πρέπει να ενθαρρύνει τα μέσα να διαδίδουν χρήσιμες πληροφορίες και να προστατεύουν τα παιδιά από ό,τι μπορεί να τα βλάψει.

18: ευθύνες και υποστήριξη γονέων

Οι γονείς ή κηδεμόνες ενός παιδιού έχουν τη ευθύνη της ανατροφής και της ανάπτυξής του. Η Πολιτεία πρέπει να τους βοηθά σε αυτή την αποστολή και να εξασφαλίζει τη δημιουργία υπηρεσιών φροντίδας για τα παιδιά.

19: βία, παραμέληση, εκμετάλλευση

Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από κάθε μορφή βίας, προσβολής, παραμέλησης, εγκατάλειψης, σωματικής, ψυχολογικής, πνευματικής ή σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης, όσο βρίσκονται στην ευθύνη των γονιών ή των κηδεμόνων τους ή άλλων προσώπων στα οποία αυτοί τα έχουν εμπιστευθεί.

20: εναλλακτική επιμέλεια

Όταν ένα παιδί δεν ζει με την οικογένειά του ή αυτή δεν μπορεί να το φροντίσει, έχει δικαίωμα ειδικής

προστασίας και βοήθειας, μέσα από θεσμούς όπως η υιοθεσία, η φιλοξενία σε ανάδοχη οικογένεια ή σε κατάλληλη στέγη / ίδρυμα.

21: υιοθεσία

Η Πολιτεία πρέπει να παίρνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε μια υιοθεσία που γίνεται στην ίδια χώρα ή σε άλλη, να είναι σύμφωνη με το νόμο και να λαμβάνεται υπόψη πάνω απ' όλα το συμφέρον του παιδιού.

22: παιδιά πρόσφυγες

Τα παιδιά πρόσφυγες, που έχουν φύγει μόνα ή συνοδευόμενα από τους δικούς τους από την πατρίδα τους επειδή εκεί κινδύνευαν, έχουν δικαίωμα ειδικής προστασίας και απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα που έχουν και τα άλλα παιδιά.

23: παιδιά με αναπηρίες

Τα παιδιά με σωματικές ή πνευματικές αναπηρίες έχουν δικαίωμα να ζουν σε συνθήκες που εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους και ευνοούν την αυτονομία τους. Να απολαμβάνουν ειδική φροντίδα και να συμμετέχουν ισότιμα στην εκπαίδευση και την κοινωνική ζωή.

24: υγεία και ιατρικές υπηρεσίες

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην προληπτική φροντίδα της υγείας τους και όταν αρρωσταίνουν να χρησιμοποιούν τις απαραίτητες ιατρικές υπηρεσίες για τη θεραπεία τους.

25: επανεξέταση αναδοχής

Όταν ένα παιδί τοποθετείται σε ένα ίδρυμα ή μια ανάδοχη οικογένεια, η Πολιτεία πρέπει να παρακολουθεί και να ελέγχει αν το φροντίζουν σωστά και αν απολαμβάνει όλα τα δικαιώματά του.

26: κοινωνική πρόνοια

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν την κατάλληλη κοινωνική φροντίδα και ασφάλιση.

27: ανάπτυξη και επίπεδο ζωής

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο ζωής: να έχουν φαγητό, ρούχα και να ζουν σε ένα ασφαλές σπίτι, ώστε να έχουν ομαλή σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη. Αν οι γονείς τους δεν μπορούν να τους τα προσφέρουν, η Πολιτεία πρέπει να τους βοηθάει.

28: εκπαίδευση

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να πηγαίνουν στο σχολείο και να έχουν ίσες ευκαιρίες σε αυτό. Η Πολιτεία πρέπει να παίρνει μέτρα ώστε τα παιδιά να γράφονται και να μη διακόπτουν το σχολείο. Τα μέτρα για τη σχολική πειθαρχία πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια των μαθητών.

29: σκοποί εκπαίδευσης

Η εκπαίδευση πρέπει να βοηθάει τα παιδιά να αναπτύξουν τις ικανότητες και την προσωπικότητά τους και να μαθαίνουν να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους διαφορετικούς πολιτισμούς και το φυσικό περιβάλλον.

30: μειονότητες

Τα παιδιά που ανήκουν σε εθνικές, γλωσσικές ή θρησκευτικές μειονότητες, έχουν δικαίωμα να έχουν τη δική τους πολιτιστική ζωή, να χρησιμοποιούν τη γλώσσα τους και να ασκούν τη θρησκεία τους.

31: ελεύθερος χρόνος και ψυχαγωγία

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να ξεκουράζονται, να έχουν ελεύθερο χρόνο, να παίζουν, να ψυχαγωγούνται και να ασχολούνται με πράγματα που τους ενδιαφέρουν.

32: παιδική εργασία, οικονομική εκμετάλλευση

Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από την οικονομική εκμετάλλευση και οποιαδήποτε επικίνδυνη εργασία μπορεί να βάλει σε κίνδυνο την εκπαίδευση, την υγεία ή την ανάπτυξή τους. Η Πολιτεία πρέπει να

ρυθμίζει, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, τα κατώτατα όρια ηλικίας, τα ωράρια και τις συνθήκες εργασίας για ανηλίκους όπως και την επιβολή ποινών σε όσους τα παραβιάζουν.

33: ναρκωτικά

Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από την παράνομη χρήση ναρκωτικών ουσιών αλλά και να μη χρησιμοποιούνται στην παραγωγή και τη διακίνησή τους.

34: σεξουαλική βία και εκμετάλλευση

Είναι υποχρέωση της Πολιτείας να προστατεύει τα παιδιά από κάθε μορφή σεξουαλικής βίας και εκμετάλλευσης, όπως ο εξαναγκασμός σε σεξουαλική δραστηριότητα, η πορνεία και η πορνογραφία.

35: απαγωγή και εμπορία παιδιών

Τα κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εμποδίσουν τις απαγωγές, την πώληση και το δουλεμπόριο των παιδιών.

36: άλλες μορφές εκμετάλλευσης

Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από οποιαδήποτε άλλη μορφή εκμετάλλευσης που μπορεί να βλάπτει την ευημερία τους.

37: βασανιστήρια και στέρηση ελευθερίας

Κανένα παιδί δεν πρέπει να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική τιμωρία. Η θανατική ποινή και η ισόβια φυλάκιση απαγορεύεται να επιβάλλονται σε παιδιά. Η σύλληψη και κράτηση ανηλίκων πρέπει να είναι σύμφωνη με το νόμο, να έχει την ελάχιστη δυνατή χρονική διάρκεια και να ανταποκρίνεται στην ανάγκες της ηλικίας τους.

38: ένοπλες συρράξεις

Σε περίπτωση πολέμου, τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται. Απαγορεύεται να συμμετέχουν σε εχθροπραξίες παιδιά κάτω των 15 ετών.

39: επανένταξη παιδιού-θύματος

Η Πολιτεία πρέπει να φροντίζει τα παιδιά που είναι θύματα παραμέλησης, κακομεταχείρισης, εκμετάλλευσης ή πολέμων για να ξεπερνούν τα τραύματά τους και να συμμετέχουν φυσιολογικά στην κοινωνική ζωή.

40: δικαιοσύνη / ποινική μεταχείριση

Κάθε παιδί ύποπτο, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για μια παράνομη πράξη έχει δικαίωμα να το αντιμετωπίζουν με αξιοπρέπεια, ανθρωπισμό και σεβασμό στις ανάγκες του, να ενημερώνεται για την υπόθεσή του σε γλώσσα που καταλαβαίνει και να έχει νομική βοήθεια για να μπορεί να υπερασπίζεται τον εαυτό του.

41: ευνοϊκότερες ρυθμίσεις

Αν οι νόμοι μιας χώρας προστατεύουν καλύτερα τα δικαιώματα των παιδιών από ό,τι αυτή η Σύμβαση, τότε πρέπει να εφαρμόζονται εκείνοι.

42: γνωστοποίηση

Τα κράτη έχουν υποχρέωση να κάνουν γνωστά στους μεγάλους και στα παιδιά τις αρχές και το περιεχόμενο αυτής της Σύμβασης.

43-54: εφαρμογή και έλεγχος

Μια ειδική Επιτροπή στον ΟΗΕ παρακολουθεί την εφαρμογή της Σύμβασης σε όλα τα κράτη που την έχουν υπογράψει. Οι κυβερνήσεις οφείλουν να στέλνουν εκθέσεις κάθε πέντε χρόνια και η Επιτροπή, αφού τις εξετάσει, τους στέλνει παρατηρήσεις και προτάσεις της.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Άννα ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ
Πρόεδρος της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών

ΗΜΕΡΙΔΑ ΙΕΚ ΞΥΝΗ

"Ημέρα των Δικαιωμάτων του Παιδιού"

**"Καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών
και της παιδικής πορνογραφίας"**

Αθήνα, 6.12.2003

Ομιλία Άννας Καραμάνου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η κοινή γνώμη, εδώ και μερικά χρόνια, με έκπληξη και οργή φαίνεται να συνειδητοποιεί την έκταση ενός εξαιρετικά νοσηρού φαινομένου, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών. Με την αποκάλυψη της υπόθεσης Dutroux στο Βέλγιο και με το Παγκόσμιο Συνέδριο της Στοκχόλμης (27 έως 31 Αυγούστου 1996) κατά της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, έπεσε σιγά-σιγά το ταμπού που περιέβαλλε την παιδεραστία και η κοινή γνώμη αρχίζει να αντιλαμβάνεται το μέγεθος μιάς εγκληματικής δραστηριότητας με μύριες πτυχές: παιδική πορνεία, εμπόριο παιδιών, σεξουαλικός τουρισμός, παιδεραστία και παιδική πορνογραφία.

I. ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΟΡΝΕΙΑ

Εκατομμύρια παιδιά σε ολόκληρο τον κόσμο εξωθούνται στην πορνεία, γίνονται αντικείμενα σεξουαλικού εμπορίου ή χρησιμοποιούνται για την παραγωγή πορνογραφικού υλικού. Την τελευταία δεκαετία, το φαινόμενο έχει προσλάβει διεθνείς διαστάσεις, ενώ οι εκδηλώσεις του ποικίλουν ανάλογα με την γεωγραφική περιοχή. Σε ορισμένες κοινωνίες της Ασίας, η παιδική πορνεία έχει μακρά παράδοση, αλλά με τη μαζική συρροή τουριστών το φαινόμενο έχει λάβει μεγαλύτερες διαστάσεις από οποτεδήποτε άλλοτε στο παρελθόν. Το εμπόριο, το οποίο χαρακτηρίζεται από εξαιρετική οργάνωση και διασυνοριακές δομές, ελέγχεται από οργανώσεις που λειτουργούν κατά τα πρότυπα της Μαφίας.

Στην Αφρική, η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών πραγματοποιείται με διακριτικότερο τρόπο και απαντάται κυρίως στο πλαίσιο της οικογενειακής εστίας. Τα θύματα αυτής της μορφής σεξουαλικής εκμετάλλευσης είναι, επί παραδείγματι, ανήλικες οικιακές βοηθοί οι οποίες, πέραν της εργασίας τους, είναι αναγκασμένες να ικανοποιούν τις σεξουαλικές ανάγκες του εργοδότη τους. Στην Εγγύς Ανατολή, η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών πραγματοποιείται ως επί το πλείστον πίσω από τους κλειστους τοίχους των σπιτιών. Με την πρόωρη τέλεση γάμου η σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών συγκαλύπτεται και περιβάλλεται με το μανδύα της νομιμότητας. Παιδική πορνεία υπάρχει και στη Δύση, ιδίως δε σε ορισμένες μεγαλουπόλεις. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, στη Νέα Υόρκη υπάρχουν περίπου 30.000 ανήλικα εκδιδόμενα άτομα, ενώ στο Παρίσι ο αριθμός τους υπολογίζεται σε 10.000 - 15.000.

Τα αίτια

Τα αίτια της παιδικής πορνείας ποικίλλουν, ωστόσο η φτώχεια, η κοινωνική ανισότητα και οι πατριαρχικές δομές αποτελούν αναμφισβήτητα τους πλέον καθοριστικούς παράγοντες. Στις αναπτυσσόμενες χώρες η μαζική αστυφιλία, η αυξανόμενη οικονομική ύφεση, η έλλειψη προστασίας από την πλευρά της οικογένειας και της κοινωνίας, οι διακρίσεις εις βάρος των γυναικών και των παιδιών, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο πολλών γονέων, η ανάπτυξη του μαζικού τουρισμού και η επιδίωξη του εύκολου κέρδους αποτελούν μία εξήγηση για τις διαστάσεις που έχει λάβει η παιδική πορνεία.

Η παιδική πορνεία είναι εξαιρετικά επικερδής και, παραδόξως, περικλείει πολύ λιγότερους κινδύνους για τους ανθρώπους που κινούν τα νήματα απ' ό,τι το εμπόριο ναρκωτικών. Πρόκειται για έναν (εγκληματικό) οικονομικό κλάδο σε άνθηση, στον οποίο, από το χωριό από το οποίο απάγεται ένα παιδί έως τον οίκο ανοχής όπου μεταφέρεται τελικώς, συμμετέχει μια ολόκληρη αλυσίδα από μεσάζοντες (έμποροι, χρηματοδότες, έως και ειδικοί στην "έρευνα αγοράς"), οι οποίοι εξαπατούν την αστυνομία και δωροδοκούν τους πολιτικούς.

Οι συνέπειες της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών είναι τραγικές: μια κατεστραμμένη παιδική ηλικία με σοβαρά σωματικά, ψυχοσωματικά και σεξουαλικά τραύματα, παραμέληση του σχολείου, κατανάλωση αλκοόλ και/ή ναρκωτικών, σοβαρά ή και θανατηφόρα νοσήματα και αυτοκτονική συμπεριφορά.

Τα παιδιά τα οποία υποφέρουν κάτω από τη νέα αυτή μορφή δουλείας με μεγάλη δυσκολία κατορθώνουν να ξεφύγουν και, ακόμη και αν τελικά τα καταφέρουν, συνωθούνται συχνά στις φυλακές, όπως συμβαίνει για παράδειγμα στο Πακιστάν.

Σεξουαλικός τουρισμός

Πρόκειται για νέο φαινόμενο, το οποίο οφείλεται εν μέρει στη θεαματική ανάπτυξη των εναέριων κυρίως μεταφορών και στη συνεπακόλουθη αύξηση του αριθμού των τουριστών.

Υπεύθυνοι για τη συνδεόμενη με τον τουρισμό σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών είναι παιδεραστές από την Ευρώπη, τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία, οι οποίοι αποτελούν το σκληρό πυρήνα των παιδεραστών. Σε αυτούς όμως προστίθενται και οι "περιστασιακοί δράστες". Η τραγωδία αυτή εκτυλίσσεται κυρίως στις χώρες της Άπω Ανατολής (Φιλιππίνες, Ταϊλάνδη κ.τ.λ), στη Λατινική Αμερική (κυρίως στη Βραζιλία), αλλά και στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη (Πολωνία, Ρουμανία και Ρωσία).

Οι ψυχολογικοί, πολιτιστικοί και κοινωνικοί λόγοι που ωθούν τον σεξοτουρίστα στην παιδερασία είναι γνωστοί στους ειδικούς: η αναζήτηση νέων εμπειριών, η "υπερπροσφορά", η οποία τροφοδοτεί τη ζήτηση, η οικονομική άνεση, το ψευδεπίγραφο άλλοθι της εξωτικής εμφάνισης, βάσει του οποίου αποδίδεται στα παιδιά της συγκεκριμένης χώρας προορισμού μία πρόωρη σεξουαλική ωριμότητα, ένα είδος ρατσιστικής απαξίωσης και κυρίως η ανωνυμία και η ατιμωρησία.

Παιδική πορνογραφία

Η παραγωγή πορνογραφικού υλικού με πρωταγωνιστές παιδιά έχει επίσης εξελιχθεί σε μια πολύ κερδοφόρα βιομηχανία. Η παιδική πορνογραφία, η οποία στην Ευρώπη διώκεται ποινικώς, στην Ασία απολαμβάνει ασυλίας. Τη σημαντικότερη αγορά αποτελεί η Ιαπωνία. Η διάδοση της παιδικής πορνογραφίας πραγματοποιείται, τόσο με τα παραδοσιακά, όσο και με σύγχρονα μέσα ενημέρωσης. Μη αμελητέος είναι και ο ρόλος που διαδραματίζει στο πλαίσιο αυτό το Internet, το οποίο στην πράξη χρησιμεύει στη διάδοση παράνομων - πραγματικών ή εικονικών - απεικονίσεων παιδιών, προβάλλοντας τα θέλητρα της "έντονης νυχτερινής ζωής" στην Μπανγκόκ ή τη Μανίλα.

Μετά το Παγκόσμιο Συνέδριο κατά της εμπορίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών (Στοκχόλμη, 27 - 31 Αυγούστου 1996) και τα εγκλήματα των παιδεραστών στο Βέλγιο, τα κοινοτικά όργανα ενίσχυσαν τις προσπάθειές τους για την προστασία των παιδιών εντός και εκτός της Κοινότητας.

II. Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΣΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ

1. Οργανισμοί εκτός ΕΕ

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (20 Νοεμβρίου 1989) περιέχει στα άρθρα 19, 34 και 35 διατάξεις για την προστασία των παιδιών από την κακομεταχείριση, τη σεξουαλική εκμετάλλευση και την παιδική πορνογραφία. Ωστόσο, το γεγονός ότι η σύμβαση έχει υπογραφεί ή και κυρωθεί από 190 χώρες δεν σημαίνει δυστυχώς ότι εφαρμόζεται παντού με ευσυνειδησία.

Λόγω της ανησυχητικής αύξησης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, η UNICEF και η οργάνωση ECPAT ("End Child Prostitution in Asian Tourism"), η οποία εδρεύει στη Μπανγκόκ, διοργάνωσαν το Παγκόσμιο Συνέδριο κατά της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, έπειτα από πρωτοβουλία της Σουηδικής Κυβέρνησης, στη Στοκχόλμη τον Αύγουστο του 1996, με τους παρακάτω στόχους:

- § Να επιστήσει την προσοχή και να ενημερώσει την κοινή γνώμη για τη σοβαρότητα του προβλήματος,
- § Να παράσχει μια σφαιρική επισκόπηση της κατάστασης με τη κινητοποίηση όλων των ενδιαφερομένων φορέων (κυβερνήσεων, ειδικών οργανισμών του ΟΗΕ, ΜΚΟ, αστυνομικών υπαλλήλων, επιστημόνων κλπ.),

§ Να εγκρίνει μια διακήρυξη και, κυρίως, ένα πρόγραμμα δράσης.

Οι στόχοι αυτοί σαφώς επιτεύχθηκαν. Μολονότι το έγγραφο που εγκρίθηκε στη Στοκχόλμη δεν είναι νομικώς δεσμευτικό, αποτελεί ένα είδος ηθικής υποχρέωσης των συμμετεχουσών χωρών (περίπου 130) να ενισχύσουν τον αγώνα κατά της νέας μορφής δουλείας, με ένα πρόγραμμα δράσης το οποίο θα περιλαμβάνει τέσσερις τομείς: διεθνή συνεργασία, πρόληψη, προστασία και επανένταξη των θυμάτων. Ειδικότερα, η βελτίωση της διεθνούς συνεργασίας βοήθησε στη δημιουργία βάσεων δεδομένων με πληροφορίες για απειλούμενα παιδιά και παιδεραστές. Η πρόληψη απευθύνεται - πέραν των ίδιων των παιδιών-στις οικογένειες, τους δασκάλους, τα μέσα ενημέρωσης και τους εμπλεκόμενους επαγγελματικούς κλάδους, ιδίως στον τομέα του τουρισμού.

Η βιομηχανία του τουρισμού, η οποία λόγω του παιδεραστικού σεξουαλικού τουρισμού βρίσκεται ολοένα και περισσότερο στο στόχαστρο των επικρίσεων, ανταποκρίθηκε επίσης, με έγκριση δήλωσης για την παρεμπόδιση του οργανωμένου σεξουαλικού τουρισμού, στην ημερίδα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Τουρισμού στο Κάιρο τον Οκτώβριο του 1995. Στη δήλωση αυτή αποδοκιμάζεται και καταδικάζεται ο παιδεραστικός σεξουαλικός τουρισμός. Εξάλλου, η Συνομοσπονδία των Εθνικών Ενώσεων των Γραφείων Ταξιδίων και Ταξιδιωτικών Πρακτόρων (ECTAA) ενέκρινε στις 20 Δεκεμβρίου 1996 στις Βρυξέλλες "Δήλωση κατά του Παιδεραστικού Σεξουαλικού Τουρισμού", με την οποία τα μέλη δεσμεύονται επισήμως να μην προωθήσουν ποτέ και με κανέναν τρόπο ταξίδια ή τουριστικά προγράμματα, τα οποία υποκρύπτουν παιδεραστικές επιδιώξεις.

2. Πρωτοβουλίες σε επίπεδο Ε.Ε.

Η εκμετάλλευση των παιδιών στην Ε.Ε. συντελείται υπό διπλή μορφή: α) ως εγκληματική συμπεριφορά στο πλαίσιο της κοινωνίας κάθε κράτους μέλους και β) ως εγκληματική δραστηριότητα που χρησιμοποιεί την επικράτεια των μελών της ΕΕ ως κέντρο διέλευσης ή ως αγορά.

Ασφαλώς το παράδειγμα του Βελγίου δεν είναι μοναδικό. Σε μια σειρά από χώρες, η σχετική νομοθεσία, είτε είναι ελλιπής (Σουηδία, Δανία, Γαλλία) είτε δεν υφίσταται (Πορτογαλία και Ελλάδα μέχρι πρόσφατα). Αντιθέτως παραδείγματα επιτυχούς συνεργασίας, όπως εκείνης μεταξύ των αστυνομικών αρχών των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ρωσίας, που είχε ως αποτέλεσμα την πάταξη ενός οργανωμένου κυκλώματος παιδικής πορνείας ονόματι "Blue Orchid", θα πρέπει να θεωρούνται ως πρότυπα δράσης για τα κράτη μέλη.

ø Πρόταση Απόφασης-Πλαισίου

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο το έγκλημα της σωματεμπορίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών ανήκει στα θέματα του τρίτου πυλώνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή στις αρμοδιότητες που μοιράζονται μεταξύ ΕΕ και κρατών μελών. Κατά συνέπεια είναι περιορισμένα τα νομοθετικά μέτρα που μπορούν να λάβουν τα Ευρωπαϊκά όργανα. Υπάρχουν βέβαια κάποιες κοινές κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να ακολουθούν τα Κράτη Μέλη. Στο πλαίσιο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε στο τέλος του 2000, στην επεξεργασία πρότασης απόφασης-πλαισίου για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας. Σκοπός της συγκεκριμένης πρότασης είναι η λήψη μέτρων που θα καθορίζουν, μεταξύ άλλων, τη θέσπιση κοινών κανόνων για τη στοιχειοθέτηση ποινικών αδικημάτων συνδεδομένων με τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία στο Διαδίκτυο. Η πρόταση αποβλέπει

κυρίως στην αντιμετώπιση, κατά προτεραιότητα, του φαινομένου που αποτελεί ντροπή για τον πολιτισμό μας και να παράσχει στους χρήστες του Διαδικτύου ένα ασφαλές και απαλλαγμένο από έγκλημα περιβάλλον. Πρόθεση είναι να αναληφθεί η απαραίτητη δράση εκ μέρους των Κρατών Μελών ώστε να μην υπάρχουν ασφαλή καταφύγια για τους δράστες σεξουαλικών αδικημάτων σε βάρος παιδιών.

Ωστόσο, για μια ολοκληρωμένη καταπολέμηση του εγκλήματος, θα πρέπει η ΕΕ να αναθεωρήσει οποιαδήποτε νομοθετικά μέτρα αναστέλλουν την αντιμετώπιση του φαινομένου, π.χ. προϊστάμενος της Αγγλικής Κρατικής Ασφάλειας υποστήριξε ότι η Ευρωπαϊκή νομοθεσία προστασίας προσωπικών δεδομένων προβλέπει την καταστροφή των αρχείων traffic data(καταγραφή των χρηστών) από τις υπηρεσίες παροχής Internet εμποδίζοντας έτσι την αστυνομία να εντοπίσει τα άτομα που αντάλλαξαν φωτογραφίες παιδικής πορνογραφίας. Ο ισχυρισμός είναι ότι η Ευρωπαϊκή νομοθεσία με αυτόν τον τρόπο προστάτεψε 500 μέλη ενός κυκλώματος παιδικής πορνογραφίας. Κατά συνέπεια χρειάζεται να υπάρξει ειδική πρόβλεψη για τα εγκλήματα της παιδικής πορνογραφίας που να επιβάλει τη διατήρηση των αρχείων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη σειρά του έδωσε τη δική του άποψη για το προτεινόμενο νομοθετικό πλαίσιο μέσω της αρμόδιας Επιτροπής Ελευθεριών και Δικαιωμάτων των Πολιτών, για λογαριασμό της οποίας συνέταξα την έκθεση, η οποία στη συνέχεια εγκρίθηκε από την Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 12 Ιουνίου 2001. Το Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε., λαμβάνοντας υπόψη το κείμενο του Κοινοβουλίου, έχει καταλήξει σε πολιτική συμφωνία, αλλά εκκρεμεί η αποσαφήνιση κάποιων επιμέρους σημείων ώστε να υιοθετηθεί επίσημα και να προχωρήσει η δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.. Η καθυστέρηση συντελεί στην αναβολή του χρονοδιαγράμματος που προβλέπει η πρόταση για την λήψη μέτρων από το κάθε κράτος μέλος, ώστε να υπάρξει προσέγγιση των σχετικών ποινικών διατάξεων σε όλη την επικράτεια της Ε.Ε.

ø Το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Μερικά από τα κύρια ζητήματα που θίγει η έκθεση αφορούν:

- **Ορισμός της έννοιας "παιδί"**

Περιλαμβάνει κάθε άτομο ηλικίας μικρότερης των 18 ετών, σύμφωνα και με το άρθρο 1 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

- **Ορισμός της παιδικής πορνογραφίας**

Ο ορισμός της παιδικής πορνογραφίας εμπλουτίστηκε με σκοπό την ποινικοποίηση συμπεριφορών που συνήθως ξεφεύγουν της ποινικής δίωξης, λόγω ασάφειας και μη πρόβλεψης από τους παραδοσιακούς ποινικούς κώδικες (π.χ. κενό στην ελληνική ποινική νομοθεσία, εκκρεμεί η επεξεργασία σχετικού νομοσχεδίου). Ορίζονται εμπειριστατωμένα τα μέσα που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ως μέσα τέλεσης του εγκλήματος, λαμβάνοντας υπόψη και τις νέες εξελίξεις στο χώρο της τεχνολογίας.

- **Αδικήματα σχετικά με τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών:**

Δεδομένης της σύνθετης φύσεως του εγκλήματος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προσέθεσε επιμέρους εγκληματικές συμπεριφορές, όπως διευκόλυνση, αγορά, πώληση, διακίνηση παιδιού εντός και εκτός της επικράτειας, ενώ καταλογίζει ευθύνες, τόσο σε φυσικά πρόσωπα, που έχουν την επιμέλεια του παιδιού, όπως γονείς, εκπαιδευτικούς κλπ., όσο και σε νομικά πρόσωπα, π.χ. αποδίδοντας ιδιαίτερη νομική ευθύνη στις εταιρείες διανομής και παροχής υπηρεσιών Ίντερνετ οι οποίες οφείλουν να αποτρέπουν τη χρήση των υπηρεσιών τους για προώθηση της παιδικής πορνείας και πορνογραφίας. Επίσης ποινικοποιείται η αποδοχή και απόκτηση κέρδους, ώστε να καταπολεμηθεί η οργανωμένη μορφή διάπραξης του εγκλήματος.

- **Συναφή αδικήματα σχετικά με την παιδική πορνογραφία:**

Το έγκλημα της παιδικής πορνογραφίας διαπράττεται σε διάφορα στάδια, τα οποία πρέπει να ποινικοποιούνται και να αντιμετωπίζονται ανάλογα για να επιτευχθεί ο στόχος της εξάρθρωσης κυκλωμάτων, αλλά και περιορισμένων μορφών συνεργασίας. Π.χ. η ποινικοποίηση της εισαγωγής, εξαγωγής, διακίνησης και προβολής υλικού παιδικής πορνογραφίας. Ιδιαίτερης σημασίας είναι η ποινικοποίηση της κατοχής πορνογραφικού υλικού, με την εφαρμογή κάποιων ασφαλιστικών δικλείδων, όπως για κατοχή υλικού παιδικής πορνογραφίας που περιήλθε κατά την περιπλάνηση στο Διαδίκτυο ή κατά τη λήψη ηλεκτρονικού ή συμβατικού ταχυδρομείου. Η ύπαρξη ζήτησης και αγοράς υπηρεσιών παιδικής πορνείας και πορνογραφίας δεν θα πρέπει να ξεφεύγει της ποινικής δίωξης, αφού είναι η κινητήρια δύναμη του εγκλήματος.

- **Προστασία του θύματος**

Χρειάζεται να ληφθούν ειδικά μέτρα προστασίας του παιδιού, κατά τη διεξαγωγή της ανάκρισης και της ακροαματικής διαδικασίας: Σε πολλές περιπτώσεις λείπει η γνώση για τα δικαιώματα του παιδιού. Σημαντικό θέμα είναι και η παροχή προστασίας στο παιδί-θύμα, μετά την διεξαγωγή της δίκης. Σύμφωνα με την επιταγή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού του ΟΗΕ, απαιτείται να δημιουργηθούν αποτελεσματικές διαδικασίες και καθιέρωση κοινωνικών προγραμμάτων που θα προσφέρουν την απαιτούμενη ψυχολογική και συμβουλευτική βοήθεια στο παιδί και σε όσους έχουν την επιμέλεια του. Τα κράτη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι ανακριτικές και οι δικονομικές διαδικασίες δεν προκαλούν επιπρόσθετη ζημία στο θύμα (π.χ. επιτρέπεται η μαγνητοσκόπηση της κατάθεσης των παιδιών).

- **Πληροφόρηση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων**

Οι αρχές επιβολής του νόμου θα πρέπει να στελεχωθούν από εξειδικευμένο προσωπικό που θα είναι σε θέση να φροντίσει το τραυματισμένο παιδί με τον ενδεδειγμένο τρόπο. Σε πολλές περιπτώσεις έχει αποδειχθεί ότι όταν η ανάκριση πραγματοποιείται από εξειδικευμένους ανακριτικούς υπαλλήλους η ψυχολογική επιβάρυνση του θύματος είναι μικρότερη. π.χ. στις υποθέσεις J. van der S. και L.van E, η Ολλανδική αστυνομία παρείχε εκπαίδευση στην αστυνομία των Φιλιππίνων, με πολύ θετικά αποτελέσματα για την καλύτερη ανάκριση των παιδιών-θυμάτων. Επίσης σε ό,τι αφορά το προσωπικό των διπλωματικών αποστολών απαιτείται να παρέχονται σαφείς οδηγίες για την αντιμετώπιση παρόμοιων περιστατικών καθώς και για τις νομοθετικές διατάξεις που πρέπει να εφαρμοστούν. Πολλά περιστατικά

δείχνουν, ότι σε πολλές πρεσβείες δίδεται η κατάλληλη συμπαράσταση στο θύμα, μέσω συμβουλευτικής και βοήθειας μέσω διερμηνείας και μεταφοράς στη χώρα καταγωγής. Εντούτοις, έχουν διαπιστωθεί και περιπτώσεις όπου το προσωπικό των πρεσβειών βοήθησε τον δράστη να ξεφύγει της εξωεδαφικής δικαιοδοσίας.

- **Μητρώα**

Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να καταρτίζουν μητρώα των ατόμων που έχουν καταδικαστεί, με δυνατότητα πρόσβασης στα μητρώα από την Europol και την Interpol.

- **Μηχανισμοί αποτροπής και πρόληψης**

Κάθε νομοθετικό πλαίσιο πρέπει πάντοτε να υποστηρίζεται από πρόσθετα μέτρα και μηχανισμούς αποτροπής και πρόληψης των εγκλημάτων. Ως εκ τούτου, απαιτείται να αντιμετωπιστούν οι βασικές αιτίες του προβλήματος και να αναληφθούν σχετικές πρωτοβουλίες.

Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται να δοθεί στις ευάλωτες κατηγορίες παιδιών, όπως τα παιδιά που ζουν μακριά από το σπίτι τους, παιδιά προσφύγων και αιτούντων άσυλο, παιδιά που εμπλέκονται σε επιχειρήσεις θεάματος και ψυχαγωγίας, παιδιά που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο κλπ. Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν μηχανισμούς κοινωνικής προστασίας αυτών των παιδιών, αναλαμβάνοντας ταυτόχρονα εκστρατείες ενημέρωσης για τα δικαιώματά τους. Για το σκοπό αυτό απαιτείται η συμμετοχή και μη κυβερνητικών και διεθνών οργανώσεων που εργάζονται για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των παιδιών.

Για την παιδική πορνογραφία στο Διαδίκτυο αξίζει να αναφερθεί η Σύσταση αριθ. 98/560/EK του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 για την "ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης μέσω της προώθησης εθνικών πλαισίων με σκοπό την επίτευξη συγκρίσιμου και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας". Η Σύσταση προβλέπει ότι η Επιτροπή εξετάζει τα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη, ειδικότερα στον τομέα της αυτορρύθμισης για την δημιουργία περιβάλλοντος εμπιστοσύνης στην καταπολέμηση της διανομής παράνομου περιεχομένου, όσον αφορά την ανθρώπινη αξιοπρέπεια στον οπτικοακουστικό χώρο και στις υπηρεσίες άμεσης επικοινωνίας (on-line).

Απαιτείται σειρά ποικίλων μέτρων, μεταξύ των οποίων και η κατοχύρωση ενισχυμένης και αρκούντως ρητής νομικής προστασίας, προληπτικά μέτρα, καθώς και μέτρα που θα εξασφαλίζουν επαρκή προστασία και βοήθεια στα θύματα. Συνεπώς τα μέτρα θα πρέπει να καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα του εγκλήματος, δηλαδή τόσο τους δράστες της στρατολόγησης, της οργάνωσης, της μεταφοράς, της διευκόλυνσης και της εκμετάλλευσης, όσο και ίδιους τους πελάτες.

3. Η Ελληνική πραγματικότητα

Η ανάγκη νομοθετικής αντιμετώπισης της εμπορίας ανθρώπων και της παιδικής πορνογραφίας προκύπτει από μια σειρά διεθνών συμβάσεων -κυρίως του Ο.Η.Ε.- που έχει υπογράψει η χώρα μας, καθώς και από την ευρωπαϊκή απόφαση-πλαίσιο. Η Ελλάδα

αναγνωρίζοντας τη σοβαρότητα του φαινομένου, προχώρησε στην εκπόνηση νόμου, με τον οποίο αναδιαμορφώθηκαν οι διατάξεις, τόσο για την οικονομική εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής, όσο για και την προστασία της ανηλικότητας. Έτσι, με το άρθρο 348 Π.Κ. αντιμετωπίζεται πλέον με ρητή διάταξη νόμου η πορνογραφία κατά ανηλίκων και με το άρθρο 351 Π.Κ. το έγκλημα της σωματεμπορίας αντιμετωπίζεται πλέον στο σύνολό του, με διακεκριμένη περίπτωση την εμπορία ανηλίκων. Η νομοθετική πρόταση υιοθετήθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο και δημοσιεύτηκε στην Ε.τ Κ. στις 15.10.2002.

Σίγουρα, η προώθηση νομοθετικών ρυθμίσεων δεν αποτελεί τη μοναδική λύση στην όλη προσπάθεια. Απαιτείται να δοθεί έμφαση στις αιτίες που συνηγορούν στην ύπαρξη και διάδοση του φαινομένου. Η φτώχεια, η εξαθλίωση, η ανεπάρκεια δομών προστασίας των παιδιών, η ανυπαρξία των μηχανισμών ελέγχου και πρόληψης, η έλλειψη παιδείας, η χαλάρωση του κοινωνικού ιστού τόσο σε οικογενειακό, όσο και σε διαπροσωπικό επίπεδο, η άγνοια και η ελλιπής ενημέρωση για το φαινόμενο του εγκλήματος και κυρίως η ύπαρξη σχετικής αγοράς προσφοράς και ζήτησης, που λειτουργεί μέσα στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ευνοούν τη δημιουργία οργανωμένων ομάδων και εγκληματικών δικτύων που δεν διστάζουν στο βωμό του κέρδους να μετατρέψουν σε εμπόρευμα ακόμη και παιδικά σώματα και ψυχές. Σίγουρα απαιτείται αφύπνιση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση του συνόλου της κοινωνίας για την αποτελεσματική καταπολέμηση της εκμετάλλευσης των παιδιών και την προστασία της παιδικής ηλικίας.

Άννα Καραμάνου
www.karamanou.gr

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λεξικά

Τεγόπουλος – Φυτράκης (1997), «Μείζων Ελληνικό Λεξικό», Εκδόσεις Αρμονία, Αθήνα.

Βιβλία

Ελληνική βιβλιογραφία

Αγάθωνος Ε.(1991). «Κακοποίηση-Παραμέληση παιδιών, Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα.

Άντος – Γκούα Α. (1975)., «Σεξουαλικότητα και πορνογραφία», Εκδόσεις Επίκουρος, Αθήνα

Γιωτάκος Ο. (2004). «Σεξουαλική Επιθετικότητα και Παραφιλίες», Εκδόσεις Βήτα, Αθήνα.

Γιωτάκος Ο., Πρεκατέ Β. (2006). «Σεξουαλική Κακοποίηση-Μυστικό; Όχι Πια!», Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Ζαφείρης Γ.Αλέξανδρος, Ζαφείρη Α. Ελένη, Μουζακίτης Μ. Χρήστος. (1999). «Οικογενειακή Θεραπεία – θεωρία και πρακτικές εφαρμογές», Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Κατσορίδου Παπαδοπούλου Χ. (2002). «Κοινωνική Εργασία με Ομάδες – Μια μορφή προσέγγισης για συνεργασία & δράση», Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα.

Κατωπόδη Α. (2005). «Παιδική Σεξουαλική Κακοποίηση», Εκδόσεις Μαραθιά, Αθήνα.

Μάνος Ν. (1997). «Βασικά στοιχεία Κλινικής Ψυχιατρικής», Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Παρασκευόπουλος Ι.Ν. (1985). «Εξελικτική Ψυχολογία», Αθήνα.

Σταθόπουλος Α. Πέτρος.(1999). «Κοινωνική Πρόνοια, μια γενική θεώρηση», Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα.

Ξένη βιβλιογραφία

Rosenberg A., Gray Nancy. (1988). “Sexual Abuse of Children”, The New Child Team Protection, Garland Publishing.

Kraft – Ebing. (1965). “R. Psychopathia sexualis”. Stein Day. Original work Published, New York.

Cooper, A., Scherer, C., Boies, S., Gordon, B. (1999). Sexuality on the internet: From Sexual Exploration to Pathological Expression.

Mitchell, K.J., Finkelhor, D. & Wolak, J. (2001). Risk factors and impact of onile sexual solicitation of youth. JAMA

Taylor, M., Holland, G. & Quayle, E. (2001). A typology of child pornography. The Police Journal.

Άρθρα

Αγάθωνος-Γεωργοπούλου Ε. (1997), «Κοινωνική Εργασία με Οικογένειες που Κακοποιούν και Παραμελούν τα παιδιά τους» Ινστιτούτο Υγείας του παιδιού

Βαρδέλης Σ., «Σε μαύρη λίστα για την παιδοφιλία», ΤΑ ΝΕΑ, 14/11/2005, Αρ.φύλλου 18390

Γκρούη Ε., Φακατσέλης Α., «Οι λεωφόροι τους σεξοτουρισμού», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 19/10/1997

Δάμα Γ., «Ανήλικοι σκλάβοι τους σέξ», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 11/12/1997

Δημητρόπουλος Π., «Θα σταματήσουν τους παιδοβάτες με φάρμακα» ΤΑ ΝΕΑ, 20/08/2007

Επαβατιανός Π., «Η σεξουαλική βία στα παιδιά», Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Αθήνα, 1997.

Κανταρτζή Ε. (1987) «Εργασιοθεραπεία σε παιδιά και εφήβους με ψυχιατρικές διαταραχές», Εκλογή σελ.5

Κυπριανού Ν., «Πως αντιμετωπίζουμε την παιδική πορνογραφία», ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ, Αρ. φύλλου 16749, 1/6/ 2006

Κωνσταντινίδης Ι. « Παιδεραστές προκαλούν και καιροφυλακτούν στο διαδίκτυο», ΣΗΜΕΡΙΝΗ, 28/08/2006.

Λιζάρδος Ρωμανός Α., «Η διεστραμμένη εκμετάλλευση της αθώοτητας», ΤΟ ΒΗΜΑ, 19/12/1999

Μάνδρου Ι., «Οι βιαστές των παιδιών είναι εδώ», ΤΟ ΒΗΜΑ, 18/01/1998

Μουζακίτης-Σαλκιτζόγλου. (1987). Εκλογή, Τεύχος 77, σελ.81-82

Μουστάκα Μ., «Παιδερασία χωρίς ελαφροντικά», ΤΑ ΝΕΑ, 9/12/2000, Αρ.φύλλου 16916

Μπίτσικα Π., « πορνό. Η τέχνη του hard...core.», ΤΟ ΒΗΜΑ, αρ. φύλλου 12424 13/04/97.

Πάμπτου Β. «Ανιάτη ψυχική ασθένεια αποτελεί η παιδοφιλία», ΣΗΜΕΡΙΝΗ, 13/08/2001.

Στόλιγκας Α. (1975). «Η ψυχοδυναμική», Εκλογή, Τεύχος 24, σελ.21-23

Σωτήρχου Ι., Μώρου Α., «Μια σύγχρονη Μάστιγα», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 11/08/01.

Τσιγγανάς Θ., «Εγλήματα και απάτες στο Ίντερνετ», ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 09/02/05.

Φρίξος Δ., «Η Κύπρος στα πλοκάμια της διαστροφής», ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ, 03/09/06

Επιστημονικά περιοδικά

Επίσημο περιοδικό Ελληνικής Αστυνομίας, Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος, 2005, Τεύχος 233

Εφημερίς της Κυβερνήσεως, Νόμος υπ' αριθμόν 3064 Α 248, 15/10/2002

Εφημερίς της Κυβερνήσεως, Νόμος υπ' αριθμόν 3625, 24/12/2007

Πηγές

www.hamogelo.gr
www.unicef.gr
www.icmec.com
www.obrela.gr
www.childfamily.gr
www.kpechios.gr
www.Tear.gr
www.eportal.gr
www.dimitrisaggelidis.com
www.parents.gr
www.4therapy.com
www.saferinternet.gr
www.safeline.gr
www.abisso.gr
www.europal.com
www.medlook.com
www.lawnet.gr
www.ydt.gr
www.dart.gov.gr
www.health.gr
www.tovima.gr
www.alopsis.gr
www.childmentalhealth.gr
www.kepaine.gr
www.ecpat.gr
www.eurocharity.org
www.Convention.com
www.jandsforequality.com
www.wikipedia.org
www.legalink.gr
www.baby.gr
www.insomnia.gr

www.ekato.org.gr
www.technowatch.aueb.gr
www.hamomilaki.gr
www.portal.unesco.org
www.efenn.gr
www.tsigris.gr
www.ministryofjustice.gr
www.karamanou.gr
www.kbatzeli.gr
<http://eur-lex.europa.eu>
Http://eurlex. Europa. Eu
Www. Convention. Coe. Int